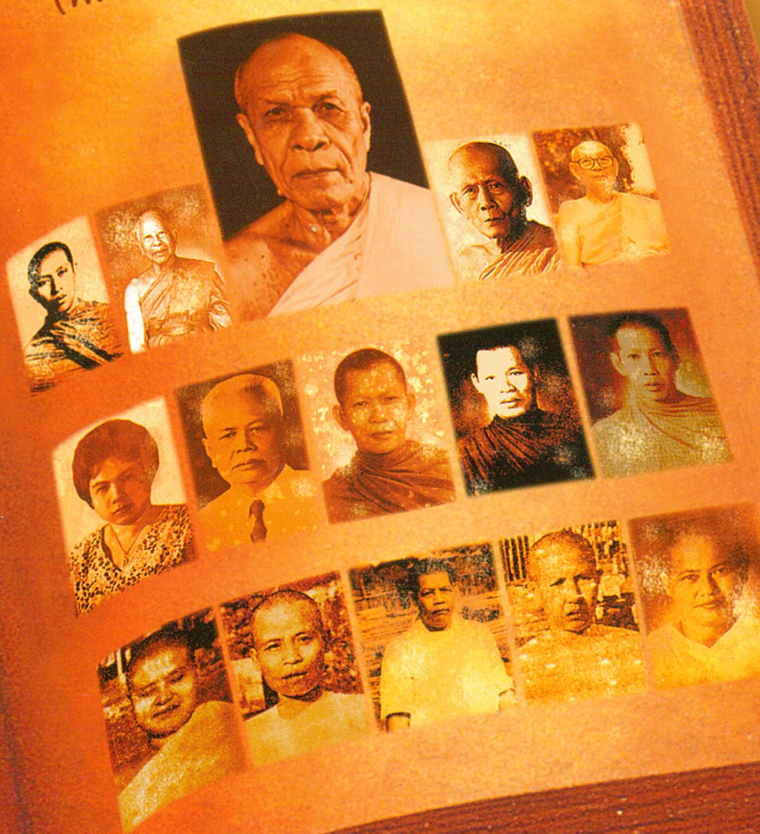

เจาะลึกภาพเหตุการณ์ประวัติศาสตร์
บุคคลยุคสมัยหลวงพ่อดำ
(พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๒)

เล่ม ๓

บุคคลยุคต้นวิชา

บุคคลยุคต้นวิชา ๓

โดย สิงหล

บุคคลยุคต้นวิชา ๓

โดย สิงหล

ISBN 974-91493-7-8

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ๑๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๖

พิมพ์ครั้งที่ ๒ ๑๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พิมพ์เนื่องในโอกาสที่หลวงพ่อดปากน้ำ ภาชีเจริญ พระมงคลเทพมุนี

[สด จนทสโร] ครบรอบ ๑๒๖ ปี)

ลิขสิทธิ์

ชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย

๑๗/๗๔ หมู่ ๕ ถ.สวนผัก แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

โทร.๐๘-๙๔๙๑-๘๖๙๓, ๐๘-๑๘๗๐-๑๗๕๙

พิมพ์ที่ บริษัท มอเน็กรกราฟ จำกัด

๔๕/๒๓๓๙-๔๑ หมู่ ๗ ถนนพระยามนธาตุ หมู่บ้าน ดีเค

ซอย ๓๐ แขวงบางบอน เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

โทร.๐-๒๔๑๖-๙๙๔๐

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สิงหล

บุคคลยุคต้นวิชา ๓ -- กรุงเทพฯ : สุขุมวิทการพิมพ์, ๒๕๔๖

๓๓๖ หน้า

๑.สงฆ์ -- ชีวประวัติ. I. ชื่อเรื่อง.

๒๕๔๕.๓๐๙๒๒

ISBN 974-91493-7-8

คำนำ

จากการบันทึกเรื่องราวของบุคคลยุคต้นวิชา ซึ่งร่วมสร้างบารมีกับหลวงพ่อดอกปากน้ำ ภาษีเจริญ ทำให้ได้รับความสนใจจากคณะศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อบ่อยครั้ง จึงมีผู้ส่งข้อความสอบถามมายังคณะผู้เขียน ว่าเมื่อใดจะทำการออกหนังสือบุคคลยุคต้นวิชาเล่ม ๓ ผู้อ่านทุกท่านกำลังรอติดตามอย่างใจจดใจจ่อ แต่เนื่องด้วยการรวบรวมและค้นหาเรื่องราวบุคคลที่เกิดร่วมยุคเดียวกับหลวงพ่อดอกปากน้ำ ภาษีเจริญ จึงต้องใช้เวลากว่า ๑ ปี ในการบันทึกรวบรวม

ด้วยความตั้งใจจริงของคณะผู้จัดทำ ซึ่งมีความเลื่อมใสในพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกปากน้ำ จึงได้พร้อมใจกันจัดทำหนังสือบุคคลยุคต้นวิชาเล่ม ๓ ขึ้น เพื่อให้ศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อดอกปากน้ำในภายหลังได้ศึกษาปฏิบัติและเดินตามแนวทางที่หลวงพ่อดอกปากน้ำ ภาษีเจริญ เป็นผู้ปฏิบัติเข้าถึงวิชชาธรรมกายจริงและฝึกฝนลูกศิษย์ลูกหาเข้าถึงธรรมกายเป็นจำนวนมาก ซึ่งท่านผู้อ่านคงได้เคยศึกษาเรื่องราวดังกล่าวในบุคคลยุคต้นวิชา เล่ม ๑ และเล่ม ๒ แล้ว และในวาระโอกาสนี้ได้จัดพิมพ์เล่ม ๓ ขึ้นเป็นครั้งที่ ๒ ตามความต้องการของชาวพุทธทั่วโลก

ที่สื่อนี้คณะผู้จัดทำหนังสือ ขอน้อมถวายบุญกุศลทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากหนังสือเล่มนี้ ขอถวายแด่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกปากน้ำ ภาษีเจริญ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) เพื่อเป็นธรรมบูชา แด่มหาปูชนียาจารย์ ผู้ที่โลกและจักรวาลได้จารึกไว้แล้วว่า เป็นผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย กลับคืนมาสู่ชาวโลกอีกวาระหนึ่งและขอมอบหนังสือนี้เป็นธรรมานุสรณ์ทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้ชาวพุทธทั้งหลายได้ศึกษาปฏิบัติและร่วมมูทิตาสักการะ ประกาศเกียรติคุณในบุญบารมีและคุณธรรมของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกปากน้ำ ภาษีเจริญ ไปตราปราชญ์พระนิพพาน หากมีสิ่งหนึ่งประการใดขาดตกบกพร่องในหนังสือเล่มนี้ คณะผู้จัดทำก็ขอภัยล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย

ร่วมกับ คุณชาญยุทธ - คุณรังสิรัตน์ ธนาคม และครอบครัว

บริษัทมาริน ซัพพลายส์ จำกัด

คุณธนกร ศรีภักษ์

๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

วันทาทิศา ครูผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย

การได้เกิดเป็นมนุษย์ ได้พบพระพุทธศาสนา และรู้จักวิชาธรรมกาย เป็นสิ่งบังเกิดได้ยากยิ่ง เพราะการเข้าถึงธรรมกาย คือการดำเนินตามเส้นทางแห่งการพ้นทุกข์ เป็นทางแห่งสันติสุข และเป็นเป้าหมายสูงสุด ของมวลมนุษยชาติ แต่ถ้าหากบุคคลใด ยังไม่รู้จักวิชาธรรมกาย ยังไม่เข้าถึงธรรมกาย ชีวิตผู้คนทั้งหลาย ย่อมจะวนเวียนวุ่นวาย ตามสายกระแสกรรมในวัฏฏสงสาร แม้กระทั่งอาจจะตกลงไปในสภาพแห่งความมืดดำในบ่วงแห่งมาร

อย่างไรก็ตาม เมื่อกาลเวลาเวียนมาจนกระทั่งหลังพุทธปรินิพพาน นานเกือบ ๒๕๐๐ ปี หลวงพ่อวัดปากน้ำภาษีเจริญ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ท่านได้พลิกวาทชีวิต อุทิศเพื่อทางมรรคผล นิพพาน จนค้นพบการปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงธรรมกาย ที่เคยเลือนสูญหายไปอย่างยาวนานให้กลับคืนมาได้ และเปิดเผยให้ชาวโลกทั้งหลาย ได้เห็นทุกข์เห็นภัย และรู้คุณค่าของพระรัตนตรัย รู้จักการปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงธรรมกาย อันเป็นเส้นทางเอก ที่มีคุณเอนกอนันต์ และยังประโยชน์อันไพศาลแก่ชีวิตชาวโลกนับล้าน เพื่อให้รู้จักเป้าหมายสูงสุดตามหนทางสายกลาง และมุ่งสั่งสมบารมี ตามรอยบาทพระศาสดา

หลวงพ่อก็มีความตั้งใจที่จะค้นคว้าวิชาธรรมกายและเผยแผ่วิชาธรรมกายให้กว้างไกล เมื่อหลวงพ่อได้รับตำแหน่งให้มาดูแลเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ท่านก็จัดระบบระเบียบในการบริหารงานคณะสงฆ์ในวัด

อย่างเป็นทางการแบบแผน โดยท่านได้ทำวิชาธรรมกายร่วมกับทีมงานในโรงงานทำวิชา แก่ไขทุกขโคกโรคภัยพิบัติต่างๆ และเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนในบ้านในเมือง โดยเฉพาะในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ท่านถึงกับกล่าวกับพระ เณร เถร ซี ในวัดปากน้ำว่า จะไม่ยอมให้ลูกระเบิดมาลงวัดปากน้ำอย่างเด็ดขาด ท่านเอาชีวิตเป็นเดิมพัน และด้วยความเชี่ยวชาญในวิชาธรรมกายของหลวงพ่อก ทำให้วัดปากน้ำผ่านพ้นวิกฤติในช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ มาได้อย่างน่าอัศจรรย์

หลวงพ่อกได้มุ่งสอนวิชาธรรมกายให้กับพระ เณร เถร ซี ที่ได้ธรรมกาย ในโรงงานทำวิชา นับเป็นงานวิปัสสนาธุระที่หลวงพ่อกให้ความสนใจมาก ท่านมุ่งมั่นและจดจ่อในเรื่องวิชาเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ท่านยังให้ความสำคัญทางด้านคันถธุระคือท่านได้ส่งเสริมในการเรียนการสอนด้านปริยัติธรรม รับพระภิกษุ-สามเณร ที่สนใจในการศึกษาเล่าเรียนมาอยู่เรียนในวัดปากน้ำเป็นจำนวนมาก โดยหลวงพ่อกได้ตั้งโรงครัวประกอบอาหารขึ้นเพื่อเลี้ยงพระ เณร ทั้งเช้าและเพล ไม่ต้องออกไปบิณฑบาต เป็นการตัดปณิธานเรื่องการแสวงหาอาหารจะได้ใช้เวลาส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อการศึกษาบาลี-นิกกรรม และการปฏิบัติวิปัสสนาให้ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

ในช่วงพรรษาจะมีพระภิกษุสามเณร มาอยู่จำพรรษาจำนวนมาก เป็นเหตุให้ต้องก่อสร้างเสนาสนะเพิ่มขึ้น การขยับขยายเสนาสนะจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการขยายงานด้านพระพุทธศาสนาและวิชาธรรมกาย หลวงพ่อกมีดำริสร้างอาคารถาวรต่างๆ อาทิเช่น ศาลาการเปรียญ โรงฉัน กุฏิที่พักสงฆ์ และโรงเรียนพระปริยัติธรรม เป็นต้น นับเป็นการสร้างอาคารถาวรวัตถุที่ยิ่งใหญ่แห่งหนึ่งในพระพุทธศาสนาขณะที่ท่านมีชีวิตอยู่ หลวงพ่อกได้วางแนวทางในการสร้างบุญกุศลไว้ทุกเรื่องทุกขั้นตอนโดยทำเป็นแบบอย่างเพื่อให้ศิษย์รุ่นหลังได้ใช้เป็นจารีตประเพณีอันดีงามในการที่จะปฏิบัติเพื่อสืบสานตามแนวทางที่หลวงพ่อกได้วางไว้ต่อไป

คงเป็นที่ประจักษ์แล้วว่า การบังเกิดขึ้นของพระเดชพระคุณหลวงพ่อก็ได้ทำให้เกิดปรากฏการณ์อันสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาอย่างมากมาย นับตั้งแต่การค้นพบธรรมปฏิบัติที่ตรงต่อพระพุทธธรรมคำสอนอันสามารถนำพาชีวิตผู้ประพฤติปฏิบัติตาม ได้พบและสัมผัสกับเนื้อแท้แห่งธรรม สามารถพิสูจน์ความจริงแท้แห่งพระพุทธธรรม ได้ทุกกาลสมัยและเป็นการจุดประกายความรุ่งโรจน์ของพระพุทธศาสนาทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติที่จะนำธรรมและคุณวิเศษแห่งพระรัตนตรัยที่สามารถพิสูจน์ได้ ด้วยการทั้งรู้และเห็นได้นี้ ไปยังความสงบสุขให้แก่พองชนชาวโลกทั้งหลาย ทั้งนี้ การสร้างบารมีของท่านหาใช่จะแสวงหาความหลุดพ้นแต่เพียงลำพัง แต่ท่านมุ่งสงเคราะห์โลก มุ่งยังคุณประโยชน์ให้แก่มวลมนุษยทั้งหลาย ดังนั้น แม้ท่านจะมรณภาพไปแล้ว แต่บารมีธรรมของท่านก็ยังคงอยู่ ยังคงคอยปกป้องคุ้มครองรักษาเหล่าศิษยานุศิษย์และผู้ประพฤติปฏิบัติตามอยู่เสมอ สิ่งที่ท่านได้ประกอบกรณียกิจอันเป็นมรดกธรรมทั้งหลาย ล้วนเป็นการวางรากฐานเพื่อการเผยแผ่และสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาทั้งด้านการศึกษาพระปริยัติธรรมและธรรมปฏิบัติ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่อนุชนรุ่นหลังทั้งที่เป็นพระภิกษุและฆราวาสเป็นเอนกอนันต์ ดังปรากฏเป็นที่กล่าวขานกันว่า ในยุคสมัยที่พระเดชพระคุณหลวงปู่ท่านยังมีชีวิตอยู่ วัดปากน้ำภาษีเจริญ ได้รับการยกย่องว่าเป็นเลิศทั้งการสอนธรรมาศกปฏิบัติ และเป็นวัดที่มีการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมด้านภาษาบาลีที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ

มากระทั่งบัดนี้ ในวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๓ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ เป็นวันครบรอบ ๙๓ ปี ที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำภาษีเจริญ (พระมงคลเทพมุนี) ได้ค้นพบการปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงธรรมกาย ควรที่พวกเราทั้งหลาย จักได้พร้อมใจรำลึกนึกถึงคุณค่า ตลอดจนมหากรุณาธิคุณ แห่งพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำภาษีเจริญ ผู้เป็นมหาบุรุษนียบาจารย์ จึงควรน้อมวันทาอภิวาทถวายสักการะเหนือเศียรเกล้า ด้วยบุญปฏิบัติบูชา ตลอดจน

วันเพ็ญเดือน ๑๐ (๑ กันยายน พ.ศ.๒๔๖๐) หลวงพ่อสด บรรลุมรรคกายน วัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง จ.นนทบุรี

ร่วมทำนุบำรุงและจรโลงพระพุทธรศาสนา เพื่อเป็นทักษิณา แต่พระเดชพระคุณหลวงพ่ผู้เป็นทักษิโนยบุคคล

และขอานิสงส์แห่งความตั้งใจที่พวกเราเหล่าศิษยานุศิษย์จักร่วมใจกันทั้งด้วยการทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา เพื่อปฏิบัติเป็นสังฆฆาถวาย แต่พระเดชพระคุณหลวงพ่ จงดลบันดาลให้พวกเราทั้งหลาย ตลอดจนมารดาบิดา ทั้งบริวารญาติมิตรที่ร่วมจิตอนุโมทนา ให้พ้นสรรพทุกข์ ให้พ้นสรรพโศก ให้พ้นสรรพโรค ให้พ้นสรรพภัย ขออาราธนาบุญญาบารมีของพระเดชพระคุณหลวงพ่พระมงคลเทพมุนี ได้อยังกุศลราศีให้พวกเราทั้งหลาย มีแต่ความเจริญก้าวหน้า ทั้งทางโลกทางธรรม ให้เข้าถึงธรรมกาย รู้แจ้งแทงตลอดในวิชาธรรมกาย พ้นจากอวิชาทั้งหลาย ไปทุกภพทุกชาติ トラบเข้าสู่พระนิพพานเทอญ

คณะศิษยานุศิษย์หลวงพ่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

๓๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

สารบัญ

คำนำ	๓
วันทาอภิวาท	๔
ชีวประวัติหลวงพ่อ	๑๐
วัดปากน้ำ ปี ๒๔๙๗	๓๗
ประวัติวัดปากน้ำ	๖๙
พระฉลวย พุทธิสโร	๗๖
สมเด็จพระมหาธีรราชมงคลจารย์	๘๕
พระภavanaโกศลเถร (ธีระ ธมฺมธโร)	๙๙
พระภavanaโกศลเถร (วีระ คณฺตุตโม)	๑๑๓
พระครูวินัยธร (ซัว โอภาโส)	๑๒๗
คุณแม่ท้วม หุตานุกรม	๑๓๘
แม่ชีปุก มัยประเสริฐ	๑๕๘
แม่ชีถนอม อาสวีย์	๑๖๓
แม่ชีญาณิ ศิริโวหาร	๑๗๐
แม่ชีทองสุข ลำแดงปั้น	๑๗๕

แม่ชีจันทร์ ขนนกยูง	๑๘๓
แม่ชีเวยร วีรสวัสดิ์	๒๐๕
คุณครูตรีธา เนียมขำ	๒๑๑
คุณครูฉลวย สมบัติสุข	๒๖๗
คุณภัลลิกา ศิลปบรรเลง	๒๗๕
กบิลวฒโฑ ภิกขุ	๒๘๗
คุณประยูร สุนทาราร	๒๙๔
คุณป้าทัศนาศนา บัณฑิตพุทธ	๓๐๐
คุณแม่บุหงา วชิรกรณวัฒนา	๓๐๗
ชนติโก ภิกขุ	๓๑๓
พระครูสุวัตติธรรมประภาส (จำเนียร จิรโลตฺธิโก)	๓๒๒
คุณกุล ผ่องสุวรรณ	๓๒๗

พระมหาวิชัย วุฑฒสีโล

ชีวประวัติหลวงพ่อดปากน้ำ ภาชีเจริญ พระภิกษุโกศลเถร โดย พระมหาวิชัย วุฑฒสีโล

เนื่องจากสำนักเรียนวัดปากน้ำ ภาชีเจริญ ธนบุรี ในปี พ.ศ.๒๔๙๗ นี้ มีนวกะภิกษุถึง ๖๗ รูป ซึ่งนับว่ามีสถิติสูงกว่าทุกปีที่ผ่านมา ข้าพเจ้าในฐานะเป็นครูอบรมนวกะภิกษุ เห็นสมควรที่จะได้เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับหลวงพ่อดปากน้ำพระภิกษุโกศลเถร อันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องการเผยแพร่พุทธศาสนาทั้งคันถธุระและวิปัสสนาธุระที่มีอยู่ในวัดปากน้ำ และเผยแพร่กิจการของวัด เพื่อเป็นอนุสรณ์ประจำปี ๒๔๙๗ อีกด้วย บรรดานวกะภิกษุส่วนมากลงมติเป็นเอกฉันท์ว่าควรทำเป็นอย่างยิ่ง

ข้าพเจ้าจึงได้ลงมือเขียนชีวประวัติของพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณหลวงพ่อดปากน้ำพระภิกษุโกศลเถร ตามคำเรียกร้องของบรรดาศิษยานุศิษย์ ทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิต ซึ่งได้ปรารภกันว่าชีวประวัติของพระคุณท่านเท่าที่มีผู้เขียนไว้บ้างแล้วนั้นยังน้อยนัก ยังไม่พอแก่ความต้องการของบรรดาศิษย์ที่อยากจะทราบรายละเอียดชีวประวัติของท่านผู้สามารถสละชีวิตเข้าสู่ขุดค้นคุณธรรมพิเศษ และได้วางเป็นแบบแผนออกเผยแพร่ให้ปฏิบัติกันทั่วประเทศไทย ยิ่งกว่านั้นยังได้แพร่ไปถึงต่างประเทศอีกด้วย ถ้าจะเปรียบ

พระมหาวิชัย วุฑฒสีโล

กับชีวประวัติของบุคคล
สำคัญทางโลกแล้ว ท่าน
เจ้าคุณหลวงพ่อก็จัดเป็น
บุคคลสำคัญคนหนึ่งใน
พระพุทธศาสนา สมควร
เขียนชีวประวัติของท่าน
ที่แล้วมาให้ละเอียดเป็น
หลักฐานในขณะที่ท่านยัง
มีชีวิตอยู่ ใครสงสัยก็ยัง
สอบถามท่านได้ ทั้งนี้
เพื่อประดับความรู้แก่ผู้
สนใจ จะได้เป็นคติและ
แนวทางแห่งชีวิตของ
อนุชนรุ่นหลังต่อไป ก็จะ

เป็นที่พอใจของบรรดาศิษยานุศิษย์ทั้งหลายของท่าน ข้าพเจ้าจำต้องรับเขียน
ชีวประวัตินี้ทั้งๆ ที่ตนเองก็รู้อย่างคงทำให้ละเอียดไม่ได้ บังเอิญโชคยังเข้าข้าง
ข้าพเจ้าอยู่ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังสืบค้นชีวประวัติของท่านเจ้าคุณหลวงพ่อยุ่นั้น
ข้าพเจ้าได้ไปสอบถามคุณป้าดา กับคุณปุ่นะ ซึ่งเป็นโยมพี่และโยมน้าของท่าน
ท่านทั้งสองยังจดจำได้บ้าง จึงเล่ารายละเอียดต่างๆ ให้ฟังบ้าง จากหลักฐาน
ที่เคยบันทึกไว้บ้าง ประกอบกับคำบอกเล่าของท่านทั้งสองที่กล่าวมาแล้วนั้น
ถึงแม้จะไม่ใช่ชีวประวัติที่ครบถ้วน ก็เป็นรายละเอียดเท่าที่ข้าพเจ้าสามารถ
จะค้นหาเขียนได้ ทั้งนี้หวังว่าท่านผู้อ่านคงเห็นใจผู้เขียนและอภัยให้ในเมื่อ
ยังไม่พอกแก่ความต้องการของท่าน ต่อไปนี้ขอได้โปรดอ่านชีวประวัติของท่าน
เจ้าคุณหลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถร เพื่อศึกษาปฏิบัติบาทบนเส้นทางสร้าง
บารมี ณ บัดนี้

ก่อนอุปสมบท

หลวงพ่อพระภานุโกศลเถร นามเดิมของพระคุณท่านชื่อ สด มีแก้วน้อย เกิด ณ วันศุกร์ที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๒๗ ตรงกับวันแรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีวอก ณ หมู่บ้านเหนือฝั่งตรงข้ามวัดสองพี่น้อง ตำบลสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โยมชายชื่อเงิน เดิมมีชาติภูมิอยู่ที่บ้านบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โยมหญิง ชื่อสุดใจ มีแก้วน้อย อยู่หมู่บ้านสองพี่น้องดังเดิม

บ้านเกิดหลวงพ่อดปากน้ำ หมู่บ้านสองพี่น้อง

ตระกูลของท่านเป็นตระกูลคหบดีในคลองสองพี่น้อง ทำการรับซื้อข้าวทั่วทั้งอำเภอสองพี่น้อง ตลอดทั้งอำเภอใกล้เคียงอีกด้วย ท่านมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันรวม ๕ คน คือ

- ๑.นางดา มีแก้วน้อย
- ๒.พระภานุโกศลเถร (สด มีแก้วน้อย)
- ๓.นายใส มีแก้วน้อย
- ๔.นายผูก มีแก้วน้อย (ถึงแก่กรรมยังเยาว์)
- ๕.นายสำรวย มีแก้วน้อย (ถึงแก่กรรมแล้ว)

คุณป้าดากับคุณปุ่นะ เล่าว่าเมื่อยังเป็นเด็กเล็กๆ เป็นเด็กฉลาดใจคอเด็ดเดี่ยวหนักแน่นมั่นคง เมื่อตั้งใจจะทำสิ่งใดแล้ว ต้องพยายามทำจนสำเร็จ เมื่อไม่สำเร็จ เป็นไม่ยอมเด็ดขาด เช่นท่านเคยช่วยโยมหญิงโยมชายเลี้ยงวัว (ที่บ้านระยะแรกทำนาและค้าขายด้วย) วัวพลัดเข้าไปในฝูงวัวของคนอื่น ทั้งๆ ที่ท่านเป็น

นางสุดใจ มีแก้วน้อย

เด็กเล็กๆ ท่านจะต้องไปตามวัวมาจนได้ ไม่ว่าวัวจะไปทางไหน หรือมีดคำดิกตีน เมื่อไม่ได้วัวมาก็ไม่ยอมกลับ นอกจากนั้นท่านยังประกอบไปด้วยเมตตาจิตในสัตว์เช่นท่านเคยช่วยโยมไถนา กับพี่สาวของท่าน (คุณป้าดา) พอถึงเวลาสายใกล้เพลท่านคอยสังเกตดวงตะวัน ว่าใกล้จะเพลแล้วหรือยัง จนพี่สาวของท่านตำหนิว่าเกียจคร้านคอยดูแต่เวลาจะเลิกเท่านั้น แต่ความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ ท่านเป็นคนถือในคติโบราณว่าการไถนาจนตีกองเพล (๑๑.๐๐ น.) เขาเรียกว่า “เพลคาบาวัว” ถือว่าบาปมาก ท่านทำงานตรงต่อเวลาต่างหากถึงจะถูกดูถูกว่าก็ไม่ยอมทำตามและถ้าสัตว์ที่ใช้งานเห็นว่าเหน็ดเหนื่อยท่านจะต้องนำไปอาบน้ำจนสัตว์เย็นสบายแล้วจึงปล่อยให้ไปกินหญ้าเป็นอิสระ

ท่านช่วยโยมของท่านทำงานแต่ยังเยาว์วัย มีอายุประมาณ ๙ ปี พอติดกับโยมน้าชายของท่านบวชเป็นพระภิกษุที่วัดสองพี่น้อง โยมหญิงของท่านจึงส่งตัวเข้าไปเรียนหนังสือปฐม ก.กา. ตาม

หลักการศึกษในสมัยนั้นอยู่ได้ไม่นานเท่าใดนัก พระภิกษุนะ ผู้เป็นน้าได้ย้ายไปจำพรรษาที่วัดหัวโพธิ์ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง ท่านได้ติดตามไปเรียนหนังสืออยู่ในสำนักของพระภิกษุนะประมาณ ๓-๔ เดือน ต่อจากนั้นพระภิกษุนะได้ย้ายไปจำพรรษาเสียที่วัดกัลยาณมิตร จังหวัดธนบุรี ท่านจึงย้ายไปเรียนหนังสือที่วัดบางปลา อ.บางเลน จ.นครปฐม ในสำนักของพระอาจารย์ทรัพย์ผู้เป็นเจ้าของาวาสวัดบางปลา อายุของท่านเวลานั้นประมาณ ๑๑ ปีเศษ อยู่ในสำนักพระอาจารย์ทรัพย์ประมาณ ๒ ปี มีความรู้ภาษาไทยและภาษาขอมพอสมควร จึงกลับไปอยู่บ้านเดิมอีกประมาณ ๑ ปี เมื่อท่านอายุได้ ๑๔ ปี โยมชายได้ถึงแก่กรรมลง ท่านต้องเข้าควบคุมการค้าแทนโยมผู้ชาย

ขณะนั้นมีเรือบรรทุกข้าวข้างกระดานใหญ่สองลำ พร้อมทั้งลูกเรือหลายคน ล่องเรือค้าข้าวระหว่างสองฝั่งน้ำกับกรุงเทพฯ กระทำเดือนละ ๒-๓ ครั้งเรื่อยมา ในระหว่างทำการค้าท่านฉลาดในการปกครอง ลูกเรือต่างก็รักและนับถือ ท่านว่าเป็นคนดีมีจิตเมตตา มีความพยายามไม่ทอดทิ้งต่อการงาน คุณปู่เล่าว่า ครั้งหนึ่ง ขณะที่ท่านล่องข้าวลงมาขายที่กรุงเทพฯ กำลังอยู่ในกรุงเทพฯ จอดเรือที่คลองบางกอกน้อย ถูกลูกจ้างของพี่เขยขโมยเงินและทองไปประมาณ ๑,๐๐๐ บาทเศษ (ในสมัยนั้นนับว่าเป็นเงินก้อนใหญ่) ท่านพยายามติดตามไม่ลดละ และได้ตั้งใจว่าเมื่อจับคนร้ายไม่ได้ท่านไม่ยอมกลับเด็ดขาด จึงเริ่มดำเนินการติดตามโดยไปแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ นายร้อยตำรวจฝรั่งถามถึง บ้านของขโมย ทราบว่าอยู่คลอง ๑๒ นายร้อยตำรวจได้นำเรือกลไฟมารับในตอนเย็นไปบ้านเมียเจ้าขโมย ท่านก็ไปกับนางพับและตำรวจอีก ๔ คน ต้องแล่นเรือไปไม่หยุดเลยตลอดคืน พอสว่างก็ถึง ท่านเห็นหน้าคนร้ายโผล่ช่องหน้าต่างหลังบ้านอยู่ จึงแจ้งให้นายตำรวจทราบ ว่าเรือจะชลอฝีจักรกลับลำมาหยุดหน้าบ้านคนร้ายได้กินเวลาหลายนาที่ ท่านเห็นผ้าขาวม้าของคนร้ายก็จำได้แต่ค้นหาตัวคนร้ายไม่พบเสียแล้ว ท่านจึงได้ตรวจดูทางหนีของคนร้าย เห็นพองน้ำแตกเป็นทางไป จึงบอกให้ตำรวจทั้ง ๔ คนไปยืนคุมเชิงอยู่ที่มุมคันทนา ตัวท่านเองตามคนร้ายไปตามรอยฝ้าน้ำ ตามไปประมาณกลางคันทนา พบคนร้ายนอนหลบซ่อนซ่งข้าวอยู่ พอมันเห็นท่านเข้าก็ดำวบลงไป ท่านก็เรียกตำรวจและแจ้งให้ทราบที่ซ่อนตำรวจดึงตัวคนร้ายขึ้นมาแล้วจะสวมกุญแจมือ คนร้ายขัดขืน ตำรวจจึงกระทุ้งด้วยพานท้ายปืน ๒-๓ ครั้งมันจึงยอมให้ใส่กุญแจมือได้ ต่อจากนั้นก็นำตัวคนร้ายกลับมายังบ้านเมียของมัน ค้นหาทรัพย์ของกลาง ก็พบหมกซ่อนอยู่ในกระบุงข้าวเปลือกเป็นเงิน ๙๐๐ บาทเศษ แล้วจึงนำตัวผู้ร้ายมาผูกเข้ากับเสาเก้งเรือไฟ ล่องเรือกลับลงมากรุงเทพฯ เมื่อถึงสถานที่ตำรวจให้การแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเสร็จแล้วตำรวจได้เอาเรือมาส่งที่เรือข้าวของท่านที่คลองบางกอกน้อยแล้วท่านจึงนำเรือกลับบ้าน

เหตุที่ท่านปฏิญาณตนบวชจนตาย

ท่านทำการค้าขายหาเลี้ยงโยมหญิงและครอบครัวตลอดจนผู้อาศัยในบ้านเรื่อยมา จนอายุของท่านย่างเข้า ๑๙ ปี ขณะที่ทำการค้าอยู่นั้น วันหนึ่งเมื่อท่านนำเรือเปล่ากลับบ้าน (มีเงินที่ขายข้าวได้หลายพันบาท)

เส้นทางที่จะกลับบ้าน เต็มไปด้วยอุปสรรค นานาประการ น้ำในแม่น้ำลำคลองก็ไหลเชี่ยว เรือก็ต้องแจว ต้องถ่อเพราะไม่มีการลากจูงด้วยเรือยนต์ตั้งสมัยนี้ เมื่อนำเรือกลับจำเป็นต้องผ่านลัดคลองเล็กซึ่งชาวบ้าน

คลองบางอีแต่น

เรียกว่า “คลองบางอีแต่น” อยู่เหนือตลาดใหม่ อ.นครไชยศรี จ.นครปฐม คลองลัดนี้ไม่ยาวเท่าไรนัก แต่ทว่าเป็นคลองเปลี่ยวมีโจรผู้ร้ายชุกชุม ปราภฏว่าเรือค้าขายที่ผ่านไปมาทางนั้นมักถูกปล้นสดมภ์บ่อยๆ ในตอนนี้ท่านเคยเล่าให้ฟังว่า “อ้ายน้ำก็เชี่ยว อ้ายคลองก็เล็ก อ้ายโจรก็ร้าย” เนื่องจากคลองเล็กและโจรร้ายดังท่านกล่าว บรรดาเรือสินค้าที่ผ่านไปมาได้ความปลอดภัยก็นับว่าโชคดี ในวันนั้นบังเอิญเรือของท่านลำเดียวผ่านเข้าไปในคลองนี้ พอเรือผ่านเข้าคลองได้หน่อยหนึ่ง ลัษฏาติญาณแห่งความกลัวก็เกิดขึ้น ทำให้เกิดความคิดที่จะเอาตัวรอด โดยสลับเปลี่ยนเอาลูกเรือมาถือท้ายแทน เพราะว่ารรรมดาโจรปล้น ย่อมจะทำร้ายผู้ถือท้ายเรือซึ่งเป็นเจ้าของก่อน ถ้าไปอยู่ทางหัวเรือก็มีโอกาสที่จะต่อสู้และเอาตัวรอดได้ง่าย เมื่อคิดดังนั้นแล้ว ก็หยิบปืนยาวบรรจุกระสุนเสร็จ ๘ นัด ไปอยู่หัวเรือให้ลูกจ้างถือท้ายแทน ขณะถ่อเรือแทน

ลูกจ้างอยู่นั้น เรือก็แล่นเข้าสู่ที่เปลี่ยวหนักขึ้นทุกทีๆ พลันก็เกิดความคิดแวบขึ้นในขณะนั้น ตอนนั้นท่านเล่าว่า “คนพวกนี้เราจ้างเขาคนหนึ่งๆ เพียง ๑๑-๑๒ บาทเท่านั้น ส่วนตัวเราเป็นเจ้าของทั้งทรัพย์สินทั้งเรือความตายจะโยนไปให้ลูกจ้างตายก่อน ดูจะเอาเปรียบเพื่อนมนุษย์มากเกินไป ทำอย่างนี้ไม่ถูก ไม่เป็นการสมควร” ท่านคิดไปถ่อไป จิตก็เกิดเมตตาและดำนิตนเองถึงการเอาเรือไปเปรียบคนอื่น ท่านจึงตัดสินใจเด็ดขาดลงไปว่า “ทรัพย์สินของเรา เรือก็ของเรา เราควรตายก่อนดีกว่า ลูกจ้างนั้นเมื่อมีภัยมาถึง เขาจะได้หนีเอาตัวรอดไปทำมาหาเลี้ยงบุตรภรรยาของเขาได้อีก” เมื่อตกลงใจเช่นนั้น จึงเรียกลูกเรือให้มาถ่อเรือแทนส่วนท่านก็ถือปืนคู่มือ กลับมานั่งถือท้ายเรือตามเดิม ยอมเสี่ยงรับอันตรายแต่ผู้เดียว การเดินทางใกล้จะออกจากคลองลัดอยู่แล้ว พอตีเป็นเวลาเช้าเอ่อขึ้นไหลสวนทางมาบรรดาเรือสินค้าหนักๆ ที่จะผ่านเข้าคลองสวนทางมาจอดคอยน้ำอยู่ปากคลองแน่นขนัด พอเข้าขึ้นเรือเหล่านั้นก็ถ่อสวนมาปะทะกัน เรือจะขึ้นก็ขึ้นไม่ได้ จะล่องก็ล่องไม่ได้ ต่างส่งเสียงกันเอะอะเซ็งแซ่ ท่านบันทึกของท่านไว้ว่า “พอคำจิ้นก็ลั้งลั้งกลัวเรือจะชนกัน ร้องออกมาว่า “ตู้อ้า” ต่างฝ่ายต่างก็ปักหลักกรานจอดนิ่งอยู่กับที่ แล้วความคิดท่านก็เกิดขึ้นว่า “เราเป็นคนทำผ่านพ้นอันตรายมาได้แล้ว เป็นบุญแท้ๆ การหาเงินหาทองมันเป็นของลำบากเสียจริงๆ ต้องอาบเหงื่อต่างน้ำ บิดาของเราก็หากินมาอย่างนี้เราก็เจริญรอยตามอีกเงินทองที่หามาได้ทั้งหมดนี้ต่างคนก็ต่างหา ไม่มีเวลาหยุดด้วยกันทั้งนั้น ถ้าใครไม่รีบหาไว้ให้มั่งมีก็เป็นคนต่ำคนเลว ไม่มีใครนับหน้าถือตาสมาคมด้วย เมื่อเข้าที่ประชุมก็น้อยหน้าเขา เพราะจนกว่านั่นเอง โลกเราเป็นดังนี้เสมอมา บุรพชนต้นตระกูลของเราก็เป็นมาดังนี้ จนนับไม่ถ้วนว่าใครบ้าง สืบมาจนกระทั่งบิดาของเราและตัวเราจนบัดนี้ ก็ท่านบุรพชนทั้งชายหญิงเหล่านั้นไปไหนกันเสียหมดเล่า? เรื่องนี้ก็ปรากฏแก่ใจเราอยู่แล้วว่า ท่านเหล่านั้นตายไปหมดแล้ว ตลอดถึงบิดาเราก็ตายด้วย ตัวของเราเล่า? ก็ต้องตายเหมือนกับท่านเหล่านั้นอีก” พอคิดถึง

ความตายขึ้นมาดังนี้แล้ว ใจก็ชักเสียว นึกถึงความตายที่รอดมาเมื่อสักครู และที่จะมาถึงในวันข้างหน้า “เราต้องตายเหมือนบิดาเราแน่ๆ ไม่ต้องสงสัย บิดาเราล่องเรือข้ามมาเริ่มป่วยไปจากในเรือระหว่างทาง พอขึ้นจากเรือก็ป่วยหนัก แล้วถึงแก่กรรม ขณะที่บิดาเจ็บป่วยเราก็ช่วยพยาบาลจนสุดความสามารถ แต่ก็ไม้อาจจะช่วยให้ท่านรอดพ้นความตายไปได้ ท่านตายไปแล้วไม่เห็นเอาอะไรติดตัวไปได้เลย สังขารดับไปเฉยๆ ตัวเราพี่น้องเรา ตลอดถึงมารดาของเรา ก็ไม่มีใครตายไปกับท่านด้วย ท่านดับไปคนเดียวแท้ๆ ถึงตัวเราเองก็ต้องเป็นดังท่านเหมือนกัน จะพ้นจากความตายอย่างนั้นไม่ได้แน่” เมื่อท่านได้คิดเช่นนั้นแล้ว ท่านก็ทดลองนอนตายที่ท้ายเรือแล้วลองคิดว่าท่านตายแล้ว และเที่ยวไปหาญาติพี่น้องหรือเพื่อนที่รักกันบ้าง คนเหล่านั้นเขาก็ไม่เห็นท่าน เพราะท่านเป็น “ผี” แล้วท่านก็เอาก้อนดินหรือท่อนไม้โยนไปให้ถูกเขา เขาก็ต้องว่าผีโยนมาหรือผีปามา เพราะเขาไม่เห็นท่านไปหาคนโน้นก็ไม่เห็นไปหาคนนี้ก็ไม่นเห็นนอนคิดอยู่อย่างนี้จนเพลอตัว พอรู้สึกตัวขึ้นมา ก็รีบลุกขึ้นจุดธูปบูชาพระ แล้วอธิษฐานจิตในขณะนั้นว่า “ขออย่าให้ข้าพเจ้าตายเสียก่อนเลย ขอให้ได้บวชเสียก่อน เมื่อบวชแล้วข้าพเจ้าจะไม่ลาสิกขาบท ขอบวชไปจนตลอดชีวิต” นี่เป็นบันทึกคำอธิษฐานของท่าน ดังนี้เราจะเห็นได้ว่า เหมือนกับท่านได้เริ่มบวชมาตั้งแต่อายุ ๑๙ ปีเศษนั้นแล้ว

อุปสมบท

ต่อแต่นั้นมา การดำเนินอาชีพทางการค้าขายได้ดำเนินมาเป็นปรกติ คำอธิษฐานของท่านยังคงฝังแน่นอยู่ในจิตใจตลอดมา จนอายุครบบวชก็ยังไม่บวชไม่ได้ เนื่องจากมีภาระต้องค้าขายหาเลี้ยงโยมหญิง และผู้คนในครอบครัวหลายคนด้วยกัน แสดงว่าท่านเป็นคนเลี้ยงคนมาตั้งแต่ยังเป็นคฤหัสถ์ เมื่ออายุของท่านย่างเข้า ๒๒ ปีก็ปรารภถึงการบวช ในปีนั้นเองพอถึงเดือน ๖ ข้างขึ้นก็บรรพทุกข้าวลงเรือแล้วให้ลูกจ้างมาขายกรุงเทพฯ ได้มอบให้ลูกเรือ

วัดสองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

คนหนึ่งเป็นตัวแทนควบคุมลงมา ส่วนตัวท่านก็เข้าอยู่วัดเป็นเจ้านาค ศึกษาเบื้องต้นแห่งการอุปสมบทในสำนักท่านปลัดยังเจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง ผู้เป็นตาของท่าน ท่านปลัดยังได้ส่งหนังสือวินัยให้ดู

หนังสือนี้เป็นสมุดข่อย เขียนตัวบรรจงงดงามมาก ท่านเริ่มท่องจำวิธีบรรพชาและอุปสมบท และอ่านพระวินัยไปพร้อมกันด้วย ไกล่เข้าพรรษาจึงไปนิมนต์พระอุปัชฌาย์ดี วัดประตูลำธาร จังหวัดสุพรรณบุรี มาเป็นพระอุปัชฌาย์ ท่านได้อุปสมบท พ.ศ.๒๔๔๙ มีพระครูวินยานุโยค (เหนียง อินฺทโชโต) เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระอาจารย์ โหน่ง อินฺทสุวณฺโณ เป็นพระอนุสาวนาจารย์

รุ่งขึ้นวันที่ ๒ หลังจากอุปสมบทแล้ว ท่านได้เริ่มเรียนวิปัสสนาธุระกับพระอาจารย์โหน่ง (ท่านผู้นี้ได้ศึกษามาแต่สำนักของหลวงพ่อบุญมี วัดน้อย อ.บางปลาม้า จ.สุพรรณบุรี ท่านเป็นพระที่เคร่งครัดต่อพระธรรมวินัยและธรรมเนียมปฏิบัติเป็นที่เคารพนับถือของชาวสองพี่น้องมาก) ครั้นบวชแล้วท่านได้เริ่มศึกษาทั้งคันถธุระและวิปัสสนาธุระตลอดพรรษาแรก ท่านเคยเล่าว่า ท่านท่องหนังสือสวดมนต์จบหมดถึงพระปาฏิโมกข์ในพรรษานั้นเอง ในด้านคันถธุระนี้ ท่านท่องไปถึงตอน

พระประธานในโบสถ์วัดสองพี่น้อง
ที่หลวงพ่อดมสร้าง

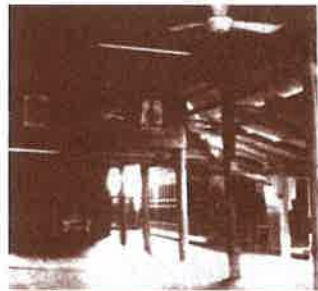
ที่ว่า “อวิชาปจยา”

ท่านเริ่มสงสัยอยากจะรู้
เรื่องราว แปลว่าอะไรกัน จึง
ไปถามพระพี่ชายซึ่งเป็น
ลูกพี่ลูกน้อง บวชมาได้ ๓
พรรษาแล้วว่าข้อความนั้น
แปลว่าอะไร พระพี่ชายก็
แปลไม่ได้ ท่านจึงไปถาม

ศาลาการเปรียญ หลังเดิม ในวัดสองพี่น้อง

อาจารย์อีกรูปหนึ่ง ท่านกลับตอบว่า “เขาไม่
แปลกันหรอกคุณ อยากจะรู้ต้องไปเรียนที่
บางกอก” ท่านจึงกลับมาเริ่มตำหนิในใจว่า
พระวัดนี้โง่ทอ้งแล้วไม่รู้เรื่อง ทอ้งไปทำไมกัน?
นี่เป็นประตู่ทำให้คนโง่ไม่รู้ว่ทำอะไรแล้ว จึง
ดำริจะลงมกรุงเพฯ

นับแต่อุปสมบทมาได้ ๗ เดือนเศษ
ท่านจึงไปหาโยมหญิงหาวิธีพูดจาชักจูงโยม
หญิงเพื่อขอโอกาสไปศึกษาที่กรุงเทพฯ โยม
ไม่เต็มใจให้จากมา แต่ในที่สุดก็ยอมด้วย
ความไม่เต็มใจ ท่านจึงขอปัจจัย ๑ ชั่งเพื่อ
เป็นค่าเดินทาง การขอนี้ท่านตั้งใจว่าจะขอ
เป็นครั้งสุดท้าย เมื่อออกจากวัดสองพี่น้องมา
แล้ว ได้มุ่งตรงมาจำพรรษา ณ วัดพระเชตุพนฯ
ทีเดียว ในระยะนั้นคัมภีร์ที่จะเล่าเรียนศึกษา
ที่ยังไม่มีก็ได้ให้สีกาพี่ของท่านจัดซื้อสร้างถวาย
ท่านแล้วว่า ท่านเคยชอบศึกษาทุกอย่าง ที่นับ

ห้องทรงธรรมที่หลวงพ่อกะ
ใช้นั่งวิปัสสนาในวัดสองพี่น้อง

วัดชัยพฤกษ์มาลา เขตตลิ่งชัน กทม.

ว่าเป็นวิชาซึ่งนิยมกันในสมัยนั้น เช่น โหราศาสตร์ไสยศาสตร์ที่สุดจนเล่นแร่แปรธาตุ หุงปรอททุกชนิด และได้ทดลองทำดูทุกอย่างว่าอะไรจะเป็นของจริงบ้าง ท่านไม่เคยตำหนิวิชาของใคร ว่าเป็นของไม่

จริง ชมว่าเป็นของดีทั้งนั้น แต่ท่านไม่เคยติดใจในวิชาเหล่านั้น ต่อมาท่านได้เลิกเด็ดขาด มอบตำหรับตำราให้คนอื่นไปหมด คงยึดวิชาวิปัสสนาอย่างเดียวเท่านั้น

ในขณะที่มาเรียนหนังสืออยู่นั้น ท่านได้เฝ้าน้องชายคนเล็ก ชื่อ ส่ำรว มาอยู่ปฏิบัติและให้เล่าเรียนหนังสือใหญ่ (ขอม) คือมูลกัจจายณะที่สำนักเรียนวัดเชตุพนฯ ด้วย จนพรรษาที่ ๔ ท่านจึงได้ย้ายไปรักษาตัวด้วยโรคไข้ทรพิษที่วัดชัยพฤกษ์มาลา ชั่วคราว และได้เฝ้านายส่ำรวไปอยู่ด้วย วันหนึ่งท่านเกิดนิมิตว่า มีชายคนหนึ่งเอาทรายมาถวาย ๑ บั้งก็ ท่านเอื้อมมือหยิบมานิดเดียว

วัดพระเชตุพนฯ กทม.

ส่วนน้องชายกอบไว้ถึงสองกำมือเต็มๆ หลังจากนิมิตได้ไม่กี่วัน น้องชายท่านก็ป่วยเป็นไข้ทรพิษมีอาการหนักมาก ตัวท่านเองก็เป็นด้วย แต่มีอาการน้อย พออาการป่วยของท่านค่อยทุเลาลงจึงรีบพาน้องชายขึ้นไปรักษาที่บ้านสองพี่น้อง แต่ไม่หาย ได้ถึงแก่กรรม

เมื่ออายุ ๑๘ ปี ได้จัดการปลงศพเสร็จแล้วท่านจึงกลับมาอยู่วัดพระเชตุพนฯ ตามเดิม

ขณะที่ท่านเรียนหนังสืออยู่นั้นท่านต้องลำบากมากบางวันบิณฑบาตไม่พอฉันบางวันไม่ได้เลย ได้แต่เพียงสัมผัสผลเดียวก็เคยมี พระคุณท่านเองได้เคยเล่าให้ฟังว่า เมื่อมาอยู่ที่วัดพระเชตุพนฯ ใหม่ๆ ออกบิณฑบาตวันแรกไม่ได้อะไรเลย วันที่สองก็ไม่ได้อีกท่านมาคิดคำนึงว่าท่านเป็นผู้มีศีลจะอดตายเช่นนั้นหรือ? ถ้าเป็นจริงท่านก็ยอมตาย ท่านบิณฑบาตไม่ได้ข้าวท่านก็ไม่ฉันของอื่น ยอมอดด้วยคิดว่า ถ้าเราตายลงไป ภิกษุหมดทั้งนครต้องมีอาหารบิณฑบาตพอหมดทุกรูป เพราะคนลือก็จะพากันส่งสารภิกษุไปตามๆ กันเท่านั้น จึงไม่ยอมดิ้นรนหา ครั้นวันที่สามท่านออกไปบิณฑบาตอีก วันนั้นเดินอยู่จนสายได้ข้าวเพียงหนึ่งทัพพีกับกล้วยน้ำว้าหนึ่งผล กลับมาถึงกุฏิด้วยความเหนื่อยอ่อน เพราะไม่ได้ฉันมา ๒ วันแล้ว ท่านจึงเริ่มที่จะลงมือฉันข้าวหนึ่งทัพพีนั้น ก็นั่งลงจับอาหารในบาตรพิจารณาด้วยปัจจุเวกเสร็จแล้วใส่ปากเข้าไปคำหนึ่ง พอดีท่านเหลือบไปเห็นสุนัขทองติดส้นหลังผอมโซเซได้อดอยากมาเป็นเวลานานวัน ท่านเกิดเมตตาปราณีส่งสารสุนัขตัวนั้น จึงปั้นข้าวที่เหลืออีกคำหนึ่งกับกล้วยครึ่งผลก่อนให้ทานสัตว์นั้น ท่านได้อริษฐานจิตว่า “ขึ้นชื่อว่าความอดอยากเช่นนี้ ขออย่าให้มีอีกเลย” แล้วจึงให้ก้อนข้าวแก่สุนัขตัวนั้น สุนัขตัวนั้นกินแต่ข้าวส่วนกล้วยหากินไม่ ท่านก็คิดว่าไม่รู้เจ้าไม่กินท่านก็คิดจะเอากลับมา ทิ้งแต่คิดขึ้นมาได้ว่าของสิ่งนั้นท่านได้สละให้ทานไปแล้ว โฉนจึงจะเอากลับคืนมาฉันอีกเป็นการไม่สมควร เพราะได้สละขาดไปแล้ว เอามาฉันอีกก็ต้องประเคนใหม่ ในที่นั้นก็ไม่มีใครที่จะประเคนด้วย ด้วยอำนาจศีลและสังขะของท่าน นับแต่วันนั้นมาท่านไปบิณฑบาตปรากฏว่าได้อาหารมากมายถึงกับฉันไม่หมด ต้องแบ่งถวายพระภิกษุอื่น นอกจากนั้นมีคุณนายนมบ้านอยู่ตลาดท่าเตียน ปวารณาทำปิ่นโตอาหารส่งอีกทุกวันนับจากวันนั้นเป็นต้นมา ความยากลำบากในการขบฉันของพระภิกษุ

ซึ่งปรากฏกับพระคุณท่านดั่งนั้น เป็นเหตุให้พระคุณท่านดำริว่า “ตัวเราเมื่อมีกำลังพอเมื่อใดจะจัดตั้งโรงครัวประกอบอาหารเลี้ยงพระเถร โดยไม่ต้องให้ลำบาก เป็นการเสียเวลาในการศึกษาเล่าเรียน” นี่เป็นความตั้งใจของพระคุณท่าน และความตั้งใจของพระคุณท่านนั้นได้ถึงจุดสำเร็จสมความปรารถนา นับเป็นองค์แรกในประเทศไทยที่สามารถตั้งโรงครัวประกอบอาหารเลี้ยงพระภิกษุสามเณร-อุบาสกอุบาสิกา มีจำนวนถึง ๘๐๐ เศษเป็นประจำทุกวัน เป็นอันว่าความปรารถนาของท่านนั้น เป็นผลสำเร็จอันไพศาลและกิจการยังคงดำเนินอยู่จนทุกวันนี้

เรื่องการศึกษา

เมื่อท่านเล่าเรียนศึกษาอยู่สำนักวัดพระเชตุพนฯ นั้น ท่านได้เรียนมูลกัจจายณะถึงสามจบ พระธรรมบท ๘ ภาค และพระคัมภีร์มั่งคัลลตถปิณี กับสารสงเคราะห์แต่ไม่ทันจบ แผลออกพอสมควรแล้วท่านได้เข้าสอบสนามหลวงหนึ่งครั้งก็บังเอิญตก ท่านก็ไม่สอบอีกต่อไป ท่านเล่าว่าถ้าสอบเป็นเปรียญได้แล้ว จะถูกทางคณะสงฆ์ใช้งานจะเสียการศึกษาด้านวิปัสสนาธุระ เพราะเมื่อขณะท่านเรียนหนังสืออยู่นั้น ท่านได้ปฏิบัติตามแบบพระอาจารย์โหนดตลอดมา วันใดหยุดการเล่าเรียนคันถธุระท่านมักจะแสวงหาความรู้ในด้านวิปัสสนาธุระจากพระอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านวิปัสสนาในสำนักต่างๆ ทำคู่กันไปด้วยปรากฏว่าท่านได้ไปศึกษากับท่านเจ้าคุณสังวรานุวงศ์เถร (เอี่ยม) วัดราชสิทธิาราม (วัดพลับ) เป็นครั้งที่สาม และท่านได้ศึกษา

อุโบสถวัดละครท่า

จากท่านพระครูญาณวิโรจน์ ในวัดพระเชตุพนฯ นั้นอีก ทำเป็นครั้งที่สี่ และครั้งที่ห้าได้ไปศึกษาในสำนักของพระอาจารย์สิงห์วัดละครท่าหลังวัดระฆังโฆสิตาราม ท่านเคยเล่าว่า **ท่านได้ดวงใสประมาณเท่าฟองไข่แดงของไก่ติดอยู่ศูนย์กลางกายของท่านเป็นอันได้ผลตามแบบของพระอาจารย์สิงห์** ท่านรับรองว่าได้ตามแบบของท่านแล้ว และมอบให้ท่านเป็นอาจารย์สอนคนอื่นต่อไปได้ ท่านเห็นว่า ธรรมที่ได้มานี้ไม่เป็นที่พอใจ ท่านว่ามีความรู้แค่ทางอ้อมเท่านั้น จะสอนเขาได้อย่างไร ท่านจึงไม่ยอมสอนใคร ต่อมาวางการศึกษาคันถธุระ ท่านเห็นว่าเวลาสมควร ท่านปรารถนาออกเดินธุดงค์ ท่านได้ให้คุณบิดา สีกาพี่ของท่านสร้างกลดถวาย ผู้อื่นจะสร้างถวายก็ไม่เอา ชรอยว่าท่านจะส่งเคราะห์ สีกาพี่ผู้มีอุปการคุณ เมื่อได้กลดสมความประสงค์แล้ว พระคุณท่านได้ออกธุดงค์ การธุดงค์มีเวลาประมาณเท่าใดท่านเองก็จำไม่ได้ ครั้นกลับจากธุดงค์แล้ว ก็เอากลดถวายพระภิกษุองค์อื่นไป ต่อมาพระคุณท่านปรารถนาจะธุดงค์อีก เป็นครั้งที่สอง ก็ได้ให้คุณบิดาสั่งสร้างกลดถวายอีก ในครั้งหลังนี้ปรากฏว่าได้เดินทางไปถึงสุพรรณบุรี ปักกลดที่วัดร้าง ข้างวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ ท่านได้เห็นเด็กนำวัวเข้าไปในบริเวณนั้น ท่านจึงกล่าวห้ามว่า อย่าปล่อยให้อ้วเดินเหยียบย่ำพระซึ่งอยู่ใต้พื้นดิน จะมีบาป บรรดาเด็กและคนเลี้ยงวัวทั้งหลาย ไม่เชื่อว่าจะมีพระอยู่ใต้แผ่นดิน ถึงกับมีการประณามท่านต่างๆ ในที่สุดท่านได้บอกให้เขาลองขุดดูก็ได้พระพุทธรูปขึ้นมาหลายองค์ นับว่าเป็นมหัศจรรย์อันหนึ่งที่ท่านสามารถทราบได้ นั่นแหละจึงเป็นที่เชื่อถือของบุคคลเหล่านั้น ต่อมาท่านกลับมายังวัด

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ

พระเชตุพนฯ ดังเดิม

ปฏิบัติได้วิปัสสนา

ครั้นถึงพรรษาที่ ๑๒ ท่านได้หยุดการเล่าเรียนคันธุระ เพราะความรู้ที่จะแปลมคธภาษาเพื่อคันธุระ ได้เป็นที่พอใจ การเรียนแปลมคธภาษานั้น ย่อมไม่มีที่สิ้นสุด ความสิ้นสุดควรมีเพียงอ่านออกและแปลได้ และเข้าใจความหมายเท่านั้นก็ได้แปลออกสมความมุ่งหมายเดิมที่ตั้งใจไว้แต่แรกแล้วว่า การเล่าเรียนจะต้องแปลหนังสือมหาสติปัญญานานยาว ซึ่งเคยแปลไม่ได้ที่วัดสองพี่น้องนั้น ถ้ายังแปลไม่ออกก็จะไม่หยุดการเล่าเรียน บัดนี้ก็สามารถแปลได้สมความตั้งใจเดิมแล้วท่านจึงหยุดการเล่าเรียนคันธุระด้วยประการฉะนี้

เมื่อท่านหยุดการเล่าเรียนแล้วนี้เอง ท่านพิจารณาเห็นว่า ในบริเวณพระอุโบสถวัดพระเชตุพนฯ มีอาณาเขตกว้างขวางดี เหมาะแก่การเป็น

ศาลาที่หลวงพ่อดใช้เทศน์ในวัดโบสถ์ (บน)

สถานที่ปฏิบัติกรรมฐาน แต่เมื่อมาระลึกถึงอุปการะคุณของท่านเจ้าอธิการชุมวัดบางคูเวียง คลองบางกอกน้อย ซึ่งได้เคยถวายคัมภีร์มูลกัจจายนะ และคัมภีร์พระธรรมบทให้ได้เล่าเรียนพระปริยัติธรรมนั้นก็มีอุปการะคุณอยู่มาก ควรจะ

ไปจำพรรษาที่วัดบางคูเวียง เพื่อจะได้แสดงธรรมแจกจ่ายแก่พระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา เป็นบรรณาการตอบแทนอุปการะคุณแก่วัดนั้นบ้าง จึงไปจำพรรษาที่วัดบางคูเวียงในพรรษาที่ ๑๒

ท่านจำพรรษาอยู่ที่วัดบางคูเวียง พอได้กึ่งพรรษาได้ทวละลึกขึ้นว่า ความตั้งใจจริงในการบวชตั้งแต่อายุ ๑๙ ปีนั้น โดยปฏิญาณตนว่าจะบวชตายนั้น

สถานที่บรรลุนิพพาน..อุโบสถที่หลวงพ่อบรรลุนิพพาน

บัดนี้ก็ได้บวชมา ๑๒
พรรษาแล้ว ของจริง
ของแท้ที่พระพุทธเจ้า
ท่านรู้ท่านเห็นนั้นท่าน
ยังไม่บรรลุนิพพาน ยังไม่รู้ยัง
ไม่เห็น สมควรจะเจริญ
กรรมฐานอย่าง
จริงจึงเสียที่ การ
ปฏิบัตินี้จะตายก็ตาย

ไป ดีกว่าตายเสียเมื่อก่อนบวชหรือไม่ได้บำเพ็ญกรรมฐานตาย เมื่อตกลง
ใจเช่นนั้นแล้ว ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ก็เข้าสู่พระอุโบสถแต่เวลาเย็น ตั้ง

ลัทธิฐานมั่นที่เดียวว่า ถ้านั่งลงไปแล้ว ไม่บรรลุนิพพานที่พระพุทธเจ้าทรงเห็นจะไม่ยอมลุกขึ้นจากที่จนตลอดชีวิต เมื่อตั้งจิตมั่นเช่นนั้นแล้วจึงได้เริ่มปรารภนั่งและตั้งจิตอ่อนน้อมแต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า **ขอให้พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดประทานธรรม ที่พระองค์ทรงเห็น ทรงตรัสรู้ให้ อย่างน้อยที่สุดก็เพียงส่วนน้อยที่พระองค์ได้ทรงตรัสรู้แล้ว** ถ้าหากการบรรลุนิพพานของพระองค์แล้วจักเกิดโทษแก่พระศาสนา ก็ขออย่าได้ทรงประทานเลย แต่ถ้าจะเป็นคุณแก่พระศาสนาแล้วขอได้โปรดพระราชทานเถิด ท่านจะรับเป็นทนายพระศาสนาต่อไปจนตลอดชีวิต เมื่อตั้งความปรารถนาเสร็จแล้วก็เริ่มขัดสมาธินั่งเข้าที่ภาวนา พอตึกถึงมดขี้อยู่ในระหว่างช่องแผ่นหินซึ่งกำลังไต่อยู่ไปมา ท่านจึงหยิบขวดน้ำมันกาดเอานิ้วมือจุ่มเพื่อจะเขียนวงให้รอบตัวกันมดรบกวน แต่พอจุดนิ้วที่พื้นหินก็เกิดความคิดขึ้นมาว่า ชีวิตของท่านได้อธิฐานสละแล้ว เหตุใดจึงยังกลัวมดอยู่อีกนึกอายตัวเอง จึงวางขวดน้ำมันกาดเจริญกรรมฐานทันที เวลาว่างไปๆ จนนึกไม่ทราบว่าเป็นเวลาเท่าไร เพราะนาฬิกาไม่มี ก็ได้เห็นของจริง ของแท้ อันเป็นทางบรรลุแห่งพระองค์ สัมมาสัมพุทธเจ้า (ซึ่งมีข้อความแจ้งชัดอยู่แล้วในหนังสือเล่มนี้ เรื่องการสอนธรรมวันพฤหัสบดีหรือหนังสือธรรมกาย เรียบเรียงโดยพระทิพย์ปริญาหรือคู่มือสมการ)

ในขณะนั้นก็เกิดปริวิตกว่า พระธรรมนี้เป็นของลึกซึ้งยิ่งนักยากที่มนุษย์จะเข้าถึงถ้าจะให้เข้าถึงได้ต้องรู้ตรัสรู้แน่ และรู้คิดนั้นหยุดเป็นจุดเดียวกัน แต่พอหยุดก็ดับ ดับแล้วก็เกิด ถ้าไม่ดับก็ไม่เกิดนี่เป็นของจริง ของจริงอยู่ตรงนี้ ถ้าไม่ถูกส่วนนี้แล้ว เป็นไม่เห็นเด็ดขาด ท่านวิตกอยู่อย่างนี้ประมาณครูใหญ่เกรงว่าความมีความเป็นที่ได้บรรลุแล้ว จะเลือนเสีย ท่านจึงเข้าเจริญภาวนาต่อไปใหม่ประมาณสักครูใหญ่ก็ได้เห็นวัดๆ หนึ่ง ปรากฏขึ้น ท่านจำได้ว่าเป็นวัดบางปลาท่านรู้สึกในใจในขณะนั้นดูเหมือนตัวท่านไปอยู่ที่วัดนั้น ทำให้คิดว่าที่วัดบางปลา นี้ อาจมีผู้สามารถจะบรรลุนิพพานดังที่ท่านได้เห็นนั้นบ้างก็ได้

สถานที่หลวงพ่อดสอนธรรมครั้งแรก ณ วัดบางปลา จ.นครปฐม

วัดบางปลาจึงได้ปรากฏให้ท่านเห็นเช่นนั้น

นับแต่นั้นเป็นต้นมาท่านก็ปฏิบัติการค้นคว้าหาที่สุดแห่งธรรม ณ สำนักวัดบางคูเวียงนั้น ยิ่งค้นก็ยิ่งลึกซึ้งหนักเข้าทุกที ได้ปฏิบัติเช่นนั้นต่อมาอีกประมาณเดือนเศษพอได้ออกพรรษา รับกฐินแล้วก็ลาท่านเจ้าอาวาสไปพักอยู่ที่วัดบางปลา ซึ่งเคยปรากฏแก่ท่านมาแล้วในขณะเจริญกรรมฐาน ทั้งนี้เพื่อไปดำเนินการสอนธรรม ที่ท่านได้รู้ได้เห็นนั้นและทำการสอนธรรมอยู่ประมาณ ๔ เดือน มีพระภิกษุที่เจริญรอยตามท่านได้ ๓ รูป คือ พระภิกษุสังวาลย์ พระภิกษุแบนและพระภิกษุอ่วม กับคฤหัสถ์อีก ๔ คน ท่านได้พาพระภิกษุสังวาลย์ไปจำพรรษาที่วัดสองพี่น้อง นับเป็นพรรษาที่ ๑๓ ณ วัดนี้มีพระภิกษุได้เห็นธรรมตามท่านอีกหนึ่งรูปคือ พระภิกษุหมก (ภิกษุรูปนี้เมื่อมาจำพรรษา ณ วัดปากน้ำ หลวงพ่อได้ส่งไปสอนธรรมแก่เจ้าคุณอุปาลิ-คุณูปมาจารย์ (จัน สิริจันโท) วัดบรมนิवास จนได้บรรลุดรรณกาย)

เมื่อออกพรรษาได้รับบิณฑบาตแล้ว ท่านได้เดินทางไปพักที่วัดประตูลสาร จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นวัดของพระอุปัชฌาย์ของท่าน แต่ท่านได้มรณภาพไปแล้วที่วัดนี้ท่านพักอยู่ ๔ เดือน ขณะที่พักอยู่มีประชาชนมาอ้อนวอนขอให้ท่านแสดงธรรมโปรดหลายครั้ง ท่านเสียไม่ได้ก็ได้แสดงพระธรรมเทศนาซึ่งเป็นทีพอใจแก่ประชาชนมาก ได้มีผู้มาขอรับรองให้แสดงธรรมอีกเป็นครั้งที่สอง แต่ท่านรู้ที่เดียวว่า การเทศน์ครั้งที่สองนี้ จะทำให้เจ้าอาวาสไม่พอใจ ดังนั้น

ก่อนแสดงพระธรรมเทศนาครั้งที่สอง ท่านจึงเก็บของใส่กระเป๋าทันทีเตรียมตัวเดินทางกลับ พอแสดงพระธรรมเทศนาจบบี้เข้าไปกราบลาท่านเจ้าอาวาสเดินทางกลับทันที เพื่อมิให้เกิดการกระทบกระเทือน ท่านจึงอ้างว่าได้นัดจะพาพระไปอยู่กรุงเทพฯ ๑

ครั้นแล้วท่านจึงกลับไปรับพระภิกษุหมก พระภิกษุปลัด (พระพุทธิวงศาจารย์ วัดเบญจมบพิตรปัจจุบัน) พระภิกษุพล (พระครูโสภณราชวรวิหาร วัดเบญจมบพิตร ลาลึกขาบตแล้ว) พระฮั่ว วัดป่าพฤษ ที่วัดสองพี่น้องกลับลงมากรุงเทพฯ เพื่อศึกษาพระปริยัติธรรม ณ สำนักวัดพระเชตุพน๑

เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

เพื่อทราบความเป็นมา ในการที่พระคุณท่านได้มาทำการปกครองวัดปากน้ำภาษีเจริญ ตั้งแต่ต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ ข้าพเจ้าควรจะได้บรรยายถึงวัดปากน้ำภาษีเจริญ สมัยก่อนที่พระคุณท่านจะได้มาทำการปกครอง เท่าที่พอจะสืบทราบได้ไว้เล็กน้อย เพื่อประกอบเรื่องของท่าน

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ปรากฏในตำนานเล่มหนึ่งกล่าวว่า เป็นพระอารามหลวงมาแต่โบราณครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี หลักฐานที่ควรเชื่อถือได้นั้นคือ พระพุทธรูปทุกองค์ในพระอุโบสถ (เว้นพระพุทธรูปสี่องค์ที่สร้างขึ้นใหม่ในสมัยเมื่อไม่นานมานี้) นักโบราณคดีสันนิษฐานว่าเป็นพระพุทธรูปสมัยอยุธยาทั้งสิ้น ในสมัยรัชกาลที่ ๓ ได้ทรงปฏิสังขรณ์ขึ้น วัดนี้ท่านเจ้าคุณพระสุธรรมมุนีวัดพระเชตุพน๑ ได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า ตั้งแต่สมัยพระครูสมณธรรมสมาทาน (แสง) เป็นเจ้าอาวาสมีการปกครองเหลวแหลกมาก หลังจากท่านพระครูสมณธรรมสมาทานมรณภาพแล้ว ท่านพระครูพุทธพยากรณ์เจ้าอาวาสวัดอัมพรสวรรค์เจ้าคณะตำบลเป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำพระภิกษุสามเณรโดยมากเป็นพระเณรในท้องถิ่นนั้น มีพระจรมายู่น้อยเนื่องจากการศึกษาเล่าเรียนไม่มี ความประพฤติ

ยอหย่อนต่อพระธรรมวินัยมาก ด้วยเหตุนี้ท่านเจ้าคุณพระธรรมปิฎก (เผื่อน) พระอาจารย์ของท่าน จึงได้อ้อนวอนแถมบังคับให้ท่านมาอยู่วัดปากน้ำลึก ๓ เดือน ท่านจำต้องรับโดยเสียไม่ได้และตั้งใจไว้ว่าจะมาอยู่วัดปากน้ำลึก ๓ เดือนแล้วก็จะกลับเมื่อท่านได้มาอยู่แล้ว ท่านเจ้าคุณธรรมปิฎกได้แต่งตั้งสมณศักดิ์ให้เป็นพระครูสมุห์ฐานานุกรมของท่านและสั่งกำชับซ้ำอีกว่า “ถ้าแผ่นดินยังไม่กลับหน้าแกอย่กลับมา” ทั้งนี้ก็เท่ากับบังคับให้เป็นเจ้าอาวาส

ต่อจากนั้นท่านก็เริ่มปราบปรามเหล่าภิกษุที่มีความประพฤติเหลวไหลต่างๆ พระคุณท่านเคยเล่าว่ากว่าจะฝากกระดานหมากรุกให้หมดได้ก็อ่อนใจ จึงเป็นเรื่องกระทบกระเทือน เจ้าคุณดำบลและพระภิกษุที่เคยอยู่มาเก่าก่อน ซึ่งเป็นผู้มีภูมิลำนะอยู่ในถิ่นนั้น การปกครองเป็นไปด้วยความยากลำบาก แม้แต่ชาวบ้านในแถวถิ่นนั้นก็พากันเป็นศัตรูอย่างร้ายแรงกับท่านด้วย พวกที่เสื่อมใสในท่านก็มีบ้างเป็นส่วนน้อย พวกที่ตั้งตัวเป็นศัตรูได้ช่วยกันแพร่ข่าวอกุศลทัບถมพระคุณท่านด้วยประการต่างๆ บางพวกก็เมา

เอะอะอาละวาดในวัด บ้างก็ดักทำร้ายท่านถึงกับขึ้นโรงศาลก็มี บางพวกถึงกับคิดปล้นทำร้ายท่านก็มีครั้งหนึ่งคนร้ายได้บุกขึ้นไปบนหน้าศาลาหาเรื่องต่างๆ

ขณะพระภิกษูกำลังประชุมกันอยู่ เหตุการณ์ทั้งหลายเหล่านี้ ท่านถือเสียว่า เป็นการเพิ่มพูนบารมีให้แก่ท่าน ท่านมีคติว่า “พระเราต้องไม่สู้ ต้องไม่หนี ชนະทุกที” ดังเช่นครั้งหนึ่งมีคนร้ายประมาณ ๔ คน มีอาวุธครบมือเข้าลอบทำร้าย และจะทำร้ายท่านในเวลากลางวันขณะที่ท่านอยู่ในห้องกรรมฐาน พอดีพระมหาแจ้ง (พระครูสถิตยบุญญธรร) ซึ่งคอยคุ้มภัยให้ท่านอยู่แล้ว ได้ฉวยดาบเข้าป้องกัน ท่านได้เห็นเข้าก็ออกมาห้ามว่า “แจ้งอย่าๆ พระเราต้องไม่สู้ไม่หนี” ผู้ร้ายเห็นท่าไม่เข้าทีก็หลบหนีไป เรื่องราวต่างๆ ที่จะให้ท่านต้องเดือดร้อนรำคาญมีมากกว่านี้ เหลือที่จะพรรณนา แต่ท่านก็พยายามต่อสู้ด้วยความสงบ ผ่านพ้นอุปสรรคนานาประการ ทำความเจริญให้แก่พระศาสนาอยู่ตลอดมาจนทุกวันนี้ ลำดับต่อจากนั้นมาเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๔๖๔ ท่านได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสมณธรรมสมาทาน

ตั้งแต่ท่านได้มารับตำแหน่งเป็นผู้ปกครองวัดปากน้ำ ท่านได้ดำเนิน

พระทิพย์ปริญา

การค้นคว้าหลักวิชาวิปัสสนาธุระและทำการเผยแผ่อยู่เรื่อยๆ มิได้มีการหยุดยั้งแม้แต่จะมีอุปสรรคต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้วในตอนนั้น ข้าราชการ ปฏิบัติการค้นคว้าและการเผยแผ่ธรรมนี้ ได้ล่วงรู้ถึงสมเด็จพระวันรัต (เฟื่อน) ซึ่งเป็นอาจารย์ของท่าน จนถึงกับเรียกตัวท่านไป ตาหนิว่า “เฮ้ย! แกอย่าบ้าไปนักเลย เตียวนี้อรหัตตอรหันต์ ไม่มีกันแล้ว มาช่วยกันทำงานปกครองคณะสงฆ์เถอะ” การที่ท่านอาจารย์ของท่านตกเตือนเช่นนี้ ถ้าพิจารณาแล้ว

ก็เป็นการเตือนด้วยความหวังดี เพราะท่านไม่เห็นธรรมอันลึกซึ้ง จึงเป็น

ธรรมดาอยู่เองที่ท่านต้องไม่เชื่อและขอให้ระงับเสีย เจ้าพระคุณหลวงพ่อรับฟัง แต่ไม่ปฏิบัติตามคงทำงานค้นคว้าและสอนธรรมอยู่เช่นนั้น จึงเป็นที่ขัดใจของท่านอาจารย์ของท่านนัก แต่ต่อมาเมื่อ สมเด็จพระวันรัต (เพื่อน) ทรงประชวรหนัก ท่านเจ้าคุณหลวงพ่อก็ได้จัดพระภิกษุไปช่วยแก้โรคตามหลักวิชาการของท่าน ในตอนนี้สมเด็จพระเจ้าได้เคยทรงอ่านหนังสือธรรมกาย ซึ่งคุณพระทิพย์ปริญา (รูป กลัมพะสุต ป.๖ เนติบัณฑิต) ซึ่งได้รวบรวม

พระพิมลธรรม (ช้อย)

และเรียบเรียง จากเทศนาของพระคุณหลวงพ่อก็ได้เคยทดลองปฏิบัติตาม ประกอบทั้งเจ้าคุณหลวงพ่อก็ได้เคยไปถวายคำแนะนำเพิ่มเติม ท่านจึงเชื่อว่าเป็นของจริงของแท้และเกิดความเลื่อมใส ข้าพเจ้าเองก็ได้เคยฟังจากคำพูดของท่านเจ้าคุณวิเชียรธรรมคุณทาน เลขาณูการท่านว่า สมเด็จพระเจ้าได้เรียกท่านเจ้าคุณพระพิมลธรรม (ช้อย) ไปเฝ้าและรับสั่งว่า “ท่านเจ้าคุณช่วยจัดการเรื่องอุปัชฌาย์วัดปากน้ำที ฉันดูพระผิดเสียองค์หนึ่งแล้ว” พระพิมลธรรมก็รับคำสมเด็จพระเจ้า รับสั่งต่อไปว่า “สาธุ” พร้อมกับยกมือขึ้นประณม แล้วกล่าวสืบต่อไปอีกว่า “ฉันกตเชามาหลายปีแล้ว ช่วยจัดการให้เรียบร้อยด้วย”

การงาน

เมื่อท่านได้เป็นเจ้าอาวาสปกครองวัดปากน้ำในตอนแรกๆ มีพระภิกษุสามเณรเพียง ๑๓ รูป อุบาสิกาก็มีเพียงเล็กน้อย ได้ให้ความอุปการะและปกครองภิกษุสามเณร และอุบาสิกา คล้ายกับพ่อปกครองลูก เนื่องจากท่านนิยมการศึกษาจึงส่งเสริมให้ภิกษุสามเณรตลอดจนอุบาสิกาได้เล่าเรียน ศึกษาทุกวิถีทางโดยไม่ยอมให้อยู่ว่าง ไม่ศึกษาไม่ได้ และพอใจศึกษาในด้านใด

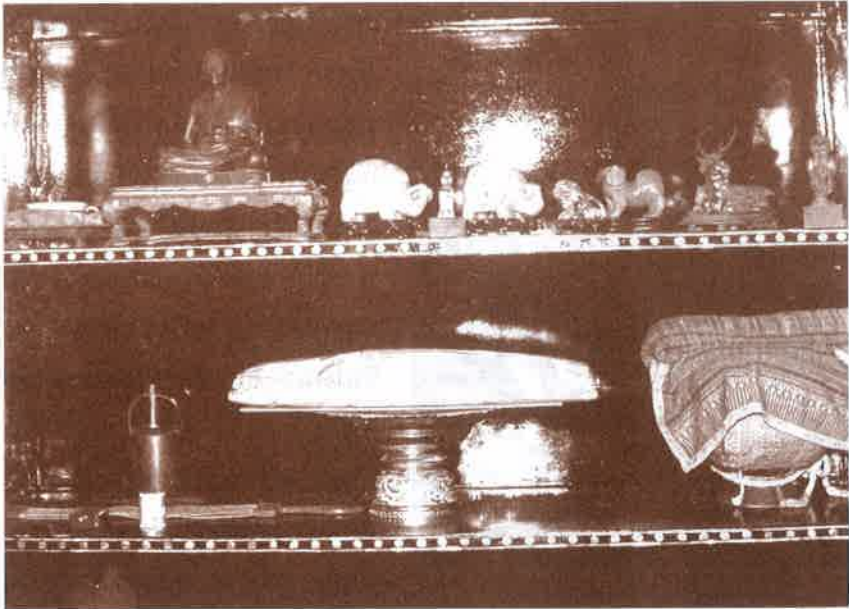

เช่น คันทธุระ (ซึ่งมีทั้งบาลีและนักธรรม) หรือวิปัสสนาธุระ ก็สุดแต่ตนจะพอใจ ท่านได้พยายามปลุกปล้ำในเรื่องการศึกษา จนมีความเจริญก้าวหน้าขึ้น ในที่สุดพระภิกษุสามเณรและอุบาสิกาก็เคยมีแต่เพียงเล็กน้อยก็เพิ่มจำนวนขึ้นโดยลำดับ ครั้น พ.ศ. ๒๔๙๐ สำนักวัดปากน้ำ ก็ได้รับยกย่องให้เป็นสำนักเรียนโดยตรง

ในด้านการเสียสละ ท่านเป็นนักเสียสละไม่สะสม ท่านได้

จัดตั้งโรงครัวประกอบอาหารเลี้ยงพระภิกษุสามเณรและอุบาสิก ด้วยทุนทรัพย์ของท่านเองตั้งแต่ท่านได้มาอยู่ใหม่ๆ ตามความตั้งใจเดิม ซึ่งได้บรรยายมาแล้วในตอนต้น การตั้งโรงครัวประกอบอาหารนี้ในระยะแรกๆ ท่านได้ให้คุณป้าดา (โยมพี่) นำข้าวสารมาจากบ้านสองพี่น้องทุกๆ เดือน ซึ่งต้องใช้ข้าวสารเดือนละ ๑๕ ถึงเศษ และต้องจ่ายค่าอาหารเดือนละ ๑๕๐ บาทเศษ ในตอนนั้นท่านได้มอบหมายให้นายโถม พร้อมลาก เป็นไวยาวัจกร และนางเลียบภรรยาเป็นหัวหน้าโรงครัว ภายหลังคนทั้งสองนี้ได้ย้ายไปอยู่ตลาดพลู ท่านจึงมอบหน้าที่ให้นางผึ้งเป็นหัวหน้าโรงครัวต่อมา และได้รับหน้าที่นี้ได้ไม่นานนักก็ลาไปอยู่วัดเสนหาจังหวัดนครปฐม หลังจากนั้นจึงตั้งให้น.ส.ท้วม หุตานุกรม ซึ่งเรียกกันทั่วไปทั้งวัดว่า “คุณแม่” เป็นผู้จัดการโรงครัวมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ส่วนไวยาวัจกรซึ่งว่างอยู่นั้นตั้งให้นายประยูร สุนทรากรับปฏิบัติหน้าที่

พ.ศ. ๒๔๙๒ ท่านได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระภาวนา-

เครื่องอัฐบริหารของหลวงพ่อดปากน้ำ

โกศลเถร

พ.ศ.๒๔๙๓ ท่านได้เริ่มสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมชั้นหนึ่งหลัง เป็นตึกคอนกรีตเสริมเหล็กสูง ๓ ชั้น ขนาด ๑๑x๖๐ เมตร ราคาประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท โดยต้องเรียไ้เพียงเล็กน้อย

พ.ศ.๒๔๙๔ ได้รับพระราชทานเปลี่ยนพัดยศ เป็นพระราชาคณะเสมอพระราชาคณะเปรียญ

สรุปความ

นับจำเดิมแต่ท่านได้ทำการเผยแพร่ วิปัสสนาธุระ ตั้งแต่ต้นมาจนถึงบัดนี้ มีศิษย์จำนวนแสนเศษ ในจำนวนนี้ได้บรรลุลหรรณ ที่เรียกว่า “ธรรมกาย” แล้วประมาณหมื่นเศษ และท่านได้ส่งพระภิกษุและอุบาสิกาสังขัตธรรมกายแล้วนั้น

ภาพแสดงฐานที่ตั้งของใจ ธรรมาสน์ เตียง

ไปเผยแพร่เกือบทุกจังหวัดในประเทศไทย พระภิกษุสามเณรและอุบาสิกา ที่ได้รับยกย่องอยู่ในชั้นอาจารย์สอนวิปัสสนาภายในวัด หลวงพ่อได้ใช้ให้ช่วยทำการค้นคว้าวิชาคืบหน้าทุกวันไม่มีเวลาหยุดแม้แต่วินาทีเดียว โดยจัดเป็นเวรผลัดเปลี่ยนกันตลอด ๒๔ ชั่วโมงทุกวัน นับเป็นเวลาถึง ๒๓ ปีเศษ แม้กระนั้นท่านเจ้าคุณพ่อก็ยังคงทำการค้นคว้าอยู่ ท่านเคยให้โอวาทพระภิกษุสามเณรในพระอุโบสถว่า “พวกแกพยายามให้ได้ธรรมกายเสียก่อน แล้วฉันจะสอนต่อไปให้อีก ๒๐ ปีก็ยังไม่หมด ๑”

พระครูสมณธรรมสมาทาน
๑๒ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๖๔

พระภาวนาโกศลเถร
๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๙๒

ได้รับแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์
๓๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๙๐

พระมงคลราชมุนี
๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๙๔

พระมงคลเทพมุนี
๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๐

วัดปากน้ำปี พ.ศ. ๒๔๙๗

วัดปากน้ำ ปี พ.ศ.๒๔๙๗

วัดปากน้ำภาษีเจริญภายใต้การนำของหลวงพ่อบุญมาโกศลเถร เจ้าอาวาสผู้กลับพลิกวัดปากน้ำ ซึ่งอยู่ในอาการทรมานทั้งในเรื่องการประพฤติปฏิบัติของพระภิกษุสามเณรย่อหย่อนในพระธรรมวินัย กับทั้งขาดการศึกษาเล่าเรียนตลอดทั้งในด้านเสนาสนะ สิ่งปลูกสร้างภายในพระอาราม อันอยู่ในลักษณะรกร้างไปด้วยพงหญ้า และชำรุดทรุดโทรมอยู่เป็นส่วนใหญ่ นั้น ให้พระภิกษุสามเณรกลับเข้าไปอยู่ในพระธรรมวินัยอันดีงามตลอดจนได้รับการศึกษาดีขึ้น เสนาสนะสิ่งปลูกสร้างที่ชำรุดทรุดโทรมก็ได้รับการซ่อมแซม ตกแต่ง และจัดสร้างขึ้นใหม่ ให้เป็นสถานที่เรียบร้อย เหมาะสมกับคำที่เรียกว่า “วัด” ตลอดมาตามกำลังทรัพย์และกำลังปัญญาของพระคุณท่านจะอำนวยให้ได้ มิได้มีการหยุดยั้งเลย นับตั้งแต่พระเดชพระคุณท่านได้เริ่มเข้าจำพรรษาเป็นเจ้าอาวาส สำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญแต่ต้น มาจนปัจจุบันนี้วัดปากน้ำได้เจริญรุ่งเรืองขึ้นโดยลำดับ และปรากฏว่าจะรุ่งเรืองยิ่งขึ้นอีกในอนาคตอันใกล้นี้ เพราะแม้ปัจจุบัน ยิ่งพระคุณท่านยิ่งลู่วัยชรายิ่งขึ้น การปฏิบัติบำรุงพระศาสนามิได้ย่อหย่อนลงแม้แต่น้อย ตรงกันข้ามพระเดชพระคุณท่านกลับฝึกฝนในอันจะทะนุบำรุงให้เจริญรุ่งเรืองให้ทันตาเห็นของท่านอยู่เสมอเป็นนิตย์ กิจการอันเป็นหลัก ๔ ประการตามพระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์นั้น ท่านคงยึดมั่นอยู่ในกมลสันดานของท่านอย่างแน่นแฟ้นจริงๆ ดังนั้นบรรดาพระภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา ตลอด

ภาพถ่ายทางอากาศ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ถ่ายเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๙๙

จนกระทั่งเด็กศิษย์วัดทั้งหลาย ภายใต้บารมีของท่านคุ้มครองอยู่จึงได้รับผลจากการปฏิบัติศึกษาพระธรรมวินัยสมความปรารถนาดังที่ได้มีศรัทธาเข้ามาบรรพชาอุปสมบท ณ สำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ตลอดจนได้รับความสุขในการบำเพ็ญปฏิบัติตามสมควรโดยถ้วนหน้า เพื่อให้ท่านผู้อ่านทราบ กิจการภายในสำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ภายใต้การปกครองของพระเดชพระคุณท่านละเอียดถึถ้วนพอสสมควร จึงขอแถลงกิจการภายในสำนักวัดปากน้ำ ปี พ.ศ.๒๔๙๗ เป็นหัวข้อๆ ดังต่อไปนี้

๑. การปกครอง

ในด้านการปกครอง พระเดชพระคุณท่านบริหารงานสมควรที่นักปกครองทั้งหลายพึงยึดถือเป็นแนวปฏิบัติทีเดียว ท่านใช้หลักการบำบัดทุกข์บำรุงสุข แต่พระภิกษุสามเณรตลอดจนผู้ที่ได้อยู่ในความอุปการะ เช่น บิดาที่ตีปกครองบุตรหญิงชายอันเกิดแต่อ้อมอกของตน ให้ความกรุณาปรานีแก่ทุกๆ คน โดยทั่วหน้าสม่ำเสมอทั้งหมด ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ใครผิดว่าไปตามผิด ใครถูกก็ยกย่องชมเชยสั่งสอนผู้อยู่ในปกครองคนใดมีความทุกข์

เดือดร้อนต้องการรับความอุปการะจากท่าน ท่านเมตตาให้ความอุปการะช่วยขจัดปัดเป่าให้คลาย อันความกรุณาปรานีของท่านไม่เคยจะมีหมดสิ้นไปจากท่านเลยแม้แต่น้อย แม้แต่ผู้ที่ออกจากความปกครองของท่านไปแล้ว ท่านก็ไม่ละเว้น

ที่จะติดตามไต่ถามข่าวคราว เป็นห่วงเกรงว่าจะได้รับความทุกข์เดือดร้อนเกรงจะหลงลืมโอวาทคำสั่งสอนที่ติงาม ซึ่งท่านเคยกรุณาแนะนำสอนสั่งนั้นก็ในอาการทั้งหลายดังกล่าวแล้วนี้ ไม่เป็นอาการของบิดามิความเอ็นดูมีความรักต่อบุตรในอ้อมอกของตนดอกหรือ? เมื่อดังนี้บรรดาผู้ที่เป็นศิษย์และผู้ที่เคยอยู่ในความปกครองของท่านจึงติดปากติดคำเรียกสมญานามของท่านว่า “หลวงพ่อ” ทุกๆ คนไม่มีใครเลยจะเว้นกล่าวคำเช่นนั้น

๒. การศึกษา

ในด้านการศึกษาดังได้กล่าวแล้วในตอนต้นว่า แรกเมื่อท่านมาเป็นเจ้าอาวาสทำการปกครองวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ พระภิกษุสามเณรอยู่ในลักษณะย่อยหย่อนต่อพระธรรมวินัยและไร้การศึกษาเสียเป็นส่วนใหญ่ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่เคร่งครัดในพระธรรมวินัยและรักการศึกษเป็นอย่างยิ่ง ผู้ที่อยู่ในปกครองของท่าน ท่านก็มีความประสงค์จะให้ทุกๆ คนไม่ว่าจะเป็นผู้ใดใครทั้งสิ้นต้องเจริญรอยตามท่านจะต้องศึกษาเล่าเรียนหาความรู้ระดับตน ดังนั้นเมื่อท่านมาเป็นเจ้าอาวาส พระภิกษุสามเณรทุกรูปจำเป็นต้องศึกษาเล่าเรียนจริงๆ ผู้ใดรับจะเรียนในวิชาการสาขาใด ก็เลือกศึกษาเล่าเรียนได้ตามแต่อัธยาศัย ข้อสำคัญต้องเรียนจริงๆ เรียนให้มีความรู้จนใช้ประโยชน์จากความรู้นั้นๆ ได้ ในชั้นแรกเมื่อท่านมาเป็นเจ้าอาวาสปรากฏว่ามีภิกษุจำพรรษาอยู่เพียง ๑๓ รูปเท่านั้น ทั้งนี้เห็นจะเนื่องจากมีผู้เห็นว่าการอุปสมบท

คณะพระภิกษุสามเณร วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ปี พ.ศ.๒๔๙๗

ที่วัดปากน้ำภาษีเจริญครั้งกระนั้น ไม่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนอะไร จึงขาดผู้นิยมที่จะบวชเรียนในสำนักนี้ แต่ในตอนต่อมาเมื่อพระคุณท่านปรับปรุงให้มีการศึกษาดีขึ้นโดยลำดับ จึงมีผู้นิยมมาอุปสมบทและจำพรรษาที่วัดปากน้ำภาษีเจริญมีจำนวนมากขึ้นโดยลำดับ (ซึ่งใน พ.ศ.๒๔๙๗ มีพระภิกษุจำพรรษาถึง ๒๒๕ รูป สามเณร ๒๐๕ รูป อุบาสิกาประมาณ ๔๐๐ คน และศิษย์วัด ๕๐ คน) การปรับปรุงการศึกษาอย่างจริงจังของพระคุณท่านนั่นเอง ในปี พ.ศ.๒๔๙๐ วัดปากน้ำภาษีเจริญจึงได้รับยกย่องให้เป็นสำนักเรียนโดยตรง

การศึกษาของสำนักวัดปากน้ำภาษีเจริญได้จัดแบ่งแผนการศึกษาดังนี้

๑.แผนกคันถธุระ จัดให้มีการสอนภาษาบาลี นักธรรม ธรรมศึกษาและสามัญศึกษา ทุกสาขาวิชาโดยจัดให้มีครูประจำทำการสอน

แผนกนักธรรมและธรรมศึกษา มีการศึกษาตั้งแต่ชั้นตรีถึงชั้นเอก

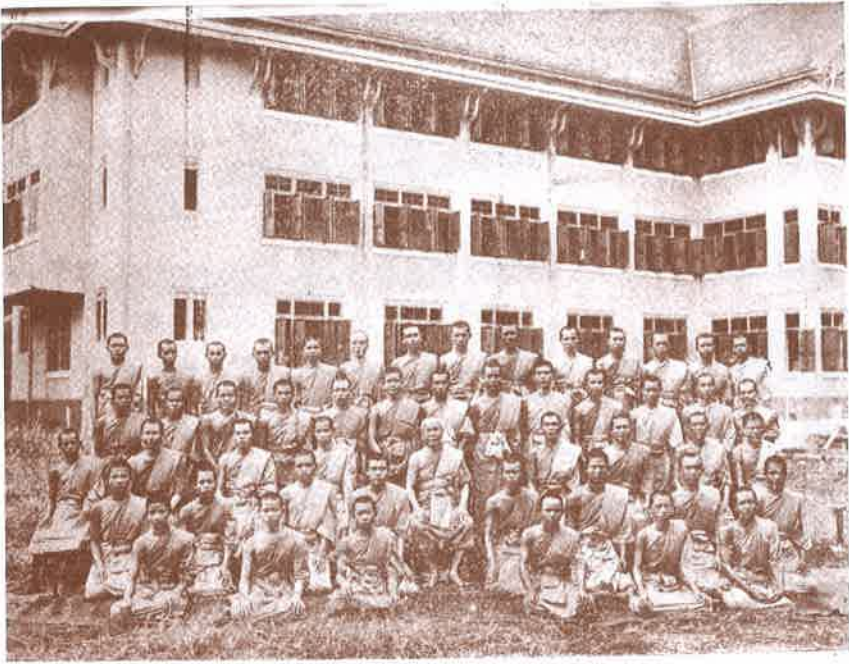

คณะอุบาสิกา (แม่ชี) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ปี พ.ศ.๒๔๙๗

หลวงพ่อดปากน้ำ มอบหมาย
ให้พระครูปัญญาภิรติ ปกครอง
ดูแลเด็กวัด

พระภิกษุบวชใหม่ ปี พ.ศ.๒๔๙๗

พระภิกษุบวชใหม่ ปี พ.ศ.๒๔๙๖

พระมหาเปรียญ วัดปากน้ำ ปี พ.ศ.๒๔๙๗

จัดครูสอนประจำแผนกละ ๓ รูปทุกชั้น การศึกษามีระเบียบไว้ว่า นักศึกษาทุกคนจะต้องรับการศึกษาเป็นเวลาดังนั้นละ ๖ เดือน เป็นอย่างน้อยทุกชั้น เมื่อศึกษาครบกำหนดเวลาและตามหลักสูตรแล้ว นักศึกษาจะต้องผ่านการสอบคัดเลือกของสนามวัดเสียก่อน เพื่อคณะกรรมการสนามวัดสอบวัดความรู้เห็นสมควรส่งเข้าสอบสนามหลวงต่อไป

สถิติยอดรวมจำนวนนักศึกษาซึ่งสอบนักธรรมและธรรมศึกษา ของนักศึกษาสำนักวัดปากน้ำภาษีเจริญ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๐ จนถึงปัจจุบันนี้ มีดังนี้:-

นักธรรมตรี	๓๖	รูป
ธรรมศึกษาตรี	๒๑	คน
นักธรรมโท	๑๐๓	รูป
ธรรมศึกษาโท	๑๓	คน

นักธรรมเอก ๔๗ รูป
 ธรรมศึกษาเอก ๔ คน
 รวมทั้งสิ้น ๒๖๔ รูป/คน

- แผนกภาษาบาลี ได้จัดครูทำการสอนเป็นประจำตั้งแต่ชั้นไวยากรณ์ จนถึงประโยค ป.๖ ส่วนประโยคสูงจากนี้ สำนักวัดปากน้ำยังขาดครูผู้ทรง วิทยาคณ จำต้องส่งไปรับการศึกษาจากสำนักศึกษาอื่นเช่น วัดเบญจมบพิตร เป็นต้น การศึกษาแผนกบาลีได้เจริญขึ้นเป็นลำดับมา ดังสถิติยอดจำนวนนัก ศึกษาซึ่งสอบได้เปรียญตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๔๙๐ เป็นต้นมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๔๙๖ มีดังนี้

ประโยค ป.๖.								รวม
พ.ศ.	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	
๒๔๙๐	๓	๒	-	-	๑	-	-	๖
๒๔๙๑	๒	๒	๑	๑	-	-	-	๖
๒๔๙๒	๖	๒	-	-	-	๑	-	๙
๒๔๙๓	๒	๒	๑	๑	-	-	-	๖
๒๔๙๔	๓๓	๒	๑	๑	-	-	-	๓๗
๒๔๙๕	๑๓	๑๒	-	-	-	-	-	๒๕
๒๔๙๖	๑๕	๑๘	๘	๘	๓	-	-	๕๒
รวมทั้งสิ้น	๗๔	๔๐	๑๑	๑๑	๔	๑	-	๑๑๐

- แผนกสามัญศึกษา ได้เปิดการศึกษาวีธีลัดชั้น ม.๓ และ ม.๖ ขึ้นเพื่อ นักเรียนมีความรู้พอ ก็ขอให้เข้าสมัครสอบเทียบวิทยฐานะของกระทรวง ธรรมการตามปีการศึกษา (ไม่มีสถิติแน่นอน)

สถิติของสำนักเรียนวัดปากน้ำสอนได้ ณ สนามหลวง ตั้งแต่ พ.ศ. 2498 ถึง 2507														
พ.ศ.	ภิกษุ สามเณร	นักธรรม ตรี	นักธรรม โท	นักธรรม เอก	ประโยชน์ 3	ประโยชน์ 4	ประโยชน์ 5	ประโยชน์ 6	ประโยชน์ 7	ประโยชน์ 8	ประโยชน์ 9	รวม ศึกษาตรี	รวม ศึกษาโท	รวม ศึกษา ได้ทั้ง หมด
2498	576	32	41	22	30	20	3	3	-	-	-	7	7	166
2499	650	35	58	51	26	33	10	-	3	-	-	8	-	222
2500	562	33	41	16	44	19	17	11	-	-1	-	14	6	202
2501	562	18	24	42	39	38	13	5	3	-	1	4	3	190
2502	438	15	29	10	29	28	23	6	4	1	-	7	1	155
2503	435	6	10	39	16	20	14	1	4	1	-	-	-	101
2504	332	12	2	23	4	20	14	1	-	-	2	3	-	91
2505	327	5	6	14	6	2	7	-	-	1	-	4	-	47
2506	378	8	14	7	21	2	8	3	1	-	-	-	6	70
2507	401	-	-	-	12	12	5	-	-	1	-	-	-	30

ชั้นบาลีไวยากรณ์ ตอนต้น ก.

ชั้นบาลีไวยากรณ์ ตอนปลาย

ชั้นเปรียญ ๖ ประโยค

ชั้นธรรมบท กองหนึ่ง

นักธรรม ชั้นเอก

ธรรมศึกษา ชั้นตรี

ธรรมศึกษา ชั้นโท

ชั้นบาลีไวยากรณ์ ตอนต้น

ชั้นประโยค ป.๖.สาม

๒.แผนกวิปัสสนาธุระ วิชาวิปัสสนากรรมฐาน เป็นวิชาที่พระเดชพระคุณหลวงปู่ได้ทำการศึกษาค้นคว้ามาตั้งแต่ท่านเริ่มอุปสมบท คือนับตั้งแต่พระคุณท่านมีอายุ ๒๒ ปีเป็นต้นมา ถึงปี พ.ศ.๒๔๙๗ รวมเป็นเวลา ๔๔ ปีเศษแล้ว การค้นคว้าของท่านกว่าจะได้พบเห็นของจริงของแท้ซึ่งท่านได้วางเป็นตำหรับตำราเพื่อใช้ทำการสอนนี้ ท่านต้องใช้ความเพียรขนาดทอดชีวิตทีเดียว เป็นตำหรับตำราอันเกี่ยวแก่การหลุดพ้นทางจิต ซึ่งเรียกว่า “เจโตวิมุตติ” ตำราที่ท่านรวบรวมและวางแบบปฏิบัตินี้นับว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด กล่าวคือ เป็นแบบที่ทำให้ผู้รับการอบรมมีโอกาสเจริญสมาธิและวิปัสสนาพร้อมไปในตัว ขณะเดียวกันผู้รับการฝึกอบรม จะได้รับการสอนให้มีสมาธิ เพื่อให้จิตมีสภาพตั้งมั่น อ่อนโยน ควรแก่จะดำเนินการในขั้นต่อไป ในขั้นต่อไปจึงให้ฝึกน้อมจิตไปเพื่อเจริญวิปัสสนา วิธีนี้เป็นวิธีที่ได้ผลเร็วทั้งๆ ที่ยังไม่เคยฝึกในด้านสมาธิมาก่อนเลย การเจริญวิปัสสนากรรมฐานตามแบบปฏิบัติของพระเดชพระคุณท่าน เป็นแบบที่ผู้รับการศึกษอบรมเข้าใจได้ง่ายและได้ผลดีย่างยิ่ง ทั้งผู้จะรับการศึกษอบรมก็ได้จำกัดเพศจำกัดวัย และไม่ขัดต่อการดำเนินอาชีพของแต่ละบุคคลประการใดๆ ทั้งผู้ปฏิบัติทุกคนย่อมได้รับผลตามควรแก่การปฏิบัติอยู่เสมอ

วิชาแผนกนี้พระเดชพระคุณท่านได้ทำการอบรมสั่งสอนศิษย์มาเป็นเวลา ๓๔ ปีเศษแล้ว มีผู้รับการศึกษากว่าแสนคน ในจำนวนนี้มีผู้ที่ได้รู้และเห็นธรรมที่เรียกว่า “ได้ธรรมกาย” นับเป็นจำนวนหมื่น การสอนวิชานี้พระเดชพระคุณท่านสอนแก่ศิษย์ซึ่งได้ธรรมกายแล้วเป็นการเพิ่มเติมในวิชาขั้นสูงเป็นประจำทุกๆ วัน ส่วนการอบรมสั่งสอนพระภิกษุสามเณรและอุบาสกอุบาสิกาที่ยังมิได้ธรรมกาย พระคุณท่านได้จัดอาจารย์ผู้ได้ธรรมกายที่เชี่ยวชาญ แล้วทำการอบรมสั่งสอนนักศึกษาวิชาแขนงนี้เป็นประจำในวัดทุกๆ วัน

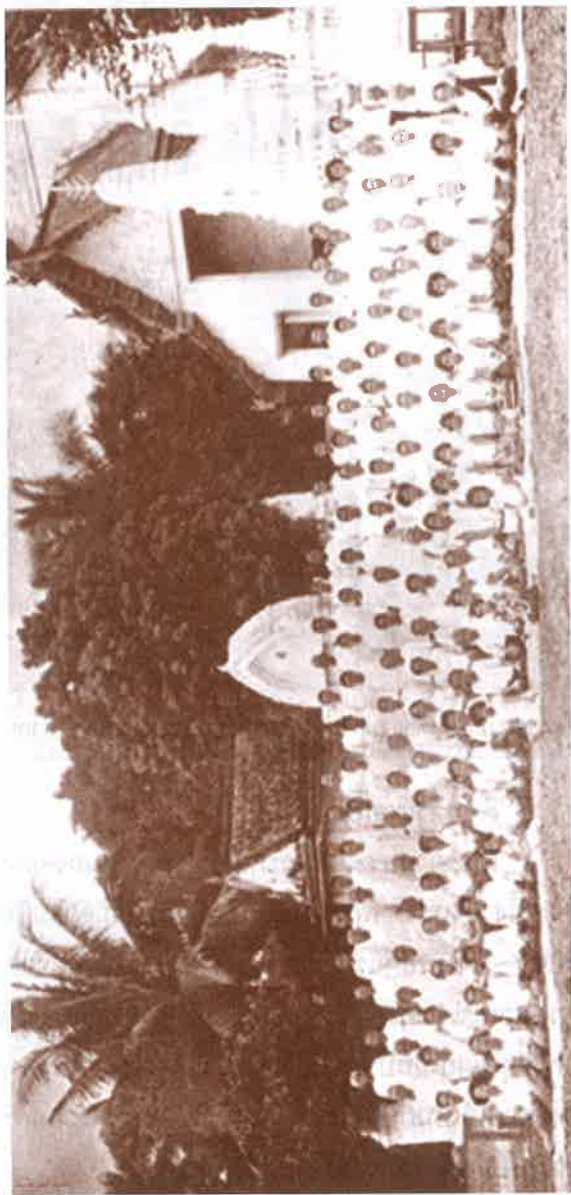

ครูทพชนธวามายะเนนทปะ แกน ! ๙ เชนเจวณู มณนุ

ภาพบน แถวยีน (จากซ้ายมือ) คุณยายเชื้อ, แม่ชีญาณิ ศิริโหวหาร, แม่ชีมะลิ จันทร์อาจ, คุณนายเพี้ยน ปาละวัฒน์, คุณฉลวย สมบัติสุข, คุณสมทรง สุตสาคร, คุณตรีธา เปี่ยมชำ, คุณเนาวรัตน์ หิรัญรัตน์, คุณแม่ ศิริธรรมรักษ์

แถวนัง (จากซ้ายมือ) แม่ชีทองสุข ลำแดงปัน, แม่ชีณอม อาสวีย์, คุณยายไข่ ชัยพาณิชย์, คุณแม่ท้วม หุตานุกรม, คุณนายเลียบ ลิกาจนานันท์ (วงศ์ชุมไช้) , คุณแม่ส้มเงิน บุรารักษ์, คุณยายปุก มียประเสริฐ

นอกจากนี้ยังมีแม่ชีที่ทำวิชาชีพในโรงงานแต่ไม่ได้เปิดสอนธรรมกาย อาทิ , แม่ชีชั้น จอมทอง, แม่ชีเรียร์ วีรสวัสดิ์, แม่ชีจันทร์ ขนนกยูง, แม่ชีสมจิตร, แม่ชีจริยา, แม่ชีนาถ, คุณยายเชื้อ, คุณป้าทุม, แม่ชีริมภา ไพริค้ำฉาย, แม่ชีทวีพร เลียบประเสริฐ

คณะอุปาลิกาที่ได้ธรรมกาย ๑๒๐ คน ในปี พ.ศ.๒๕๓๗

คณะพระภิกษุที่ได้ธรรมกาย และครูที่สอนธรรมกายในวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ปี พ.ศ.๒๔๙๗

๓. การเผยแผ่

เนื่องจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญ เป็นองค์ธรรมกถึกที่แสดงธรรมเป็นที่ซาบซึ้ง ซึ่งบรรดาพุทธศาสนิกชนส่วนมากมีความนิยมในรสพระธรรมที่ท่านแสดง ดังนั้นถึงแม้สังฆารของท่านจะอยู่ในวัยชราแล้วก็ตาม ในวันธรรมสวนะและวันอาทิตย์ เวลา ๐๙.๐๐ น. ท่านจะลงแสดงพระธรรมเทศนาในพระอุโบสถเป็นประจำมิได้ขาด นอกจากจะมีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถจะลงแสดงเองได้เป็นบางครั้งคราว นั้นแหละพระคุณท่านจึงจะจัดให้พระธรรมกถึกรูปอื่นแสดงพระธรรมเทศนาแทนท่าน

การเผยแผ่พระศาสนาโดยการแสดงพระธรรมเทศนานั้น ท่านแบ่ง

การแสดงเป็น ๒ ทาง คือ ทางปริยัติ และทางปฏิบัติ

สำหรับการแสดงพระธรรมเทศนาทางปริยัตินั้น นอกจากท่านจะเป็นผู้แสดงเองแล้ว ท่านได้จัดให้พระภิกษุสามเณรหัดทำการเทศนาปฏิภาณองค์เดียวบ้างหัดเทศน์ปลุกจิตวิไล ๒-๓ ธรรมาสันบ้าง แล้วจัดให้ทำการแสดงพระธรรมเทศนา ณ ศาลาการเปรียญตลอดฤดูเข้าพรรษา จากการหัดนี้เองปรากฏว่าพระภิกษุสามเณรของสำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มีจำนวนหลายรูปได้เป็นองค์พระธรรมกถึกที่สามารถ ถึงกับมีผู้อารธนาไปแสดงพระธรรมเทศนานอกสำนักอยู่เสมอๆ

สำหรับการแสดงพระธรรมเทศนาทางปฏิบัติ นั้น โดยเฉพาะในสำนักแล้วในวันพฤหัสบดีทุกวัน พระเดชพระคุณท่านจะลงแสดงพระธรรมเทศนา และสอนภาคปฏิบัติจริงโดยตนเอง ณ ศาลาการเปรียญเป็นประจำ เท่าที่ปรากฏมาแล้วทุกครั้งที่แสดงพระธรรมเทศนาและสอนภาคปฏิบัติ จะมีพระภิกษุสามเณรจากสำนักอื่นตลอดจนอุบาสกอุบาสิกา มาฟังพระธรรมเทศนา และรับการสอนภาคปฏิบัติอย่างคับคั่งเสมอทุกๆ วันพฤหัสบดี สำหรับการแสดงพระธรรมเทศนา ณ ศาลาการเปรียญประจำวันพฤหัสบดีนี้ พระคุณท่านถือเป็นกิจวัตรปฏิบัติของท่าน พระคุณท่านไม่ยอมขาดเลย เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยจริงๆ เท่านั้นจึงจะยอมให้ขาด เท่าที่ปรากฏในปีหนึ่งท่านเคยขาดการนี้ไม่เกิน ๓ ครั้ง

การสอนภาคปฏิบัติ นอกสำนัก พระคุณท่านได้จัดพระภิกษุและอุบาสิกาที่ได้ธรรมกาย มีความเชี่ยวชาญแล้วให้จาริกไปสอนยังสำนักต่างๆ ที่มีผู้ขอรับรองมา โดยเฉพาะในฤดูเข้าพรรษามีเจ้าสำนักอื่นๆ ขอ

มามากมาย และมักมีประจำอยู่ทุกๆ ปี ส่วนสำนักสอนธรรมภาคปฏิบัติที่ตั้งประจำขณะนี้ก็มีตั้งประจำที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นต้น ฯลฯ

ในการเผยแพร่พระศาสนาในภาคปฏิบัตินี้ สำนักวัดปากน้ำภาษีเจริญ ได้จัดพิมพ์หนังสือคู่มือสมภารและทางมรรคผล แจกแก่พุทธศาสนิกชนผู้ใคร่ปฏิบัติในประเทศไทยไปหลายแสนฉบับแล้ว ทั้งนี้ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า แบบปฏิบัติในภาควิชาวิปัสสนาธุระของสำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ อยู่ในความเคารพนับถือจากบรรดาชาวพุทธผู้มีใช้น้อยเลย

การเผยแพร่ในต่างประเทศ พระเดชพระคุณท่านได้จัดส่ง สุตเวทิกิษุ (ใหญ่ เหล่าโกมล) ออกไปจนถึงประเทศอังกฤษ และ ณ ประเทศอังกฤษนี้เองศาสตราจารย์ชาติอังกฤษ วิลเลียม ออร์กัสต์ เบอร์เฟลด์ มีจิตเลื่อมใส และได้เห็นธรรมตามแบบปฏิบัติของสำนักวัดปากน้ำ ถึงกับติดตามเข้ามาขอรับการอุปสมบทเป็นพระภิกษุในประเทศไทย และเป็นพระภิกษุชาวอังกฤษรูปแรกที่ทำ การอุปสมบท ณ สำนักวัดปากน้ำภาษีเจริญ ดังที่ทราบกันอยู่เป็นอย่างดีแล้ว และเมื่อ ๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๗ กปิลวฑฺฒ โภ กิษุ (ศาสตราจารย์ วิลเลียม ออร์กัสต์ เบอร์เฟลด์) ได้เดินทางกลับไปประเทศอังกฤษ เพื่อทำการเผยแพร่พระพุทธศาสนาอีกครั้งหนึ่ง และกำลังตั้งใจคอยพวก

หลวงพ่อดสงพระอาจารย์แอบ
ไปเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ จ.สงขลา

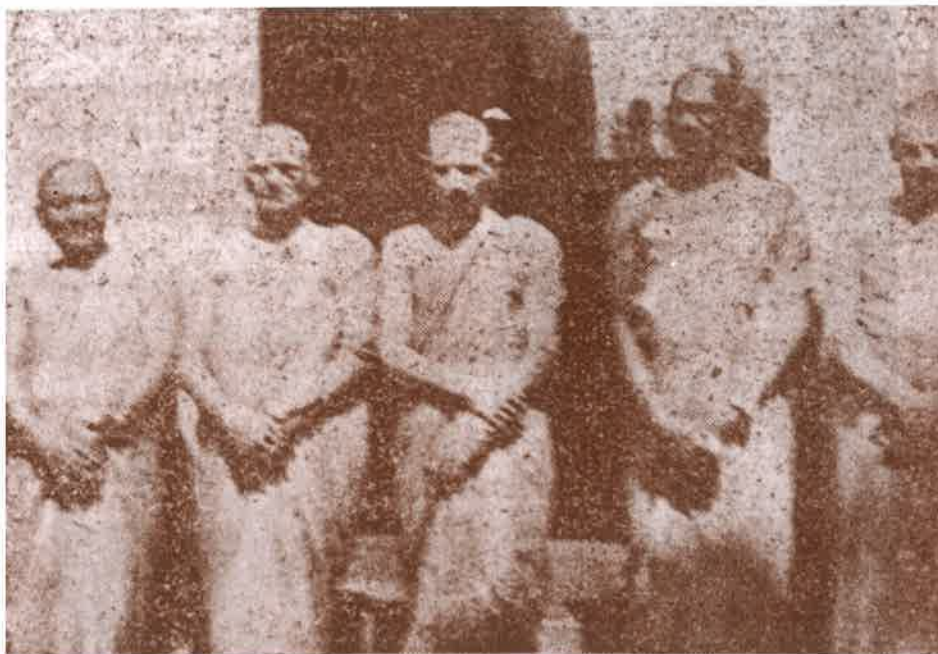

พระวิลเลียม ออร์กัสต์ เบอร์เฟลด์

ภาพการบวชอภิลาโต ภิภษ
ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี
ปี พ.ศ.๒๔๙๗

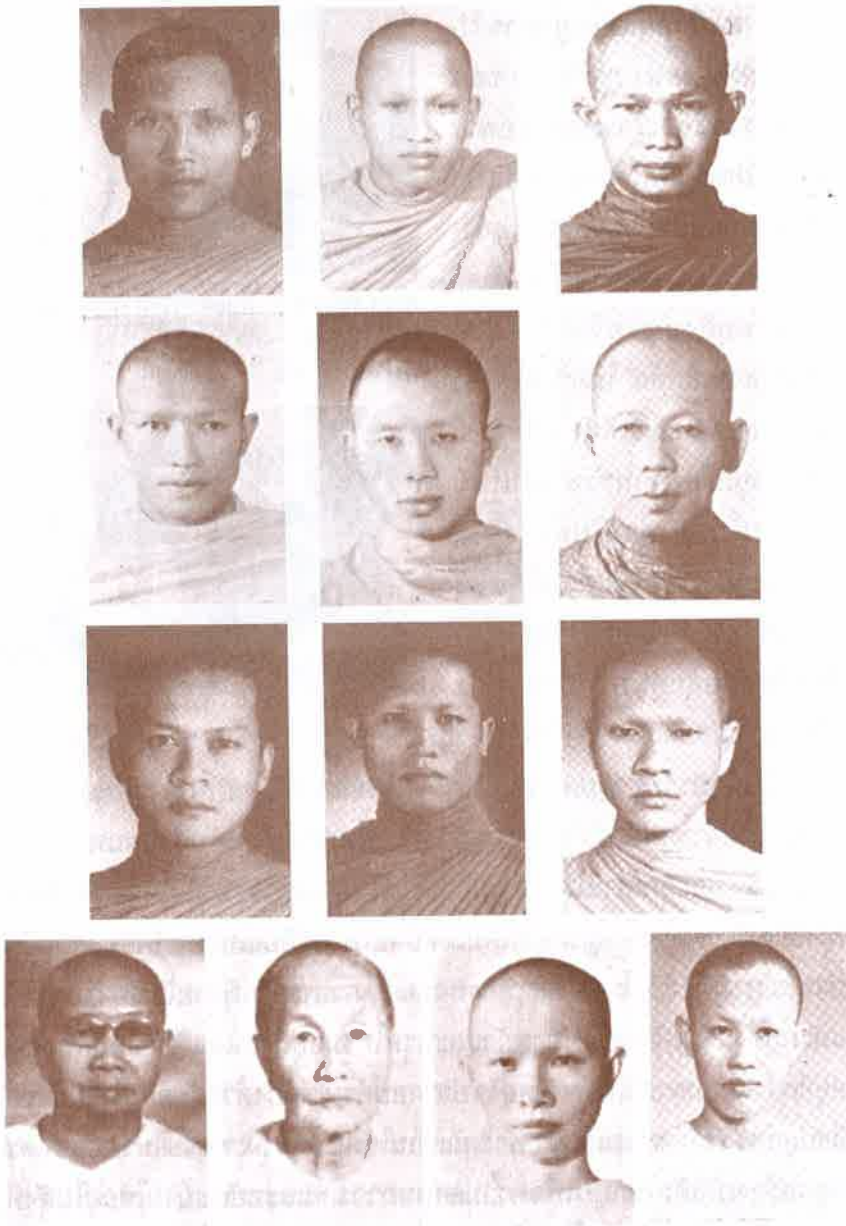

พระฝรั่งที่มาบวชกับหลวงพ่อดปากน้ำ ภาษีเจริญ

เราชาวพุทธซึ่งจะมีศรัทธา สละทรัพย์ส่งไปเพื่อจัดสร้างวัดขึ้นในพระนครลอนดอนสักวัดหนึ่ง ได้ทราบว่าในขณะนี้ กบิลทุดโมฤิกษุ กำลังอบรมชาวอังกฤษประมาณ ๕-๑๐ คน อยู่อย่างขมักเขม้นเพื่อนำตัวเข้ามารับการอุปสมบท ณ ประเทศไทย แล้วจะเดินทางกลับไปจัดตั้งเป็นคณะสงฆ์ไทยประจำพระอารามซึ่งจะจัดสร้างใหม่นั้นต่อไป การนี้จะสำเร็จลุล่วงไปโดยรวดเร็วก็ด้วยความร่วมมือร่วมใจของพี่น้องเราชาวพุทธเป็นสาระสำคัญ

อนึ่ง พระเดชพระคุณหลวงพ่อด กำลังดำริจะจัดส่งพระภิกษุวัระคณุตตโม (วัระ อุตตรนที) ออกไปเผยแผ่ธรรมวิชาวิปัสสนากรรมฐาน ณ ประเทศญี่ปุ่นอีกรูปหนึ่งในอนาคตอันใกล้นี้ หวังว่าพวกเราชาวพุทธคงจะอนุโมทนาโดยทั่วกัน

พระภิกษุ แม่ชีจากต่างประเทศที่มาบวช ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

๔. ด้านสาธารณูปการ

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ขณะเมื่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำรงภาวนาโกศลแรกเข้ารับหน้าที่เป็นเจ้าอาวาสนั้นมีสภาพประตู่คนชราเพราะความเก่าคร่ำของบรรดาถาวรวัตถุสิ่งปลูกสร้างทั้งหลาย เช่นกุฏิสงฆ์เป็นต้น ในครั้งแรกเมื่อมีพระภิกษุสามเณรเพียง ๑๓ รูป ก็ยังพอยุ่อาศัยจำพรรษากันไปได้แม้กระนั้นก็ยังจำเป็นต้องบูรณซ่อมแซม พระคุณท่านได้สละทุนทรัพย์ส่วนตัวจัดซ่อมแซมขึ้นบ้าง มีผู้ศรัทธาออกทุนทรัพย์ซ่อมบ้าง ครั้นต่อมาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มีการศึกษารุ่งเรืองขึ้น กุลบุตรผู้มีศรัทธาปสาทได้เข้าบรรพชาอุปสมบทก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปีเป็นเงาตามตัว กุฏิที่อยู่อาศัยจำพรรษาก็ต้องปลูกสร้างขึ้นเพิ่มเติมให้พอกับจำนวนพระภิกษุสามเณร พระคุณท่านได้สละทุนทรัพย์ส่วนตัวปลูกสร้างขึ้นใหม่บ้าง มีผู้มีศรัทธาบริจาคทรัพย์ปลูกสร้างเพิ่มเติมบ้าง การนี้ต้องใช้ทุนทรัพย์หลายหมื่นบาทแม้กระนั้น ก็ยังไม่ค่อยจะเพียงพอแก่จำนวนพระภิกษุสามเณรที่จำพรรษาและกุฏิซึ่งสร้างด้วยตัวไม้ทั้งหลังและทรวดโถมอยู่มากแล้วก็ยังเหลือตกค้างอยู่อีกจำนวนมากทำให้วัดหมดสง่า ประกอบด้วยไม้ต้องด้วยสุขลักษณะอีกด้วยสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวแล้วนี้ พระคุณท่านได้ดำริไว้ว่าจะพยายามรื้อถอนและปลูกสร้างเป็นตึกใบกปูนเพื่อความคงทนถาวร และขยับขยายให้อยู่ในผังที่ตั้งงามโอ่อ่าภูมิฐานยิ่งขึ้นแต่ในขณะที่ยังขาดแคลนทุนทรัพย์ ก็พยายาม

พณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เป็นประธานวางศิลาฤกษ์สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม เมื่อ ปี พ.ศ.๒๔๙๓

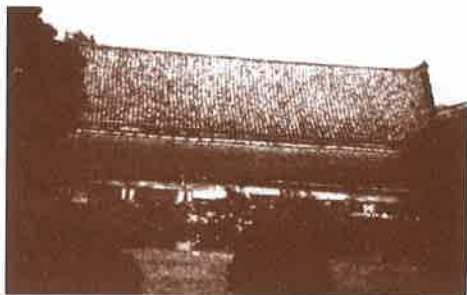
โรงเรียนพระปริยัติธรรมหลังใหญ่

ปรับปรุงซ่อมแซมกันพออยู่อาศัย
ไปก่อน ทั้งนี้เพื่อเจียดเงินไป
ทำการปลูกสร้างสิ่งจำเป็นแท้
เสียก่อน เช่นศาลาการเปรียญซึ่ง
ชำรุดมากแล้ว และคับแคบไม่พอ

จะบรรจุพระภิกษุ
สามเณร และบรรดาผู้
มีศรัทธามาประกอบ
การบุญกุศล ซึ่งมีอยู่
เป็นประจำเกือบทุกวัน
ตลอดปีเป็นต้น การ
ทำนุบำรุงเกี่ยวกับ
สาธารณูปการของ
สำนักวัดปากน้ำ
ภาษีเจริญนั้น คง

กระทำอยู่เสมอไม่ขาด ทั้งนี้เพื่อให้มีความสง่างามสมกับเป็นปูชนียวัตถุใน
พระพุทธศาสนาจริงๆ การปลูกสร้างสิ่งต่างๆ สมควรจะได้แสดงรายการ พอ
ให้ทราบบ้างในเฉพาะสิ่งที่ได้เริ่มการมาใกล้จะสำเร็จแล้ว กับสิ่งที่กำลังเริ่มจะ
กระทำต่อไปในระยะอันใกล้นี้เท่านั้นคือ

ก.โรงเรียนปริยัติธรรมหลังใหญ่ ซึ่งสร้างเป็นตึกคอนกรีตถือปูนอย่าง
งดงามทันสมัย มีขนาดกว้าง ๕ วา ๒ ศอก ยาว ๓๐ วา สูง ๓ ชั้น ตึก
โรงเรียนหลังนี้จะมีเครื่องประกอบในการศึกษาอย่างครบถ้วนทุกอย่าง เช่นมี
ห้องสมุดขนาดใหญ่พอสมควร สำหรับให้นักศึกษาสามารถทำการค้นคว้าหลัก
วิชาการต่างๆ ได้โดยสะดวกตึกโรงเรียนหลังนี้ ผนวฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรีได้ให้เกียรติมาเป็นประธานทำพิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อ พ.ศ.๒๔๙๓

ศาลาการเปรียญหลังเก่าอยู่คู่มากับวัด

ศาลาชั่วคราว ใช้เป็นโรงฉัน และที่แสดงธรรมเทศนา
ปี พ.ศ. ๒๔๙๙

การก่อสร้างได้กระทำตลอดมา
ขณะนี้ใกล้จะเสร็จเรียบร้อย
คงขาดแต่เครื่องประกอบเล็กๆ
น้อยๆ เช่นการทาสี, การสร้าง
โต๊ะเรียนซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่า
๖๐๐ ชุด และตู้เก็บหนังสือ
ประจำห้องสมุด ฯลฯ เท่านั้น
ขณะนี้ผู้รับเหมาทำการก่อสร้าง
ได้เร่งมือซึ่งคาดว่าจะเสร็จ
เรียบร้อยในระยะเวลาอันสั้นนี้
แล้ว แต่ทั้งที่ยังเสร็จไม่สมบูรณ์
นี้เอง ในปีการศึกษา ๒๔๙๗
ก็ได้อาศัยเปิดทำการสอนโดย
ใช้โต๊ะเรียนของเก่าไปพลางก่อน
แม้โต๊ะเรียนเดิมจะมีอยู่น้อยไม่

พอแก่จำนวนนักศึกษา ก็ได้จัดตารางสอนหมุนเวียนกันพอให้สำเร็จประโยชน์
ไปได้ชั่วคราวและโดยทั่วถึงกัน

ข. ดำริสร้างศาลาการเปรียญใหม่ เพราะหลังเดิมชำรุดมากและคับ
แคบไม่พอจะอบรมพระภิกษุสามเณรทั้งวัดและบรรดาทายกทายิกาซึ่งศรัทธา
มาทำบุญเลี้ยงพระซึ่งมีอยู่เป็นประจำแทบทุกวันตลอดปีได้ กับปรากฏว่าเมื่อ
ต้องใช้ศาลาการเปรียญประกอบพิธีกรรมทางศาสนาแล้ว บรรดาทายกทายิกา
จะล้นหลามมาอยู่ในบริเวณลานหน้าพระอุโบสถ ถึงกับต้องจัดทางเดินที่ให้พัก
อยู่เสมอเป็นการไม่สะดวก ขณะนี้กำลังสร้างศาลาชั่วคราวกึ่งถาวรเพื่อใช้
เป็นโรงฉันและสถานแสดงพระธรรมเทศนาแทน เมื่อศาลากึ่งถาวรหลังนี้
แล้วเสร็จ จะรื้อศาลาการเปรียญเดิมแล้วปลูกสร้างใหม่ ซึ่งจะสามารถจุพระ

ศาลาการเปรียญหลังใหม่ ใช้มาจนถึงปัจจุบัน

ภิกษุสามเณรและทายกทายิกาได้ไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ คนต่อไปทันที การปลูกสร้างศาลาชั่วคราวและศาลาการเปรียญหลังใหม่นี้จำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนนับเป็นล้านๆ บาทขึ้นไป ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบรรดาผู้มีศรัทธาช่วยกันบริจาคทรัพย์ช่วยเหลือ การนี้จึงจะสำเร็จได้โดยรวดเร็ว

ค. การประปาของเทศบาลนครธนบุรียังจ่ายน้ำบริโภคมาไม่ถึงวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ทำให้มีความลำบากในเรื่องน้ำบริโภคสำหรับบริโภค เรื่องน้ำบริโภคเพื่อบริโภคสำหรับสำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญซึ่งมีจำนวนพระภิกษุสามเณรและอุบาสิกามากมายนั้น นับว่าเป็นปัญหาสำคัญยิ่งประการหนึ่งเพื่อสวัสดิภาพของพระเณรและอุบาสิกาจำนวนมากดังกล่าวแล้ว พระคุณท่านได้จ้างเหมาให้บริษัทอวอย่งซุ่นฮวด ผู้ชำนาญในการเจาะน้ำบาดาลทำการเจาะน้ำบาดาลขึ้น การนี้ต้องใช้เงินค่าจ้างเหมาประมาณ ๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท ได้ทำการขุดลึกใต้พื้นดินลงไปไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ม. ขณะนี้ใกล้จะเสร็จโดยผู้รับเหมาได้นำน้ำซึ่งสูบขึ้นนำมาให้ทดลองบริโภค ขณะนี้คณะกรรมการตรวจรับงานของวัดกำลังนำน้ำที่สูบขึ้นมานั้นส่งไปยังกรมวิทยาศาสตร์ขอให้ทำการวิจัยให้แล้ว เข้าใจว่าชาววัดปากน้ำ ภาษีเจริญ จะบริโภคน้ำบาดาลอัน

หลวงพ่อดลรับแขกที่ศาลาเนื่องในวันคล้ายวันเกิด ๑๘ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๙๗

บริสุทธิปราศจากเชื้อโรคในเร็ววัน
นี้เป็นแน่

ง. โดยที่กิตติคุณของ
พระเดชพระคุณหลวงพ่อด
ปากน้ำ ภาชีเจริญขจรขยายไป
อย่างกว้างขวางมีศิษย์และผู้
เคารพนับถือท่านมากมาย ต่างพา

กันมานมัสการเยี่ยมเยียน ตลอดจนขอบารมีท่านให้อุปการะช่วยเหลือแก้ไข
อาการเจ็บไข้ได้ป่วยตามหลักวิชชาธรรมกายของท่าน ในวันหนึ่งๆ หลายร้อย
ราย จนกระทั่งที่รับรองแขก ณ บริเวณกุฏิของท่านกลายเป็นสถานที่คับแคบ
เสียแล้ว เหตุนี้เองบรรดาศิษยานุศิษย์ตลอดจนผู้เคารพนับถือท่าน ได้มี
ศรัทธาบริจาคทรัพย์รวบรวมกันดำริจะสร้างกุฏิของท่านขึ้นใหม่เป็นตึกโบก
ปูนอย่างถาวร และมีสถานที่รับรองแขกกว้างขวางกว่าของเก่ามาก การนี้

หลวงพ่อนำเดินแถวมาฉันทันเช้า

พระคุณท่านก็จะสละทรัพย์สินส่วนของท่านร่วมในจำนวนที่จะขาดตกบกพร่องนั้นด้วย ขณะนี้คณะศิษย์ทั้งหลายได้รวบรวมเงินถวายท่านหลายหมื่นแล้ว แต่ยังไม่เพียงพอกับราคาตามแบบแปลนที่นายช่างกำหนด หากมีผู้ศรัทธาช่วยเหลือในเรื่องทุนทรัพย์ในการนี้พอเมื่อใด ภูมิของพระคุณท่านหลังนี้จะได้เริ่มปลูกสร้างทันที

๕. กิจวัตรประจำของหลวงพ่อดปากน้ำ

นอกจากหลักบริหารกิจการ ในสำนักวัดปากน้ำของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำใหญ่ๆ ๔ ประการดังกล่าวแล้ว เห็นเป็นการสมควรที่จะได้แถลงกิจการของวัดนี้อีกด้วย ทั้งนี้เพราะเป็นเรื่องแนบเนื่องกันกับการบริหารเรื่องการศึกษาและการปกครองอย่างชนิดแยกกันไม่ออก จึงขอนำมากล่าวได้ด้วยดังนี้

ก.ในตอนเช้าก่อนเวลา ๐๖.๐๐ น. พระคุณท่านจะนำภิกษุสามเณรลงฉ้นจ้งหันเข้า(ข้าวต้ม) ณ ศาลาการเปรียญซึ่งใช้เป็นโรงฉ้นด้วย เมื่อหลังจากเสร็จภัตกิจแล้วจะได้นำภิกษุสามเณรลงทำวัตรสวดมนต์ไหว้พระในพระอุโบสถ หลังจากนั้นพระคุณท่าน

หลวงพ่ให้อวาทแก่พระภิกษุสามเณรหลังฉ้นเข้า

จะเทศนาอบรมสั่งสอนและให้อวาทแก่พระภิกษุสามเณร ทั้งนี้เป็นประจำทุกๆ วันไม่มีขาด นอกจากจะมีเหตุสุดวิสัยจริงๆ หรือติดกิจนิมนต์นอกสำนักในบางวันเท่านั้น ดังนั้นพระภิกษุสามเณรในความปกครองของท่านจะต้องถือเป็นวัตรปฏิบัติประจำวันโดยเคร่งครัด จะขาดทำวัตรเข้าเพื่อฟังโอวาทของท่านไม่ได้โดยเด็ดขาด เว้นแต่จะมีการเจ็บไข้หรือมีกิจจำเป็นจริงๆ ซึ่งก็จำเป็นต้องขออนุญาตเป็นกิจลักษณะแล้วเท่านั้น

ข.เพื่อทำการค้นคว้าหลักวิชา “ธรรมกาย” ขึ้นสูงเพิ่มเติม ตลอดจนการอบรมพระภิกษุสามเณรและอุบาสิกาซึ่งได้ “ธรรมกาย” ที่เข้าชั้นเชี่ยวชาญพอสมควรแล้วให้มีความรู้สูงยิ่งๆ ขึ้น ท่านต้องใช้เวลามากในวันหนึ่งๆ ซึ่งเกือบจะไม่มีเวลาว่าง แต่ในฐานะที่ท่านมีลูกศิษย์ลูกหาและผู้ทีเคารพนับถือท่านมาเยี่ยมมณัสการและมาขอบารมีจากท่านให้ช่วยเหลือแก้อาการโรครมีจำนวนวันละไม่น้อยนั้น ท่านจึงจำต้องเจียดเวลาอันมีค่าสูงของท่านมาเพื่อการรับรอง จึงจำเป็นต้องกำหนดเวลารับรองแยกไว้เป็นประจำวันดังนี้

เวลาเช้า ตั้งแต่ ๐๗.๐๐ น. ถึง ๐๘.๐๐ น.

เวลากลางวัน ตั้งแต่ ๑๑.๐๐ น. ถึง ๑๓.๐๐ น.

เวลาเย็น ตั้งแต่ ๑๗.๓๐ น. ถึง ๑๘.๓๐ น.

ในระหว่างเวลารับรองแยกนี้เอง ถือเป็นเวลาแจกพระพุทธรูปของขวัณ

แก่ผู้ที่มีศรัทธาบริจาคทุนทรัพย์สร้างโรงเรียนปริยัติธรรมด้วยในตัวเอง นอกจากเวลารับรองแขกดั่งระบุไว้แล้วนั้นท่านจะไม่รับรองแขก ยกเว้นในกรณีพิเศษจริงๆ เฉพาะครั้งคราวท่านจึงจะกำหนดให้เข้าพบได้ เท่าที่แถลงในเรื่องนี้ไว้ด้วยเพราะเกรงท่านที่ไม่ทราบจะไม่ได้รับความสะดวกในการมานมัสการท่าน

๖. โรงครัวที่ปรุงอาหารเลี้ยงพระภิกษุสามเณร

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มีสิ่งแปลกประหลาด เป็นที่สนใจของประชาชนอยู่ประการหนึ่ง เป็นสิ่งประหลาดกว่าสำนักวัดอื่นๆ จริงๆ เพราะเป็นวัดเดียวเท่านั้นในประเทศไทย ที่พระภิกษุสามเณรไม่ต้องออกทำการบิณฑบาต

เจ้าภาพถวายภัตตาหารแด่หลวงพ่อ

ในตอนเช้า แต่กลับมีโรงครัวประกอบอาหารถวายพระภิกษุสามเณรทั้งเวลาเช้าและเวลาเพล ความแปลกประหลาดนี้ เป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ที่ยังขาดความเข้าใจในพระธรรมวินัยอย่างแจ่มชัดถึงกับประณามว่า พระภิกษุสามเณรซึ่งจำพรรษา ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญปฏิบัติย่อหย่อนในพระธรรมคำสั่งสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะขาดนิสัยอันเป็นหลักปฏิบัติของ

บรรพชิตไปอย่างหนึ่งคือ พระภิกษุสามเณรจะต้องถือการฉันอาหารบิณฑบาตเป็นนิสัยอย่างหนึ่งในนิสัย ๔ อย่างของบรรพชิต แต่ผู้ที่เข้าใจในคำสั่งสอนของพระพุทธองค์แจ่มชัดแล้วคงจะไม่กล่าวเช่นนั้นเลย เพราะมีข้อแม้ว่าพระภิกษุสามเณรเมื่อมือติดเรกลาภเกิดขึ้น โดยมีผู้มีศรัทธานิมนต์ฉันจังหันเกิดขึ้น หรือมีทายกทายิกาจัดถวายในวันอุโบสถ ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้นแล้ว พระพุทธองค์ทรงอนุญาตไว้ว่า พระภิกษุสามเณรพึงงดเว้นถือนิสัยในการออกบิณฑบาตได้ ดังนั้นพระภิกษุสามเณรสำนักวัดปากน้ำไม่ออกทำการบิณฑบาต จึงไม่ขาดนิสัยดังที่เข้าใจกัน เพราะทุกๆ วันจะมีผู้มีศรัทธานิมนต์ลงฉันจังหัน ณ ศาลาโรงฉันทั้งเวลาเช้าและเพล โดยเจ้าภาพผู้ศรัทธาอาศัยโรงประกอบอาหารและอุปาสิกาของวัดเป็นเจ้าหน้าที่จัดปรุงอาหารถวายพระภิกษุให้เสร็จโดยเรียบร้อย เจ้าภาพเพียงเป็นผู้บริจาคทุนทรัพย์เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกแก่บรรดาทายกทายิกาผู้มีศรัทธาทั้งหลายนั่นเอง

คุณแม่ท้วม หุตานุกรม หัวหน้าแม่ครัว

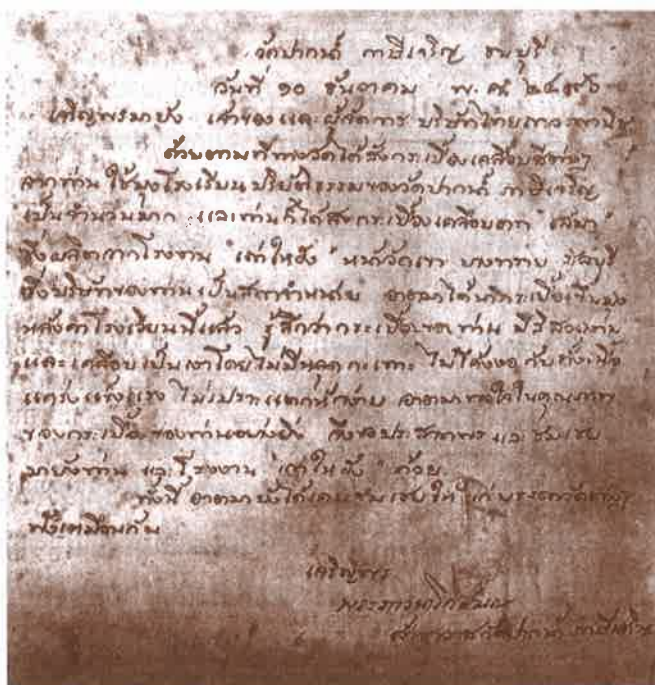
เนื่องด้วยวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มีผู้ศรัทธา มาทำการเลี้ยงพระเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสำหรับ พ.ศ.๒๕๓๗ นี้มีผู้ศรัทธาเป็นเจ้าภาพเลี้ยงพระประจำวันถึง ๒๕๗ ราย และเหลือวันว่างไม่มีเจ้าภาพประจำเพียง ๑๐๘ วันเท่านั้น ในจำนวน ๑๐๘ วันนี้องค์ ก็มีผู้ศรัทธาเลี้ยงพระซึ่งมิได้กำหนดวันแน่นอนให้เจ้าหน้าที่ของวัดทราบ เข้าทำการเลี้ยงพระอีกมีค่อยจะมีวันว่าง วันว่างที่เหลือในเดือน

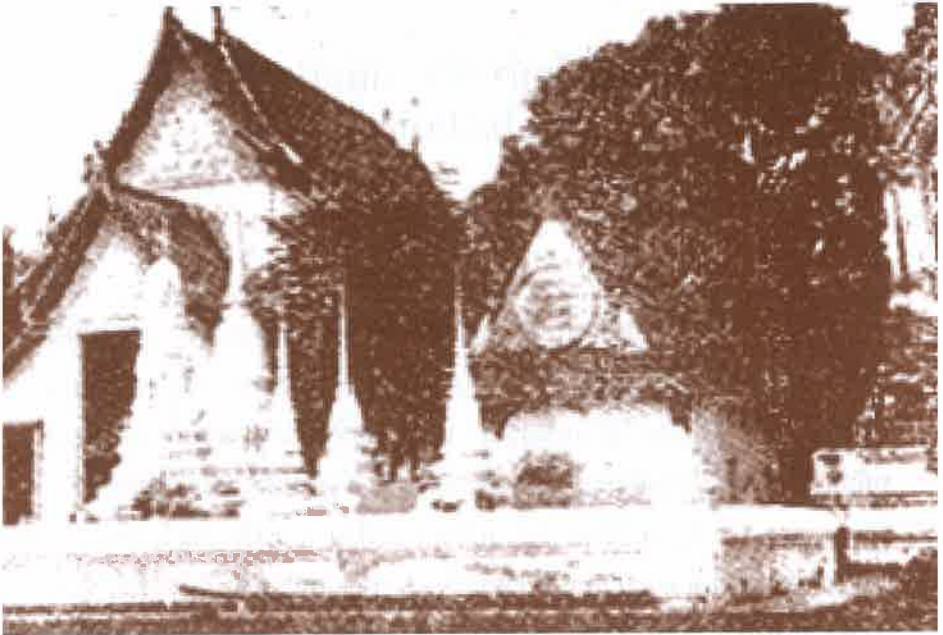
หนึ่งๆ จะมีเพียง ๒-๓ วันเป็นอย่างมาก ซึ่งในวันว่างที่เหลือนี้พระเดชพระคุณหลวงพ่อบ้านจะออกทุนทรัพย์ส่วนตัวของท่านวันละประมาณ ๘๐๐ บาท ให้โรงประกอบอาหารปรุงอาหารแล้วนิมนต์พระภิกษุสามเณรลงฉัน ด้วยเหตุนี้พระเณรในวัดปากน้ำจึงมีอดิเรกเล้าพระประจำวัน ไม่จำเป็นต้องถือนิสัยออกทำการบิณฑบาตดังกล่าวก่อนแล้วในตอนต้น แต่เนื่องจากวัดปากน้ำ ภาษีเจริญมีจำนวนพระภิกษุสามเณรและอุบาสิกเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเพื่อความสะดวกแก่ผู้มีศรัทธาที่จะมาทำการเลี้ยงพระ วัดปากน้ำจึงต้องจัดระเบียบโรงประกอบอาหาร จัดเจ้าหน้าที่การครัวคาวหวาน ตลอดจนเจ้าหน้าที่จัดสถานที่ และรักษาความสะอาด ภาชนะเครื่องใช้ในการเลี้ยงพระไว้อย่างเรียบร้อย แรงงานเหล่านี้จัดจากจำนวนอุบาสิกผู้มีศรัทธาต้องการบุญกุศล โดยมีได้ต้องการมูลค่าสิ่งใดเป็นการตอบแทนเลยแม้แต่น้อย เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยรัดกุม พระเดชพระคุณท่านได้ตั้งให้ น.ส.ท้วม หุตานุกรม เป็นหัวหน้าโรงประกอบอาหาร หัวหน้าโรงประกอบอาหารมีหน้าที่รับเงินจากเจ้าภาพผู้มีศรัทธาเลี้ยงพระประจำวันไปทำการจ่ายอาหารสดแห้ง และจัดเจ้าหน้าที่ปรุงอาหารให้เสร็จเรียบร้อย โดยเจ้าภาพผู้มีศรัทธา

ทั้งหลายไม่ต้องกังวลอย่างใดทั้งสิ้นเพียงแต่มอบเงินที่มีศรัทธาทำบุญ ตลอดจนความมุ่งหมายแห่งการจัดประเพณีอาหารเท่านั้น งานทำบุญเลี้ยงพระของผู้มีศรัทธาก็จะสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ทุกประการ

กิจการภายในวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เท่าที่แถลงมานี้แม้จะไม่ละเอียดถี่ถ้วนแต่ก็พอกับความประสงค์ที่จะแถลงให้ทราบในหลักการใหญ่พอสมควรแล้ว กล่าวโดยสรุปก็คือ สำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ก็มีทุกสิ่งทุกอย่างที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่บรรดาพุทธศาสนิกชนทั้งหลายผู้ประสงค์จะศึกษาและปฏิบัติธรรม ตลอดจนกระทั่งสิ่งประกอบในการสร้างเนืองนาบุญของท่านผู้มีศรัทธา จะทำการบุญกุศลโดยพร้อมมูล

ประวัติวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
โดย โผล่สัโต ภิกขุ

ประวัติวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ โดย โหมสโตะ ภิกขุ

วัดปากน้ำนี้มีบุคคลเป็นส่วนมากสนใจใคร่ทราบประวัติว่า ใครเป็นผู้สร้าง เพราะหลักฐานเดิมมิได้ปรากฏ ได้พยายามค้นหากันมานานแล้ว เพื่อจะได้ให้ทราบกันไว้เป็นอนุสรณ์ แต่หาสมดังปรารถนาไม่ คงได้พบหลักฐานในคำ อธิบายตำนาน พระอารามหลวง ของสมเด็จพระกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ปรากฏว่า “วัดปากน้ำอยู่ริมคลองด่าน (ธนบุรี) เป็นวัดหลวงแต่โบราณ รัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิสังขรณ์” ดังนี้ ข้อความเพียงนี้ ดูก็ยังไม่เพียงพอกับความปรารถนาของผู้อ่านไม่ และใคร่ทราบละเอียดกว่าข้างไปกว่านี้อีก เป็นอันว่า ยังมีได้พบเห็นประวัติที่แสดงไว้ละเอียดและหลักฐานที่พิศดารมากกว่าที่กล่าวนี้มาแสดงได้

คำที่ว่า เป็นวัดหลวงแต่โบราณ ไม่ปรากฏว่า สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินพระองค์ใดได้ทรงปฏิสังขรณ์ หรือผู้ใดสร้างแล้วทูลเกล้าฯ ถวายไว้เป็นพระอารามหลวงในทำเนียบพระอารามหลวงแต่อย่างใด พิจารณาตามตำนาน พระอารามหลวง คำที่เรียกว่า พระอารามหลวงนั้น หมายความว่า เป็นวัดของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินทรงสถาปนาขึ้น ถ้าเป็นของผู้อื่นสร้าง เรียกว่า อารามราษฎร์ แต่คนทั้งหลายมักเรียกกันตามสะดวกปากว่า วัดหลวง, วัดราษฎร์ ดังนี้ พระอารามหลวงครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี มีนามปรากฏอยู่ในทำเนียบสมณศักดิ์ของเก่า สังเกตดูเป็นวัดซึ่งสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินพระองค์ใดพระองค์หนึ่งได้ทรงสร้าง หรือทรงบูรณปฏิสังขรณ์แทบทั้งนั้น แต่พระ

อารามหลวงในชั้นกรุงรัตนโกสินทร์นี้ ในตำนานกล่าวว่า เป็นวัดของเจ้านาย และขุนนางสร้าง แล้วถวายเป็นวัดหลวงก็หลายวัด ความข้อนี้มีเรื่องราวปรากฏมาว่า เมื่อสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ขึ้นเป็นราชธานีแล้ว ความมุ่งหมาย จะทำนุบำรุงให้เหมือนครั้งกรุงศรีอยุธยาราชธานีเดิม ด้วยนับถือกันว่า ครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีเป็นสมัยที่รุ่งเรือง เรียกกันว่า **“รัฐบาลเมืองดี”** รัฐบาลว่าที่สร้างขึ้นในกรุงรัตนโกสินทร์นี้ ก็มักถ่ายแบบมาจากกรุงศรีอยุธยา แต่พระอารามหลวงในชั้นรัชกาลที่ ๑ ที่ ๒ ยังมีน้อย ถึงรัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริว่า พระอารามหลวงในกรุงเทพฯ นี้ยังมีน้อยกว่าครั้งกรุงเก่ามากไม่พอแก่ตำแหน่งพระราชาคณะในทำเนียบ จึงทรงสร้างพระอารามขึ้นใหม่บ้าง ทรงชักชวนอุททมนเจ้านายและ ขุนนาง ที่มีกำลังให้สร้างบ้าง ถ้าวัดของใครสร้างงดงามดี ก็ทรงรับเป็นพระอารามหลวง เพื่อให้เป็นเกียรติยศแก่ผู้สร้างหรือผู้บูรณะปฏิสังขรณ์วัดนั้นๆ ความนิยมการสร้างวัดก็เกิดขึ้น แต่เมื่อถึงรัชกาลที่ ๔ และรัชกาลที่ ๕ ต่อมา ทรงพระราช

ตำราว่า วัดที่ได้สร้างขึ้นมีมากพออยู่แล้ว ก็มีใครจะได้ทรงรับวัดที่ผู้อื่นสร้างเป็นอารามหลวงตั้งแต่ก่อน ดังนี้

เฉพาะวัดปากน้ำนี้ ปรากฏในตำนานพระอารามหลวง ยกไว้ในอันดับพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดสามัญ หาใช่เป็นพระอารามหลวงชั้นสูง เช่นชั้นราชวรวิหาร หรือวรวินิจฉัย อีกนัยหนึ่ง มีเสียงกล่าวกันว่า เมื่อสมัยรัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปฏิสังขรณ์ เรียกกันว่า “**วัดสนกสวนสวรรค์**” แต่ค้นหาหลักฐานไม่พบ ครั้นต่อมารัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองด่านซึ่งอยู่ติดต่อกับวัดปากน้ำ เมื่อถึงรัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างประตูกันน้ำ แล้วพระราชทานนามประตูน้ำนั้นว่า “ประตูน้ำคลองด่านภาษีเจริญ” ราษฎรพากันเรียกวัดปากน้ำนี้เป็นชื่อ **วัดปากน้ำคลองด่าน** แต่ส่วนใหญ่เรียกชื่อว่า **วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ** และใช้ชื่อนี้มาจนทุกวันนี้

การเขียนเรื่องนี้ ย่อมมีความปรารถนาที่จักแสวงหาต้นฉบับอันเป็นหลักฐานให้มีข้อความละเอียดยิ่งกว่าที่กล่าวแล้วนั้น ว่าพระอารามหลวงนี้ได้ทรงสร้างโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินรัชกาลใด หรือผู้ใดเป็นผู้สร้างแล้วทูลเกล้าฯ ถวายทรงรับไว้เป็นพระอารามหลวง ดังปรากฏในตำนานพระอารามหลวง ค้นหาต้นฉบับอันเป็นหลักฐานพิศดารยังไม่พบ จึงขอยุติไว้เพียงเท่าที่กล่าวมานี้

อนึ่ง วัดปากน้ำ เป็นอารามหลวงชั้นสามัญ และเป็นอาวาสที่มีอาณาเขตไม่ใหญ่โต ในพรรษา พ.ศ.๒๔๙๗ มีพระภิกษุสงฆ์ ๒๒๕ รูป สามเณร ๒๐๒ รูป จำพรรษาอยู่ เมื่อจะอนุমানการเปรียบเทียบกับพระอารามหลวงในจังหวัดธนบุรีด้วยกัน ก็เป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธาซึ่งเป็นวัดที่มีผู้นิยมมาก พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย โดยทั่วไปเกิดปสาทะศรัทธาไปอุปสมบทและบรรพชาตลอดถึงการทำบุญบริจาคทานแก่พระสงฆ์สามเณรเป็นนิจนิรันดร์ วัดนี้มี

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ปัจจุบัน

ภิกษุสามเณรรวมเป็นจำนวนถึง ๔๒๗ รูป ซึ่งแสดงให้เห็นได้ในด้านความเจริญและความก้าวหน้าวัดหนึ่งในการพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

การศึกษามีทั้งด้านคันถธุระและวิปัสสนาธุระ มีโรงเรียนปริยัติธรรมอันสง่างาม เป็นตลาดวิชาสำหรับพระภิกษุสามเณรในวัดและนอกวัดปีหนึ่งๆ มิใช่น้อย มีที่พำนักสำหรับอุบาสิกาสู้ใคร่จะแสวงหาความสงบ ด้วยการถือบวชบำเพ็ญภาวนาเป็นเอกเทศ มีกฎที่พิถีพิถันมากมายจนแทบจะหาสถานวัดไม่พบ มีโรงครัวใหญ่จัดอาหารบิณฑบาตตลอดเวลา โดยพระภิกษุสงฆ์ไม่ต้องออกบิณฑบาตในตอนเช้า

อนึ่ง วัดปากน้ำเป็นศูนย์การศึกษาวิชาพระพุทธศาสนา โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก สำนักเรียนตลอดมา เมื่อถึงสมัยสอบนักธรรมและธรรมศึกษา วัดปากน้ำจึงได้รับจัดเป็นสนามหลวงอันเป็นสถานที่สอบทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิต

วัดปากน้ำโดยอาณาเขต เป็นพระอารามหลวงที่เล็กที่สุด แต่โดย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนิน
ทอดผ้าพระกฐิน ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี
๓ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๒

กิจกรรมของวัดนับว่า เป็นวัดที่มีความเจริญทางด้านวิชาการเผยแพร่ธรรมะมากที่สุดวัดหนึ่ง

เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๑๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าหัว รัชกาลที่ ๙ ได้ทรงเสด็จทอดผ้าพระกฐิน ณ วัดปากน้ำ ฐบุรี

อันยังความปิติยินดีให้เกิดแก่บรรดาสาธุชนทั้งหลาย ที่ได้พระกรุณาโปรดเกล้า เสด็จทอดผ้าพระกฐินในครั้งนั้น นับเป็นครั้งแรกของวัดที่องค์ประมุขของประเทศทรงเสด็จด้วยพระองค์เอง

ปัจจุบันท่านผู้สนใจสามารถเดินทางไปวัดปากน้ำได้ ๒ ทาง คือ ทางรถ และทางเรือ ดังนี้

ทางรถ - รถเมล์โดยสารที่วิ่งถึง คือ สาย ๔,๙,๖๖,๘๘ เป็นต้น

ทางเรือ - เรือหางยาว ธงสีเขียว (ปากคลองตลาด - บางแกว)

ธงสีเหลือง (สะพานพุทธ - บางแกว)

ธงชาติ (สะพานพุทธ - วัดโทร)

โอราทหลวงพ่อ โดย ฉลวยพุทธสโร ภิกขุ

โอวาทหลวงพ่อ โดย ฉลวยพุทธสโร ภิกขุ

ภิกษุสามเณรทั้งหลาย,

เราเป็นพระภิกษุสามเณร เราต้องรู้จักตัวของเรา ถ้าเราไม่รู้จักตัวดี เป็นอันใช้ไม่ได้เลอะเทอะเหลวไหลไปหมด เราจะหาที่พึ่งไม่ได้ เราจะหวังพึ่งคนอื่นเขานั้นย่อมไม่ได้ ต้องพยายามช่วยตัวของตัวเอง ต้องทำตัวให้เป็นเกาะที่เรียกว่า “อตุตทิปา” การทำตนให้เป็นที่พึ่งของตน จึงจะได้ชื่อว่าเป็นคนรู้จักตัว

การรู้จักตัวนี้ สมเด็จพระบรมศาสดาทรงส่งเคราะห์พวกเราทั้งหลาย ซึ่งไม่รู้จักตนว่าเป็นเกาะและเป็นที่พึ่งของตน ให้รู้จักว่าเป็นที่พึ่งเป็นเกาะของตน พระองค์จึงได้ทรงชี้แจงแสดงธรรมว่าด้วยที่พึ่งของตน ที่พึ่งนี้แหละไม่ใช่ของพอดิพอร้าย นอกจากพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วรู้ไม่ได้ พระองค์เท่านั้นทรงรู้ได้ในสิ่งที่เป็นที่พึ่ง สิ่งที่เป็นเกาะของตน พระบรมทศพลนั้นเมื่อตรัสปฐมเทศนา ธมมจักกปวัตตนสูตร โปรดภิกษุปัญจวัคคีย์ทั้งห้าสำเร็จแล้ว ทรงตรัสเทศนาอนัตตลักขณสูตร โปรดพระยส ๕๕ สำเร็จแล้ว ดำเนินไปยังเหล่าชฎิล ๑,๐๐๓ รูป ในระหว่างทางนั้น ไปพบพวกราชกุมารเล่นซ่อนหาปิดตากันในป่าไร่ฝ้าย ราชกุมารเหล่านั้นมีมเหลืด้วยกันทั้งนั้น แต่ราชกุมารองค์หนึ่งมเหลืองค์นั้นเป็นมเหลืกำมะลอ จ้างเขาไปไม่ใช่ของตนโดยตรง จ้างหญิงแพศยาไป ครั้นไปถึงป่าไร่ฝ้าย เล่นซ่อนหากันเป็นที่สนุกสนานนัก แก่เครื่องประดับแล้วท้อเรียบบร้อยส่งให้มเหลืถือไว้ทุกๆ องค์ทัวหน้ากัน พระราชกุมาร

ที่มีมเหลสีกำมะลอกก็ให้ถือดูจเดียวกัน มเหลสีกำมะลอกของพระราชกุมารผู้นั้น เป็นหญิงนครโสเภณี พอเห็นของมีค่าเช่นนั้น ก็ว่าของเหล่านี้เลี้ยงตัวเองได้ ชาติหนึ่งเราไม่ต้องเดือดร้อนเลี้ยงตัวได้ทั้งชาติ เมื่อนางเห็นเช่นนั้นก็ออกอุบาย ลัญญาวิปลาดแปรผันไป หาวิธีหลบหลีกซ่อนเร้นตัวสมความปรารถนาแล้ว ก็พาเครื่องประดับหนีไป ไปทางไหนไม่มีใครรู้เรื่อง เมื่อราชกุมารเล่นซ่อนหา ปิดตากันอย่างสนุกสนานหมดเวลาที่จะเล่นกันแล้ว ก็กลับมาขอห่อเครื่องประดับที่พระมเหลสีของตนๆ ประดับตกแต่งอวัยวะร่างกายไปตามหน้าที่ ฝ่ายพระราชกุมารที่มีพระมเหลสีกำมะลอกเป็นหญิงแพศยานั้น ไม่พบตัวหญิงแพศยาที่จ้างไปเป็นมเหลสีนั้นพาเอาห่อเครื่องประดับหนีไปแล้ว ช่วยกันค้นหา ลักเท่าใดก็ไม่พบ ค้นไปค้นมาพบพระบรมศาสดาประทับอยู่ ณ รุกขมูลโคณฑันไม้ ราชกุมารเหล่านั้นก็ได้ทูลถามพระจอมไตรว่า “ดูกร ท่านบุรุษผู้เจริญ ท่านเห็นหญิงถือห่อผ้าเดินไปทางนี้บ้างไหม?” พระพุทธองค์ทรงรับสั่งว่า “ແະ! ราชกุมารทั้งหลาย ท่านจะหาหญิงถือห่อผ้านั้นดีหรือ หรือจะหาตัวดี” ราชกุมาร ก็ทูลรับว่า “หาตัวดีพระเจ้าค่ะ”

“เออ! ถ้าหาตัวดีแล้ว นั่งลงซี เราจะบอกตัวให้” พระองค์ก็ทรงรับสั่ง ให้ราชกุมาร ๓๐ นั้นนั่ง และให้มเหลสีอีก ๒๙ นั้นนั่งลงด้วยพร้อมกัน พระองค์ก็ ทรงแสดงถึงตัวก็ตรงกันกับ “**อตุตทิปา อตุตสรณา นามญฺสสรณา ธมฺมทิปา ธมฺมสรณา นามญฺสสรณา**” เมื่อท่านเข้าใจดังนี้ ขอเชิญท่านทั้งหลายจง เจีย โสตสดับ รองรับรสพระธรรมเทศนา ในเรื่องสิ่งที่เป็นเกาะเป็นที่พึ่งของตัวสืบต่อไป แปลตามวาระพระบาลีว่า **อตุตทิปา** มีตนเป็นเกาะ **อตุตสรณา** มีตนเป็นที่พึ่ง **นามญฺสสรณา** สิ่งอื่นไม่ใช่ นี่พึงรู้ใจความตามวาระพระบาลีให้แจ่ม ชัดเสียให้แน่ว่า ตนนี้แหละเป็นเกาะเป็นที่พึ่งตอนหนึ่ง ตอนที่สองรองลงไป **ธมฺมทิปา** มีธรรมเป็นเกาะ **ธมฺมสรณา** มีธรรมเป็นที่พึ่ง **นามญฺสสรณา** สิ่งอื่นไม่ใช่ ธรรมนั้นแหละเป็นเกาะเป็นที่พึ่ง

ที่จะพึงโอวาทเรื่องนี้ออก เราต้องรู้จักตน ต้องรู้จักกรรมเสียก่อน

คำว่าตนนั้นหมายถึงอะไร? ตนนั้นหมายหลายชั้น กายมนุษย์เรานี้ก็เรียกว่าตน กายมนุษย์ละเอียดก็เรียกว่าตน กายทั้ง ๑๔ กายซึ่งเหนือๆ ขึ้นไปโดยลำดับ จนถึงกายพระอรหันต์ละเอียดก็เรียกว่ากายทั้งนั้น กายมนุษย์จนถึงกายอรุณพรหมละเอียดรวม ๘ กายเป็นตนในภพนี้ ตนในภพนี้ที่กล่าว เป็นตนโดยสมมติไม่จริงจังอะไร เป็นตนสมมติขึ้นครั้งหนึ่งคราวหนึ่ง ตั้งแต่กายธรรมจนถึงกายพระอรหันต์ละเอียดรวม ๑๐ กายก็เป็นตน เป็นตนนอกภพ เป็นตนโดยวิมุติไม่ใช่ตนโดยสมมติ ทั้ง ๑๔ กายล้วนแต่เป็นตนทั้งนั้น นี่ให้รู้จักตนเสียดังนี้ก่อน ตนนี้แหละเป็นเกาะ ตนนี้แหละเป็นที่พึ่งแล้วจะแสดงเรื่องธรรม ให้รู้จักธรรมเสียอีกอย่างหนึ่ง คำที่เรียกว่าธรรมนะอะไร? อยู่ที่ไหน? ต้องรู้จักเสีย ถ้าไม่รู้จักก็เลอะเทอะเป็นป่าป้อนหลาน ไม่รู้จักธรรมละก็ ฟังธรรมไปสักเท่าใดๆ ก็ไม่รู้เรื่องจริงของธรรม เพราะไม่รู้จักธรรมจะรู้เรื่องจริงอย่างไร เราต้องรู้จักธรรมเสียก่อน

คำว่า ธรรม นะอะไร? ธรรมเป็นเครื่องทำตนนั้นให้เป็นอยู่ ตนนั้นไม่มีธรรมเลย ก็เป็นอยู่ไม่ได้ กายทุกกายตั้งแต่กายมนุษย์จนถึงกายพระอรหันต์ละเอียดทั้ง ๑๘ กาย ล้วนแต่มีธรรมให้ตั้งอยู่ทั้งนั้น ถ้าไม่มีธรรมแล้วก็เป็นอยู่ไม่ได้ คำว่าธรรมนี้อยู่ที่ไหนล่ะ? อยู่กลางกายมนุษย์ สะดือทะลุหลัง ขวาทะลุซ้าย ด้ายกลุ่มสองเส้นซึ่งให้ตึง ตรงกลางเส้นด้ายที่พาดตัดกัน ที่เรียกว่ากลางก็กันัน คือถูกกลางดวงธรรม ที่ทำให้เกิดเป็นกายต่างๆ ทั้ง ๑๘ กายนั้นดวงนั้นแหละเรียกว่าดวงธรรม ธรรมดวงนั้นดับไป กายต่างๆ นั้นก็ดับไปด้วย ดวงธรรมนั้นส่องใสสะอาดใสอาน กายต่างๆ นั้นก็รุ่งโรจน์โชตินาการ ธรรมดวงนั้นชุบชีวิตเศร้าหมอง กายมนุษย์ก็ไม่ส่องใสหอมช่อ ไม่สวยไม่งาม

น่าเกลียดน่าชังไป เพราะธรรมดวงนั้นสำคัญนัก ธรรมดวงนั้นแหละเป็นชีวิตของมนุษย์ คือ ความเป็นอยู่ของมนุษย์ความเห็น ความจำ ความคิดและความรู้ อยู่กลางดวงนั้น ออกจากกลางธรรมดวงนั้น เป็นชีวิตธรรมสำคัญทีเดียว ดวงธรรมนั้นแหละ อยู่กลางกายของเราเหมือนกันทุกๆ คนไป ที่เรียกว่าดวงธรรมเป็นอย่างนี้ รู้จักเสียที

ต่อไปนี้จะแสดงถึงกาย กายเป็นเกะนั้นเป็นอย่างไร? เป็นที่ฟังนั้นเป็นอย่างไร? เกะได้อย่างไรหรือ? จึงได้ชื่อว่าเป็นเกะเป็นที่ฟัง ฟังนึกถึงมนุษย์ที่เรือล่มจมลงในท่ามกลางมหาสมุทร มนุษย์ก็ต้องว่ายน้ำซิ มนุษย์ปรารถนาเกะไหมล่ะ? ว่ายน้ำไปๆ ไปพบเกะเข้าลั้กกะจะเป็นอย่างไร ก็ขึ้นอกขึ้นใจขึ้นเกะนั้นโดยฉับพลันทีเดียว เพราะได้เกะดีแล้ว ได้อาศัยแล้ว ไม่อย่างนั้นก็ต้องว่ายน้ำกระเดือกๆ อยู่ในน้ำเหนื่อยแทบประดาตายขึ้นเกะเสียได้ก็หมดเหนื่อย หมดยากลำบาก นั้นได้เกะเป็นเรื่องได้เกะในมหาสมุทร ก็อาศัยเกะได้อย่างนั้น เกะจึงเป็นคุณอย่างหนึ่ง

ก็เรื่องกายเป็นที่ฟังเล่า ที่ตนเป็นที่ฟังนั้น เป็นที่ฟังอย่างไรกัน ถ้ามว่าเมื่อพบเกะกลางสมุทรรู้สึกอย่างไร? เมื่อพบเข้าแล้วก็ดีใจจะได้ฟังได้อาศัยเกะนั้น จะฟังจะอาศัยสิ่งอื่นไม่ได้จำต้องอาศัยต้องฟังเกะนั้น เพราะมันยังพอมิผลไม้มันจะยังอดตภาพให้เป็นอยู่ได้ เกะจึงเป็นที่ฟังอย่างนั้น บัดนี้เราท่านทั้งหลายก็ได้อาศัยกายมนุษย์ ก็ฟังอาศัยกายมนุษย์นี้อยู่ เวลานี้เราได้อาศัยกายมนุษย์อยู่จริงๆ ฟังกายมนุษย์อยู่จริงๆ ถ้าว่าไม่อาศัยกายมนุษย์อยู่จริงละก็ ลองทิ้งตุลั๊กที่ชิมมนุษย์ก็ไม่มีไม่เห็น ที่เรียกว่าตายนั้นแหละ เมื่อปรากฏอย่างนี้ กายของมนุษย์จึงเป็นเกะจริงๆ

ธรรมก็เป็นที่ฟังเป็นเกะ เป็นที่ฟังเป็นเกะอย่างไร? ธรรมเป็นเกะเพราะถ้าไม่ได้ธรรมดวงนี้แล้ว กายมนุษย์จะได้อาศัยอะไร กายมนุษย์เมื่อไม่มีที่อาศัยที่เกะ กายมนุษย์ก็ต้องหายสูญไป เพราะไม่มีที่จะอาศัยจะฟัง กายมนุษย์อาศัยดวงธรรมดวงนั้น อยู่ในกลางธรรมดวงนั้น กายมนุษย์อาศัย

ธรรมดวงนั้นเป็นที่เกาะ รวมความ
ว่ากายมมนุษย์อาศัยดวงธรรมเป็น
ทั้งที่พึ่งและเป็นที่เกาะ ครั้นเข้าถึง
กายมมนุษย์ละเอียดยกชั้นหนึ่ง
กายมมนุษย์ละเอียดยกก็ต้องมีดวง
ธรรมของตัวเองเป็นเกาะมีกาย
ของตัวเองเป็นที่พึ่ง แล้วยังต้อง
อาศัยกายมมนุษย์เป็นทางให้เกิด
กายมมนุษย์ละเอียดยกด้วย เพราะถ้า
ไม่มีกายมมนุษย์แล้ว กายมมนุษย์
ละเอียดยกก็มีก็เกิดไม่ได้ ครั้นเข้าถึง
กายทิพย์ กายทิพย์นั้นก็ต้องมีดวง

แบบนั่งสมาธิ เข้าที่ทนพิรในการภาวนา

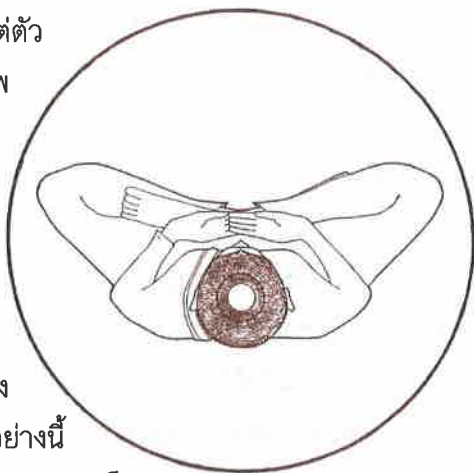
ธรรมเป็นที่พึ่งที่เป็นเกาะของกายทิพย์ และก็จำเป็นต้องมีกายมมนุษย์ละเอียดยก
เป็นที่พึ่งเป็นที่เกาะของกายทิพย์อีกด้วย กายทั้งหลายเป็นที่พึ่งเป็นที่เกาะ
เกี่ยวกันอย่างนี้ต่อขึ้นไปตามลำดับ และแต่ละกายๆ ต่างก็มีดวงธรรมของตัวเอง
เป็นที่พึ่งที่เกาะด้วยกันทั้งนั้นเป็นลำดับกันดังนี้

จะย้อนกลับกล่าวถึงกายมมนุษย์ใหม่ กายมมนุษย์เป็นเกาะเป็นที่พึ่งดวง
ธรรมที่ทำให้เป็นกายมมนุษย์เป็นที่เกาะที่พึ่งทั้ง ๒ อย่างนี้ เวลาที่เราอาศัยอยู่
กับกายมมนุษย์มีกายมมนุษย์เป็นเกาะจริงๆ ที่ได้เกาะได้อาศัยอยู่ โดยมีกาย
มนุษย์เป็นที่พึ่งจริงๆ คนอื่นพึ่งไม่ได้ จะพึ่งคนอื่นพึ่งได้อย่างไร กายมมนุษย์นี้
มันต้องพึ่งตัวของมันเอง จะพึ่งคนอื่นได้อย่างไร อาบน้ำ, อุจจาระ เหล่านี้มัน
ก็ต้องพึ่งตัวของมันทั้งนั้น จะพึ่งคนอื่นนั้นไม่ได้ต้องพึ่งตัวเอง ก็เมื่อกายมมนุษย์
มีกายของตัวเองเป็นที่พึ่งอย่างนี้ แล้วธรรมละ ก็มีธรรมเป็นที่เกาะที่พึ่งของกาย
มนุษย์อีกเหมือนกัน คือ ดวงธรรมดวงใสที่อยู่ที่ศูนย์กลางกายนั้นแหละเป็น
เกาะเป็นที่พึ่ง ไม่แต่เท่านั้น ดวงธรรมกลางกายมนุษย์นี้เอง ยังเป็นที่อาศัย

เกิดของกายมนุษย์ละเอียดต่อไปอีกด้วย เพราะถ้าไม่มีดวงธรรมนั้นอยู่ก่อน กายมนุษย์ละเอียดก็มาอาศัยอยู่ไม่ได้ ที่กายมนุษย์ละเอียดอาศัยอยู่ได้ก็มี ธรรมดวงนั้น ธรรมดวงนั้นแหละเป็นที่อาศัยของตัวเอง กายมนุษย์ละเอียด นั้นก็เป็นตัวของตัวเองเป็นที่อาศัยของตัวเองธรรมดวงนั้นแหละเป็นที่พึ่งสำคัญ เพราะได้มาด้วยบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ ไม่มีพริฐเลย จึงเกิดธรรมดวงนั้น ถ้าธรรมดวงนั้นดับไปกายมนุษย์ละเอียดก็หมดที่พึ่ง กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียด และต่อๆ ขึ้นไป ต่างก็มีตัวของตัวเป็น เกาะเป็นที่พึ่ง แล้วก็มีดวงธรรมเป็นเกาะเป็นที่พึ่งดุจเดียวกันโดยลำดับไป ตั้งแต่กายมนุษย์ถึงกายรูปพรหมละเอียดรวม ๘ กายนี้ อยู่ในกามภพ รูปภพ และอรุภพ เวียนว้ายตายเกิดไม่รู้จักจบจักสิ้น แต่เขาก็มีที่พึ่งที่เกาะของเขา อย่างนั้นทั้งนั้น แต่ว่าพึ่งโดยสมมติชั่วคราวหนึ่งไม่จริงจังกนัก เรียกว่า โลภียยังักเยื้องแปรผันอยู่ เอาจริงเอางังไม่ได้ ที่จะเอาจริงเอางังได้ต้องเข้า ให้ถึงกายธรรม แต่กายธรรมต่างๆ อีก ๑๐ กายนั้นต่างก็ต้องมีตัวของตัวเป็น ที่พึ่งที่เกาะ และต่างก็ต้องมีดวงธรรมของตนเป็นที่เกาะที่อาศัยด้วยกันทั้งสิ้น ขาดเสียไม่ได้ จะพึ่งสิ่งอื่นๆ นั้นไม่ได้ เลอะเหลวทีเดียว จะมัวบนบานศาลกล่าว พึ่งเจ้าพึ่งผีละเลอะเทอะ เพราะพวกหวังพึ่งเหล่านั้นไม่ได้ยินได้ฟังธรรมของ สัตบุรุษ ไม่ได้ศึกษาในธรรมของสัตบุรุษ ความคิดเห็นจึงพริฐไปเสียแล้ว ไม่ได้ยินได้ฟังธรรมของพระพุทธเจ้าไม่ได้ฝึกฝนใจในธรรมของพระพุทธเจ้า ความเห็นจึงเลอะเลือนไปเช่นนั้น ถ้าไม่เลอะเลือนจะต้องมี ๒ อย่างนี้เท่านั้น คือมี กาย กับ ธรรม เท่านั้น เพราะฉะนั้นจะต้องเรียนให้รู้จักกายตัวเสียก่อน ว่ากายสมมตินี้แหละ เป็นตัวโดยสมมติ ๘ กายที่อยู่ในภพนั้นแหละ เรียกว่า **อตุต สมมติ** เรียกว่าตัวโดยสมมติทั้งนั้น ส่วนธรรมละ คือธรรมที่ทำให้กายเป็นมนุษย์ นะ ก็เรียกว่า ธรรมสมมติเหมือนกันสมมติขึ้นชั่วคราวหนึ่ง ไม่ใช่ตัวดังที่ พระพุทธองค์ทรงรับสั่งว่า **“สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตาติ”** ธรรมทั้งสิ้นไม่ใช่ตัว ตัวทั้งสิ้นไม่ใช่ธรรม ตัวก็เป็นตัว ธรรมก็เป็นธรรม คนละนัยแก่กัน ทั้ง ๑๘ กาย

มีตัวกับมีธรรมที่ทำให้เป็นตัว แต่ตัว
ทั้งหลายเหล่านั้น ทั้ง ๘ ภายในภพ
เป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา หมด
ไม่เหลือเลย ทั้ง ๑๐ ภายในอก
ภพเป็น นิจุจ สขุ อตฺตา ทั้งหมด
ตรงกันข้ามอย่างนี้ นิจุจ สขุ
อตฺตา เป็นของเที่ยงของจริง
ทั้งหมด แต่ว่าในภพแล้วเป็นของ
ไม่เที่ยง ไม่จริงหมด รู้ให้ชัดเสียอย่างนี้

ที่เกิดมาในมนุษยโลก เป็นภิกษุ สามเณร ก็
เย็นอกเย็นใจสบายอกสบายใจ ไม่ถือเลอะเลือนผิดๆ พลาดๆ ไป ให้รู้จักหลัก
พระพุทธศาสนาอย่างนี้ รู้จักความเป็นจริงของทางมรรคผล ตามความเป็น
จริงของกายที่เป็นของในภพนอกภพชัดอย่างนี้ จะได้ไม่ม่งายในการหาเลี้ยง
ชีพหรือการเป็นอยู่ในหมู่มนุษย์ไม่มีการสับสนอลหม่านกับใคร ให้แต่ความสุข
กับตนและบุคคลเป็นเบื้องหน้า ที่ชี้แจงมานี้เป็นเรื่องตนของตนและธรรมที่
ทำให้ตนเป็นของตน ทั้งเป็นเกาะทั้งเป็นที่พึ่ง ตามความในพระบาลีว่า
อตุตทิปา อตุตสรณา นาณยสุสรณา ธมมทิปา ธมมสุสรณา นาณยสุสรณา
ดังนี้ พอสมควรแก่เวลา ขอความสุขสวัสดีจงบังเกิดมีแต่ท่านทั้งหลาย
บรรดาที่มาสโมสร ณ ที่นี้ทุกถ้วนหน้ากัน

สมเด็จพระมหาธรรมราชาจารย์
(ช่วง รพฺพโย ป.ศ. ๙)
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (ช่วง วรปญฺโญ ป.ธ. ๙) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า นามเดิมชื่อ ช่วง นามสกุล สุดประเสริฐ นามบิดา นายมิ่ง นามมารดา นางสาวเกา เกิด ณ บ้านตำบลราชเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ วันพุธที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๘ ตรงกับวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีฉลู

บรรพชาเป็นสามเณรเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ อายุ ๑๕ ปี ณ วัดสังฆราชา กรุงเทพมหานคร มีพระครูศิลาภีรัต (ทอง) เจ้าอาวาสวัดลาดกระบัง เป็นพระอุปัชฌาย์ ต่อมาอุปสมบท เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ อายุ ๒๑ ปี ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มีพระครูบริหารบรมธาตุ (บัวน เกสโร) เจ้าอาวาสวัดนางชีเป็นพระอุปัชฌาย์ และพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ สมณคัมภีร์ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ประชุมสงฆ์เวลา ๙.๒๐ น. ได้รับฉายา “วรปญฺโญ”

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า เป็นผู้บวชกับหลวงพ่อดปากน้ำใน

สมเด็จพระมหาธีรราชังคลาจารย์

พระภิกษุโกศลเถระ

พระราชาโมลี

เวลาใกล้เคียงกับท่านเจ้าคุณพระภิกษุโกศลเถระ (ธีระ ธมฺมโร) หรือหลวงพ่อบเล็ก และท่านเจ้าคุณพระราชาโมลี (ณรงค์ ฐิตญาณ) ต่างล้วนเป็นผู้ร่วมบารมีสำคัญของหลวงพ่อบ วัดปากน้ำท่านเจ้าคุณเป็นอันเตวาลิกที่มีความสามารถดีเด่นในการศึกษาพระปริยัติธรรมแห่งยุคได้ยังประโยชน์ให้เกิดแก่พระศาสนาเป็นอันมาก

เมื่อหลวงพ่อบวัดปากน้ำมรณภาพแล้ว ท่านเจ้าคุณได้เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ จากปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ถึงปัจจุบันต่อจากเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริมหาเถระ) สมัยดำรงสมณศักดิ์เป็นพระวันรัตและรักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๒-๒๕๐๘ นับแต่ท่านเจ้าคุณได้เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ท่านเจ้าคุณได้พัฒนาวัดปากน้ำ ให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นอีกต่อไปโดยลำดับ

ท่านเป็นพระเถระผู้ใหญ่ สูงด้วยสมณศักดิ์ เปี่ยมด้วยคุณธรรมงดงามด้วยศีลาจารวัตร มีปรีชาสามารถในงานของการคณะสงฆ์ครบถ้วนทุกด้าน มีเกียรติคุณกว้างไกล ทั้งในหมู่ของพุทธศาสนิกชนชาวไทยและนานาชาติ ประเทศพระผู้เป็นต้นแบบอันเลิศนี้ก็คือ เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชังคลาจารย์ (ช่วง วรปุณฺโณ ป.ธ.๙) เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

ประจักษ์พยานสำคัญ
ที่ยืนยันความเป็นต้นแบบ
อันเลิศของเจ้าประคุณ
สมเด็จพระสังฆราช อย่างดี ก็คือ
บรรดาลูกศิษย์ลูกหาที่ใกล้ชิด
หรือพระภิกษุสามเณรใน
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ที่อยู่

ภายใต้การปกครอง ดูแลของท่านนั่นเอง

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เวลานั้นมีพระภิกษุสามเณรอยู่เกือบ ๕๐๐ รูป มี
พระราชอาคัน พระสังฆาธิการ พระครูสัญญาบัตรรวมกว่าสิบรูป มีพระภิกษุ
ผู้ทรงเปรียญธรรม ๙ ประโยคมากที่สุดในประเทศ มีพระภิกษุสามเณรที่เป็น
เปรียญธรรมมากเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ นอกจากนี้ยังมีพระวิปัสสนา
จารย์และอุบาสิกที่เป็นครูสอนภิกษุอีกหลายท่าน ซึ่งทั้งหมดนี้ย่อมเป็นสิ่ง
ยืนยันถึงความเป็นที่พึ่งแห่งศรัทธาความสามารถในการปกครอง ความ
สามารถในการถ่ายทอดนิสัยและการศึกษาของเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช เพราะ
ลูกศิษย์ดีย่อมเกิดจากอาจารย์ดี พอเป็นอย่างไรลูกก็เป็นอย่างนั้น ไม่ต้องดู
มากเพียงแค่เห็นการนุ่งห่มของพระภิกษุสามเณรวัดปากน้ำ ที่เรียบง่าย
ตา ก็พอจะบอกได้ชัดเจนแล้วว่า ครูบาอาจารย์ที่นั่นเขาอบรมสั่งสอนลูกศิษย์
กันอย่างไร พิถีพิถันมากน้อยแค่ไหน

พระผู้เป็นเสาหลักแห่งสังฆมณฑล

งานหลักๆ ของการคณะสงฆ์นั้นได้แก่งานด้านการปกครองด้านการ
ศึกษา ด้านการเผยแผ่ด้านสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์
งานด้านต่างๆ เหล่านี้ถือว่าเป็นภาระหน้าที่หลักของพระสังฆาธิการทุกรูป
ด้วยเช่นกัน เพียงแต่ว่าโดยทั่วไปนั้นพระสังฆาธิการแต่ละท่านมักจะมิ

ถนัดโดดเด่นไปในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะเช่น บางรูปถนัดในทางการบริหารการปกครอง บางรูปก็ถนัดในทางการเทศน์สอน บางรูปก็ถนัดในด้านวิชาการ บางรูปก็ถนัดในด้านการก่อสร้างหรือการสังคมสงเคราะห์ น้อยนักที่จะหาท่านใดที่เก่งไปได้ทุกทางอย่างสมบูรณ์ครบถ้วน

แต่ในส่วนที่มีอยู่น้อยนี้ กล่าวได้ว่ามีเจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธรรมราชาเจ้าราชรองธรรมอยู่ด้วยรูปหนึ่งเพราะบทบาทของเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า

การคณะสงฆ์เท่าที่ผ่านมานั้นดูจะโดดเด่นไปทุกด้าน จนยากที่จะบอกได้ว่างานด้านใดโดดเด่นกว่ากัน นั่นคือ

ด้านการปกครอง

นอกจากจะเป็นเจ้าอาวาสพระอารามหลวงขนาดใหญ่อย่างวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ แล้ว ยังเคยเป็นเจ้าคณะภาค ๓ ภาค ๑๗ ภาค ๗ ซึ่งกล่าวได้ว่าเคยผ่านการปกครองดูแลคณะสงฆ์มาแล้วเกือบทุกภูมิภาคทั้งภาคกลาง ภาคใต้และภาคเหนือ โดยเฉพาะในปัจจุบันได้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในสายพระสังฆาธิการคือเจ้าคณะใหญ่หนเหนือ รวมทั้งยังเป็นที่ปรึกษากรรมการมหาเถรสมาคม อันเป็นองค์กรสูงสุดของการปกครองคณะสงฆ์ อีกด้วย

ด้านการศึกษา

นอกจากจะเคยเป็นพระอาจารย์สอนปริยัติธรรม เป็นกรรมการตรวจสอบความรู้ประโยคธรรมบาลีสนามหลวง เป็นอาจารย์ใหญ่และเจ้าสำนักเรียนแล้ว ปัจจุบันได้ดำรงตำแหน่งแม่กองบาลีสนามหลวงและประธานคณะกรรมการฝ่ายศาสนศึกษาของมหาเถรสมาคม ซึ่งถือว่าอยู่ในฐานะที่มีบทบาทสำคัญในด้านการศึกษาของคณะสงฆ์เป็นอย่างยิ่ง

ด้านการเผยแผ่

นอกจากจะได้ชื่อว่าเป็นนักเทศน์เป็นยอดพระธรรมกถึกแห่งยุครูปหนึ่งแล้ว เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้ายังมีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่อีกมากมาย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อาทิ เป็นองค์อุปถัมภ์ชมรมพุทธศาสตร์สากล เป็นรองแม่กองงานพระธรรมทูตรูปที่ ๒ เป็นประธานคณะพระธรรมจาริก โดยเฉพาะบทบาทในด้านการเจริญศาสนสัมพันธ์กับนานาประเทศนั้น นับว่าเจ้าประคุณสมเด็จพระมหาเถระของไทยที่ได้รับการยอมรับยกย่องจากพุทธบริษัทต่างชาติ ต่างนิกายเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในศรีลังกา บังคลาเทศ เนปาล ญี่ปุ่น ไต้หวัน สาธารณรัฐประชาชนจีน

ด้านการสาธารณูปการ

และสาธารณสงเคราะห์

นอกจากได้ดำเนินการบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะและก่อสร้างถาวรวัตถุมากมายในวัดปากน้ำภาษีเจริญ เองแล้ว เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้ายังได้เป็นผู้นำและช่วย

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

สนับสนุนดำเนินการในอื่นๆ อีกหลายแห่ง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ นับเป็นมูลค่าหลายร้อยล้านบาท ซึ่งมีทั้งพระอุโบสถ พระวิหาร เสนาสนะ โรงเรียนพระปริยัติธรรม หอสมุดกลาง พระพุทธศาสนา ดิถสงฆอาพาธ พระไตรปิฎกหินอ่อน รั้วรับบริจาคโลหิต ฯลฯ โดยเฉพาะทุนมูลนิธิหลวงพ่อดำปากน้ำภาษีเจริญ ที่เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้ก่อตั้งขึ้นมานั้น นับว่ามีส่วนสำคัญในการสนับสนุนงานของพระพุทธศาสนา

และสาธารณประโยชน์อย่างมากมาเลยทีเดียว

จากบทบาทและผลงานด้านต่างๆ ของเจ้าประคุณสมเด็จฯ พระมหารัชฆังคลาจารย์โดยย่อๆ เท่าที่ยกมานี้ก็น่าจะเพียงพอต่อการที่จะกล่าวว่าท่านคือ **“พระผู้เป็นเสาหลักแห่งสังคมไทยในปัจจุบันโดยแท้”**

กว่าจะมาเป็น “สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์”

บนเส้นทางชีวิตของเด็กบ้านนอกคนหนึ่ง ซึ่งเป็นเพียงลูกชายชาวบ้านธรรมดาๆ มาเป็นสามเณรน้อย เป็นพระมหา เป็นพระราชาคณะ จนกระทั่งมาเป็น “สมเด็จพระราชาคณะ” ในวันนี้ นับว่าเป็นเส้นทางที่ไม่ธรรมดาเลย เพราะกว่าที่จะก้าวมาถึงจุดนี้ได้ นอกจากจะต้องอาศัยความใฝ่ดีมีมานะอดทนของตนเองแล้ว ยังต้องอาศัยความมีบุญวาสนาที่ได้ครูบาอาจารย์ดี อีกด้วย

เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีศรัทธา และได้รับการถ่ายทอดแบบอย่างที่ดีงามมาครบถ้วนทุกด้านคือ

๑.แบบอย่างด้านการบริหาร

สมเด็จพระสังฆราช
(ปลด กิตฺติโสภณมหาเถร)

เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ได้แบบอย่างทางด้านการบริหาร การปกครอง จากเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชฯ (ปลด กิตฺติโสภณมหาเถร) วัดเบญจมพิตราฯ ในช่วงที่ไปศึกษาเล่าเรียน และรับหน้าที่เป็นเลขานุการของเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชฯ พระองค์นั้น

๒. แบบอย่างด้านวิปัสณาธุระ

เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ได้แบบอย่างทางด้านการวิปัสณาธุระจากพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนีหลวงพ่อดาวดึงส์ ภาชีเจริญ

๓. แบบอย่างทางด้านการปฏิบัติ

ได้แบบอย่างด้านการปฏิบัติจากเจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธโร) แห่งวัดสามพระยา

หากย้อนหลังไปเมื่อหลายสิบปีก่อน สมัยที่เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชฯ ยังเป็นพระมหาช่วงอยู่นั้นจะเป็นด้วยหน่วยก้านหรืออาสนาบาธที่มีฉายแววออกมาหรือด้วยสายตาอันยาวไกลของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวดึงส์ เองก็ตามได้ทำให้หลวงพ่อดาวดึงส์ ท่านเตรียมวางตัวพระมหาช่วงไว้เป็นทายาทในการปกครองวัดสืบต่อจากท่าน พร้อมทั้งยังได้พยากรณ์ไว้ด้วยว่า “ต่อไปจะได้เป็นสมเด็จพระสังฆราช” ซึ่งเจ้าประคุณสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (ปลด กิตฺติโสภณมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราชฯ วัดเบญจมพิตราฯ ได้ทรงบอกแก่เจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธโร) วัดสามพระยาว่า “ท่านที่วัดปากน้ำฯ นำมาฝากเอาไว้เป็นตัวแทน เมื่อเรียนจบแล้วจะนำกลับวัดปากน้ำฯ”

คำพยากรณ์อันแม่นยำของหลวงพ่อดาวดึงส์ นั้น ก่อนหน้านั้นก็ได้เคยปรากฏอย่างชัดแจ้งมาแล้วต่อเจ้าประคุณสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ

สมเด็จพระสังฆราช
(ปุ่น ปุณณสิริมหาเถร)

สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณณสิริมหาเถร) วัดพระเชตุพนฯ ซึ่งพระองค์ได้ทรงกล่าวยืนยันไว้ในคราวที่เสด็จไปถวายสักการะหลวงพ่อดปากน้ำ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๕ ว่า

“ที่มานี้ก็เพื่อจะมาถวายสักการะหลวงพ่อดด้วยความหวังตั้งใจของหลวงพ่อดได้เคยพูดไว้อย่างไร และความตั้งใจของหลวงพ่อนั้น ก็ปรากฏตามที่หลวงพ่อดได้พยากรณ์ไว้ ซึ่งขณะนี้ได้เป็นพระผู้ใหญ่สูงสุดในคณะสงฆ์สมความ

ปรารถนาของหลวงพ่อดแล้ว”

แม้ว่าเขายังมีต้องรับภาระเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ในทันทีหลังจากที่หลวงพ่อดปากน้ำ มรณภาพไป เพราะในช่วงระยะแรกๆ นั้น เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น) วัดพระเชตุพนฯ ยังทำหน้าที่รักษาการอยู่แต่ในที่สุตถาจารย์อันหนักอึ้งนั้นก็มาถึงจนได้ อีกทั้งยังมาถึงพร้อมๆ กับการได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะภาค ๓ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๘

อย่างไรก็ดีเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชก็สามารถบริหารงานทุกด้านไปได้ด้วยดี ดังถ้อยคำชมเชยที่เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น) วัดพระเชตุพนฯ ได้ทรงนิพนธ์ไว้ในหนังสือ “อานุภาพธรรมกาย” ตอนหนึ่งว่า

“.....วัดที่มีเสนาสนะมากและพระภิกษุสามเณรมากอย่างนี้ทางวัดต้องแบ่งหน้าที่กันทำ ถ้าคุณไว้ผู้เดียวทำงานไม่ไหว จะเอาอะไรดีไม่ได้ ต้องพากันล้มตายทั้งวัด ที่วัดปากน้ำนี้ทรงความเจริญอยู่ได้ กำลังเจริญอยู่ และจะเจริญต่อไปทุกวันนี้ ต้องอาศัยแบ่งกำลังกันดังกล่าแล้ว

ถึงพระเทพวราวุธ (สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์) เป็นเจ้าอาวาสทำงานในหน้าที่เจ้าอาวาส ทั้งเป็นเจ้าคณะภาค เพิ่มภาระขึ้นใหญ่หลวง

พิชิตพงษ์ของดิฉันได้สมัคร
เรียนคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

เจ้าคุณพระวิเชียรภิกขุ

รักธม.

มวธ พระโศภโศภโธม มรณ ๗ ๗ ๗
 ๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗
 ๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗
 ๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗

๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗

๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗ ๗

เป็นงานทางสมอง คุณนโยบาย
 และการศึกษา สังงานทางภาค
 ก็เต็มกำลังอยู่มากได้แบ่งภาระ
 การปฏิสังขรณ์ให้พระวิเชียรภิกขุ
 พระราชโมลี (ณรงค์ จิตมาโน
 อดีตเจ้าอาวาสวัดราชโอรสราม)
 อย่างนี้เป็นความดีที่ควรสรรเสริญ
 ควรเป็นตัวอย่างอันดีของการ
 บริหาร ผู้อยู่ในการปกครอง
 สะดวกใจในการปฏิบัติงาน ทาง
 วัดพระภิกษุสามเณรก็อยู่ใน
 ระเบียบของวัด พระเถรานุเถระ
 ต่างวัดได้ทราบความเคลื่อนไหว
 ของวัดปากน้ำด้วยความพอใจ
 และยกย่องตลอดมา....”

เส้นทางชีวิตภายใต้ร่ม
 กาสาวพัสดุ์ของเจ้าประคุณ

สมเด็จฯ นั้นแม้ว่าจะเป็นเส้นทางที่ต้องผ่านบทฝึก บททดสอบมาอย่างหนัก
 แต่สิ่งต่างๆ เหล่านี้แทนที่จะเป็นอุปสรรคขวางกั้น กลับเป็นปัจจัยผลักดันให้
 เจ้าประคุณสมเด็จฯ มีความรุ่งเรืองด้านหน้าที่ในพระศาสนาโดยลำดับดังนี้

พ.ศ.๒๔๔๗ สอบไล่ได้เปรียญธรรม ๙ ประโยค

พ.ศ.๒๔๔๙ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่
 พระศรีวิสุทธิโมลี

พ.ศ.๒๔๐๕ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้น
 ราชที่ พระราชเวที

พ.ศ.๒๕๑๐ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นเทพที่ พระเทพวรเวที

พ.ศ.๒๕๑๖ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นเจ้าคณะชั้นธรรมที่ พระธรรมธีรราชมหามุนี

พ.ศ.๒๕๓๐ ได้รับพระราชทานสถาปนาสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นเจ้าคณะรองที่ พระธรรมปัญญาบดี

พ.ศ.๒๕๓๘ ได้รับพระราชทานสถาปนาสมณศักดิ์เป็นสมเด็จพระราชาคณะที่ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์

ความคิดเห็นด้านคุณธรรมจากผู้ใกล้ชิด

พระเทพมุนี เจ้าคณะภาค ๕ เลขานุการแม่กองบาลีสนามหลวง ได้กล่าวว่า “หลวงพ่สมเด็จฯ ท่านเป็นผู้ที่เคร่งครัดในระเบียบแบบแผนใช้หลักเหตุผลเป็นองค์ประกอบในการบริหารงานบุคคล สิ่งที่ถูกศิษย์ลูกหาให้ความเคารพรักท่านอย่างยิ่งก็คือ ความเมตตาและความเที่ยงธรรมของท่าน

ในการทำงานนั้น แม้ท่านจะมีการะับผิดชอบสำคัญหลายด้านแต่ งานทุกอย่างก็ดำเนินไปได้ไม่ติดขัด เพราะท่านรู้จักใช้คนที่เหมาะสมกับงาน การแบ่งงานแต่ละด้าน แม้จะมีได้กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ แต่ก็เป็นที่รู้ๆ กันว่างานด้านไหนท่านจะมอบหมายให้ใครทำ เช่น ถ้าเป็นงานด้านการศึกษา การเทศน์การสอน ก็มักจะมอบหมายให้ท่านเจ้าคุณ**พระธรรมธีรราชมหามุนี** หรือท่านเจ้าคุณ**พระราชรัตนวิมล** จัดการ ถ้าเป็นงานด้านการก่อสร้างภายในวัดก็มักจะเป็นท่านเจ้าคุณ**พระเทพโกศล** ถ้าเป็นงานด้านพิธีกรรมต่างๆ ก็มักจะมอบให้ท่านเจ้าคุณ**พระราชวริยลังการ**รับผิดชอบ ถ้าเป็นงานของกองบาลีสนามหลวงหรืองานด้านเอกสารต่างๆ ก็มักจะเรียกใช้อาตมา หรือทีมงานในกองบาลีฯ ถ้าเป็นงานของหนหนือก็มอบให้ท่าน**พระศรีสมโพธิ** งานของสำนักงานประชาสัมพันธ์ก็ให้ท่านเจ้าคุณ**พระศาสนานุรักษ์**ดูแลและถ้าเป็นงาน

พระธรรมธีรราชมหามุนี

พระเทพโกศล

พระศาสนานุกรักษ์

โรงครัวก็มอบหมายให้**อุบาสิกาธัญญาณี**รับผิดชอบ ฯลฯ แต่มีอย่างหนึ่งที่ท่านทำเอง ไม่แพร่กระจายให้ใครทราบก็คืองานของมหาเถรสมาคม

การมอบหมายงานของหลวงพ่อสมเด็จพระนั้น ท่านจะสั่งงานอย่างชัดเจน และเปิดโอกาสให้ซักถามหรือโต้แย้งได้ เพราะท่านเป็นคนเคารพในเหตุผล และที่สำคัญก็คือ ท่านเป็นคนจำแนกมอบงานให้ใครไปแล้วก็ตามงานตลอด ไม่มีลืม ใครที่รับมอบหมายงานอะไรไปแล้ว จะแซ่เขื่อนเฉไฉ คิดว่าปล่อยให้นั่นนานไปแล้ว ท่านจะลืม ไม่มีทาง

กิจวัตรที่สำคัญอีกอย่างของหลวงพ่อสมเด็จพระ ก็คือ ท่านจะตรวจบัญชีทุกด้านทุกวัน รายได้-รายจ่ายเท่าไร บัญชีเคลื่อนไหวยังไร ท่านทราบตลอด ทำให้ท่านสามารถควบคุมดูแลงานต่างๆ ในวัดปากน้ำ ได้เป็นอย่างดี....”

พระมหามงคลพงษ์ สุวโล เลขาธิการรูปที่ ๒ ของเจ้าคณะใหญ่หนเหนือ ได้กล่าวว่า “หลวงพ่อสมเด็จพระ ท่านมีคุณธรรมเด่นเป็นเยี่ยมอยู่หลายประการ อาทิ ความเป็นผู้ไม่ว่าร้ายใคร คือท่านมีจิตใจเที่ยงธรรมและมีปวงวาจาเป็นปกติ ถ้าจะดักเตือนหรือติเตียนผู้ใดก็ทำไปด้วยความเมตตา มีความปรารถนาดีเป็นที่ตั้ง

ความมีโลกทัศน์กว้างไกล ท่านเข้าใจถึง

สภาพของสังคมและปัญหาต่างๆ เป็นอย่างดีเพราะท่านผ่านภาระความรับผิดชอบงานสำคัญๆ มามาก อีกทั้งยังได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานทางพระพุทธศาสนา ได้รู้ได้เห็น

แบบอย่างของความเจริญต่างๆ มาแล้วทั่วโลก

ความองอาจดงาม ด้วยความเป็นผู้ทรงภูมิธรรมความรู้และศีลจารวัตรอันดงาม ทำให้ท่านเข้าไปในท่ามกลางสภาของพระเถระผู้ใหญ่ทั้งไทยและต่างประเทศด้วยความองอาจมั่นคงสง่าผ่าเผย เรียกว่ามีความรุ่งเรืองในตนเอง

ความมีสัจมาคารวะอ่อนน้อมถ่อมตนไม่ว่าท่านจะเดินทางไปประเทศใด ถ้าพบกับพระเถระผู้ใหญ่ที่มีพรรษามากกว่า และเป็นเถรวาทด้วยแล้ว ท่านจะเข้าไปกราบเลย ถือว่าเป็นลูกพ่อเดียวกัน

ความเป็นผู้รู้จักบริษัทรู้จักชุมชนเวลาที่เข้าประชุมระดับชาติหรือสากล ท่านจะเตรียมคำพูดให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานที่โดยเฉพาะถ้าเป็นงานรัฐพิธีหรือพระราชพิธี ท่านจะเตรียมตัวเตรียมคำพูดไว้พร้อมทีเดียว”

ปัจจุบันสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามั่งคลาจารย์มีอายุครบ ๗๘ ปี หลวงพ่อท่านก็ยังตั้งหน้าตั้งตาสร้างบุญบารมีต่อไป เพื่อเดินตามมโนปณิธานและอุดมการณ์ที่หลวงปู่ใหญ่ (พระมงคลเทพมุนี) ท่านได้วางไว้ เพื่อเป้าหมายพระนิพพาน

พระภานาโกศลเถร (ธีระ ธรรมธโร)
อดีตครองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

พระภานาโกศลเถร (ธีระ ธรรมธโร) อดีตครองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระและฝ่ายคันถธุระ

พระภานาโกศลเถร (ธีระ คล้อยสุวรรณ) เดิมชื่อเจ็ก เป็นบุตรคนที่ ๓ ของคุณพ่อจอกและคุณแม่วัน คล้อยสุวรรณ เกิดที่บ้าน คลองหนองตากล่า ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อเสาร์ที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๗ ตรงกับแรม ๙ ค่ำ เดือนยี่ ปีชวด มีพี่น้องร่วมสายโลหิตทั้งหมด ๘ คน คือ

๑. นายศิริ คล้อยสุวรรณ
๒. ด.ญ. สังเวียน คล้อยสุวรรณ (ตายเมื่ออายุ ๓ ปี)
๓. พระภานาโกศลเถร (ธีระ คล้อยสุวรรณ)
๔. น.ส. แจ่ม คล้อยสุวรรณ
๕. เป็นชาย ตายขณะอยู่ในครรภ์
๖. น.ส. อำนวย คล้อยสุวรรณ
๗. นางอรุณ ศรีวิสัย
๘. เป็นชาย ตายเมื่ออายุ ๖ เดือน

พระภานาโกศลเถร ได้รับการศึกษาชั้นต้น
จากโรงเรียนประชาบาลวัดหนามแดง อ.บางพลี
จ.สมุทรปราการ หลังจากสำเร็จการศึกษาชั้นประถมบริบูรณ์แล้ว ก็ไม่มี
โอกาสได้ศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษา เพราะเหตุว่าการศึกษาในสมัยนั้นยังไม่

เจริญกว้างขวาง ยังอยู่ในวงจำกัด และคงจะเนื่องด้วยเหตุดังกล่าวนี้เป็นประการสำคัญ บิดามารดาซึ่งมองเห็นอุปนิสัยอันเยือกเย็นสุ่มของบุตรชายของตน จึงได้พาบุตรของตนเข้าสู่กรุงเทพฯ และมอบถวายให้เป็นศิษย์ของหลวงพ่อดาว วัดปากน้ำ

ภาษีเจริญ ธนบุรี

จะมีใครสักกี่คนในสมัยนั้น ที่จะคาดการณ์ว่าเด็กชายร่างเล็กผิวดำคล้ำ คนนั้นจะมีบุญบารมีอันสูงส่ง และมีชื่อเสียงปรากฏเด่นในวงการพระเถระที่เป็นนักสังคัมสงเคราะห์ ผู้อุทิศแล้วซึ่งชีวิตและจิตใจเพื่อพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง

แววแห่งความเป็นสมณคากยบุตรของท่านอยู่ในสายตาของหลวงพ่อดาว วัดปากน้ำตลอดเวลา และเริ่มฉายแสงให้ปรากฏ เมื่อหลวงพ่อดาววัดปากน้ำให้บรรพชาเป็นสามเณร โดยมีพระครูบริหารบรมธาตุ วัดนางชี อ.ภาษีเจริญ จ.ธนบุรี เป็นพระอุปัชฌาย์ เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๔๔๐ ณ วัดนางชี ในขณะที่มีอายุเพียง ๑๔ ปีเท่านั้น **และนั่นคือ จุดเริ่มต้นอันพิสดาร**

พระภิกษุโกศลเถร เริ่มศึกษาบาลีและนักธรรม และในขณะเดียวกันก็ศึกษาและปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวทางปฏิบัติของหลวงพ่อดาววัดปากน้ำ อุปนิสัยอันอ่อนโยน ขยันขันแข็ง ทำให้ท่านได้รับเมตตาปราณีจากหลวงพ่อดาวเป็นพิเศษ

เป็นระยะเดียวกันกับระยะเวลาที่หลวงพ่อดาวเริ่มงานพัฒนาวัดปากน้ำในทุกๆด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการศึกษาอันเป็นจุดที่หลวงพ่อดาวทุ่มเทเป็นพิเศษ

นักศึกษาในสมัยนั้นได้รับความไม่สะดวกหลายประการ แม้จะ รวมทั้งพระภิกษุภิกษุสงฆ์ด้วยซึ่งเป็นนักศึกษาอยู่ในสมัยนั้น ปัญหาการขาดแคลนครูสอนตลอดถึงปัญหาด้านสัปบายะอื่นๆ มีอยู่มากมาย บ่อยครั้งที่นักศึกษาต้องเดินทางไปเรียนยังสำนักอื่นๆ หรือมิฉะนั้นก็ต้องเสาะแสวงหาครูมาสอน หาได้สะดวกสบายเช่นปัจจุบันนี้ไม่และภายใต้ภาวะของสิ่งแวดล้อมเช่นนี้ พระภิกษุภิกษุสงฆ์ ซึ่งเป็นสามเณรน้อยๆ ก็ได้พยายามศึกษาเล่าเรียนอย่างสุดความสามารถ ภายใต้อุปการะของหลวงพ่อกับและด้วยการมีวิริยะอุตสาหะเป็นเลิศ ท่านก็สามารถผ่านการศึกษาไปได้ด้วยดี ตลอดชีวิตแห่งการศึกษาตั้งแต่ครั้งเป็นสามเณรตราบจนกระทั่งเป็นพระภิกษุ ท่านสอบได้เป็นเปรียญ ๔ ประโยค และสอบได้นักธรรมชั้นเอก ตลอดชีวิตการเป็นนักศึกษาของท่าน น่าจะได้เป็นอุทาหรณ์แก่นักศึกษารุ่นหลังเป็นอย่างดี เพราะเหตุว่าในวัยเกือบ ๔๐ อยู่แล้ว ท่านก็ยังใช้ชีวิตความเป็นนักศึกษาอยู่ในขณะที่ต้องรับภาระช่วยเหลือหลวงพ่อกับหลายประการ นอกจากนี้ ท่านยังปฏิบัติได้ธรรมกายแต่ครั้งยังเป็นสามเณร และการปฏิบัติสมถวิปัสสนาเห็นว่าท่านเป็นนักปฏิบัติที่ดีเลิศและเชี่ยวชาญที่สุดรูปหนึ่ง

พระภิกษุภิกษุสงฆ์ อุปสมบทเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๘ โดยมีพระครูบริหารบรมธาตุ (ปาน เกสโร) เจ้าอาวาสวัดนางชี เป็นพระอุปัชฌายะ และพระครูสมณธรรมสมาทาน (พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ) เป็น

พระภิกษุภิกษุสงฆ์

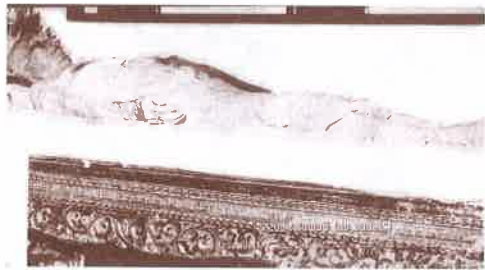
พระกรรมวาจาจารย์ ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ อ.ภาษีเจริญ จ.ธนบุรี ได้รับ ฉายาว่า **“ธมฺมธโร”** โดยมีคุณหลวงประดิษฐไพเราะ และคุณนายโชติ ศิลปบรรเลง เป็นผู้อุปถัมภ์ในการอุปสมบท

ความรับผิดชอบในภาระและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหลวงพ่อบริการมากขึ้นเป็นลำดับ ท่านต้องรับหน้าที่เป็นครูสอนบาลีและนักธรรม ตลอดจนถึงการเป็นอาจารย์สอนวิปัสสนากรรมฐาน และในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยเหลือแบ่งเบาภาระด้านปกครองภายในวัดอีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากท่านเป็นผู้มีความสามารถรอบตัว สนใจศึกษา ค้นคว้า และปฏิบัติทดลองในสาขาวิชาการนั้นๆ ผู้ที่เคยอยู่ใกล้ชิดย่อมจะตระหนักดีว่า ท่านเป็นนักอ่านหนังสือทุกประเภท สนใจในศาสตร์ต่างๆ ทั้งแบบโบราณและสมัยใหม่ ประกอบกับการมีอุปนิสัยรักการศึกษา มีจิตใจเยือกเย็น มีความเมตตากรุณาเป็นพื้นฐานของจิตใจ ชอบบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม สิ่งเหล่านี้ได้ผสมผสานกันเป็น

บุคลิกภาพของท่าน นักบริหาร นักทำงาน และนักสังคมสงเคราะห์ในสมัยต่อมา หลวงพ่อได้มอบหมายให้ท่านเป็นอาจารย์สอนวิปัสสนากรรมฐาน และช่วยเหลืองานในการปกครองวัดอีกด้วย เมื่อหลวงพ่อบำเพ็ญ ท่านได้รับมอบหมายจากหลวงพ่อให้เป็นผู้มอบพระของขวัญแทนหลวงพ่อดาวดึงส์

เมื่อสิ้นบุญหลวงพ่อดาวดึงส์ในปี พ.ศ.๒๕๐๒ ความรับผิดชอบประการสำคัญที่มีต่อวัดปากน้ำ ก็คือ ท่านได้รับแต่งตั้งจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายี) ให้เป็นรองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ และในขณะเดียวกัน ก็ได้รับ

มอบหมายภาระสำคัญที่สุดภายในวัด จากพระเทพวรเวที เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ให้เป็นอาจารย์ใหญ่บริหารภารกิจด้านการศึกษาพระปริยัติธรรม และเป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนากรรมฐานประจำสำนักวัดปากน้ำ และสมัยต่อมาเมื่อวัดปากน้ำได้เปิดศูนย์การสอนวิชาพุทธศาสนาแก่นักเรียนพุทธศาสนาวินัยอาทิพย์ ท่านก็ได้รับการเป็นอาจารย์ใหญ่อีกเช่นเดียวกัน

การบริหารการศึกษา ต้องการอัจฉริยภาพของผู้บริหาร อันหมายถึงการเข้าใจถึงภาวะของสังคมปัจจุบัน และการตระหนักถึงความจำเป็นของการศึกษา มีความคิดริเริ่มและก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาด้านคันถธุระหรือวิปัสสนาธุระก็ตาม ภารกิจอันหนักอึ้งเหล่านี้ มิใช่ภาระอันจะปฏิบัติได้ง่ายดาย เพราะเหตุว่าเป็นภาระสร้างคน ที่ต้องการสมรรถภาพของการมองเห็นการณ์ไกลเป็นสำคัญ และพระภิกษุโกศลเถระได้พิสูจน์ให้เห็นถึงคุณสมบัติเหล่านั้นครบถ้วนทุกประการ เป็นไปตามอุดมการณ์ที่หลวงพ่อดาวดึงส์ได้วางรากฐานไว้ เป็นงานที่พระภิกษุโกศลเถระ ได้รับมอบหมายให้ “สาน” ต่อไปจนสำเร็จ

หลวงพ่อเล็ก

ถ้าหากจะมองย้อนไปดูแนวความคิดของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ในสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่และเฝ้าสั่งสอนให้พระภิกษุโกศลเถรได้ค้นคว้าด้านวิปัสสนาไว้ อันเป็นประหนึ่งจะถ่ายทอดชีวิตจิตใจอันเป็นมรดกธรรมให้สืบทอดแทน ย่อมจะมองเห็นคุณค่าอย่างยิ่ง ในยามที่วัดปากน้ำกำลังก้าวเข้าสู่ยุคหัวเลี้ยวหัวต่อและแน่นอนเหลือเกินที่อัจฉริยภาพของพระภิกษุโกศลเถรได้สะท้อนให้เห็นเด่นชัดในยามนี้

การบริหารงานวัดปากน้ำในยุคต่อมา ยังคงวางอยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาโดยไม่หยุดยั้ง พระภิกษุโกศลเถรมีส่วนสำคัญในการบริหารร่วมกับพระเถระภายในวัด ความนุ่มนวลละมุนละไม ทำให้ท่านเป็นที่รักและเคารพของบรรดาพระภิกษุสามเณรตลอดถึงอุบาสกอุบาสิกา จึงนับได้ว่า ท่านเป็นพระที่เข้าถึงจิตใจของประชาชน คุณลักษณะดังกล่าว จึงเป็นเสมือนหน่อโพธิ์ที่เจริญงอกงามสืบต่อจากหลวงพ่อ

และในระยะไม่นานต่อมา เกียรติคุณในด้านเมตตาปราณีของท่าน ทำให้ท่านได้รับสมญานามว่า **“หลวงพ่อเล็ก”** อันเป็นสำนวนโวหารที่เมื่อเอ่ยขึ้นคราวใด ก็ทำให้อนุสติถึงหลวงพ่อวัดปากน้ำอย่างประหลาด

พระภิกษุโกศลเถร ได้รับแต่งตั้งให้มีภาระหน้าที่ ได้รับพระราชทานและเลื่อนสมณศักดิ์ ดังต่อไปนี้

วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๔๙๕ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจ
ธรรมสนามหลวง

- วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๐ ได้รับพระราชทานแต่งตั้งสมณศักดิ์
เป็นพระครูสัญญาบัตร ที่
พระครูสมณธรรมสมาทาน
- วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๑ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์
เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นเอก
ในนามเดิม
- วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์ใหญ่
สำนักเรียนวัดปากน้ำ
- วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๐๙ ได้รับแต่งตั้งเป็น รองเจ้าอาวาส
วัดปากน้ำ
- วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๐ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็น
พระราชาคณะที่ พระภาวนาโกศลเถร

เป็นที่น่าสังเกตว่าราชทินนามที่ได้รับพระราชทานล้วนเป็นนามเดิมของหลวงพ่อดปากน้ำ และด้วยเหตุนี้เองท่านจึงกลายเป็นหลวงพ่อดเล็กที่มีอายุยังน้อย แนวความคิดของหลวงพ่อดปากน้ำที่ท่านได้เคยปรารภไว้ ได้ถูกนำมาปฏิบัติและประยุกต์เข้ากับเหตุการณ์เพื่อความวิวัฒนาการของวัดปากน้ำในทุกๆ ด้าน พระภาวนาโกศลเถรจึงมีส่วนในการคิดและทำตลอดเวลา หากจะมองดู ภาระและหน้าที่การงานที่พระภาวนาโกศลเถรได้ปฏิบัติมาแต่ต้นจนกลายเป็นอนุสาวรีย์อันอมตะในปัจจุบัน พอจะประมวลกล่าวได้ดังต่อไปนี้

การพัฒนาการศึกษา อันกล่าวได้ว่าเป็นชีวิตจิตใจของท่าน เพราะเหตุว่าตลอดชีวิตของท่าน ท่านบำเพ็ญตัวเป็นนักศึกษา นักค้นคว้า และนักอ่านหนังสือทุกชนิด ประสพการณ์ที่ท่านได้รับในสมัยเป็นนักศึกษา ได้ถูกนำมาดัดแปลงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา “นาวาการศึกษา” ที่ท่านได้รับภาระเป็น “พันท้าย” จึงเป็นนาวาอันสง่างาม กว้างขวาง เต็มไปด้วยวิชาการและแนวความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ อยู่เสมอ

เมื่อ “โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดปากน้ำ” ตั้งขึ้นเพื่อสอนวิชาพุทธศาสนาแก่เยาวชน ท่านก็รับภาระเป็นอาจารย์ใหญ่ เพราะถือว่าเป็นอีกก้าวหนึ่งแห่งการศึกษาที่ขยายวงกว้างออกไป และท่านได้อุทิศเวลาคลุกคลีกับเด็กๆ ด้วยความเป็นกันเอง และหาโอกาสแนะนำเด็กๆ ไปสู่แนวทางชีวิตอันมีหลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานของจิตใจ

ท่านมักจะเล่าถึงความยากลำบาก ในสมัยที่ท่านยังเป็นนักศึกษา และปรารถนาว่า การศึกษาในสมัยก่อนยังไม่เป็นตลาดวิชาเหมือนดังปัจจุบัน ท่านจึงมักจะพูดกับสามเณรองค์เล็กๆ เสมอว่า “เรียนอะไรก็เรียนให้มันจริงจังสักอย่างก็แล้วกันเป็นเอาตัวรอดทั้งนั้น” อันสื่อให้เห็นทัศนคติอันกว้างขวางที่ท่านมีต่อวงการการศึกษาของสำนักเรียนวัดปากน้ำ

พระภิกษุโกศลเถร เข้าถึงจิตใจของเยาวชนเป็นอันดี ท่านจึงเล็งเห็นคุณประโยชน์แห่งการพัฒนาด้านจิตใจเป็นอย่างยิ่ง ในคำนำหนังสือ “คู่มือศึกษาพุทธประวัติและธรรมภาษาอังกฤษ” ของวัดปากน้ำ ท่านได้ถ่ายทอดปรัชญาชีวิตไว้ว่า “ความเจริญทางด้านจิตใจ เป็นสิ่งจำเป็นแก่ชีวิต” และตอนหนึ่งท่านกล่าวอีกว่า “เรามีเวลาเรียนน้อย เพียงอาทิตย์ละครั้ง จึงควรที่ครูจะสอนให้ประหยัดเวลา แต่ได้สาระมากๆ” และคำพูดดังกล่าวทางโรงเรียนได้ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติมาตราบเท่าปัจจุบัน

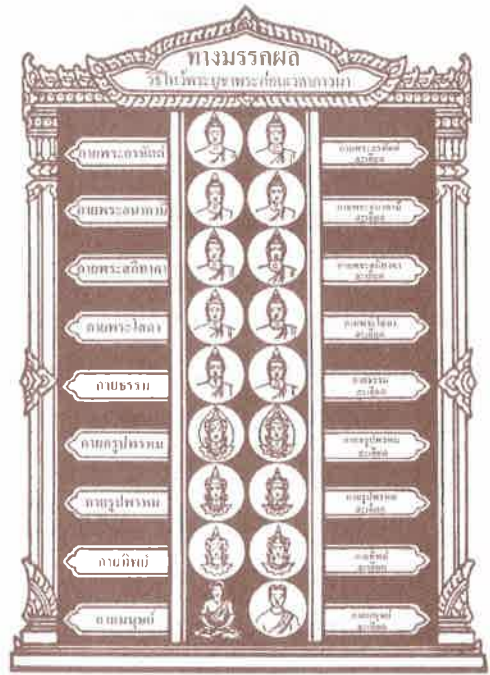
ด้านวิปัสสนากรรมฐาน นับได้ว่า ท่านเป็นกำลังสำคัญที่สุดภายในวัดปากน้ำ เพราะเหตุว่าพระภิกษุโกศลเถร ได้ศึกษาทั้งหลักปริยัติและปฏิบัติมาแต่ต้น ความสามารถในการถ่ายทอดแนวปฏิบัติ และแทรกแนวความคิดใหม่ๆ ให้เข้าถึงความรู้สึกของผู้มารับการศึกษาและปฏิบัติจึงมีส่วนให้ท่านได้รับยกย่อง

วัดปากน้ำ เป็นศูนย์การศึกษาและปฏิบัติวิปัสสนาที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทุกๆ วัน จะมีผู้สนใจมาศึกษาและปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานกันมาก พระภิกษุโกศลเถร ได้ยึดแนวทางที่เคยได้รับการถ่ายทอดมาจากหลวงพ่อดาววัดปากน้ำฝึกสอนต่อไป รวบรวมและจัดพิมพ์คำ

สอนแนวทางวิปัสสนาของ หลวง
พ่อเป็นหมวดหมู่ ออกเป็น
รูปเล่มและเผยแพร่แก่ผู้สนใจ
อยู่เสมอ

ทุกๆ วันพฤหัสบดี เวลา
ประมาณ ๑๔.๐๐ น. ท่านต้อง
รับภาระฝึกสอนการปฏิบัติ
วิปัสสนากรรมฐานแก่ประชาชน
ที่สนใจ ตอบข้อซักถามและ
แนะแนวทางแก่ผู้สนใจ โดยไม่
เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย

บ่อยครั้งที่ได้รับ
อาราธนาไปสอนยังต่างจังหวัด
ไกลๆ ตลอดถึงต่างประเทศ ซึ่ง
ท่านมักจะรับอาราธนาไปตามคำนิมนต์อยู่เสมอๆ หากมีเวลาและโอกาสอัน
เหมาะสม

พระภาวนาโกศลเถร นับว่ามีแนวความคิดอันเกี่ยวกับหลักปฏิบัติธรรม
ตามแบบวัดปากน้ำที่เรียกว่า “ธรรมกาย” อันทันสมัยและน่าฟัง ดังเช่น
เมื่อครั้งที่ได้รับอาราธนาให้ไปในรายการของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ท่านได้
กล่าวถึงคุณประโยชน์แห่งการปฏิบัติ “ธรรมกาย” กับชีวิตประจำวันไว้ว่า

“ธรรมกายเป็นกายธรรมะ อยู่ที่กลางใจเรานี้แหละ หากได้พัฒนาให้
ถึงจุดละเอียด จะทำให้จิตใจบริสุทธิ์ อันจะมีผลสะท้อนให้การปฏิบัติภารกิจ
ประจำวันเป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้อง.....”

และเมื่อถูกซักถามถึงภูมิธรรม.....

“การเข้าถึงจุดธรรมกาย ยังเป็นเพียงขั้นโคตรภูญาณเท่านั้น อันอยู่

กึ่งกลางระหว่างโลกียะ และโลกุตตระ ดังนั้นจึงมีการเข้าถึงและการเสื่อมได้ หากประมาณเพียงแค่นั้น ย่อมยังอยู่ในวิสัยแห่งโลกียะ ต่อเมื่อพัฒนาต่อไปจึง ถึงขั้นละเอียดเป็นโลกุตตระ ชัดขึ้นแห่งคำว่า ธรรมกาย จึงมีอยู่หลายระดับ การปฏิบัติเท่านั้นที่จะตอบคำถามได้ดีที่สุด....”

มีชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมากที่สนใจศึกษา “ธรรมกาย” แต่สื่อกลางแห่งการถ่ายทอดยังเป็นอุปสรรคอยู่มาก ท่านจึงริเริ่มรวบรวมคำสอนของหลวงพ่อดำปากน้ำขึ้นแปลเป็นภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้ถอดเทปบันทึกเสียงของหลวงพ่อดำเป็นภาษาอังกฤษเพื่อส่งไปสอนยังต่างประเทศ เช่น สหพันธ์มาเลเซีย สิงคโปร์ เป็นต้น

งานด้านเผยแพร่วิปัสสนา “ธรรมกาย” จึงยังเป็นอมตะอยู่ตลอดเวลา และยังคงรุดหน้าต่อไปด้วยหลักการที่ท่านได้รวบรวมคำสอนของหลวงพ่อดำไว้เป็นแบบฉบับ

นิตยสารรายเดือนนงคสสาร อันนับได้ว่าเป็นก้าวใหม่ในการเผยแพร่วรรณกรรม อันมีผลสืบเนื่องมาแต่การจัดตั้งโรงเรียนสอนวิชาพุทธศาสนา และพระภิกษุโกศลเถรอีกนะแหละ ที่รับภาระเป็นผู้จัดการ จัดหาทุนในการ

พิมพ์ซึ่งต้องใช้จ่ายเดือนละประมาณ ๓,๐๐๐-๔,๐๐๐ บาท เป็นประจำ

นิตยสารดังกล่าวมีจุดประสงค์ในการเผยแพร่วรรณกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ วิปัสสนากรรมฐานแบบวัดปากน้ำ พร้อมด้วยสารคดี

ธรรมะ และข่าวสารอันเป็นประโยชน์ในวงการพุทธศาสนา ทั้งในประเทศ

และต่างประเทศ

พระภิกษุโกศลเถร มีจิตใญ่รักการเผยแผ่ธรรมะอย่างแท้จริง ท่านจึงส่งเสริมและสนับสนุนการออกนิตยสารรายเดือนดังกล่าวเป็นพิเศษ และบางครั้งก็ร่วมเขียนบทความตลอดถึงบรรยายกรองต่างๆ ลงพิมพ์ด้วย แนวความคิดในการจัดสรรสิ่งใหม่ๆ ล้วนเป็นประโยชน์และมีคุณค่าสุดจะประมาณได้ และปัจจุบัน นิตยสาร “มณฑลสาร” ได้ก้าวหน้าขึ้นสู่บรรณพิภพ และแพร่หลายพอสมควร

ด้านการเผยแผ่ เป็นงานที่พระภิกษุโกศลเถร มีความสามารถอยู่ไม่น้อยเลย ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการเป็นนักอ่านหนังสือเป็นอุปนิสัย แนวการแสดงธรรมเทศนาจึงฟังเข้าใจง่าย ด้วยสำนวนเรียบๆ และง่ายๆ ประหนึ่งได้ดื่มด่ำในอรรถรสก่อนแล้วจึงถ่ายทอดไปยังผู้ฟังอีกต่อหนึ่ง เสียงอันเย็นระรื่นหูผู้ฟัง เป็นแนวเทศนาที่เป็นตัวของตัวเอง บางครั้งก็แผ่อารมณ์ขันต่อสภาพจิตใจของมนุษย์ตลอดถึงภาวะของสังคมในปัจจุบัน เวลาจบเทศนาจึงมักสรุปด้วยทัศนคติและคติธรรมอย่างกินใจ เมื่อแสดงธรรมเทศนาธรรมาสน์คู่ ท่านมีปฏิภาณและโวหารที่สนุก การโต้ตอบปัญหาธรรมเต็มไปด้วยอุปมา ทำให้เข้าใจได้ง่าย

บทกวีธรรมะและบทความร้อยกรองของท่าน นับว่าอยู่ในขั้นผู้คงแก่เรียน เต็มไปด้วยการสังเกตภาวะของสังคม โดยแทรกอรรถรสแห่ง

ธรรมะไว้อยู่เสมอ ดังเช่นเมื่องานประจำปีวัดปากน้ำ ท่านได้เขียนคำปรารภไว้ในหนังสือสัจฉิวัตรสำหรับแจกในงานว่า

“ความสามัคคีในยามนี้ จะเป็นประจวบเหมาะมาลาลักษณะบูชาดวงวิญญาณของหลวงพ่อบอก ขอให้ช่วยกันเสียสละเพื่อส่วนรวม คือวัดปากน้ำของเรา....”

งานด้านสังคมสงเคราะห์ เป็นภารกิจประจำวันที่ท่านปฏิบัติจนถึงวาระสุดท้ายแห่งชีวิต อันเป็นภาระที่ได้เริ่มปฏิบัติตั้งแต่หลวงพ่อบอกปากน้ำถึงแก่กรรมภาพ คือการต้อนรับประชาชนที่พากันมารับพระของขวัญของหลวงพ่อบอกปากน้ำและในขณะเดียวกันก็นั่งฟังสารทุกข์สุกดิบในการสนทนาวิสาสะซึ่งบ่อยครั้งที่ต้องนั่งรับแขกตลอดทั้งวัน และนี่เองคือที่มาแห่งสมญานามว่า “หลวงพ่อบ๊อง” ที่เราเรียกกันจนติดปาก

พระภิกษุโกศลเถร ไม่เคยทำงานที่เหมาะสมกับตน แต่พยายามทำตนให้เหมาะกับงานทุกประเภทมองเห็นความสำคัญของงานทุกชนิด และเข้าใจอย่างถ่องแท้ และเข้าใจถึงวิวัฒนาการของสังคม

ท่านเป็นผู้ริเริ่ม ใช้แต่เฉพาะหลักวิชาการเท่านั้น แม้แต่กระทั่งวิชาความรู้บางอย่างที่นับได้ว่าเป็นอมตะตราบเท่าปัจจุบันนี้ เช่นให้เด็กนักเรียนโรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์หัดวิชานาฏศิลป์โดยท่านเป็นผู้ติดต่อหาครูมาสอน ให้เด็กวัดหัดกลองยาวไว้มวยนาคร และให้เด็กวัดหัดอังกะลุงไว้ช่วยงานวัดต่างๆ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้บวกกับอุปนิสัยอันเยือกเย็น มีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสในทุกโอกาสที่ได้พบปะ การเข้าใจปัญหาชีวิตของผู้มาพึ่งบารมีแห่งธรรมนี่คือบุคลิกภาพอันเป็นอมตะของท่าน

พระภิกษุโกศลเถร มีสุขภาพอ่อนแอมาแต่กำเนิด ซึ่งเป็นอุปสรรคต่ออุปนิสัยที่รักจะทำงานหนัก บ่อยครั้งที่ต้องไปพักรักษาตัวยังโรงพยาบาล ท่านเคยพูดกับบางคนว่า “ฉันอยู่ไม่ได้นาน อย่างมากมีอายุไม่เกิน ๔๕ ปีก็ตาย” แต่ไม่มีผู้ใดเชื่อ และเมื่อกลับออกมา ก็มีวายุวันที่จะทำงานอย่างหาญรุ่ม

คำอีก ๓๐๐๐ ครั้งสุดท้ายป่วยด้วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบและโรคกล้ามเนื้อหัวใจล้มเหลว หลังจากไปพักรักษาตัวยังโรงพยาบาลศิริราช ได้ไม่นาน ก็มีแต่ทรุดลงเป็นลำดับ และต่อมาเพียงไม่กี่วัน ท่านก็ถึงแก่กรรมไปด้วยอาการอันสงบ ในท่ามกลางความตกตะลึงพริ้งเพริดของบรรดาศิษย์วัดปากน้ำ และนำความโศกเศร้ามาสู่ชาววัดปากน้ำอย่างใหญ่หลวง

พระภิกษุโกศลเถร มรณภาพเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๑๑ รวมอายุได้ ๔๔ ปี ๕ เดือน ๒๕ วัน อยู่ในสมณเพศได้ ๓๑ ปี ท่านได้ฝากผลงานและปฏิบัติอันยิ่งใหญ่สมศักดิ์ศรีของศิษย์เอกรูปหนึ่งของหลวงพ่อดาวดึงส์ให้ศิษยานุศิษย์รุ่นหลังได้ดำเนินตามต่อไป

อนุสรณ์เจ็ดยี่สิบห้าปี
๘๕ ปี พระภิกษุโกศลเถร

พระภิกษุโกศลเถร (วีระ คุณุตตโม)

พระภavanaโกศลเถร
(วีระ คณุตตโม)
รองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

ประวัติก่อนบวช

พระเดชพระคุณ พระภavanaโกศลเถร องค์ปัจจุบัน มีนามเดิมว่า **วีระ อุตตรนที** และในภาษาญี่ปุ่นว่า คูนิโอะ คาวากิตะ บิดาท่านเป็นชาวญี่ปุ่นนามว่า เอตะ คาวากิตะ มารดาท่านเป็นชาวไทยนามว่า **สน อุตตรนที**

ท่านเกิดเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๖๒ ที่ข้างวัดมอญ ตำบลท่าข้าม อำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันล้วนเป็นชาย ๔ คน ท่านเป็นบุตรคนที่ ๒

การศึกษาเมื่อเยาว์วัย

ครอบครัวของเด็กชายวีระ อยู่ที่บางขุนเทียนได้ไม่นานนัก ก็ย้ายไปอยู่สี่พระยา เมื่อเจริญวัยเข้าเกณฑ์การเรียน บิดามารดาก็ส่งไปเข้าเรียนในโรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นของสมาคมญี่ปุ่นในประเทศไทยเรียนอยู่ได้ ๖ ปี จนถึงปี พ.ศ.๒๔๗๔ ก็เรียนจนชั้นประถมปีที่ ๖ ของโรงเรียน มีความสามารถอ่านเขียนและพูดภาษาญี่ปุ่นได้ดี ด้วยความขยันหมั่นเพียรมาตั้งแต่เด็กจึงไม่มีอุปสรรคใดๆ ต่อจากนั้นก็ได้เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เมื่อปี พ.ศ.๒๔๘๑ ที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย และเข้า

เรียนต่อเตรียมปริญญาธรรมศาสตร์รุ่นที่ ๒ จนถึงพ.ศ.๒๔๘๓ จากนั้นจึงเข้าเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรียนในสาขานิติศาสตร์ สอบได้ที่ ๑ ใน พ.ศ.๒๔๘๔ ขณะเรียนอยู่นั้นก็ได้ทำงานไปด้วยในสถานทูตญี่ปุ่น

แต่ชีวิตการศึกษาในมหาวิทยาลัยของคฤหัสถ์วีระต้องยุติลงภายหลังจากชั้นปีการศึกษาที่ ๒ เมื่อประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศสงครามกับประเทศญี่ปุ่น ในวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๘๔ อันเป็นการเริ่มสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในภูมิภาคเอเชียบูรพา

การอาชีพ

เมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลงแล้วคฤหัสถ์วีระไม่ได้กลับเข้าไปศึกษาต่อแต่ได้ช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพค้าขาย ล้างและส่งสินค้าเข้าและออกจากประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น ด้วยความขยันขันแข็งเอาใจใส่ในหน้าที่ ในระยะเวลาประมาณ ๑๐ ปีการค้าขายจึงเจริญขึ้นเป็นลำดับ

พบหลวงพ่อดปากน้ำ

ครั้งที่คฤหัสถ์วีระจะได้พบหลวงพ่อดปากน้ำนั้น เป็นปี พ.ศ.๒๔๙๖ ขณะนั้นอายุได้ ๓๔ ปี วันหนึ่งได้ขึ้นรถเมล์สายตลาดพลูมุ่งไปเพลินๆ ไม่ได้มีจุดหมายและได้ปรารภกับตนเองว่า “ในชีวิตนี้คนเราต้องการอะไรกัน” คำตอบคือ “ความสุข” ก็แล้วความสุขนั้นคืออย่างไร จะให้มีจะให้รู้เห็นเป็นได้อย่างไร ปรารถนาอยู่ดังนั้น รถเมล์

ก็วิ่งมาถึงตลาดพลู ที่นั่นคฤหัสถ์วีระได้ลงเรือจ้างที่แล่นไปตามคลองบางกอกน้อย เรือจ้างคิดว่า คฤหัสถ์วีระจะไปรับพระของขวัญของหลวงพ่ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ จึงได้พาขึ้นท่าเรือที่เรียกกันว่าท่าไฟไหม้ข้างวัดปากน้ำ

พระวีระ คณุตตโม

เมื่อเรือจอดเทียบท่า คฤหัสถ์วีระก็ขึ้นจากเรือทันที ที่ยังไม่ทราบว่าจะขึ้นไปทำไม และก็ได้เดินชมวัด แล้วคฤหัสถ์วีระก็ได้เห็นพระภิกษุท่านหนึ่งดูน่าเลื่อมใส กำลังฉันภัตตาหารเพลอยู่ ความสง่าองอาจและบุญราศรีของท่าน ทำให้คิดว่าพระภิกษุท่านนั้นคงจะเป็นพระนักปฏิบัติผู้เคร่งครัดอย่างแน่นอน เมื่อฉันภัตตาหารเสร็จแล้วท่านก็นั่งสนทนากับญาติโยมทั้งหลายที่ไปหาฉัน ด้วยปฏิสันถารอันดีพูดจาฉะฉาน ได้ตอบธรรมะได้ลึกซึ้งเป็นพิเศษ

หลวงพ่พระภavanaโกศลเถรสนใจในเรื่องวิปัสสนากัมมัฏฐานมาตั้งแต่เด็ก ฟังธรรมที่วัดหัวลำโพง วัดแก้วแจ่มฟ้า วัดมหาพฤฒาราม มีความสนใจในเรื่องนรก สวรรค์ นิพพาน ว่ามีจริงหรือไม่ จะไปดูด้วยวิธีใด บรรณานาจะพิสูจน์ในเรื่องนี้ ก็ประจวบเหมาะในครั้ง นี้ ได้ถือโอกาสขึ้นไปนั่งคุยกับพระอาจารย์ท่านนั้น จึงได้รู้ว่าท่านคือ “หลวงพ่วัดปากน้ำ” ผู้ค้นพบพระสัทธรรมวิชชาธรรมกายของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขณะนั้นท่านมีสมณศักดิ์เป็นพระภavanaโกศลเถร ท่านก็ได้บอกว่า หากสนใจเรื่องนี้ให้มานั่งกัมมัฏฐาน และท่านได้แนะนำหลายอย่างเกี่ยวกับวิธีนั่งภาวนา

เป็นอันว่าคฤหัสถ์วีระในวันนั้นได้ทราบวิธีปฏิบัติจากท่านโดยละเอียด ก่อนจะกราบลาท่านกลับ ท่านบอกว่าให้มาวันพฤหัสบดี ด้วยความต้องการ

จะพิสูจน์ทดลอง คฤหัสถ์วิระก็ได้กลับไปพบท่านใหม่อีก

บรรลุนิพพาน

คฤหัสถ์วิระได้มาปฏิบัติพระกัมมัฏฐานกับหลวงพ่อดปากน้ำอยู่ ๑๔ วัน ก็ได้เห็นตามที่อยากรู้นั้น แต่ในขณะนั้น ยังสงสัยอยู่ในใจว่าที่เห็นนั้นเป็นจริง หรือว่าเป็นมโนภาพคิดเอาเอง ก็พลันได้ยินเสียงหลวงพ่อดปากน้ำท่านว่า “ถ้าเราไปคิดเอาเอง เรานึกเท่าไรมันก็ไม่เห็น แต่เราเป็นสมาธิ แล้วมันก็เป็นวิปัสสนา ถ้าเรานั่งมันก็จะเห็นขึ้นมาเอง” หลวงพ่อดปากน้ำได้สอนศิษย์คนใหม่ของท่านในพระสังฆธรรมและแก่นแห่งพระศาสนา เมื่อได้เห็นแล้วท่านพระอาจารย์ก็ได้กล่าวกับศิษย์ของท่านว่า “ที่บรรพบุรุษของเราได้อุตสาหกรรมเสียสละเลือดเนื้อก็เพื่อจะปกป้องพุทธศาสนา ซึ่งมีของจริงอย่างนี้”

คฤหัสถ์วิระเมื่อได้มาปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อดปากน้ำแล้วก็เกิดความเลื่อมใสมากขึ้นตามลำดับ เมื่อใจสบายแล้วจึงได้นึกทบทวนว่า “ความสุขที่แท้จริงอยู่ที่ใจเราเอง เมื่อใจหยุดก็เกิดความสุข ครั้นสงบแล้วก็มีความสุข ดังพระพุทธภาษิตที่ว่า นตฺถิ สนฺติปรํ สุขํ สุขอื่นยิ่งกว่าการหยุดนิ่งไม่มี”

นับแต่นั้นมาคฤหัสถ์วิระก็ได้ไปนมัสการหาหลวงพ่อดปากน้ำโดยสม่ำเสมอ บางครั้งก็พำนักร้างแรมที่วัดเพื่อปฏิบัติธรรม บางวันหลวงพ่อก็เรียกเข้าไปนั่งภาวนากับท่าน และสอนการปฏิบัติพระกัมมัฏฐานอย่างละเอียด คฤหัสถ์วิระปฏิบัติจนได้ธรรมกายผ่านครบทั้ง ๑๔ กายแล้ว หลวงพ่อก็ได้สอนวิชชาธรรมกายขั้นสูงให้ ซึ่งท่านก็สามารถปฏิบัติได้

อุปสมบท

คฤหัสถ์วิระเมื่อได้เห็นของจริงในพระพุทธศาสนาเช่นนี้แล้วจึงได้ตัดสินใจสละเพศคฤหัสถ์เข้าครองผ้ากาสาวพัสตร์ เข้าบรรพชาอุปสมบท ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๙๗ โดยมี

พระครูปัญญาภิรัต

พระครูพิพัฒน์ธรรมคณี

พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ ซึ่งขณะนั้นมีสมณศักดิ์เป็นที่พระภาวนาโกศลเถร เป็นองค์อุปัชฌาย์ และมีท่าน **พระครูปัญญาภิรัต** เป็นพระกรรมวาจาจารย์ กับท่าน **พระครูพิพัฒน์ธรรมคณี** เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ได้รับฉายานามว่า “**คุณุตตโม ภิกขุ**”

เผยแผ่วิชชาธรรมกาย

เมื่อท่านได้บวชเรียนแล้ว ก็ได้ปฏิบัติพระกัมมัฏฐานตามแนววิชาธรรมกายกับหลวงพ่อดปากน้ำมาโดยตลอด ได้เป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระศาสนาให้เจริญถาวรสืบไป ทั้งในและนอกประเทศ

ปี พ.ศ.๒๕๐๘ ท่านได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น **พระครูภาวนาภิรม** ปี พ.ศ.๒๕๑๑ ท่านได้เป็นรองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

พระครูภวนาภิรม

บวช เมื่อครั้งเด็กชั้น บัณฑิต
 ๑. กวาทะวิชาดาบ รบไว้
 ๒. กวาทะวิชาดาบ เพื่อสงบสุข
 ๓. กวาทะวิชาดาบ อยู่ด้วยคุณ
 พระครูภวนาภิรม

ปี พ.ศ.๒๕๑๕ ท่านได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เลื่อนขึ้นเป็น **พระภวนาโกศลเถร**

ปี พ.ศ.๒๕๒๒ ท่านได้รับพระบัญชาแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์

พระเดชพระคุณพระภวนาโกศลเถรองค์ปัจจุบัน ได้ศึกษาวิชาธรรมกายโดยตรงจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวพิกุล ท่านได้ทำหน้าที่เผยแผ่พระสัทธรรมวิชาธรรมกายของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างเต็มที่ ทั้งในวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ที่หอเวชนิคมงคลเทพนิรมิต ในโครงการปฏิบัติธรรมเพื่อประชาชน วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และที่วัด

หลวงพ่อดาวพิกุลธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ซึ่งท่านเป็นพระอาจารย์ควบคุมการปฏิบัติพระกรรมฐานอยู่ และดำเนินการอยู่อย่างเข้มแข็ง

พระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวพิกุล เป็นครูอาจารย์ผู้ประเสริฐของศิษยานุศิษย์ และท่านได้สอนอบรมเด็กเด็อนศิษย์ทั้งหลายด้วยความเมตตาโดยตลอด ท่านสอนหลักธรรมให้ปฏิบัติเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของทุกคน ทั้งในระหว่างการเรียนรู้ปฏิบัติพระกรรมฐานและในชีวิตประจำวัน ดังจะเห็นได้จากคำสอนของท่าน ซึ่งจะขออ้างมาตอนหนึ่งดังนี้ “การเจริญภาวนาเพื่อความหลุดพ้น

โดยเจโตสมาธินี้ จิตของผู้เจริญภาวนาจะมีอานุภาพสูงยิ่งตามระดับคุณธรรมที่ปฏิบัติได้ จนอาจกล่าวได้ว่า เมื่อท่านสาธุชนผู้ปฏิบัติธรรมทั้งหลายน้อมใจลงไปหยุด ณ ศูนย์กลางกาย และบริกรรมภาวนาว่า “สัมมา อะระหัง” เมื่อใด กระแสจิตของครูอาจารย์กับของศิษย์ก็ย่อมจะถึงกันในทันที เพราะอยู่ในสายธาตุธรรมเดียวกัน กระแสจิตจึงเชื่อมถึงกันโดยอัตโนมัติ

อนึ่ง อาตมาใคร่ขออย่าว่าบรมครูที่สูงที่สุดนั้น ก็คือ พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้าและพระอริยสงฆ์ ซึ่งก็หมายถึง พระพุทธรัตนะ พระธรรมรัตนะ พระสังฆรัตนะ และก็มี ความหมายถึง “ธรรมกาย” ซึ่งมีอยู่ในศูนย์กลางกายอันเป็นกายในกายที่สุดละเอียดของทุกท่านนั่นเอง พระพุทธองค์จึงได้ตรัสกับพระวักกิลี ซึ่งคอยแต่เฝ้าติดตามชมพระสิริโฉมกายเนื้อของพระองค์ท่านอยู่เสมอว่า “โย โข วักกิลี ธมมํ ปสฺสตีโสมี ปสฺสตี” แปลความว่า “ดูก่อน วักกิลี ผู้ใด แล (ก็ตาม) เห็นธรรม ผู้นั้นย่อมเห็นเรา ตถาคต” และว่า “ธมมกาโย อหิ อิติปิ” ซึ่งแปลความว่า “เราตถาคต คือ ธรรมกาย” เพราะฉะนั้น บรมครูก็อยู่ในตัวเราทุกคนนั่นเอง จงหมั่นทำใจให้หยุดให้นิ่ง แล้วก็จะเห็นดวงปฐมมรรค เมื่อถึงดวงปฐมมรรคแล้วก็พยายามรวมใจให้หยุด ให้นิ่ง หยุดในหยุด ลงไปที่กลางของหยุดในหยุดเรื่อยไปก็จะถึงดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ และดวงวิมุตติญาณทัสสนะ แล้วก็จะถึงกายมโนะละเอียด กายทิพย์ กายพรหม กายอรุปรหม

แล้วก็จะถึงกายธรรม หรือที่เรียกว่า “ธรรมกาย” ก็ให้ดำเนินไปในแบบเดิม คือ น้อมใจ หยุดในหยุด กลางของหยุดในหยุด เรื่อยไปก็จะถึงธรรมกายที่ละเอียดๆ ให้ดำเนินไปจนสุดละเอียด ก็จะถึงบรมครูได้ด้วยตนเอง นั้นแหละ จึงจะได้ชื่อว่าอยู่ใกล้ครูที่สุด ได้บูชาครูอย่างยอดเยี่ยมที่สุด ยิ่งกว่าอามิส-บูชาเสียอีก

แต่แม้กระนั้น ก็ต้องไม่พึ่งละเว้นจากการ รำลึกถึง คุณพระพุทธรูป คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระเดชพระคุณ พระมงคลเทพมุนี หรือหลวงพ่อดาวดึงส์ (หลวงพ่อดึง) ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกายของ พระพุทธรูปเจ้า และคุณบิดามารดา คุณครูอุปัชฌาย์อาจารย์ และผู้มีพระคุณทั้งหลายอีกด้วย เพราะการรำลึกถึง และเคารพบูชาท่านผู้มีพระคุณดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น นับเป็นการปฏิบัติอันเป็นมงคลยิ่งอย่างหนึ่งทีเดียว...”

เผยแผ่พระศาสนาสู่ต่างประเทศ

โดยที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวดึงส์ มีความชำนาญในด้านภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น และฝรั่งเศส จึงทำให้ท่านเผยแผ่พระลัทธิธรรมวิชชาธรรมกายได้ดำเนินไปด้วยดี พร้อมกับมีการจัดพิมพ์การปฏิบัติสมถะ-วิปัสสนากรรมฐานตามแนววิชชาธรรมกายเป็นภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น จีน เผยแพร่ในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ฮอลแลนด์ เยอรมันนี สวีเดน และญี่ปุ่น ซึ่งได้มีการดำเนินงานสอนพระลัทธิธรรมวิชชาธรรมกายและจัดตั้งวัดไทยขึ้นเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาแพร่หลายสู่ชาวโลกอย่างกว้างขวาง

ท่าน วิชชา -
พระคุณหลวงพ่
ทั้งหมตนี้ได้

มาจากอังกฤษแล้วทั้งสิ้น

ในปี พ.ศ.๒๔๙๗ ได้มีชาวอังกฤษผู้หนึ่ง
สนใจในวิชาธรรมกายของหลวงพ่เกิดศรัทธา
ได้มาอุปสมบท เป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา
ท่านผู้นั้นคือ กบิลวัฑโฒ (ศาสตราจารย์วิลเลียม
ออร์กัส ที เปอร์เฟลต์) ภายหลังได้เป็นผู้ก่อตั้ง
สังฆสมาคมในอังกฤษขึ้น (English Sangha As-

sociation) ในปี
พ.ศ.๒๔๙๘ ท่าน
กบิลวัฑโฒ ได้นำ
คณะศิษย์มาอุปสมบท
อีก ๓ องค์ คือท่าน
สรัทธาวัฑโฒ ท่าน
ปัญญวัฑโฒ และ
วัฑโฒ โดยพระเดช
เป็นพระอุปัชฌาย์
บรรพชาเป็นสามเณร

ครั้นต่อมาสังฆสมาคมอังกฤษได้เจริญขึ้นโดยลำดับ และได้มีมูลนิธิ
ของสมาคมขึ้น สามารถให้ความอุปถัมภ์แก่พระภิกษุสามเณรได้เป็นอย่างดี
และสามารถซื้อที่และตึกเป็นวิหารสำหรับภิกษุสามเณรอยู่อาศัย เรียกว่า
แฮมสเตด บุคคิสวิหาร Hamstead Buddhist vihara และได้ซื้อปราสาท
เก่าแก่หลังหนึ่งห่างจาก London ที่ Biddulph ให้เป็นสำนักปฏิบัติ
สำหรับฆราวาส สำหรับที่ๆ Biddulph นี้ทางสมาคมได้ซื้อไว้ ๕ เอเคอร์
เป็นราคาหกพันห้าร้อยปอนด์ ropicๆ บริเวณเป็นทุ่งเลี้ยงปศุสัตว์ เงียบสวยดี
และทางสมาคมมีความประสงค์จะซื้อบริเวณใกล้เคียงนั้น เพิ่มเติมอีก ๒

เอเคอร์ครึ่ง ขณะนี้สมาคมมีกฤษฎีประมาณ ๗ องค์กร แยกย้ายกันอยู่ ณ ประเทศต่างๆ เช่น ไทย พม่า เยอรมันตะวันตก และมีสามเณร ๕ องค์กร เข้าใจว่าคงจะได้รับการอุปสมบทไปแล้วเมื่อเร็วๆ นี้

ขอย้อนกล่าวถึงปี พ.ศ.๒๔๙๗ ในปีนั้นได้มีการประชุมพุทธศาสนิกสัมพันธ์ ณ ประเทศพม่า ผู้แทนชาวพุทธแห่งประเทศไทย ซึ่งมีสังฆราช ตากาชินา (Arehbishop Takashina) แห่งนิกายโซโด (เซ็น) ได้เป็นหัวหน้า คณะมาร่วมประชุมด้วย หลังจากประชุมเสร็จข้าก็กลับได้แวะพักประเทศไทย ได้ถือโอกาสมาแวะเยี่ยมวัดปากน้ำได้พบปะสนทนา กับพระเดชพระคุณหลวงพ่อดูการภาวนาในวัดนี้ รุ่งขึ้นท่านได้นิมนต์ พระวโรปสมบทนาเรื่องภาวนา ณ ที่พัก ที่ถนนนเรศวร สีพระยา ข้าพเจ้าได้ไปตามที่นัดไว้ และได้สนทนา แลกเปลี่ยนความรู้กันเป็นอันมาก ปรากฏว่าท่านทำภาวนาโดยวางนิมิตไว้ที่ หน้าผาก และสามารถถอดกายทิพย์ออกไปจากกายมนุษย์ได้ เลขานุการของท่านสนใจวิชาธรรมกายเป็นพิเศษ ได้ลงมือปฏิบัติในที่สุด และได้บรรลุผล สมดังความปรารถนา ทั้งนี้เนื่องจากท่านเหล่านั้นได้ฝึกจิตมาเป็นเวลานานแล้ว

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๐๐ ได้มีชาวญี่ปุ่น ผู้หนึ่งชื่อนายกาโก ชิมางุจิ เป็นนักบวช นิกายนิชิเรน ได้สนใจในพระพุทธศาสนาและศรัทธาอุปสมบท ณ วัดปากน้ำ โดยมีท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต (สมเด็จเจ้า) เป็นองค์พระอุปัชฌายะ ได้รับฉายาว่า ธมมฉนโท ได้อุปสมบทอยู่ประมาณ ๖ เดือน ศึกษาพระกัมมัฏฐานจนได้บรรลุธรรมกาย สมความมุ่งหมายและได้อำลาประเทศไทยไปในเวลาต่อมา

ขณะนี้เจ้าอาวาสอยู่ ณ วัดกียโอะจิ จังหวัดกานาซาว่าประเทศญี่ปุ่น

ปี พ.ศ.๒๕๐๓ ได้มีพระมหาคำแดง อุทัยวงศ์ นักศึกษาพระพุทธศาสนาจากประเทศลาว ได้มาปฏิบัติกัมมัฏฐาน ณ วัดปากน้ำนี้จนได้สำเร็จธรรมกาย ในเวลาต่อมาท่านได้มีโอกาสไป สั่งสอนญาติโยมในประเทศของท่านหลายครั้งหลายแห่ง จนครั้งหลังสุดได้สอนภาวนาแก่องคมนตรีของเจ้ามหาชีวิต ณ หลวงพระบาง ข้าราชการทหารพลเรือน และแม้แต่ข้าราชการสถานทูตลาวในประเทศไทย ก็ได้มีโอกาสสอนด้วย ขณะนั้นท่านกำลังศึกษาอยู่ในสภามหาภูมิบาลวิทยาลัย ปีที่ ๖ และเมื่อศึกษาจบแล้วท่านจะกลับไปเผยแผ่พระกัมมัฏฐาน แบบธรรมกายในประเทศของท่านต่อไป

ประมาณปี พ.ศ.๒๕๐๔ ท่านอานันโทโพธิ พระภิกษุชาวแคนาดา ประธานสมาคมสงฆ์อังกฤษ ได้มาศึกษาวิชาธรรมกายเพิ่มเติม ณ วัดปากน้ำ ปีรุ่งขึ้นท่านก็กลับไปประจำทำงาน ณ อังกฤษ และได้ขยายงานพระศาสนาในประเทศนั้นดังได้กล่าวแล้ว และในปลายปี พ.ศ.๒๕๐๖ ท่านยังได้มีโอกาส

เมื่อสังฆราชญี่ปุ่นมาศึกษา “ธรรมกาย” ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ปี พ.ศ.๒๕๔๗

ไปแสดงปาฐกถาธรรม ณ เมือง
แฮมเบอกมินิก ประเทศ
เยอรมันตะวันตก ประเทศเบล
เยียมและฮอลแลนด์อีกด้วย

พ.ศ.๒๕๐๗ ประมาณเดือน
มิถุนายน ได้มีพระภิกษุชาวญี่ปุ่น
๒ องค์ ได้รับการอุปสมบทที่วัด

ปริณายก พระนครมีฉายาว่าท่านสุขกาโม และท่านอคคจิตโต ได้มาปฏิบัติ
กัมมัฏฐาน ณ วัดปากน้ำ ปรากฏว่าท่านสุขกาโมปฏิบัติจนได้ดวงปฐมมรรคแล้ว
แต่เนื่องจากเวลาใกล้เข้าพรรษา ท่านจึงจำเป็นต้องกลับวัด และในวันที่ ๒๘
กรกฎาคม ศกเดียวกันทางการญี่ปุ่นซึ่งมีสมาคมญี่ปุ่นแห่งประเทศไทย ได้นำ
ท่านโกเอนซาซากิ ซึ่งเป็นนักบวชในนิกายซิงโง็น ซึ่งเป็นนิกายที่เก่าแก่ที่สุดใน
ญี่ปุ่น ตั้งมาได้ ๑๑๕๐ ปีเศษแล้ว ท่านปรมาจารย์โกโบไดชิเป็นผู้ก่อตั้ง
นิกายนี้ขึ้น ได้มาขออุปสมบทเป็นพระภิกษุในประเทศไทย ณ วัดปากน้ำ เพื่อ
ศึกษาพระพุทธศาสนา การอุปสมบทได้กระทำ ณ วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๐๗
โดยมีพระเดชพระคุณพระราชเวที เป็นองค์อุปัชฌาย์มีฉายาว่า นาถรัตน ได้
มีชาวญี่ปุ่นในประเทศไทยมาร่วมอนุโมทนาด้วยมากมาย วัดอุประสงค์ชั้น
แรกก็เพื่อศึกษาภาษาไทย ขึ้นต่อไปก็ภาษาบาลี และศึกษาพระไตรปิฎกใน
โอกาสต่อไป ท่านกำหนดจะอุปสมบทอยู่ในประเทศไทยประมาณ ๕ ปี

ในประเทศใกล้เคียง เช่น มาเลเซีย ก็ได้มีการเผยแพร่วิชาธรรมกาย
อยู่ที่วัดอนันตเมตยารา (Anandamety yarama Temple Silat Road)
โดยมีท่านพระมหาสมควร สังข์คง เป็นผู้ทำการสอนอยู่ ได้รับความสนใจจาก
ญาติโยมเสมอ มีการสอนในวันพฤหัสบดีเป็นประจำ

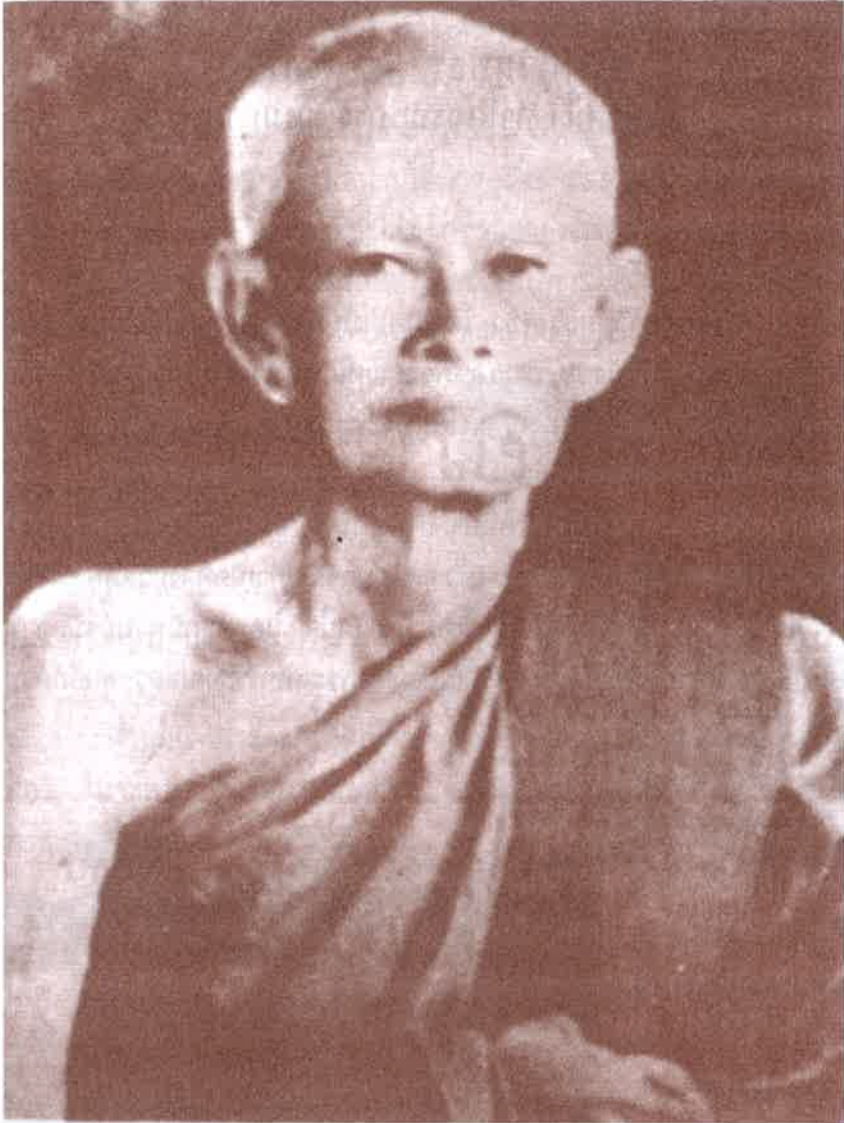
ได้มีสุภาพสตรีผู้หนึ่ง ในรัฐแคลิฟอร์เนียสหรัฐอเมริกาอ่านหนังสือ
ธรรมกายภาษาอังกฤษ มีความเลื่อมใสและสนใจ เพราะได้ปฏิบัติสมาธิมา

เป็นเวลานาน จึงได้ชักชวน นายริชาร์ด วาเลนส์ เดินทางมาประเทศไทย แต่เดินทางมาถึงแค่ฮ่องกงก็เกิดโรคปัจจุบันขึ้น จึงต้องบินกลับสหรัฐอเมริกา ให้ศิษย์เดินทางมาแต่ผู้เดียว เมื่อมาถึงประเทศไทย ได้พบกับคุณเทอร์รี่ แมกเนส แห่งสำนักมกคธรรม ซึ่งเป็นผู้แปลหนังสือธรรมกายเป็นภาษาอังกฤษ และให้ความอุปการะในด้านภาษาอังกฤษแก่สำนักเป็นอย่างดี คุณเทอร์รี่ได้นำ นายริชาร์ดวาเลนส์มาถึงวัดปากน้ำ และได้ขอศึกษากัมมัฏฐานต่อมาได้ปฏิบัติอยู่ ๔ วัน ได้รับผลคือ จิตสงบ บางครั้งแม้นาฬิกาก็มิได้ย็น แต่เนื่องจากการเดินทางจากบ้านพักมายังวัดไกลและไม่สะดวก นายริชาร์ดจึงขอให้จัดหาวัดใดวัดหนึ่งซึ่งอยู่ในตัวเมือง จึงแนะนำให้ไปพัก ณ วัดธรรมมงคล เพราะมีพระชาวอังกฤษแห่งสมาคมสงฆ์อังกฤษพักอยู่ ณ ที่นั้น ปรากฏว่าในตอนหลัง นายริชาร์ด ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ณ ที่นั้น และได้สัญญาว่าจะกลับมาเยี่ยมวัดปากน้ำอีก

สำหรับการเผยแผ่วิชชาธรรมกาย กับชาวต่างประเทศนี้ ทางวัดได้จัดพิมพ์ หนังสือธรรมกาย เป็นภาษาอังกฤษขึ้น โดยเฉพาะพร้อมด้วยชีวประวัติเทคนา ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำและประวัติวัด เพื่อแจกจ่ายแก่ชาวต่างประเทศ ผู้สนใจในพุทธศาสนา โดยเฉพาะนักปฏิบัติกัมมัฏฐาน และได้ส่งไปยังพุทธสมาคมห้องสมุดมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เกือบทุกประเทศ และได้รับหนังสือแสดงความสนใจมาจากประเทศต่างๆ อาทิ เช่น อเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย อินเดีย เป็นต้น

พระครูวินัยธร (จ้าว โสภาโส)

พระครูวินัยธร (ชั่ว โอภาโส) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ท่านพระครูวินัยธร (ชั่ว โอภาโส) เป็นพระเถระที่นับได้ว่าเป็นศิษย์ผู้ใกล้ชิดอย่างยิ่งรูปหนึ่งของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำ และท่านยังได้รับการยกย่องเป็นอย่างสูงในการเป็นพระเถระผู้งามพร้อมด้วยศีลาจารวัตร และทรงไว้ซึ่งพระวินัยอย่างเคร่งครัด

ท่านพระครูวินัยธรหรือซึ่งศิษยานุศิษย์บางท่านนิยมเรียกว่า “พระครูชั่ว” นั้น ท่านมีนามเดิมว่า ชั่ว จุฬจัมบก มีถิ่นกำเนิดที่จังหวัดสุพรรณบุรี บ้านเดียวกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำ นอกจากนี้ท่านยังมีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต คือเป็นลูกพี่ลูกน้องกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอีกด้วย เมื่ออย่างเข้าสู่วัยแห่งการอุปสมบท ท่านก็ได้บรรพชาอุปสมบท ที่วัดสองพี่น้อง และในกาลต่อมาท่านก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะตำบลแห่งหนึ่งในเขตอำเภอสองพี่น้องนั้น ครั้น

บ้านเกิดพระครูชั่ว

ต่อมา เมื่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำปำน้ำท่านได้รับแต่งตั้งให้มาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำแล้ว พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำท่านได้มีโอกาสกลับไปยังอำเภอสองพี่น้องบ้านเดิมของท่าน และในกาลนั้นท่านได้พบกับท่านพระครูชื้อ และได้กล่าวกับท่านพระครูชื้อว่า “เวลานี้ผมได้พบของจริงแล้ว” นั่นคือพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำท่านได้บรรลุถึงธรรมกายเข้าถึงของจริงในพระพุทธศาสนาแล้วนั่นเอง และได้ชักชวนท่านพระครูชื้อให้ย้ายมาอยู่วัดปากน้ำกับท่านด้วย ซึ่งท่านก็ยินดีและได้อยู่ภายใต้ร่มบารมีธรรมของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำตั้งแต่นั้นสืบมาจนสิ้นอายุขัย

เมื่อท่านเข้ามาอยู่ในวัดปากน้ำนั้น พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำได้เมตตาให้ท่านอยู่ร่วมกุฏิเดียวกับพระเดชพระคุณท่าน และท่านพระครูก็ได้เจริญภาวนาร่วมกับหลวงพ่อดำทุกวันเพื่อเป็นอาณัติสงส์ในการรักษาสุขภาพซึ่งไม่ค่อยดีของท่านด้วย เนื่องจากท่านมีโรคประจำตัว คือโรคปอด ในระหว่างที่ท่านอาศัยอยู่กับพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำท่านก็ได้รับความเมตตาและความไว้วางใจอย่าง

สูงจากหลวงพ่อดำ เมื่อหลวงพ่อดำท่านได้เจริญภาวนาปฏิบัติวิชาธรรมกายขั้นสูง ได้พบได้เห็นในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ก็จะนำมาเล่าให้พระครูท่านฟังเสมอ ซึ่งท่านก็สามารถจดจำได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน รวมทั้งคำพูดที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำสอนแก่พระภิกษุสามเณรและแม่ชีในโรงงานทำวิชชาขณะกำลังเจริญวิชาธรรมกายขั้นสูง เช่นเรื่องต้นธาตุต้นธรรมทั้ง ๓ ภาค คือ ภาคขาว ภาคกลาง ภาคดำ และการปกครองธาตุธรรมของสัตว์โลกในที่สุดละเอียด

ท่านก็สามารถจดจำได้ แม้ขณะนั้นท่านจะยังไม่ถึงธรรมกายก็ตาม แม้แต่กลอนฉันท์และวรรณกรรมยาวๆ บางเรื่อง ท่านก็จดจำได้หมด จึงนับว่าท่านเป็นผู้มีความทรงจำเป็นเลิศหาผู้เสมอได้ยากผู้หนึ่ง

นอกจากความทรงจำอันยอดเยี่ยมแล้ว ท่านยังได้ชื่อว่าเป็นผู้เคร่งครัดทางด้านพระวินัยเป็นอย่างยิ่ง และเป็นที่ปรากฏแก่มหาชนทั้งหลาย จนได้รับการแต่งตั้งจากพระเจ้าอยู่หัวพระคุณหลวงพ่อก็คือ **พระครูวินัยธร** ความเป็นผู้ทรงศีลวินัยอย่างเคร่งครัดของท่านปรากฏออกมาในรูปศิลาจารวัตรอันงามเปรียบพร้อมของท่านเอง เช่น การนุ่งห่ม การฉันอาหาร การไม่จับต้องเงินทอง และในรูปคำสอนที่มีต่อพระเถระผู้เป็นอันเตวาลิกของท่าน เช่นท่านกล่าวว่า

พระครูวินัยธร

“ศีล เปรียบเสมือนแผ่นดินซึ่งได้ปราบหญ้าทำพื้นให้ราบเรียบ เมื่อจะเอาของสิ่งใดมาตั้งวาง มองดูแล้วก็สวยงาม ก็เปรียบเสมือนพระภิกษุที่ประพฤติปฏิบัติชอบ เคร่งในศีล วินัย ย่อมเหมาะแก่การเจริญธรรมอื่นๆ ให้ยิ่งๆ ขึ้นไป”

นอกจากนี้ ท่านจะคอยชี้แนะสั่งสอนถึงคุณของการเคร่งครัดในศีลวินัยและโทษของการประพฤติผิดพระวินัย เช่น ถ้าหากพระรูปใดนุ่งห่มไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ชาติหน้าก็จะได้แต่ของหยาบๆ ไม่ประณีต ส่วนการเคร่งครัดในศีลวินัยนั้น จะเป็นอานิสงส์ส่งไปชาติหน้าให้เป็นผู้มีปัญญาแจ่มแจ้งสามารถศึกษาเรื่องราวทั้งทางโลกและทางธรรมได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน เพราะอานิสงส์จากการที่ตนได้เคร่งครัดตลอดสองในศีลของตนอย่างละเอียดมาก่อน

นอกจากนี้ท่านยังเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งความไม่ประมาทในธรรมทั้งปวง เช่น

ก่อนและหลังบริโภคอาหาร ท่านจะพิจารณาถึงอาหาเรปฏิกูลสัญญา และบริโภคเพียงเพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้ และหลังบริโภคทุกครั้ง ท่านจะแผ่ส่วนกุศลโมทนาแก่ผู้ถวายภัตตาหารนั้น ท่านกล่าวว่า ถ้าไม่ทำเช่นนั้นก็เท่ากับบริโภคด้วยการเป็นหนี้

ท่านยังได้วิจารณ์ตนกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญการยของท่านว่า ถ้าหากท่านกำลังจะกระทำการใดที่เป็นความผิดร้ายแรง ก็ขอให้พระเดชพระคุณหลวงตักเตือนท่านด้วย ความเป็นผู้ไม่ประมาทในธรรมทั้งปวงยังอาจดูได้จากโอวาทของท่านเรื่อง “เป็นธรรมกายแล้ว อย่าเป็นธรรมกาย ธรรมเก ธรรมโกง” ดังนี้

เมื่อปฏิบัติสมณะวิปัสสนาจนเข้าถึงกายธรรมอรหัตต์ก็สามารถให้ธรรมกายไปพบพระพุทธเจ้าในพระนิพพานได้

“เมื่อพบเห็นพระพุทธเจ้าหมดแล้ว จะเข้าไปถวายนมัสการท่านได้ และจะทูลถามท่านได้ ตัดขาดเรื่องอะไร ทูลถามท่านจะบอกหมด แต่ว่า ถ้าจะทูลถามพระพุทธเจ้าต้องนิ่งให้สนิทนะ ถ้านิ่งไม่สนิทหละไม่ได้ยินเสียงท่าน จะเห็นแต่โอษฐ์ท่านงาๆ อยู่เท่านั้น เพราะเรานิ่งไม่พอ ถ้าเรานิ่งพอหละพระสุรเสียงดังก้องฟ้าเขียว ไฟเราะ

การที่จะดูอย่างนี้จะต้องดูเฉพาะตัวนะ และอย่าไปดูให้ใคร เมื่อได้ธรรมกายแล้วจะแก้โรคภัยไข้เจ็บได้ทุกอย่าง แต่ถ้าเราไม่แก้ได้ละก็ตี หรือเราไม่ดูให้ใครได้ละก็ตี เราไม่ให้เขารู้ว่าเรารู้ได้ละก็ตี ถ้าว่าให้เขารู้ละก็ หนักเข้าก็มีคนมาหา เมื่อมีคนมาหาเข้าละก็ ทีหลังเราแก้ไขเขาก็จะให้ลาภสักการะนี้มันจะกลายเป็นดูหมิ่นไป เมื่อกลายเป็นหมิ่นดูละหนักเข้าเขาก็ให้ลาภสักการะได้เงินได้ทอง เกิดโลกขึ้น เมื่อเกิดโลกขึ้นแล้วก็กลายเป็น “ธรรมกาย” หละทีหลังเวลาเขาจะมาหากิจจะคิดเอาเงินเอาทอง เมื่อเกิดโลกขึ้นเช่นนั้นธรรมกายนี้เป็นของบริสุทธิ หนักเข้าก็มีดไปเสีย ไม่นั่นก็ดับสูญหายไปเสีย

บางที เมื่อทำสิ่งใด เมื่อสติมันเกิดเป็น “ธรรมเก” ขึ้น เมื่อเป็น

ธรรมเกิดขึ้นแล้ว ที่นี้มันก็ต้องเกิดเป็น “ธรรมโกง” นักเข้าก็ต้องหลอกลวงเขาเลี้ยงชีวิตเมื่อดับมิดเสียแล้ว นี่เป็นแต่ครั้งพุทธกาลมาแล้วที่เป็นธรรมกาย ธรรมเก ธรรมโกง

ธรรมโกงนี่นะ พระเทวทัตนะ นั่งธรรมกายดีกว่าเดี๋ยวนี้นักมากมาย ถึงกับเหาะไปในอากาศได้ แต่ที่นี้ไปติดलगเข้า พอพระเจ้าอชาตศัตรูบำรุงบำเรอด้วยภัตตาหารบริบูรณ์ ก็เกิดเป็นธรรมโกงขึ้น ธรรมกายเป็นของบริสุทธิ์ นี่คิดจะมาพระพุทเจ้า จะเป็นพระพุทเจ้าเสียเอง ธรรมกายก็ดับไป เมื่อดับแล้วก็เกิดเป็นธรรมเกิดขึ้น ที่นี้พระเจ้าอชาตศัตรูไม่เล่นด้วย เมื่อพระเจ้าอชาตศัตรูไม่เล่นด้วย ก็เสื่อมจากलगการะ เกิดเป็นธรรมโกง ไปขอวัตถุ ๕ ประการ ต่อพระพุทเจ้า พระพุทเจ้าไม่ให้ ก็เกิดทำสังฆเภทขึ้นก็ไปอยู่ในอเวจีนรกกันเท่านั้น”

หลังจากที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำได้มรณภาพ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒ ท่านก็ได้พยายามเจริญภาวนา ด้วยอิทธิบาทธรรมยิ่งๆ ขึ้นไปโดยไม่หยุดหย่อน จนในที่สุดท่านก็ได้บรรลุธรรมกายในเวลาต่อมา ท่านได้อยู่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่พุทธบริษัททั้งหลาย จนกระทั่งเมื่ออายุได้ ๘๓ ปี ท่านก็ได้ถึงแก่มรณภาพที่โรงพยาบาลสงฆ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑

แม้ท่านจะมรณภาพไปแล้วเป็นเวลานานก็ตาม แต่ปฏิปทาศีลาจารวัตร อันทรงงามของท่านยังคงทรงจำอยู่ในจิตใจของสาธุชนในภายหลังมีรู้ลืม สมกับที่เป็นปูชนียบุคคลและเป็นศิษย์ผู้ใกล้ชิดของบูรพาจารย์ผู้ทรงคุณธรรมอันไพศาล คือ หลวงพ่อดปากน้ำแท้ทีเดียว

ประสบการณ์ในการปฏิบัติภาวนา วิชาธรรมกาย

การครองจีวรและการปกครองธาตุธรรม

การที่พระห่มผ้ามีวนขวาม้วนซ้ายนี้ เป็นของลึกลับอยู่ ข้าพเจ้าเที่ยวสืบถามดูนักต่อนักแล้ว ว่าข้างไหนถูก ข้างไหนผิดกันแน่ ไม่มีใครบอกได้เลย กระทั่งเปรียญเก้าประโยค เป็นแต่บอกว่าให้ทำเหมือนกัน ข้าพเจ้าก็นึกว่าแบบหลับตาคลำทางกันอย่างนี้จะไปได้เรื่องราวอะไรกัน

จนเข้าไปเรียนวิปัสสนากับหลวงพ่อดปากน้ำ ภาษีเจริญ ที่จังหวัดธนบุรีอยู่หลายปีกว่าจะรู้เรื่อง ออกมาบ้านนอก แล้วก็เข้าไปในกรุงแต่เข้าๆ ออกๆ อยู่อย่างนี้สิบหกปี จึงรู้เรื่องราวที่ห่มผ้ามีวนขวาม้วนซ้ายเป็นอย่างไร

คือมีพระพุทธเจ้า อยู่สามภาคที่ไม่ถูกกันเป็นข้าศึกกันจริงๆ เข้ากันไม่ได้อย่างเด็ดขาด เพราะผิดธาตุผิดธรรมกัน พระพุทธเจ้า (ธาตุล้วนธรรมล้วน) สามภาคนี้ ขาวภาคหนึ่ง ดำภาคหนึ่ง ไม่ดำไม่ขาวภาคหนึ่ง

ภาคขาวนั้นคือ **กุสลาธัมมา** พระพุทธเจ้าภาคนี้พระกายขาวใสเหมือนแก้วขาว เกตุเป็นดอกบัวตูม ให้สุขแก่สัตว์แต่ฝ่ายเดียว ไม่มีให้ทุกข์เลย (ฝ่ายดี)

อีกภาคหนึ่ง **อกุสลาธัมมา** พระพุทธเจ้า (ธาตุล้วน ธรรมล้วน) ภาคนี้พระกายดำใสเหมือนแก้วดำ หรือนิล เกตุเป็นดอกบัวตูม ให้ทุกข์แก่สัตว์ฝ่ายเดียว ไม่มีให้สุขเลยเหมือนกัน (ฝ่ายชั่ว)

อีกภาคหนึ่ง **อัปยาคตาธัมมา** พระพุทธเจ้า (ธาตุธรรม) ภาคนี้พระกายไม่ขาวไม่ดำ ใสเป็นสีกลาง ใสเหมือนแก้วสีตะกั่วตัด จะว่าขาวก็อมดำจะว่าดำก็อมขาว เกตุเป็นดอกบัวตูมเหมือนกัน ให้ไม่สุขไม่ทุกข์แก่สัตว์ (ฝ่ายไม่ดีไม่ชั่ว)

ต้นธาตุต้นธรรม สำหรับต้นธาตุต้นธรรมของภาคขาวสายของพระสมณโคดม มีฤทธิ์มากกว่า ภาคขาวต้องคอยช่วยภาคขาวอยู่เหมือนกัน ให้สุขแก่สัตว์เหมือนภาคขาว ภาคนี้พระกายสีเหลือง เหมือนแก้วสีเหลือง ห่อผ้าคาดรัดประคดหรือบางที่ห่มบังเหียง คือห่มจีบพาดบาเอาชายข้างหนึ่ง

ขึ้นเห็นชนบ่าซ้าย

มีพระรัศมีทั้งหกประการ
ด้วยกันทั้งนั้น พระรัศมีต้นธาตุตัน
ธรรมกับภาคขาวน้อมตานวลตา
เหมือนกัน แต่พระรัศมีภาคดำ
นั้นบาดตาเคืองตา พระรัศมีภาค
กลางไม่บาดตาเคืองตา ไม่น้อมตา
นวลตา แล้วก็เข้ากันไม่ได้

พระพุทธเจ้า (ธาตุล้วน ธรรม
ล้วน) ขาวกลาง ดำ สามภาคนี้คอยประมุขฤทธิ์กันอยู่เสมอแย่งกันปกครอง
ธาตุธรรม ภาคขาวก็คอยจะสอดสูลุขให้แก่สัตว์โลก ภาคกลางกับภาคดำคอย
กีดกันไว้ ภาคดำก็คอยจะสอดสูลุขให้แก่สัตว์โลก ภาคขาวกับภาคกลางก็คอย
กันไว้ ถ้าภาคกลางจะสอดสูลุขไม่ทุกขให้แก่สัตว์โลก ภาคขาวกับภาคดำก็
คอยกันไว้เหมือนกัน ไม่ให้ความสะดวกแก่กันได้ ไม่นั่นเสียอำนาจกัน

ภาคขาวเห็นว่าทำดี ให้สุขแก่สัตว์จึงจะถูก, ภาคดำเห็นว่าทำชั่วให้
ทุกข์แก่สัตว์จึงจะถูก, ภาคกลางเห็นว่าไม่ดีไม่ชั่ว ให้ไม่สุขไม่ทุกข์แก่สัตว์จึงจะ
ถูก

แต่พระพุทธเจ้า (ธาตุล้วน ธรรมล้วน) สามภาคนี้ท่านก็ยังแย่งกัน
แล้วมนุษย์ล้วนแต่มีธาตุธรรมปนเป็นอยู่ทั้งนั้นทำไมจะไม่แย่งกัน เข้ากันไม่ได้
เหมือนเชือกสามเกลียว บิดขวาเสียเกลียวหนึ่ง บิดซ้ายเสียเกลียวหนึ่ง ไม่
บิดอีกเกลียวหนึ่ง ผืนเข้าก็ไม่กินเกลียวกัน เพราะบิดคนละทาง แล้วต่างก็
เอาพระไตรปิฎกบังคับกาย วาจา ใจ ของสัตว์ เอาพระวินัยปิฎกก็วินัยปิฎก
ด้วยกัน บังคับกายสัตว์ไว้สำหรับทำ เอาพระสูตรตันตปิฎก ก็สูตรตันตปิฎกด้วย
กันบังคับวาจาสัตว์ไว้สำหรับพูด เอาพระปรมัตถปิฎกก็ปรมัตถปิฎกด้วยกัน
บังคับใจสัตว์ไว้สำหรับคิด แล้วก็คอยแย่งกัน สอดญาณเข้าไปในสัญญาณสุด

ละเอียดของตัวได้ ก็บังคับกาย วาจา ใจของสัตว์ จะทำอะไรจะพูดจะคิด ก็ล้วนแต่ดีเป็นบุญเป็นกุศลไปทั้งนั้น ถ้าภาคต่ำสอดเข้าไปในไฉญาณสุดละเอียดของตัวได้ ก็บังคับกาย วาจา ใจของสัตว์ จะทำอะไรจะพูดจะคิด ก็ล้วนแต่ชั่วเป็นบาปอกุศลไปทั้งนั้น ถ้าภาคกลางสอดเข้าไปในไฉญาณสุดละเอียดของตัวได้ ก็บังคับกาย วาจา ใจของสัตว์ จะทำอะไรจะพูดจะคิด ก็เป็นแต่กลางๆ ไม่บุญไม่บาปไปทั้งนั้น

สุดแท้แต่ว่าภาคใดเข้าไปในไฉญาณสุดละเอียดได้ ภาคอื่นก็เข้าไม่ได้ เปรียบเสมือนตอไม้ที่ฝังได้คนเดียว ถ้าขึ้นนั่งได้เสียคนหนึ่งแล้ว คนอื่นก็ขึ้นไปนั่งไม่ได้ แล้วก็แย่งกันปกครองธาตุธรรมตลอดหมด ทั้งนิพพาน ภพสาม โลกกันต์ ไม่มีที่ว่างดินฟ้าอากาศ ล้วนแต่อยู่ในปกครองของสามภาคนี้เท่านั้น ภาคขาวคอยเปิด ภาคดำคอยปิด ภาคกลางไม่เปิดไม่ปิด

ภาคขาวคอยเปิด เห็น จำ คิด รู้ ของสัตว์ **ให้เห็นว่านิพพานมี,**

ภาคดำคอยปิด เห็น จำ คิด รู้ ของสัตว์ **ให้เห็นว่านิพพานสูญ (ไม่มี),**

ภาคกลางก็ให้สัตว์เห็นว่ามีไม่สูญ (คือ ให้ไม่รู้เรื่องนิพพาน)

หนทางของภาคขาวล้วนแต่ดีเป็นสุขทั้งนั้น ก็เปิดให้สัตว์เห็น จะได้สร้างแต่ความดี ไปแต่ในทางสุข หนทางของภาคดำ ล้วนแต่ชั่วเป็นทุกข์ทั้งนั้น ก็ต้องปิด ไม่ให้สัตว์เห็น จะได้สร้างแต่ความชั่ว ไปแต่ในทางทุกข์ ส่วนภาคกลาง ไม่ดี ไม่ชั่ว ก็ไม่ปิดไม่เปิดให้สัตว์เห็น จะได้ทำไม่ดีไม่ชั่วไปในทางไม่สุขไม่ทุกข์ ทั้งสามทางนี้ตรงกันข้ามทุกอย่าง จึงลงรอยกันไม่ได้เสียเลย **ที่โลกเดือดร้อนอยู่ทุกวันนี้ เดียวสุข เดียวทุกข์ เดียวไม่สุขไม่ทุกข์ ก็เพราะฤทธิ์สามภาคนี้แหละ ประมูลฤทธิ์ไม่แพ้กัน แย่งกันปกครองธาตุธรรมปกครองกันตลอดทั้งนิพพาน ภพสาม โลกกันต์ ไม่ผิดอะไรกันกับมนุษย์แลสัตว์ ที่แย่งแดนกันปกครอง แต่พระพุทธเจ้า (ธาตุล้วน ธรรมล้วน) ปกครองขึ้นละเอียด เทวดา มนุษย์ สัตว์ ปกครองกันแต่ที่หยาบ แต่ก็อยู่ในปกครองของพระพุทธเจ้า (คือ**

ธาตุล้วน ธรรมล้วน) ทั้งสามภาคนี้นั้น

ถ้าประเทศใด บ้านใด เมืองใด หมู่ใด ตำบลใด ภาควาปกรองได้มากกว่าภาคอื่น ก็บังคับเห็น จำ คิด รู้ ของมนุษย์และสัตว์ในที่นั้นให้ทำแต่ความดีกันทั้งนั้น เป็นต้นว่า ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ทำผิดกาเม ไม่โกหก ไม่กินเหล้า ทำแต่ความดีกันทั้งนั้น เมตตากฎาแก่กัน ให้ความสุขแก่กัน ไม่เบียดเบียนกัน ให้แต่

ทั้งนั้น ภาคชาวก็

สัตว์ทำดีนั้นไว้

เกิดในสุขสมบัติ

เทวธิดาอินทร์

จักรพรรดิตรา

ถ้าจะเกิดเป็น

ให้เป็นคนบริสุทธ์

นายกัฏฐมนตริ

มหากษัตริย์ ถ้าเกิด

คนที่มีทรัพย์สิน สมบัติ ศฤงคาร บริวาร ล้วนแต่ เป็นสุขสบายทั้งนั้น

ถ้าประเทศใด บ้านใด เมืองใด หมู่ใด ตำบลใด ถูกภาคดำปกรองได้มากกว่าภาคอื่น ก็บังคับเห็น จำ คิด รู้ ของมนุษย์และสัตว์ในที่นั้น ให้ทำแต่ความชั่วทุกอย่างทั้งนั้น เป็นต้นว่าฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ทำผิดกาเม โกหก กินเหล้า ให้เกลียดชังกัน ให้ฉ้อฉลริษยา เบียดเบียนกัน ฉกชิง รังราว ลักขโมย ปล้นสะดม ชกตอย เตะตี รบราฆ่าฟันกัน ทำแต่ทุกข์ให้ทั้งนั้น ภาคดำก็เก็บเหตุชั่วๆ ที่มนุษย์และสัตว์ทำไว้ แล้วก็ส่งลงมาเป็นผลชั่วทั้งนั้น เป็นต้นว่าให้ฟ้าฝนแห้งแล้ง ข้าวยากหมากแพง อดอยาก ลำบาก เจ็บไข้ ล้มตาย เมื่อตายแล้วก็เอาไปลงโทษในนรก ๔๕๖ ขุม ทนทุกข์เวทนาแสนสาหัส ร้องให้ครวญครางไม่มีขาดเสียงมีแต่ทุกข์ล้วนๆ พ้นจากนั้นให้เป็นเปรต อดอยาก

ความสุขสบายแก่กัน

เก็บเหตุที่มนุษย์และ

แล้วก็ส่งผลให้ไป

เป็นเทวบุตร

พรหมบรม -

ถ้าจุติจากนั้นมา

มนุษย์ก็ส่งผล

ชั้นสูง เช่น

เศรษฐี ท้าวพระยา

เป็นพ่อค้า ชวานา ก็เป็น

ข้าวน้ำอยู่เป็นนิจแล้วให้มาเป็นอรุรกาย แลให้มาเป็นสัตว์เดรัจฉาน ถ้าให้มา
เกิดเป็นมนุษย์ก็ให้เป็นคนเลวทรามต่ำช้ายากจนอนาถา ไร้ทรัพย์ อับปัญญา
โง่บาบหยาบช้า เอาดีไม่ได้ ล้วนแต่ทุกข์ทั้งนั้น

ถ้าประเทศใด บ้านใด เมืองใด หมู่ใด ตำบลใด ภาคกลางแย่งเข้าปก
ครองได้มากกว่าภาคอื่นก็บังคับ เห็น จำ คิด รู้ ของมนุษย์และสัตว์ในที่นั้น
ให้ทำแต่กลางๆ ไม่ดีไม่ชั่ว ที่ไม่เป็นบุญเป็นบาป ภาคกลางก็เก็บเหตุที่ไม่ดีไม่
ชั่ว ที่มนุษย์และสัตว์ทำไว้นั้นแล้วก็ส่งผลลงมาให้เป็นแต่กลางๆ ไม่ดีไม่ชั่ว

คุณแม่ท้วม หุตานุกรม

คุณแม่ท้วม หุดานุกรม

ความสุขความสำราญเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา แต่การแสวงหาความสุขของแต่ละคนมีวิธีการต่างๆ กัน แล้วแต่ความเห็นชอบของแต่ละบุคคล บางคนมุ่งหมายความสุขในปัจจุบัน บางคนก็มุ่งหน้าไปสวรรค์นิพพานในอนาคต ด้วยเหตุนี้ ความคิดความเห็นของคนเราจึงไม่เหมือนกัน บางครั้งเราจะนึกฉงนใจในคนบางคน ซึ่งมีแนวทางชีวิตและความนึกคิดแตกต่างจากคนทั่วไป แต่จุดมุ่งหมายสุดท้ายต่างก็ต้องไปร่วมจุดเดียวกันคือ “ดินแดนบรมสุขอมตนิรฤพาน”

ขอยกตัวอย่างชีวิต “ชาววัด” ที่จัดว่าเป็นบุคคลที่น่าสนใจผู้หนึ่ง มาเล่าให้ท่านฟังสักเล็กน้อย บุคคลผู้นี้คือ นางสาวท้วม หุดานุกรม หรือ “คุณแม่” เกิดที่ประเทศจีน คือเป็นชนเชื้อสายจีน มีบิดาชื่อ นายฮวด มารดาไม่ทราบชื่อ เกิดเมื่อ พ.ศ.๒๔๓๓ นับมาถึงปีนี้ก็เป็นเวลาถึง ๙๗ ปี คุณแม่ท้วม หุดานุกรม มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ๔ คนด้วยกัน คือ

- ๑.พลโทพระพิพัฒน์ภูมิประเทศ
- ๒.พลเรือจัตวาเรียง พิพัฒน์ภูมิประเทศ
- ๓.คุณสอึ้ง ลัตยประกอบ
- ๔.คุณสะอาด หังสุบุตร

ซึ่งต่อมาคุณแม่ท้วมหุดานุกรมได้เดินทางเข้ามายังประเทศไทย ประกอบอาชีพค้าขายอยู่ที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อเจริญวัยได้ช่วยบิดามารดาทำการค้าขายอยู่ในคลองสองพี่น้อง เป็นผู้ใฝ่ใจในทางพระ

ศาสนาแต่เยาว์ ครั้นอายุ
ได้ ๒๐ ปีได้หนีบิดามารดา
ไปบวชเป็นชีที่วัดสวนหงส์
อำเภอบางปลาม้า จังหวัด
สุพรรณบุรี อยู่ที่วัดสวนหงส์
ไม่นานนัก ก็ย้ายลงมาอยู่ที่
วัดเทพศิรินทร์ราวาส จังหวัด

พระนคร ด้วยความปรารถนาจะศึกษาหาความรู้ ในทางพระศาสนาให้มีความ
รู้ยิ่งขึ้น ที่นี้ได้ศึกษาวิชาพระพุทธศาสนาตามปรมัตถธรรมจากท่านอาจารย์
จางวางอยู่ประมาณ ๒ ปี รู้สึกซาบซึ้งในรสพระธรรมยิ่งนัก ต่อมาทูลระลึก
ถึงบิดาทงบ้าน จึงกลับขึ้นไปชักจูงให้บิดาเข้าใจและเลื่อมใสในทางพระพุทธ
ศาสนา ซึ่งภายหลังได้สมทาทนตนเป็นอุบาสก ปฏิบัติธรรมอยู่ที่วัดสองพี่น้อง
เป็นเวลาหลายปี ต่อมา “หลวงพ่อดปากน้ำ” (เมื่อครั้งยังไม่มีสมณศักดิ์) ได้
ขึ้นไปวัดสองพี่น้องไปพบเข้า จึงจัดการให้อุปสมบท ณ วัดสองพี่น้อง แล้วพา
มาอยู่ที่วัดพระเชตุพนฯ ด้วย

หลังจากได้ชักชวนบิดาให้เลื่อมใสและบวชเป็นพระภิกษุสมความตั้งใจ
แล้ว “คุณแม่” ก็ออกจาริกปฏิบัติธรรม มุ่งตรงไปยังวัดสนามพราหมณ์และ
วัดถ้ำกลบ จังหวัดเพชรบุรี “คุณแม่” เล่าว่า “ขณะปฏิบัติอยู่นั้น ปรารถนา
จะให้พ้นอาสวะกิเลสเร็วๆ เข้า จึงสมทาทน เนสขชิกงคฺชุดงค์” คือถือไม้นอน
ตลอด ๓ เดือน ยึดเอา ‘อนิจจํ ทุกขํ อนตฺตา’ ตลอดไตรมาสเป็นกรรมฐาน”

จากนั้นได้ย้ายไปอยู่วัด “ศาสนาส” จังหวัดนครปฐม “วัดลิงขบ” และวัด
“ภาวนาภิตาราม” ในคลองบางกอกน้อย จังหวัดธนบุรีตามลำดับ ณ วัด
ภาวนาภิตาราม มีเพื่อนร่วมปฏิบัติธรรมร่วมกัน ๒๐ คน ส่วนมากเป็นคนชรา
“คุณแม่” ตั้งใจจะปฏิบัติให้บรรลุธรรม ยอมถวายชีวิตในพระศาสนา จึง
ตั้งหน้าบำเพ็ญเพียรต่อไปอีก ครั้นนี้ปฏิบัติตนตามแบบพระภิกษุ มีออกบิณฑ

บาตร โดยเอาชาม ๑ ใบลงเรื่อน้อยไปตามบ้านที่เขาใส่บาตรพระ ได้อาหาร
คาวหวานก็เอารวมใส่ในชามเดียวทั้งหมด รับประทานเวลาเดียวเท่านั้น
ตลอดทั้งวัน

ต่อมา “คุณแม่” ได้รู้หลักธุดงค์ ๑๓ จึงได้ทราบว่าตนเองได้ประพฤติ
ตรงตามหลักของธุดงค์ ๑๓ เป็นบางข้อแล้ว คือนอกจากอาหารบิณฑบาตที่
ได้มาเท่าไรแล้วใครจะนำอาหารมาให้อีกก็ไม่รับประทานถือความมักน้อยสันโดษ
จนประชาชนแถบนั้นรู้สึกศรัทธาและเลื่อมใสในการปฏิบัติของท่านเช่นนั้น
ท่านเองเกิดปิติและมาระลึกว่า บิดาก็ได้บวชเป็นพระภิกษุแล้ว นับว่าได้แสดง
ความกตัญญูกตเวทียเป็นอย่างดี ส่วนมารดาซึ่งยังไม่มีโอกาสได้ตอบแทน
พระคุณเลย ถ้าจะตอบแทนพระคุณมารดา ก็จำเป็นจะต้องจัดหาเงินไว้ให้
เพียงพอที่จะสงเคราะห์ท่าน จึงตัดสินใจลาเพศชื่อกมาประกอบอาชีพ
เพื่อหาเงินส่งไปให้ท่านบ้าง ในขณะนั้น “คุณแม่” มีอายุได้ ๒๙ ปี รู้สึกว่าการ
หาเงินนั้นเป็นการหายากยิ่ง จะทำการค้าขายสิ่งใดก็ไม่สะดวก เพราะตนเอง
เป็นหญิงสาว ในที่สุดได้ไปพักอยู่กับคุณเงินซึ่งเป็นคุณอาของท่านเจ้าพระยา-

ธรรมศักดิ์ บังเอิญคุณเงินได้ป่วยลงมีนาย
แพทย์ที่โรงพยาบาลศิริราชมาทำการรักษา
และมีนางพยาบาลมาทำการพยาบาลด้วย
ทำให้เกิดสนใจอยากจะเป็นนางพยาบาล
กับเขาบ้าง เพราะเห็นว่าเป็นหนทางหนึ่ง
ที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์จึงสอบถาม
ระเบียบการเพื่อจะเข้าเรียนเป็นนาง-
พยาบาลด้วย ปรากฏว่ายังมีไม่มีวิทย์ฐานะ
พอที่จะเข้าเรียนได้ เพราะผู้ที่เข้าเรียน
วิชาพยาบาลต้องมีความรู้ไม่ต่ำกว่ามัธยม
ปีที่ ๔ หรือเทียบเท่า แต่ด้วยเจตนาอัน

คุณแม่ท้วม

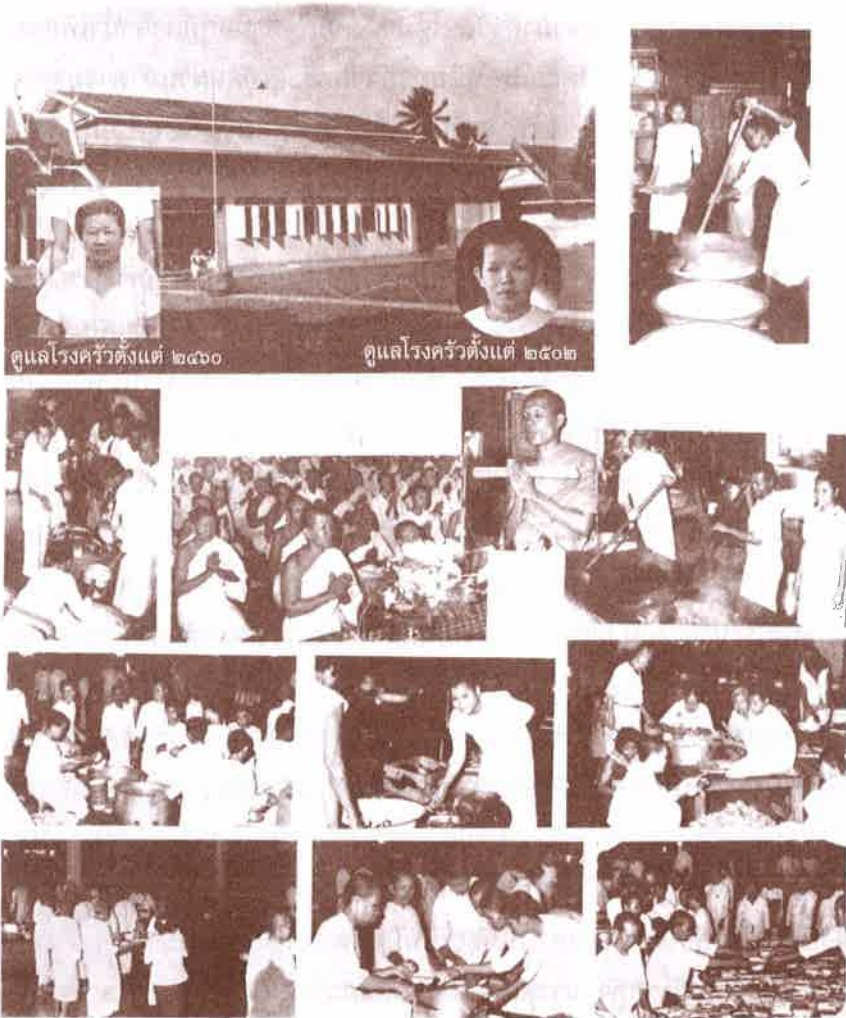

แรงกล้าที่จะเข้าเรียนวิชาพยาบาลให้สำเร็จจึงเริ่มเรียนหนังสือกับคุณครูพร้อมเรียนอยู่ประมาณ ๓ เดือนก็เข้าสอบเทียบความรู้ และเข้าศึกษาวิชาพยาบาลที่โรงพยาบาลศิริราชได้สมความตั้งใจ ศึกษาวิชาพยาบาลอยู่ ๓ ปี จึงสอบได้รับประกาศนียบัตรพยาบาลและผดุงครรภ์ ซึ่งนับว่าเป็นความสามารถอันหนึ่ง

หลังจากนั้นได้เข้ารับราชการในกองอนามัย โดยมีหม่อมเจ้าวัลภากรณ์ เป็นหัวหน้า และได้ส่งเงินไปให้มารดาบ้าง ขณะนั้นได้มีโอกาสดำเนินการพยาบาลคนไข้ตามบ้านที่ยากจน เกิดมีความสังเวชสลดใจในสภาพของคนเหล่านั้น ทำให้เกิดการคำนึงขึ้นว่า “คนเหล่านั้นมีชีวิตอยู่เพื่ออะไรหนอ?”

ได้ทำงานในหน้าที่และคลุกคลีอยู่กับประชาชนผู้ยากจนเช่นนั้นประมาณ ๒ ปีเศษ จนอายุย่างเข้า ๓๕ ปี เนื่องจากสภาพของชีวิตที่ได้พบเห็นนั้น ทำให้จิตใจที่เคยฝึกฝนในทางธรรมมาแล้ว บังเกิดความเบื่อหน่ายในเพศฆราวาสขึ้นอีก ประกอบทั้งเงินทองก็ได้สะสมไว้มากพอสมควร จึงตัดสินใจเข้าไปทูลหม่อมเจ้า วัลภากรณ์ ผู้เป็นหัวหน้าขอลาออกจากตำแหน่งหน้าที่ด้วยพระกรุณาของพระองค์ท่าน จึงทรงรับสั่งถามว่า “ทำไมเธอจึงคิดจะลาออกเสียละ? หรือว่าทำงานที่นี่ไม่สบาย จะต้องการย้ายไปอยู่ที่ไหนก็บอกจะได้จัดการให้ตามความประสงค์ หรือจะลาพักผ่อนเพื่อไปตากอากาศให้สบายใจเสียก่อนจึงกลับมาทำงานใหม่ก็ได้” แต่ “คุณแม่” ทูลตอบว่า “จะลาออกไปบวชเป็นอุบาสิกที่วัด”

ที่สุดการขออนุญาตลาออกจากงานก็สมประสงค์ จึงจัดการจำหน่ายเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำคลอดจนหมดสิ้น เพื่อตัดกังวลเกรงว่าจะมีผู้มารบกวนให้ไปทำคลอดอีก แม้กระนั้นก็ยังมิผู้ตามมาฝากครรภ์อีกจนได้ ทั้งนี้เพราะในขณะที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ราชการได้ทำชื่อเสียงและเป็นที่รักของคนทั่วไป คนเหล่านั้นจึงตามมาอีก ได้พยายามชี้แจงให้เป็นที่เข้าใจ เป็นอันว่าชีวิตฆราวาสได้สิ้นสุดลงโดยการตัดสินใจบวชชีอีกครั้งหนึ่ง ณ วัดปากน้ำ

การประกอบอาหารในโรงครัววัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ปี พ.ศ.๒๕๐๐

ภาษีเจริญ ธนบุรี เพื่อจะได้ปฏิบัติธรรมและดูแลหลวงพ่อบุ้งเกิดเกล้าของท่าน
ซึ่งได้ย้ายมาจากวัดพระเชตุพนฯ “คุณแม่” ปฏิบัติธรรมอยู่ต่อมาอีกประมาณ
๓ ปี จึงมีโอกาสรับมารดามาปฏิบัติ ขณะที่มาวัดปากน้ำ วันนั้นเป็น

วันธรรมสวนะ เมื่อมารดามาถึงวัด ได้มานั่งคอยดูท่านอยู่ที่ศาลาน้ำเพื่อพบบุตรสาวของตน ครั้น “คุณแม่” เดินออกจากพระอุโบสถผ่านมาทางมารดาซึ่งคอยอยู่ พอมารดาของท่านเห็นเข้าก็จำได้จึงเดินเข้าไปอุ้มข้อมือแล้วร้องไห้ด้วยความดีใจ เพราะได้จากกันมานานแล้ว เป็นอันว่ามารดาและบุตรได้พบกัน

ต่อมาท่านได้แนะนำให้มารดาบริจาคทาน รักษาศีล เจริญภาวนาอยู่ ณ วัดปากน้ำ เป็นเวลาประมาณ ๒ ปีเศษ มารดาได้ป่วยเป็นโรคผื่นคัน ได้หาหมอหลายชาติหลายภาษามาทำการรักษาจนสุดความสามารถก็ไม่หาย ในที่สุดแพทย์จีนผู้หนึ่งให้คำแนะนำว่าควรให้กลับบ้านเดิมโรคถึงจะหาย เพราะดินฟ้าอากาศกรุงเทพฯ ไม่ถูกกับโรคเหตุนี้จึงจำเป็นต้องส่งมารดากลับบ้านเดิมด้วยความจำใจ และได้ขอร้องมารดาว่าอย่าไปทำงานอื่นเลย ขอให้ตั้งหน้าเจริญภาวนาอย่างเดียวท่านจะส่งเงินไปให้ทุกๆ เดือน ท่านได้ส่งเงินอยู่ประมาณ ๓ ปี ก็ได้ทราบข่าวเป็นที่น่าเสียใจยิ่งว่า มารดาได้ถึงแก่กรรมเสียแล้ว ท่านจึงได้ขอร้องอาจารย์ที่นั่งทางในตรวจดูว่า มารดาของท่านตายแล้วไปอยู่ที่ไหน ก็ได้ทราบว่าอยู่สุวรรณคีรีชั้นที่ ๑ เพราะอาณิสสงส์ที่ทำภาวนานั้น “คุณแม่” จึงดีใจว่าท่านได้แสดงความกตัญญูทวดเวทีก่อนมารดาแล้ว ต่อจากนั้นท่านจึงอธิษฐานจิต ขอลงมายชีวิตรื้อต่อพระรัตนตรัย และรับใช้พระศาสนาจนตลอดชีวิตรั้งถึงกระนั้นก็ตามท่านก็ยังคิดถึงอุปการคุณของบิดามารดาอยู่เสมอ จึงได้ทำบุญอุทิศส่วนกุศลส่งไปให้อยู่เป็นนิจ ต่อมาได้ขอร้องอาจารย์นั่งทางในตรวจซ้ำอีก ปรากฏว่ามารดาของท่านได้เลื่อนขึ้นไปอยู่สุวรรณคีรีชั้น ๔ ส่วนตัว “คุณแม่” เองได้ปฏิบัติธรรมอยู่ในวัดปากน้ำตั้งแต่ปี ๒๔๖๗ นับเป็นเวลาได้ ๓๐ ปีเศษแล้ว ได้รับหน้าที่เป็นผู้จัดการโรงครัวประกอบอาหารเลี้ยงพระภิกษุสามเณร วิ่งเต็นหาเงินทองข้าวของมาช่วยเจ้าคุณหลวงพ่อบำเพ็ญการเลี้ยงพระอยู่ตลอดมาเป็นปรกติ ยอมมอบกายอุทิศชีวิตรื้อเพื่อพระศาสนาจริงๆ กิจประจำวันคือ เวลา ๑๕.๐๐ น. ล่วงแล้ว จะพาพวกแม่ครัว ๒-๓ คน ไปจ่าย

อาหารสำหรับถวายพระเช้า เวลา ๐๔.๐๐ น. ต้องลุกขึ้นปลุกแม่ครัว ประกอบอาหารเลี้ยงพระเช้า ส่วนตัว “คุณแม่” พาลูกสาวในครัวออกไปจ่ายอาหารที่ตลาดเตรียมทำอาหารเลี้ยงพระภิกษุสามเณรตลอดถึงอุบาสิกใน เวลาเพลต่อไปเป็นประจำทุกวัน ในวันใดมีผู้มีศรัทธามารับทำการเลี้ยง ภัตตาหารพระภิกษุสามเณรวันนั้น “คุณแม่” จะต้องจัดอาหารเป็นพิเศษตาม ความประสงค์ของผู้เป็นเจ้าของภาพ โดยเจ้าภาพไม่ต้องทำอะไรเลย เพียงนำเงิน ไปมอบให้เท่านั้น ก็จะได้เลี้ยงพระภิกษุสามเณร ๕๐๐ รูป อุบาสิกและศิษย์ วัดอีกประมาณ ๓๐๐ คน รวมประมาณ ๘๐๐ คนด้วยกัน “คุณแม่” ได้ปฏิบัติ มาเช่นนี้เป็นประจำถึง ๓๐ ปีเศษแล้วนับตั้งแต่ได้รับหน้าที่เป็นผู้จัดการโรงครัว เริ่มต้นแต่ใช้ข้าวสารประมาณวันละ ๔ ถัง ค่าอาหารประมาณ ๒๐ บาท จนถึงปี ๒๔๙๗ ต้องใช้ข้าวสารวันละ ๑,๙๒๐ ถัง ค่าอาหารอย่างน้อยที่สุด ๘๐๐ บาท พระภิกษุสามเณรตลอดจนอุบาสิกในวัด “คุณแม่” มีใจเป็นห่วงใยไม่เห็นแก่ ความเหน็ดเหนื่อยใดๆ ทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงกล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่า “เป็นคนสำคัญของวัดปากน้ำ” ชาววัดปากน้ำจึงขนานนามท่านว่า “คุณแม่”

นอกจากหลวงพ่อดปากน้ำมอบให้คุณแม่ทั่วม เป็นหัวหน้าโรงครัว

พระธรรมโรตม
วัดเบญจมบพิตรฯ

วัดปากน้ำ ยังมอบให้เป็นผู้ปกครองแม่ชีอีกด้วย หลังจากนั้นมาคุณแม่ทั่วมก็ได้ปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้าโรงครัวและหัวหน้าปกครองแม่ชี จนกระทั่งอายุถึง ๗๐ ปี จึงได้หยุดพักในยามชรา คือหยุดพักเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๓ ได้ปฏิบัติหน้าที่แม่ ครัวมาเป็นอันดี ท่านเจ้าคุณพระธรรมวิมลโมลี (ปัจจุบันคือพระธรรมวโรตม) วัดเบญจมบพิตร ได้เล่าถึงประวัติการสร้างบุญกุศลของคุณแม่ทั่วม ดังนี้

“เนื่องจากผู้เทศน์นี้ก็เคยได้ฟังบุญบารมีได้

ฟิ่งน้ำมือของแม่ท่วม เป็นเวลาถึง ๖ ปี กล่าวคือ ผู้เทศน์นี้ได้มาอยู่ที่วัดปากน้ำนี้เมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๑ ในสมัยนั้นวัดปากน้ำนี้ยังเป็นวัดที่ยากจน ความเป็นอยู่ยังแร้นแค้น ความเป็นอยู่ของ

พระภิกษุสามเณรยังเดือดร้อนในเรื่องอาหารการบริโภคไม่อุดมสมบูรณ์เหมือนในปัจจุบันนี้ กล่าวโดยเฉพาะเท่าที่ปรากฏสำหรับผู้เทศน์นี้รู้สึกว่ามีความรู้สึกเกี่ยวกับคุณแม่ท่วมนี้มองดูแล้วคล้ายจะเป็นข้าศึก มองดูแล้วไม่ได้แสดงความเป็นมิตรเลย เพราะอะไร เพราะในสมัยนั้นผู้เทศน์นี้ยังเป็นสามเณรอยู่ รู้สึกว่าคุณแม่ท่วมนี้เป็นคนที่กระหมัดกระหม่อม คือเป็นคนที่ไม่เห็นใจพระภิกษุสามเณร เลี้ยงอาหารการบริโภคเข้าเพลนั้น รู้สึกว่าอาหารนั้นมีมากพอ แต่วาระสมันไม่เข้าชั้น เรียกว่าไม่ถูกปาก กินเพื่ออยู่ ไม่ได้อยู่เพื่อความเอร็ดอร่อยอะไรเลย กิน...อ้าเกือบว่าจะทุกวันนะต้องกินข้าวต้ม หรือว่าฉันข้าวต้มกับผักกาดดอง ผักกาดเขียวดองบ้าง มะละกอดองบ้าง ผักหัวไชโป้วบ้าง เป็นประจำอยู่ทุกวันๆ เมื่อวานอย่างไรวันนี้ก็อย่างนั้นรุ่งขึ้นก็อย่างเดียวกัน มองดูมันเบื่อแต่ก็ต้องฉัน เพราะฉะนั้นความเบื่อเรื่องอาหารนี่เอง มองหน้าคุณแม่ท่วมก็พลอยเบื่อหน้าโยมไปด้วย รู้สึกว่าในสมัยนั้น คิดไม่เห็นบุญคุณของคุณแม่ท่วมนี้เลย มองเห็นเป็นศัตรูไป แต่มาถึงสมัยนี้ก็มาคิดว่าที่เราเจริญรุ่งเรืองอยู่ได้ทุกวันนี้ ถ้าไม่ได้อาหารไม่ได้น้ำมือของคุณแม่ท่วมแล้วหาเจริญขึ้นได้แบบนี้ไม่ และพิจารณาตามความเป็นจริงว่า สถานที่ใดก็ตามถ้ามีความเป็นอยู่แร้นแค้น มีความเป็นอยู่ลำบากคนที่อยู่ด้วยกันก็จะเห็นอกเห็นใจ เรียกว่าเห็นน้ำใจกันเมื่อยามยาก เพราะฉะนั้นพระภิกษุสามเณรวัดปากน้ำนี้ในสมัยที่เมื่อ ๔๐ ปีมาแล้ว หรือ ๓๐ ปีมาแล้ว ในสมัย

นั้นศิษยานุศิษย์ของวัดปากน้ำ ที่ยังมีชีวิตอยู่ที่ไปเจริญรุ่งเรืองอยู่ในภูมิภาค
ในที่ต่างๆ จะมีความเห็นอกเห็นใจกัน มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นอันดี
เพราะว่าได้กินผักกาดตอง ได้กินหัวไชโป้ว ร่วมกันมา ได้เห็นความทุกข์ยาก
ลำบากเดือดร้อนร่วมกันมา มีความเห็นอกเห็นใจกัน ส่วนในสมัยปัจจุบันนี้
วัดปากน้ำมีความเจริญรุ่งเรือง มีอาหารการบริโภคอุดมสมบูรณ์ ความเห็น
อกเห็นใจกันก็ลดน้อยลงไป เพราะฉะนั้นความรักสำนึกของคณะศิษย์ใน
ปัจจุบันนี้เมื่อเทียบกับเมื่อ ๓๐ ปี ๔๐ ปี ที่แล้วมาจะต่างกันมากในสมัยที่
หลวงพ่อยังมีเกียรติคุณความดียังไม่เด่น ยังไม่ปรากฏชัด ยังมีความเสื่อมใส
น้อยนั้นคณะศิษยานุศิษย์มีความรักมีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันไม่เบียดเบียนกัน
ไม่ประทุษร้ายกัน ไม่ปรากฏเหมือนกับสมัยหลวงพ่อล่วงลดับดับขันธไปแล้ว
อันนี้ก็เป็นเครื่องนำพิจารณาส่วนหนึ่งและการศึกษาถ้าหากสถานที่ใดมีความ
อุดมสมบูรณ์ในเรื่องอาหารการบริโภคแล้วการศึกษาที่นั่น มักจะไม่เจริญเท่า
สำนักที่มีการศึกษาอดๆ อยากๆ ความวิริยะอุตสาหะจะมีมากกว่า กล่าวถึง
ความรู้สึกของผู้เทศน์นี้จะเล่าตามความเป็นจริงให้ฟังว่า ณ สถานที่นั่งเทศน์
อยู่นี้เดิมนั้นเป็นสถานที่ว่าง เป็นพื้นดินที่ว่างเปล่า เพราะมีกำแพงแก้วล้อม
รอบอุโบสถอยู่ ไม่กว้างเท่าไรนักสถานที่ว่างนี้ก็เป็นสถานที่คุณโยมท้วงนั้นให้
แม่ชีมาปลุกมะละกอเอาไว้สำหรับเก็บลูกมะละกอไปดองเลี้ยงพระภิกษุสามเณร
เนื่องจากสามเณรในยุคนั้นก็ร้ายไม่ใช่เล่น คือเมื่อเบื่่อมะละกอแล้วก็ให้เกลียด
ต้นมะละกอไปด้วย ครั้นเวลาใกล้จะทอดกฐิน หลวงพ่อก็ใช้ให้สามเณรมาด่า
หย้ารอบโบสถ์นี้ ก็มีผู้เทศน์นี้ร่วมอยู่ด้วยผู้หนึ่ง เมื่อด่าหย้าก็แก่งฟันทัน
มะละกอให้ล้มระเนระนาดไปหมด นิกว่าหลวงพ่อกคงจะดู ก็ไม่ได้ดูอะไร แต่
มันร้ายยิ่งกว่านั้นคือ เมื่อต้นมะละกอล้มลงแล้ว คุณโยมท้วงเอาต้นมะละกอ
ไปดองให้กินอีก รุ้สเลยว่าการมันตามทัน กินลูกมันก็ติดอยู่แล้ว ต้องมากินต้นอีก
อันนี้เป็นกรรมอย่างหนึ่งขอสารภาพในที่นี้ว่า ในสมัยนั้นยังเป็นเด็ก ยังไม่รู้
คุณค่าของเรื่องอาหารการบริโภค

และที่สังเกตวันใดถ้ามีคนมาเลี้ยง เอาแดงโมมาเลี้ยงละก็ในวันรุ่งขึ้นจะต้องกินแกงเปลือกแดงโมเป็นประจำ เพราะฉะนั้นถ้านัดกันว่าวันใดถ้ามีโยมมาเลี้ยง มีแดงโมมาเลี้ยงละก็เมื่อกินเนื้อหมดแล้วพยายามหักเปลือกแดงโมทิ้งกระโดนให้หมด แม่ท้วมจะได้ไม่เอาไปแกงเรียงเลี้ยง ในวันรุ่งขึ้นก็เป็นการแกลังค์คุณโยมไปในตัวอย่างนี้เสมอมา อันนี้ก็เว้นเป็นกรรม แต่มาคิดดูเมื่อล่วงกาลผ่านวัยไปเป็นเวลาถึงจากปี ๒๔๙๑ ถึงปัจจุบันปี ๒๕๓๐ ก็เป็นเวลาถึง ๔๐ ปี ให้เห็นคุณค่าของแม่ครัวท้วมนี้เป็นอันดีว่า ถ้าคุณแม่ท้วมนี้เป็นคนสุรุษสุราย หรือเป็นคนทำงานเพื่อหวังจะเอาความดีความชอบต่อพระภิกษุสามเณร ไม่คำนึงถึงเศรษฐกิจความเป็นอยู่แล้ว วัดปากน้ำก็คงจะไม่เจริญรุ่งเรือง เหมือนในปัจจุบันนี้ การที่หลวงพ่อดปากน้ำท่านสร้างบารมีได้ไม่มีอะไรขาดตกบกพร่อง หรือสร้างบารมีได้เป็นอันดี ก็เพราะหลวงพ่อดท่านมีคู่สร้างบารมี คือคุณโยมประยูร สุนทรา ซึ่งได้ทำหน้าที่เป็นไวยวจักร คือเป็นขุนคลัง กล่าวได้ว่าเป็นขุนคลังแก้ว เพราะคุณโยมประยูรนั้นเป็นอนาคาริก ไม่ได้แต่งงาน เมื่อไม่ได้แต่งงาน ก็ไม่มีสิ่งที่จะต้องรับผิดชอบเลย ไม่ต้องคำนึงถึงคนอื่นที่จะต้องเลี้ยงดูเพราะฉะนั้นจึงปฏิบัติหลวงพ่อดด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รักษาเงินทุกบาททุกสตางค์ไว้ไม่ได้กระจายไปไหน กินับว่าท่านได้ขุนคลังแก้วในฝ่ายการคลังเป็นอันดี และได้อาศัยคุณแม่ท้วม ซึ่งเป็นเจ้ากรรมพลาธิการ เป็นคู่สร้างบารมีอีก เป็นคนรู้จักจ่ายใช้สอยเท่าที่ได้ทราบมาจริงแท้จอย่างไรไม่ทราบ

คุณแม่ท้วมนี้จะไปซื้อผัก กาดเขียวในเวลาเย็นๆ ไปซื้อที่ไหน ไปซื้อที่ปากคลองตลาด ทำไมไปซื้อเวลาเย็นๆ เพราะเวลาเย็นๆ นั้นเป็นของที่เหลือเศษอยู่ราคามัน

ไม่แพง ไปเหมาเอามา คนที่นั่นเขาถามกันว่าคุณป้าจะซื้อเอาไปทำไม แกก็ตอบว่าจะซื้อเอาไปเลี้ยงหมู ได้ทราบข่าวอย่างนี้ ยิ่งเกลียดคุณโยมแม่ท้วมนี้มากยิ่งขึ้น เห็นพระเถรเป็นหมูไป และฝึกกาดที่ซื้อมานั้น ก่อนที่จะต้องคุณแม่ท้วมนี้ก็เอามาตากที่ถนนทางเดินเป็นถนนอิฐ ก่ออิฐถือปูนหน้าพระอุโบสถนี้ เดินทางไปศาลาการเปรียญ แยกเอามาตากโดยที่ไม่ได้มีเลื้อมืออะไร ตากกับพื้นซีเมนต์ นั้นเรามองดูแล้วก็ปลงธรรมสังเวชสลดจิต อื้อนี้จะทำให้สะอาด สอ้านซักหนอยก็ได้ แต่ความจริงนะเวลาตาก เราไม่รู้ถึงไอ้วิธีกรรมต่างๆ ก่อนที่จะมาเลี้ยงพระนั้น เขาจะต้องทำให้มันเหี่ยวลงไปเสียก่อน แล้วก็ไปเคล้ากับเกลือหมักไว้จนได้ที่แล้วก่อนที่จะมาเลี้ยงพระเถรนั้น เขาล้างสะอาดก่อน ไม่ใช้กินทั้งที่มีปนด้วยขอโทษชี้ตีนหรือปนด้วยขี้หมูขี้หมา ตามที่ปรากฏ แต่ว่าคนเรานี้ถ้าหากว่ามันตั้งจิตมันมีปฏิมะ คือความขจัดใจ มีโทษมุลลจิตเข้ากำกับจิตใจแล้ว ให้เห็นผิดเป็นชอบ เห็นเป็นแง่ร้ายไปหมด เพราะฉะนั้นเมื่อพิจารณาถึงปฏิปทาของคุณโยมที่ปฏิบัติมา ในยุคนั้นสมัยนั้น จำเป็นมากถ้าจะจับจ่ายใช้สอยกินหมูเห็ดเป็ดไก่เหมือนในปัจจุบันนี้วัดปากน้ำก็คงจะล่มจมไปนานแล้ว เพราะสมัยนั้นคนเลื่อมใสยังมีน้อยซึ่งต่างกว่าในสมัยนี้ เพราะฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าหลวงพ่อดำแม่ครัวคู่สร้างบารมีที่เหมาะสม จึงได้สร้างบารมีเลี้ยงพระภิกษุสามเณร ซึ่งในสมัยปี พ.ศ.๒๔๙๑ เท่าที่ผู้เทศน์มาอยู่นั้น สมัยนั้นพระยังไม่เกิน ๑๕๐ รูป ประมาณ ๑๐๐ กว่ารูป กันบ่วอดๆ อยากรๆ นานๆ จะมีคนมารับเลี้ยงสักรายหนึ่ง มีปลาทุให้ฉันซักทีหนึ่ง รู้สึกว่ามันปลื้มใจ ซึ่งในสมัยปัจจุบันนี้มีคนมาเลี้ยงเดือนหนึ่งหาเวลาว่างเกือบไม่ได้ซึ่งต่างกันมาก เพราะฉะนั้นเมื่อพิจารณาตามปฏิปทา สัมมาปฏิบัติ ของคุณแม่ท้วมนี้แล้ว ก็เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่เป็นแม่บ้านหรือว่าเป็นเจ้ากรรมพลาธิการ ที่ยอดเยี่ยม กล่าวได้ว่าหากคนเสมอเหมือนได้ยาก ที่เป็นดังนั้นเพราะอะไร ก็เพราะคุณแม่นั้นเป็นอนาคาริก ประพฤติตนไม่มีครอบครัว เมื่อไม่มีครอบครัวแล้วก็ไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องนำเงินไปใช้จ่ายส่งเคราะห์คนอื่น ก็ตั้งหน้าตั้งตาสร้าง

คุณงามความดีเลื่องพระภิกษุสามเณร อันนี้ก็เป็นเครื่องสังเกตอย่างหนึ่งว่า คนที่จะทำงานส่วนรวมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวนั้นมักจะเป็นอนาคตาธิ์จะกล่าวให้เห็นได้ง่ายๆ อย่างพระสงฆ์ที่ทำงานเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม แก่ประเทศ แก่พระพุทธศาสนา ได้เป็นอันดีนั้นก็เพราะท่านไม่มีครอบครัว ไม่มีลูกที่จะต้องเลี้ยง ไม่มีภรรยาที่จะต้องเลี้ยง ทำหน้าที่เลี้ยงเฉพาะตัว นอกจากนั้นก็ทำหน้าที่เพื่อส่วนรวม และให้ท่านทั้งหลายได้สังเกตว่าคนที่ทำงานส่วนรวมอยู่ทุกวันนี้ ล้วนแต่เป็นคนที่ไม่คำนึงหรือว่าได้เกี่ยวข้องกับเรื่องของครอบครัว จึงทำงานส่วนรวมได้ เพราะฉะนั้น คุณแม่ทั่วมนี้ตลอดชีวิตของท่านประพฤติดนเป็นอนาคตาธิ์ มีความซื่อสัตย์สุจริต นับได้ว่าเป็นแม่ของวัดปากน้ำ ซึ่งในฝ่ายพระภิกษุสามเณรก็เรียกหลวง-

พ่อว่าหลวงพ่อ ในฝ่ายคุณโยมแม่ทั่วมนี้ ก็ควรเรียกว่าหลวงแม่ เป็นแม่ผู้ใหญ่ เป็นแม่ยิ่งใหญ่ ในทางคุณงามความดี เป็นแม่ในทางธรรมที่ได้เลี้ยงวัดปากน้ำมาเพราะฉะนั้นเมื่อกล่าวถึงปฏิบัติของคุณแม่ทั่วมแล้วจะเห็นได้ว่าท่านเกิดมาเพื่อสร้างบุญสร้างบารมีโดยแท้ที่เป็นดังนี้ ก็สันนิษฐานได้ตามปฏิบัติของท่านว่าท่านต้องเข้าถึง คือคุณแม่ทั่วมนี้ต้องเข้าถึงสัจธรรมความเป็นจริงของโลกนี้ ได้ทราบซึ่งถึงสัจธรรมความเป็นจริงของโลกนี้ตามคำสอนในพระพุทธศาสนาที่ท่านมาเลื่อมใสหลวงพ่อดปากน้ำอยู่ ก็เพราะท่านได้ทราบถึงสัจธรรมความเป็นจริง จึงได้เสียสละฆราวาสวิสัยเข้ามาบำเพ็ญคุณงามความดีในทางพระพุทธศาสนา ทั้งนี้ก็กล่าวได้ว่า การที่คุณแม่ทั่วมท่านประพฤติดิ ปฏิบัติชอบ ช่วยหลวงพ่อดสร้างบารมีมาเป็นปึกแผ่นดังนี้

ก็เพราะท่านได้ทราบถึงสัจธรรมความเป็นจริงของโลกนี้ตามคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ก็คือโลกแห่งมนุษย์เรานี้ ไม่ใช่สถานที่ที่อยู่เพื่อแสวงความสุข ไม่ใช่สถานที่อยู่เพื่อแสวงความทุกข์ แต่เป็นสถานที่อยู่ชั่วคราว เพื่อสร้างคุณงามความดี

นอกจากนี้ **พระเทพกิตติปัญญาคุณ (กิตติวุฒโท ภิฑฺยุ)** ได้กล่าวรำลึกถึงคุณแม่ทั่วมไว้ว่า คุณแม่ทั่วมนั้นเป็นคนเก่าแก่ของวัดปากน้ำ กล่าวได้ว่าชีวิตของคุณแม่ทั่วมกับวัดปากน้ำนั้นมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากเหมือนเป็นชีวิตเดียวกัน เพราะวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ในสมัยก่อนที่หลวงพ่อดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส วัดปากน้ำไม่เป็นที่รู้จักแก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง ต่อเมื่อหลวงพ่อดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส วัดปากน้ำก็มีชื่อเสียงปรากฏแก่สาธุชนโดยทั่วไป มีความเจริญรุ่งเรืองมาตามลำดับ คุณแม่ทั่วม ทุตานุกรม เป็นลูกศิษย์หลวงพ่อดำรงตำแหน่งวัดปากน้ำ และเป็นผู้ที่รับใช้หลวงพ่อดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ต้น ตั้งแต่อยู่อาเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อหลวงพ่อดำรงมาอยู่ที่วัดพระเชตุพน คุณแม่ทั่วมก็ได้ติดตามมา เมื่อหลวงพ่อดำรงมาอยู่วัดปากน้ำ หลวงพ่อก็ชวนคุณแม่ทั่วมมาอยู่วัดปากน้ำ เพื่อช่วยเหลืองานทางวัด ซึ่งคุณแม่ทั่วมก็ได้สนองงานนี้ด้วยดีมาโดยตลอด โดยเฉพาะได้สนองเจตนาของหลวงพ่อดำรงไว้เต็มว่าเมื่อท่านมาดำรงตำแหน่งที่วัดปากน้ำนี้ท่านจะได้ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์สามเณรที่อยู่ในความดูแลภายใต้การปกครอง

ของท่าน ไม่ให้ลำบากเรื่องปัจจัย ๔ สมัยนั้นการบิณฑบาตนั้นลำบากมาก เพราะว่าบริเวณรอบๆ วัดปากน้ำนี้ก็มีวัดอยู่มากมายติดๆ กันหลายวัด เมื่อหลวงพ่อกำลังอยู่วัดปากน้ำ พระสงฆ์สามเณรก็เพิ่มมากขึ้น หลวงพ่อเห็นว่าถ้าให้พระสงฆ์สามเณรออกบิณฑบาตก็จะเป็นการทำให้พระสงฆ์สามเณรวัดอื่นเดือดร้อนไปด้วย ท่านก็มีเมตตาสงเคราะห์ตั้งโรงครัวขึ้น

การปรุงอาหารถวายพระสงฆ์สามเณร การตั้งอาหารถวายพระสงฆ์สามเณรนั้นเป็นเรื่องใหญ่มาก เพราะจะต้องปฏิบัติกันทุกๆ วันติดต่อกันไป แต่หลวงพ่อก็อาศัยคุณแม่ท้วม หุตานุกรม ซึ่งเป็นอุบาสิกาเป็นแม่ครัวใหญ่ ในสมัยนั้นรับภาระส่วนนี้มาโดยตลอด ด้วยการปรุงภัตตาหารถวายพระสงฆ์

สามเณรรวมทั้งเด็กวัดและอุบาสิกอุบาสิกาในวัดปากน้ำ คุณแม่ท้วมก็ได้สนองงานนี้ด้วยความขยันแข็งแรง และรับผิดชอบโรงครัวโดยตรง ซึ่งสมัยโน้นกล่าวได้ว่า ความเป็นอยู่ของพระสงฆ์สามเณรนั้นก็พอ

เป็นไปตามอัตภาพ จะเรียกว่าผิดเคียงก็ยังไม่ได้นัก เพราะว่าข้าวปลาอาหารที่ปรุงถวายแต่พระสงฆ์สามเณรนั้นมีอยู่ประจำทุกๆ วัน เป็นแต่เพียงว่าอาหารในสมัยนั้นกับในสมัยนี้มีความประณีตต่างกัน เพราะในสมัยนั้นคนยังรู้จักวัดปากน้ำน้อย และการจองเป็นเจ้าภาพก็ยังไม่ค่อยมี เพราะมีคนส่วนใหญ่ยังไม่รู้จัก ฉะนั้นอาทิพย์หนึ่งอาจจะไม่มีเจ้าภาพเพียงวันเดียวสองวัน ไม่ครบทั้งอาทิพย์ หรือเดือนหนึ่งก็อาจจะไม่มีเจ้าภาพไม่ครบเดือน แต่ถึงอย่างนั้นคุณแม่ท้วมได้พยายามชวนชวนและประหยัด พยายามจัดภัตตาหารถวายพระสงฆ์สามเณรด้วยดีมาโดยตลอด แม้ในสมัยที่อาตมามาอุปสมบทที่นี้เมื่อปี ๒๕๐๐ เมื่อถึงพุทธกาล วัดปากน้ำนั้นก็มีชื่อเสียงเรื่องมากขึ้นพอ

สมควรแล้ว ชื่อเสียงของวัดปากน้ำก็แพร่หลายไปถึงต่างประเทศ ปีนั้น พระสงฆ์สามเณรมากที่สุด กว่าทุกๆ ปีที่ผ่านมา มีถึง ๖๐๐ กว่ารูป ภัตตาหาร ที่ถวายพระภิกษุสงฆ์สามเณร ทั้งมือเช้ามือเพลก็ไม่ใช่ว่าจะมีเจ้าภาพครบทุกๆ วัน แต่อาหารที่คุณแม่ท้วมได้ปรุงถวายแด่พระสงฆ์สามเณรนั้นก็พอยัง อุดมภาพให้เป็นไปได้ อย่างที่เมื่อคืนนี้ท่านเจ้าคุณธรรมวิมลโมลีได้เทศน์ให้ฟัง ก็อันนั้นเป็นชีวิตจริงของวัดปากน้ำ ของพระสงฆ์สามเณรในสมัยที่คุณแม่ ท้วมรับผิดชอบโรงครัวอยู่

สมัยอาตมาอยู่ก็ยังมีเรื่องราวต่างๆ เหล่านี้ปรากฏอยู่เสมอ วันไหน มือเช้าลงฉัน ถ้าไม่มีเจ้าภาพเราจะต้องเจอกับผักตอง เราจะต้องเจอกับเต้าหู้ยี้ ถ้าวันไหนเจอเต้าหู้ยี้ พระเณรท่านก็นินทาว่า วันนี้ฉันแดงบุกแล้ว ก็หมายถึงว่าวันนั้นไม่มีเจ้าภาพ ถ้าวันไหนมีเจ้าภาพเราก็เจอปลาจวดทอด ปลาจวด เค็มๆ ทอด ซึ่งก็รู้สัญญาณจะบอกตั้งแต่มือเช้าว่า วันนี้มีเจ้าภาพหรือไม่มี ถ้ามีปลาจวดอยู่ในจาน ก็แสดงว่าวันนี้มือเพลมีเจ้าภาพคุณแม่ท้วม หุตานุกรรม เป็นแม่บ้านที่ประเสริฐ ที่ว่าเป็นแม่บ้านที่ประเสริฐนั้น ก็หมายความว่าคุณแม่ ท้วมนี้สามารถที่จะเลี้ยงชีวิตของคนที่อยู่ในครอบครัว ถ้าอุปมาว่า วัดปากน้ำ นี้เป็นครอบครัวก็เป็นครอบครัวที่ใหญ่มาก มีสมาชิกอยู่ในครอบครัวนี้เกือบ พันชีวิต หรืออาจจะถึงพันชีวิต พันกว่าชีวิตทุกๆ วัน คุณแม่ท้วมก็ทำด้วยความขยันขันแข็งสามารถปรุงอาหารถวายพระถวายเณรได้ด้วยดีตลอดมา แต่นั่นแหละชีวิตของพระของ เณร หรือชีวิตของคนทั่วไป ที่เนื่องด้วยคนอื่น บางครั้ง เราก็ไม่ได้คิดหรอกว่า การที่จะได้อาหารมาอยู่ในจานใน หม้อนี้แสนจะยากลำบาก บางทีเกิดปฏิกิริยาในใจของผู้

บริโศค ถ้าหากว่าอาหารนั้นไม่ถูกปาก เพราะแม่ครัวนั้นจะปรุงอาหารให้ ถูกปากแก่คนทุกๆ คนนั้น ถูกรสนิยม แก่คนทุกๆ คนนั้นเห็นท่าจะเป็นไปไม่ได้ บางคนก็ชอบจืด บางคนชอบเค็ม

บางคนชอบเปรี้ยว บางคนชอบหวาน จะให้ถูกปากทุกๆ คนไม่ได้ เพราะฉะนั้น คุณแม่ทั่วมนี้จึงเป็นคนที่ถูกบ่นมากที่สุด ถูกลินทามากที่สุด และพวกที่นินทา คุณแม่ทั่วมก็คือพระเถร บางทีก็แม่ชีนั้นแหละนินทาๆ ลับหลังทั้งนั้นนะ ก็หาว่าคุณแม่ทั่วมอย่างนั้นบ้าง อย่างนี้บ้าง จ่ายอาหารไม่ครบบ้าง ปรุงอาหารไม่ ประณีตบ้าง สารพันที่จะว่ากัน แต่ว่าในทางธรรมวินัยนั้นท่านก็บอกไว้ชัดเจนแล้วว่า พระสงฆ์สามเณรนั้นจะต้องเป็นผู้เลี้ยงง่าย ไม่เป็นผู้เลี้ยงยาก แต่ บางองค์ท่านก็เลี้ยงยาก คือเดี๋ยวจะเอาอย่างนั้น เดี๋ยวจะเอาอย่างนี้ แม่ครัว สมองไม่ได้กับบ่นว่าบางทีก็ว่าให้ได้ยิน แม่ครัวมีแต่ความน้อยใจมีแต่ความเสียใจ

หลายแห่งที่ผู้ที่ต้องรับผิดชอบเรื่องโรงครัวต้องรับประทานยาระงับประสาท แม้แต่บุลลิกาธัญญาณี ซึ่งได้รับผิดชอบต่อจากคุณแม่ทัม ปัจจุบันนี้บางครั้งก็ต้องพักผ่อน ต้องพักเพราะเหตุว่าได้กระทบกับอนิฏฐารมณ์จากปฏิกะที่เกิดขึ้นในใจของคนเลี้ยงยาก เพราะบางคนนี่เห็นแก่กิน เห็นแก่ปาก เห็นแก่ท้อง ก็สร้างภาระให้แก่คนที่หาสของปากท้องไม่มีที่สิ้นสุด นั่นก็ทำให้เกิดความทุกข์ เกิดความแค้นใจ ในบางครั้ง

คุณแม่ทัม หุตานุกรม เป็นคนที่มีความอดทนสูง ถึงแม้จะกระทบกับอนิฏฐารมณ์ตลอดเวลาแต่ก็อดกลั้นคือโทษนั้นเราก็มิเป็นของธรรมดา

อย่างเมื่อคืนนี้ที่ท่านเจ้าคุณธรรมวิมลโมลี ท่านเล่าให้ฟังว่าเณรโกรธโยมแม่ทัมที่หันแต่มะละกอให้ฉันทุกวันๆ และบริเวณที่นั่งเทศน์อยู่นี้ก็ปลูกต้นมะละกอเต็มไปหมด พอถึงคราวหลวงพ่อก็ใช้ให้เณรโศคนต้นมะละกอทิ้งเสียจะได้ไม่ต้องกินมะละกออีกต่อไปคุณแม่ทัมก็เสียใจโกรธมาก หลวงพ่อก็ว่าท่านก็ไม่ต้องทำอะไร นอกจากพูดเตือนว่าต่อไปนี่ก็ไม่ต้องฉันมะละกอต่อไปอีกแล้ว แต่ถึงอย่างนั้นคุณแม่ทัมท่านก็เป็นคนที่มีความอดทนอดกลั้นสูง ไม่ให้เสียหาย เมื่อเณรโศคนต้นมะละกอโยมแม่ทัมก็เอาต้นมะละกอดองถวายเณรต่อไปอีก ให้ฉันต้นเสียให้เข็ด ฉันเนื้อไม่ชอบก็เลยต้องฉันต้นมะละกอต่อไป ก็เป็นการแก้เผ็ดกันได้เหมือนกัน ชีวิตของคุณแม่ทัมนี้เป็นชีวิตที่ทุกคนควรจะได้ให้ความเห็นใจ แล้วก็ควรจะยกย่องสรรเสริญ เพราะชีวิตของคนที่ต้องบริการคนจำนวนมาก นี่ต้องกระทบกับอนิฏฐารมณ์ตลอดเวลา ความอดทนอดกลั้น ความมุ่งมั่นในทานบารมีในการบำเพ็ญกุศลในการสร้างบารมีร่วมกับหลวงพ่อย่างมั่นคงมาโดยตลอด คุณแม่ทัมไม่เคยทอดทิ้งหน้าที่ ไม่ทอดทิ้งพระสงฆ์สามเณร สละความสุขส่วนตนอุทิศความสุขส่วนตนแล้วก็ทำหน้าที่เป็นแม่ครัวเลี้ยงดูพระเณรมาโดยตลอด จนทำไม่ไหว คุณแม่ทัมจึงได้พักผ่อน แต่ถึงอย่างนั้นคุณแม่ทัมก็ยังห่วงใยยังเดินดูโรงครัว ดิโนน ชมนี่ เรื่อยไปไม่เคยหยุดหยอก ถึงแม้ว่าเขาจะไม่ให้ทำ แต่ใจความที่เป็นห่วงก็เดินดูดิโนน

นี้อยู่เรื่อยไป นี่คือความรู้สึกของคุณแม่ทั่วม ที่รับผิดชอบต่องานต่อหน้าที่ต่อวัดปากน้ำ เพราะฉะนั้นเมื่อคุณแม่ทั่วมได้ถึงแก่กรรมลง พระสงฆ์สามเณรวัดปากน้ำที่อยู่ในรุ่นเก่าๆ ก็ย่อมจะต้องระลึกนึกถึงอุปการะคุณส่วนนี้ โดยเฉพาะพระเดชพระคุณท่านเจ้าอาวาส กล่าวได้ว่าคุณแม่ทั่วมนี้เลี้ยงมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย ตั้งแต่เป็นเณรแล้วก็เลี้ยงดูอย่างดี เหมือนแม่ที่ดีเลี้ยงลูก ห่วงลูกทุกอย่าง เมื่อหลวงพ่อส่งไปเรียนหนังสือที่วัดเบญจมบพิตร หลวงพ่อก็เป็นห่วงว่าลูกเณรจะอดก็ให้คุณแม่ทั่วมปรุงอาหารไปถวายเป็นประจำ ส่งปันโตอยู่เสมอ แล้วคุณแม่ทั่วมนี้เป็นคนที่รอบคอบ ละเอียดย รู้ว่าเณรกำลังหนุ่มรูปงามจะใช้ให้แม่ชีไปส่งปันโตก็เลือกแม่ชีแก่ๆ นอกจากแก่แล้วก็เอาหูตังๆ ด้วยอย่างชีสะอาดอย่างนี้ไปส่งปันโตเจ้าอาวาส เพราะกลัวว่าเดี๋ยวจะไปรบกวนจิตใจให้สามเณรฟุ้งซ่านก็เอาแม่ชีแก่ๆ ไป แล้วก็หูตัง แสดงให้เห็นว่าคุณแม่ทั่วมนี้เป็นผู้ใหญ่เป็นแม่บ้านที่หลวงพ่อไว้วางใจได้ และก็ได้อุปการะพระเณรอย่างนี้มาหลายรูป ที่ได้อยู่ในวัดปากน้ำเก่าๆ นี่จะนึกถึงคุณแม่ทั่วมทันทีว่าคุณแม่ทั่วมนั้นเป็นคนเก่าแก่ แล้วก็เป็นผู้มีอุปการะคุณมาก อาตมาเองนั้นก็ได้รับอุปการะอยู่ถึง ๓ พรรษา จนกระทั่งย้ายไปจำพรรษาที่วัดมหาธาตุหลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพแล้ว ความซี้เกียจนั่งรถข้ามไปข้ามมาก็เลยข้ามไปจำพรรษาวัดมหาธาตุ เพราะงานอยู่ฝั่งโน้นเป็นส่วนใหญ่ แต่ถึงอย่างนั้นก็เวียนไปเวียนมา ก็ยังเห็นคุณแม่ทั่วมกุสิกกุช่วยเหลือชวนชวาวอยู่ตลอดเวลา ไม่ได้ว่างเว้น จนหลังสุดนี้ถือไม้เท้าเดินท่อมๆ อยู่ทั่ววัดนี้ แสดงให้เห็นว่าชีวิตของคุณแม่ทั่วมกับวัดปากน้ำนั้นผูกพันกันมาก วัดปากน้ำตั้งแต่พระเดชพระคุณท่านเจ้าอาวาสลงไปจึงมีความรู้สึกว่าคุณแม่ทั่วมนี้เป็นญาติผู้ใหญ่ และเมื่อญาติผู้ใหญ่ถึงแก่กรรมลงทุกคนก็มีความรู้สึกเสียดาย อาลัยอาวรณ์ด้วยความกตัญญูทเวที ก็ได้จัดบำเพ็ญกุศลทักษิณานุปทานนี้ตามลำดับ ในคตินี้บรรดาญาติทั้งหลายของคุณแม่ทั่วมก็ได้มาเป็นเจ้าภาพรวมกันกับชาววัดปากน้ำ ซึ่งก็ได้ทำหน้าที่สมาชิกในครอบครัวเดียวกัน สนองคุณคุณแม่ทั่วม

แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ

หุตานุกรรม ซึ่งได้อุทิศชีวิตเพื่อ
วัดปากน้ำมาหลายสิบปี จนอายุ
๙๗ ปี จึงจากวัดปากน้ำไป
ความดีทั้งหลายทั้งปวงของ
คุณแม่ท้าวก็คงจะประทับใจ
พระสงฆ์ สามเณรอุบาสก
อุบาสิกาวัดปากน้ำ อีกนาน
แสนนานทีเดียว

ปัจจุบัน คุณแม่ท้าว หุตานุ
กรรม ได้ถึงแก่กรรมอย่างสงบ
ณ ตึกอนาลัย ๒ วัดปากน้ำ
เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๐
เวลา ๑๕.๒๓ น. รวมอายุ ๙๗
ปี

คุณแม่ท้าว เป็นผู้มีความ
เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธ-
ศาสนาอย่างหนักแน่น ได้มอบ

กายถวายชีวิตเป็นอุบาสิกา ช่วยงานพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาววัดปากน้ำ
พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ในฐานะหัวหน้าโรงครัว จัดการทางด้าน
ภัตตาหารถวายพระสงฆ์สามเณร และอุบาสกอุบาสิกา มาตั้งแต่พระเดชพระคุณ
หลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่ จวบจนกระทั่งพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวมรณภาพ
ไปแล้ว ก็ยังช่วยทำหน้าที่อยู่จนกระทั่งถึงวัยชรา จึงได้มอบหมายหน้าที่ที่
รับผิดชอบทางด้านโรงครัวนี้ให้แก่ แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ ปฏิบัติหน้าที่สืบต่อ
มาจนตราบเท่าทุกวันนี้

อาจารย์แม่ชีปุก มุ่ยประเสริฐ

อาจารย์แม่ชีปุก ม้วยประเสริฐ

แม่ชีปุก ม้วยประเสริฐ เป็นศิษย์เอกสำคัญและอาวุโสที่สุดผู้หนึ่งของ พระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ท่านมี จริยาวัตรอันงดงามและเป็นบุคคลตัวอย่างที่ทุกคนทั้งหลายทั้งปวงเคารพนับถือและเทิดทูนในความดีงาม

แม่ชีปุก ม้วยประเสริฐ เกิดเมื่อวันจันทร์ เดือน ๖ ปีจอ พ.ศ.๒๔๒๙ ที่ตำบลบางสะแก ธนบุรี ท่านเป็นบุตรคนที่หนึ่งของนายสมบุรณ์ และนางทองดี ม้วยประเสริฐ ครอบครัวของท่านมีฐานะพอมีอันจะกินและประกอบอาชีพทำสวน และท่านได้ช่วยในการทำงานมาโดยตลอด

ท่านเป็นคนจริง ทำอะไรทำจริง ตั้งแต่สมัยเป็นฆราวาส ท่านได้ ปฏิบัติธรรมภาวนากับหลวงพ่อดอกน้ำซึ่งท่านมีจิตศรัทธาเคารพเป็นครูของท่าน จนท่านได้เห็นดวงธรรมแล้ว ต่อมาท่านต้องการทำบุญ แต่ยังขาดปัจจัยอยู่ จึงได้เก็บผลไม้จากสวนของน้ำท่านไปขายโดยไม่ได้ขออนุญาตแล้ว นำเงินนั้นไปทำบุญ ความประมาทอันดูเสมือนเล็กน้อยเพียงเท่านั้น แต่ก็ เป็นเหตุให้ดวงธรรมของท่านดับไป ทำให้ท่านเสียใจมาก เย็นนั้นท่านได้อธิฐาน ใจก่อนนั่งธรรม ถ้าหากไม่ได้เห็นดวงธรรมอีกก็จะ ไม่ขอลุกขึ้นจากที่ ท่านยัง นั่งนานไป ก็เกิดความปวดเมื่อยไปทั่วตัว ยุ่งก็รุ่มกัด ครั้นใจท่านระลึกถึงยาม ที่แม่ไก่ซึ่งกกไข้อยู่ นั้นจะไม่ไปไหนจนกว่าไข่จะฟักเป็นตัว ท่านก็ปรารถนาไว้ในใจว่าจะไม่ยอมละจากความเพียรประดุจกัน เวลาที่ล่วงไปจนพ้นกลางดึก ท่าน จึงได้เห็นดวงธรรมสุกใสสว่างอีกคำรบหนึ่ง แต่นั้นมาท่านก็ได้รักษาศีล

และปฏิบัติธรรมอย่างเคร่งครัดมิได้ประมาณจนต้องสูญเสียดวงธรรมอีกเลย

ต่อมาบิดามารดาของท่านถึงแก่กรรม ในปี พ.ศ.๒๔๖๔ เมื่ออายุได้ ๓๕ ปี ท่านก็ได้สละบ้านเรือน ทรัพย์สินสมบัติออกบวชเป็นอุบาสิกอาศัยอยู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ด้วยจิตที่ศรัทธาต่อหลวงพ่อก และประสงค์ที่จะใช้ชีวิตเพื่อธรรมปฏิบัติตามแนววิชาธรรมกาย อย่างเต็มที่

แม่ชีปุก มุ่ยประเสริฐ

ด้วยการรักษาศีลปฏิบัติธรรมโดยเคร่งครัดถูกต้องหมดจด อีกทั้ง ปุพเพกตบุญตาอันเป็นบุญบารมีที่สะสมมาแต่อดีต กับวิริยะความพากเพียร ในปัจจุบันของท่าน ท่านได้บรรลุธรรมกายและเป็นผู้ทรงวิชาสูงผู้หนึ่ง

ท่านเป็นบุคคลที่หลวงพ่อกไว้วางใจยิ่งผู้หนึ่ง มีความเคารพในธรรมคำสั่งสอนของหลวงพ่อก และมีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติธรรมอย่างจริงจัง อันเป็นเหตุให้ได้รับมอบหมายให้เข้าปฏิบัติกิจภาวนาสำหรับผู้เจริญวิชาธรรมกายชั้นสูงในบริเวณที่สงวนไว้สำหรับผู้มีกระแสจิตอันบริสุทธิ์ปฏิบัติภาวนา ซึ่งหลวงพ่อกท่านเรียกว่าโรงงานนั้นโดยท่านเป็นหัวหน้าควบคุมดูแลบรรดาแม่ชีที่ได้ธรรมกายและปฏิบัติหน้าที่ในโรงงานและเป็นหัวหน้าเวรในการปฏิบัติกิจภาวนา อีกทั้งเป็นครูผู้สอนวิชาธรรมกาย

การปฏิบัติธรรมของอาจารย์ท่านนี้เป็นคติสอนใจคนทั้งหลายเป็นอย่างดี เช่นครั้งหนึ่งท่านเกิดป่วยไข้ขึ้นมาในตอนเย็น และเกิดความหิวโหยเป็นอย่างมาก ผู้ใกล้ชิดได้ไปกราบนมัสการถามหลวงพ่อกว่า หากแม่ชีปุกจะทานข้าวต้มร้อนๆ นั้นจะได้หรือไม่ หลวงพ่อกได้ส่งกลับไปให้ถามแม่ชีปุกว่าถือสัจจะไว้หรือเปล่าเมื่อท่านทราบคำถามนั้นก็ระลึกว่าท่านถือสัจจะอยู่ จึงไม่รับประทาน ตายเป็นตายก็จะขอถือสัจจะบัดนั้นความปิติก็แผ่ซ่าน อัมเอบหายหิวโหยทันที จนท่านสามารถปฏิบัติธรรมต่อไปได้

ท่านได้ปฏิบัติกิจ
ภาวนาที่โรงงานนั้น
เรื่อยมาตามบัญชาที่
พระเดชพระคุณหลวง
พอมอบหมายไว้ แม้
ภายหลังหลวงพ่
มรณภาพแล้วท่านก็
มิได้เว้นกิจนั้น จวบจน
มีการก่อสร้างโรงงาน

ขึ้นใหม่ แม่ชีปุกเมื่อถึงระยะนั้นมีอายุ ๘๐ ปีเศษ และชรามากแล้ว จึงได้อยู่
ปฏิบัติธรรมและสั่งสอนอบรมการปฏิบัติภาวนาตามแนววิชชาธรรมกาย
เฉพาะในบริเวณที่พักของท่าน

ท่านเป็นผู้ที่พระเดชพระคุณพระธรรมธีรราชมหมุนี ท่านเจ้าอาวาส
องค์ปัจจุบันของวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ยกย่องว่า **เป็นรัตตัญญูแห่งวัดปากน้ำ**
ด้วยแม่ชีท่านนี้ได้บวชและยืนติดอยู่ในพระพุทธศาสนาเท่านั้น อีกทั้งเคร่งครัด
เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ยิ่งนักตลอดเวลากว่า ๖๐ ปีที่ท่านบวชอยู่

อาจารย์แม่ชีปุกเป็นผู้มีอารมณ์เยือกเย็น แจ่มใส โอบอ้อมอารี นุ่มนวล
เป็นคนไมโกรธ ไม่ผูกโกรธ ท่านมีน้ำใจงาม และมีความเมตตากรุณาสูงส่ง
ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลลูกศิษย์และผู้มา
ขอความอนุเคราะห์แก่ท่านเป็น
จำนวนมาก ใครทำสิ่งใดไม่ถูกต้อง
ท่านก็จะเตือนว่า ระวังเป็นบาปนะ
ท่านจะไม่ตำหนิวิพากษ์วิจารณ์ ไม่
ลบหลู่ หรือยกยอปอขึ้นผู้ใดด้วย
ท่านมุ่งจะปฏิบัติธรรมด้วยจิตตั้งมั่น

เพื่อถึงความหมดจดแห่งจิตโดยส่วนเดียว ยินดีแม้เพียงเท่านั้น มีทิฐฐิสมบุรณ์ ถึงพร้อมด้วยปัญญา วางตนสมฐานะแห่งความเป็นผู้ใหญ่และปฐนียบุคคล เป็นผู้ให้คำแนะนำสั่งสอนที่ตรงถูกต้องแท้จริง

คุณธรรมความดีที่ท่านปฏิบัติโดยเสมอต้นเสมอปลายนี้ ทำให้ผู้ใกล้ชิดและผู้ที่มีโอกาสรู้จักแม่ชีปุก เกิดความรู้สึกทั้งอบอุ่นและเยือกเย็นเป็นอัศจรรย์ ด้วยรู้เห็น ความเป็นแม่พิมพ์และแบบแผน ที่ดีงามสมบุรณ์หมดจด มีความเต็มใจที่จะรับคำแนะนำปฏิบัติตามคำสอนของท่านอย่างเต็มที่ และปรารถนาที่จะอยู่ใกล้ชิดสนิทสนมท่านผู้เป็นที่รักเคารพนับถือของทุกคนโดยมั่นคง

พระวโรระ คณุตตโม

พระเดชพระคุณพระภิกษุโกศลเถร (วโรระ คณุตตโม) ได้กรุณาเล่าถึงแม่ชีปุกว่า “คุณโยมปุก มั้ยประเสริฐ ได้ทำวิชชาธรรมกายกับหลวงพ่อดปากน้ำ ภาชีเจริญ มาเป็นเวลานานประมาณ ๖๐ กว่าปี ตั้งแต่อายุ ๓๕ และได้ทำวิชชามาโดยตลอด มิได้ละทิ้งจนวาระสุดท้ายของชีวิต ก่อนจะถึงแก่กรรม คุณโยมรู้ตัวตลอดเวลา พอถึงเวลาใกล้อรุณ คุณโยมปุกก็ได้ประนมมือไว้ที่หน้าอก แล้วถึงแก่กรรมด้วยอาการอันสงบ”

อาจารย์แม่ชีปุก มั้ยประเสริฐ ถึงแก่กรรมด้วยโรคชรา เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๒๓ รวมสิริอายุย่าง ๙๙ ปี อยู่ในเพศผู้ทรงศีล ๖๓ ปี และได้ฝากประวัติอันดีงามที่ทุกคนภาคภูมิใจไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้รู้และประพฤติปฏิบัติตามแบบอย่างสมศักดิ์ศรีแห่งผู้ถึงธรรมกายและศิษย์ของหลวงพ่อดปากน้ำทุกประการ

อาจารย์แม่ชีถนอม อาสไวย์

อาจารย์แม่ชีธนอม อาสไวย์

แม่ชีธนอม อาสไวย์ ท่านผู้เป็นศิษย์เอกคนหนึ่งของท่านหลวงพ่อวัดปากน้ำ และเป็นเจ้าของประวัติอันมีความสำคัญนี้ เป็นครูอาจารย์ผู้ยิ่งใหญ่ด้วยคุณวุฒิ และวิบุลย์ และมีพระคุณอันล้นพ้นต่อศิษยานุศิษย์ทั้งหลายอันรวมทั้งผู้เรียบเรียงผู้นี้ด้วย ซึ่งต่อไปจะขอกล่าวอ้างถึงท่านว่า “คุณยายอาจารย์”

คุณยายอาจารย์ท่านเป็นบุตรคนที่ ๘ รองสุดท้องของนายริ้ว และนางทองคำ บรรยงค์ ท่านเกิดที่ตำบลโพสะ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง เมื่อวันที่ ๑๑ ปีมะโรง ตรงกับปี พ.ศ.๒๔๔๓ ปัจจุบันท่านมีอายุย่าง ๘๕ ปีแล้ว

ตั้งแต่เล็กๆ ท่านเป็นเด็กขี้โรค ร่างกายไม่แข็งแรง บิดามารดาของท่านจึงให้ท่านช่วยเฉพาะงานเบาๆ ขายของ ขายกล้วยเตี๋ย ซึ่งครอบครัวของท่านมีฝีมือ จึงขายดีมาก และมีฐานะพอมีอันจะกิน

เมื่ออายุได้ ๑๙ ปี ท่านได้แต่งงานกับหมื่นศรีสวัสดิ์ (ทบ อาสไวย์) ผู้มีอายุมากกว่าท่านอยู่ ๕ ปี และมีตำแหน่งเป็นแพทย์ประจำของหน่วยเสือพราน ซึ่งทำหน้าที่อารักขาประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ สามียของท่านเป็นคนรุ่นเดียวกับท่านเจ้าคุณรามราชพ และจะตามเสด็จพระเจ้าอยู่หัวไปในสถานที่ต่างๆ ตามแต่พระราชประสงค์

ครั้งบิดาของท่านถึงแก่กรรม คุณยายอาจารย์ก็ได้ย้ายตามสามีของท่าน ได้เข้าเฝ้าถวายตัวในวังสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า สมเด็จพระนางเจ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบันที่วังสระประทุม และอยู่ที่บ้าน

แม่นมทัศนผู้เป็นแม่นมในรัชกาลที่ ๖ ท่านได้อยู่ที่วังสระปทุมนี้ด้วยความสุขสบายกับสามีเป็นเวลานาน ๒๕ ปี และได้ให้กำเนิดบุตร ๗ คนด้วยกัน ซึ่งปัจจุบันมีชีวิตอยู่ ๓ คน เป็นหญิง ๑ คน ชาย ๒ คน

แม่ชื่อนอม อาสไย

หมื่นศรีสวัสดิ์เป็นสัดบุรุษผู้ใฝ่ใจในธรรมะ อีกทั้งมีจิตศรัทธาเลื่อมใสในคำสอนและปฏิบัติของหลวงพ่อดอกน้ำ และได้นำไปฝึกปฏิบัติทั้งที่บ้านและในชีวิตประจำวันท่านได้พาคุณยายอาจารย์ไปที่วัดปากน้ำเมื่อประมาณปี พ.ศ.๒๔๓๗ ภายหลังการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองแผ่นดินไม่นาน เมื่อคุณยายอาจารย์ได้เห็นมีผู้นั่งปฏิบัติพระกัมมัฏฐานกันอยู่เต็มบนศาลาก็นั่งใจ ได้ไต่ถามกับแม่ชีที่ประจำอยู่นั้น และคุณยายอาจารย์ได้รับคำแนะนำว่า **การปฏิบัติพระกัมมัฏฐานนี้ หลวงพ่อดอกน้ำท่านสอนแก่คนทุกชั้นไม่หวงห้าม ไม่จำกัดเพศ วัย วุฒิ หรือการศึกษาแต่อย่างใด ขอให้ปฏิบัติปฏิบัติชอบและตั้งใจจริงจัง มีความพากเพียรเป็นประการสำคัญ**

นับแต่นั้นมาคุณยายอาจารย์ได้หมั่นไปเรียนพระกัมมัฏฐานกับหลวงพ่อดอกน้ำ และเมื่อกลับมาที่บ้านก็ฝึกปฏิบัติต่อ เวลาผ่านไปหลายเดือน วันหนึ่งคุณยายอาจารย์นั่งปฏิบัติที่ห้องพระ ใจสงบนิ่งดีแล้ว ท่านก็ได้เห็นทั้งหลายว่าภายในกายของท่านสว่างไสวเป็นทองไปหมด และที่ในท้องท่านมีพระพุทธรูปนิมิตขาวใสสวยไม่มีที่ติ เมื่อออกจากพระกัมมัฏฐานท่านจึงเล่าให้สามีของท่านฟัง และเมื่อได้มาที่วัดปากน้ำ หลวงพ่อก็ได้ให้คุณยายอาจารย์ไปเรียนกับ “น้าปุก” ของท่าน คือคุณยายอาจารย์ แม่ชีปุก มุ่ยประเสริฐ ผู้เป็นครูที่สอนเก่ง และทรงคุณธรรมสูงผู้หนึ่ง จนท่านได้ทั้ง ๑๔ กาย ท่านได้ธรรมกายแล้ว จึงต่อวิชากับพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ ต่อมาหมื่น

ศรีสวัสดิ์ก็ได้ปฏิบัติธรรมจนบรรลุถึงธรรมกายเช่นกัน และท่านทั้งสองก็ได้ไปปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อดุสิตมาเสมอ

เวลาผ่านไป ๑๐ ปี ช่วงสภาวะสงครามโลกครั้งที่สอง ผู้คนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ก็ได้รับผลกระทบกระเทือนกันไปมาบ้างน้อยบ้าง ระหว่างนั้นมารดาของท่าน

ถึงแก่กรรมท่านกับสามีก็ได้ช่วยกันทำศพแล้วเสร็จไปได้ ๓ วัน หมื่นศรีสวัสดิ์ก็ป่วยเป็นไข้ วันนั้นเป็นวันพฤหัสบดี หลวงพ่อกำลังจะลงไปสอนธรรมะที่ศาลาลูกกระเบิดก็ตกลงที่วัดประยูรฯ ไม่ห่างไปนัก คุณยายอาจารย์ก็พาสามีมาที่วัดปากน้ำ ก็พอดีพบหลวงพ่อดุสิต พระเดชพระคุณท่านทักว่า “คุณศรีสวัสดิ์ คราวนี้ไม่รอด พรุ่งนี้ต้องตาย” คุณยายอาจารย์ได้ฟังแล้วก็รีบให้ต่อหน้าคนทั้งหลายด้วยความอาลัยในครั้งนั้น แม้จะได้ช่วยกันทุกฝ่ายอย่างไร หมื่นศรีสวัสดิ์ก็ถึงแก่กรรมในวันรุ่งขึ้นจริงๆ หลวงพ่อดุสิตได้โปรดให้นำศพของหมื่นศรีสวัสดิ์ไปฝากไว้วัดนางชี โดยไม่ได้ทำพิธีสวดในระหว่างนั้น เพราะลูกกระเบิดกำลังตกลงมาบริเวณกรุงเทพ ธนบุรี อย่างหนัก

ปีที่สามีของท่านถึงแก่กรรมนั้นเป็นปีวอก พ.ศ.๒๔๘๗ เดือนนั้นเอง คุณยายอาจารย์ก็ได้ขออนุญาตจากหลวงพ่อบวชเป็นชี ขณะอายุย่าง ๔๕ ปี ซึ่งท่านได้ปฏิบัติด้วยความยินดีในการบำเพ็ญพรตนี้สืบเนื่องมาโดยตลอดเป็นเวลากว่า ๔๐ ปีแล้วในบัดนี้

หลวงพ่อดุสิตได้มอบหมายให้คุณยายอาจารย์อยู่เจริญวิชาธรรมกายชั้นสูง ค้นคว้าเหตุผล ประจำที่โรงงานเจริญการภาวนาวิชาธรรมกายชั้นสูง คุณยายอาจารย์แม้จะได้ธรรมกายตั้งแต่ครั้งอายุ ๓๕ ปี แต่ก็เพ็งบวช ยังใหม่อยู่

ในครั้งนั้น และก็ทำให้ความนับถือแก่ศิษย์ผู้อื่นๆ ด้วยดี อีกทั้งท่านมีความเคารพในการปกครองและเชื่อฟังปฏิบัติตามธรรมและคำสั่งสอนของหลวงพ่อดำรงน้ำโดยเคร่งครัด ตั้งแต่นั้นจนบัดนี้ และท่านตั้งใจจะปฏิบัติดังนี้ต่อไปมิได้เสื่อมคลาย

การเจริญวิชาธรรมกายชั้นสูงภายในโรงงานในสมัยนั้น พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำรงน้ำจะนั่งคุมวิชา มีพระเถระนั่งเข้าที่ข้างหน้าหลวงพ่อดำรงน้ำอีกห้องหนึ่งติดกัน มีฝาบังมองไม่เห็น แต่ได้ยินเสียงถึงกัน จะมีแม่ชีนั่งประจำอยู่ มีหัวหน้า ๔ คน แม่ชีหัวหน้าคนหนึ่งจะคุมวิชาอยู่กับแม่ชีอื่นอีก ๓ คน เมื่อหลวงพ่อดำรงน้ำสั่งวิชา ต่างคนต่างทำใครจะทำได้เร็วได้ช้าสุดแต่เรื่องสุดแต่บารมีของแต่ละคน และความสามารถในการรู้การเห็น กลุ่มแม่ชีนี้ท่านทำวิชากันเป็นผลัด ผลัดละ ๔ ชั่วโมง ไม่มีการหยุดเลย ทำต่อเนื่องกันไปเรื่อย พร้อมกับการรับส่งมอบงานกันด้วย

เพียงไม่นาน คุณยายอาจารย์ก็ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าแม่ชีผู้หนึ่งในการคุมวิชาภายในโรงงาน ท่านทำงานร่วมกับแม่ชีสมจิต แม่ชีจันทร์ และแม่ชีสมทรง ยิ่งค้นคว้าเหตุผล ความรู้ในวิชาธรรมกายของคุณยายอาจารย์ก็ยิ่งแตกฉานออกไปไม่มีประมาณซึ่งการได้เห็นต้นธาตุต้นธรรมนิพพาน นรก สวรรค์ และพระอริยเจ้า ตลอดจนเหตุผลอื่นๆ ที่ท่านได้รู้ได้เห็นล้วนเป็นเรื่องลึกซึ้งนัก และได้รับการยืนยันจากหลวงพ่อดำรงน้ำ คุณยายอาจารย์จึงเป็นที่ยอมรับของผู้ทำวิชาร่วมสมัยของท่านว่ามีวิชาแข็งก้าวหน้าและเก่งที่สุดผู้หนึ่งในบรรดาศิษย์เอกของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำรงน้ำ

แม้จะเก่งและเด่นเพียงไร คุณยายอาจารย์ก็ได้ประมาณเลย ท่านจะทบทวนให้ศิษย์และผู้นับถือฟังเสมอว่า พระเดชพระคุณท่านสั่งไว้เป็นคติสอนใจว่า “อย่าเห็นแก่กิน อย่าเห็นแก่นอน อย่าเห็นแก่รุ่ง อย่าเห็นแก่หม” อีกทั้งให้ “หยุดในหยุด” เพื่อชำระธาตุธรรมของตนเองให้สะอาดหมดจดทั้งภายใน

ภายนอกอยู่ตลอดเวลา และ “อย่าทวงวิชา” ผู้พบเห็นท่านย่อมเห็นกับตาตนเองว่าท่านมีปฏิปทาเคร่งครัดตามคำสั่งของหลวงพ่อยิ่งนักแม้จนทุกวันนี้

คุณยายอาจารย์จะอยู่ทำวิชาค้นคว้าตามหลวงพ่อล้างภายในโรงงานจาก ๘ โมงเข้าไปจนร่วมเที่ยง ช่วงบ่ายท่านก็จะสอนศิษยานุศิษย์ หรือทำธุระตามบัญชาหลวงพ่อ ครั้นค่ำลงท่านก็เข้าที่ประจำโรงงานอีก เป็นอยู่ดังนี้รวมเวลา ๑๕ ปี ที่ท่านประจำอยู่ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ช่วงสมัยที่หลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่

ท่านมีอริยาศยานำเคารพสนทนด้วยโดยสนิทใจ ทั้งความละมุนละไมและความเมตตา กรุณา ตลอดจนความเข้าใจปัญหาและวิธีการแก้ไข เช่น ท่านได้เสนอให้แม่ชีผู้ปฏิบัติธรรมจนได้ธรรมกายแล้วนั้น มีนิตยภัตปัจจัยใช้สอยบ้างตามความจำเป็น ซึ่งหลวงพ่อบริจาคด้วยจนเป็นหลักปฏิบัติกันมาจนบัดนี้

คุณยายอาจารย์เป็นแม่ชีผู้ใหญ่ที่หลวงพ่อบอกท่านไว้ว่าใจ มอบหมายให้ค้นคว้าเจริญวิชาธรรมกายขั้นสูงเป็นวัตรประจำ และบางครั้งก็ได้ส่งท่านไปสอนหรือช่วยเหลือ เช่น แก่โรคภัยแก่ชาวบ้านทั้งไกลและใกล้ ตลอดทั้งบางสำนักวิปัสสนาที่มีชื่อเสียงทั้งภายในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ด้วยมั่นใจในวิชาความรู้ ความเห็น ประสบการณ์ อีกทั้งอุปนิสัยและความสามารถในการสอน ตลอดจนความบริสุทธิ์ของแม่ชีผู้เป็นกุลสตรีร่างเล็ก บอบบาง แต่มีน้ำใจไหวพริบปฏิภาณยิ่งใหญ่ผู้นี้

ต่อมาวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๐๒ ตั้งแต่เช้าวันนั้น หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านอาพาธหนัก มีอาการหอบอยู่เป็นเวลานานมิได้หยุด ศิษยานุศิษย์ทั้งหลายก็ได้มาห้อมล้อมปฏิบัติตามกำลังความสามารถ ถึงเที่ยงวันเจ้าประคุณสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (ปุ่น ปุณฺณสิริมหาเถร) สมัยทรงสมณศักดิ์เป็นพระธรรมวโรดม เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนฯ ก็ได้เสด็จมาถึงคุณยายอาจารย์ซึ่งกำลังทำวิชาขั้นสูงอยู่ตามลำพังที่โรงงานจนถึงบัดนั้น ก็

ถูกตามตัวมาที่ตึกมณฑลจันทรา คุณยายอาจารย์ท่านได้เข้าที่และตรวจเครื่องรองรับการจะจากภนี้ไปของหลวงพ่อ เมื่อได้อัญเชิญบัลลังก์แก้วปราสาทแก้ว และเครื่องสมพระเกียรติบารมีของหลวงพ่อกับพร้อมกันอยู่เต็มธาตุเต็มธรรมแล้ว

พระเดชพระคุณหลวงพ่อก็คือหุดหอบ เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชเจ้าแห่งล้านนา จึงได้ตรัสถามพระมหาณรงค์ จิตภาโณ ว่าคุณยายอาจารย์คือใคร และตรัสเรียกให้มาสนทนาด้วย ลักพักหนึ่งหลวงพ่อก็มรณภาพซึ่งในขณะนั้นคุณยายอาจารย์กำลังเข้าที่ดูตลอดเวลา ท่านยังเห็นก็ยิ่งสำนึกถึงพระบุญญาบารมียิ่งใหญ่เกินคณานับได้ของต้นธาตุกายมนุษย์ คือ พระอาจารย์ของท่านซึ่งกำลังจากโลกนี้ไปพร้อมกับเสียงร้องไห้ซึ่งดังระงมอยู่ในที่นั้น

เมื่อการบำเพ็ญกุศลทักษิณานุประทานสัตตมวาร และปัญญาสมวาร ครบ ๑๐๐ วันอุทิศแก่พระเดชพระคุณหลวงพ่อได้เสร็จลงแล้ว คุณยายอาจารย์ก็ได้กราบบนัการขออนุญาตหลวงพ่อเพื่อไปเผยแพร่พระสัทธรรมวิชาธรรมกายที่หลวงพ่อได้ประสิทธิ์ประสาทสอนท่านมาให้แก่ศิษยานุศิษย์ ณ ท้องถิ่นที่เกิดของท่าน คือจังหวัดอ่างทอง ซึ่งสาธุชนได้ร่วมแรงร่วมใจกันบุกเบิกสร้างสำนักวิปัสสนาขึ้น และเจริญยังยืนถาวรอยู่มาเป็นเวลากว่าสี่วศตวรรษแล้วในปีนี้

ขอให้คุณยายอาจารย์ถนอม อาสวโร อยู่เป็นร่มโพธิ์แก้วเผยแพร่พระสัทธรรมวิชาธรรมกายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแก่ศิษยานุศิษย์และสาธุชนทั้งหลายต่อไปอีกนานเท่านาน บริบูรณ์ด้วยพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ และญาณรัตนะ ฝ่ายลัมมาทิฏฐิตลอดไปโดยบารมีกุศลธรรมทั้งปวงนี้เทอญ

อาจารย์แม่ชีญาณี ศิริโหวาร

อาจารย์แม่ชีญาณิ ศิริโวหาร อดีตประธานสถาบันแม่ชีไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์

แม่ชีญาณิ เกิดที่ตำบลโสธร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๕๙ ปีมะโรง เป็นบุตรคนที่สามของนายจ้อย และนางเชียม ศิริโวหาร

เมื่อเยาว์วัยท่านได้อยู่ในความอุปการะของคุณยายบุญมี ซึ่งเป็นคหบดีของจังหวัด และต่อมาคุณยายทิพย์ ผู้บวชเป็นแม่ชีอยู่ที่วัดปากน้ำได้ขอท่านไปอุปการะต่อ

ครั้นท่านอายุได้ ๒๐ ปี แล้ว ก็ได้ขออนุญาตแม่ชีทิพย์ผู้มีอุปการคุณแก่ท่านว่า มีความประสงค์จะบวชเป็นแม่ชี แม่ชีทิพย์ก็อนุโมทนาในกุศลจิตนั้น และได้พาท่านไปกราบขออนุญาตกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ หลวงพ่อจึงได้จัดการบวชให้เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๗๗ และได้ให้ชื่อแม่ชีบวชใหม่นี้ว่า “ญาณิ” แทนชื่อเดิมว่า “สงวน”

ท่านได้ปฏิบัติตามโอวาท คำแนะนำของผู้ใหญ่ และเคารพในการปกครองเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งตั้งใจปฏิบัติธรรมโดยเคร่งครัดและขยันหมั่นเพียรไม่ทอดธุระ ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของหลวงพ่อดอกน้ำ ด้วยบุญญาบารมีของท่านในอดีต ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ช่วยแก้ทุกข์

แม่ชีญาณิ ศิริโวหาร

ให้แม่ญาณได้บรรลุถึง
ธรรมกายไม่นานนักภายหลัง
จากการบวช และสามารถเจริญวิชา
ธรรมกายชั้นสูงขึ้นไปเป็น
ลำดับไป

ท่านได้รับมอบ
หมายจากพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
หลวงพ่อดำรงน้ำให้เป็น
ผู้สอนวิชาธรรมกายแก่
แม่ชีและผู้สนใจปรรณนา
จะปฏิบัติสมถวิปัสสนา
กรรมฐานที่วัดปากน้ำนั้น
ท่านเป็นผู้มีความสามารถ

ในการสอนอีกทั้งมีกัณหาเสียใจเพราะ พุทธชัดเจน เป็นที่ชื่นชมของสาธุชน
ทั่วไปตลอดระยะเวลาประมาณ ๔๐ ปี ที่ท่านสอนอยู่นั้น

นอกจากนี้แล้วท่านยังเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับ ความไว้วางใจอย่างสูง ได้รับ
มอบหมายจากหลวงพ่อดำรงเป็นหัวหน้าเวรคุมการทำวิชาธรรมกายที่ภายใน
โรงงานทำวิชาของแม่ชี ช่วยเหลือรักษาทุกข์ทางกายและใจแก่ผู้มาขอความ
อนุเคราะห์ให้หายหรือผ่อน คลายลงเป็นบุญกุศลแก่ทุกฝ่าย

แม่ชีญาณเป็นผู้ที่มีความมานะพากเพียรสนใจศึกษาพระปริยัติธรรม
ได้เข้าสอบหลักสูตรธรรมศึกษา โดยการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งในสมัยนั้นทั้ง
ครูผู้สอนและเวลาเพื่อการศึกษาตำราหาได้ยาก ท่านจึงต้องใช้เวลานานถึง ๙
ปี จึงสอบได้ธรรมศึกษาชั้นเอก อันเป็นชั้นสูงสุดด้านธรรมศึกษา ซึ่งหากทุก
อย่างอำนวยความสะดวกสอบได้ภายในเวลา ๓ ปี ซึ่งความเพียรพยายามไม่ย่อท้อ

ต่ออุปสรรคของแม่ชีญาณิณี เป็นที่พอใจของหลวงพ่อกุศลและยกท่านเป็นตัวอย่างชมให้บรรดาแม่ชีที่เรียนธรรมศึกษารุ่นหลังๆ ฟังเสมอมา

ท่านเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรมอันเป็นเครื่องอยู่ของผู้ใหญ่สมบูรณ์ เช่น

มีพรหมวิหาร ๔ และเว้นจากอคติ ๔ ประการ พร้อมทั้งเป็นนักปกครองเก่ง มีความสามารถอย่างยิ่งดังจะเห็นได้จากผู้ที่เคยอยู่ในการอุปการะดูแลของท่าน เช่น อาจารย์กัลยา สหชาติโกสีย์ เป็นอาทิ

แม่ชีญาณิณีกำลังอบรมธรรมะให้แก่คณะแม่ชี

ได้ยกย่องและระลึกถึงคุณความดีของท่านอยู่มิรู้ลืม **ความใกล้ชิด ความเอาใจใส่ ทั้งในด้านความประพฤติ การศึกษา และการอบรมเพื่อฝึกจิตที่ท่านให้ต่อผู้อยู่ในความปกครองของท่าน** สามารถเปลี่ยนอุปนิสัยที่ไม่ถูกไม่ควร เช่น ความเป็นคนเจ้าอารมณ์ หยิ่ง ใจน้อย ท้อถอย ให้เปลี่ยนเป็นคนมีใจสุขุมเยือกเย็นองอาจแต่รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน อวดทน มีมานะ ทำตนให้เป็นที่ยิ่งของตนได้

ด้วยความเป็นผู้นำมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้วยกำลังใจและแรงกาย ความจริงจัง ต่อหน้าที่การงานของท่าน เป็นผู้ทรงคุณงามความดี เกียรติคุณของท่านจึงปรากฏจนเป็นที่เคารพนับถือและรู้จักของบุคคลทั่วไป ตลอดจนแรงสนับสนุนที่แม่ชีญาณิณีได้รับ ท่านก็สามารถก่อตั้งสถาบันแม่ชีไทยขึ้นเป็นผลสำเร็จในปี พ.ศ.๒๕๑๒ และในปีต่อมาท่านก็ได้รับเลือกให้เป็นประธานของสถาบันแม่ชีไทยติดต่อกันถึง ๒ สมัย ซึ่งท่านได้ทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจปฏิบัติงานให้แก่สถาบันนั้นอย่างเต็มความสามารถตามปณิธานที่ตั้งไว้

ต่อมาสุขภาพของท่านทรุดโทรมลงตามอายุขัย ท่านได้เข้ารับการ
รักษาและผ่าตัดที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ในกลางปี พ.ศ.๒๕๑๘ สมเด็จพระนางเจ้า
พระบรมราชินีนาถทรงทราบ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
รับท่านเป็นคนไข้ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จากนั้นแม่ชีญาณิได้กลับมาอยู่วัด
ปากน้ำอีกตามปกติ อาการป่วยนั้น มีแต่ทรงกับทรุด ต่อมาเมื่อเกี่ยวข้องกับ
ระบบประสาท จึงได้เข้ารับการรักษาที่ ร.พ.พญาไท จนถึงวาระสุดท้าย เมื่อวันที่
๖ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๙ แม่ชีญาณิก็ถึงแก่กรรม ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
พระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์สวดพระอภิธรรมเป็นการส่วนพระองค์
และพระราชทานเพลิงศพแม่ชีญาณิ ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้า
ล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้แก่อาจารย์แม่ชีญาณิ ศิริโวหาร ผู้จากไปแต่กาย
และยังคงมีความดีตลอดจนผลงานไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ชื่นชมกันโดยทั่วไป

คุณแม่อาจารย์ทองสุข สำแดงปั้น

คุณแม่อาจารย์ทองสุข ลำแดงปั่น

แม่ชีทองสุข ลำแดงปั่น ท่านผู้เป็นเจ้าของประวัติอันจะกล่าวถึงโดยสังเขปนี้เป็นที่รู้จักนับถือกันโดยทั่วไปว่า ท่านเป็นอดีตแม่ชีทรงคุณธรรมและผู้มีศิษย์มากมายมีทั้งวิปัสสนาจารย์ผู้มีชื่อเสียง ครูบาอาจารย์ และเศรษฐีมีทรัพย์จำนวนมากมิใช่น้อย ซึ่งนิยมเรียกท่านด้วยความเคารพว่า “คุณแม่อาจารย์ทองสุข ลำแดงปั่น”

แม่ชีทองสุข เกิดเมื่อวันพุธที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ.๒๔๔๓ ปีชวด ที่บ้านสะพานเหลือง อำเภอบางรัก กรุงเทพฯ เป็นลูกคนที่ ๓ ของนายร่ม และนางวัน ชีวิตในวัยเด็กของท่านต้องผ่านอุปสรรคมากมายต่อมากท่านต้องกำพร้ามารดาและบิดาเมื่ออายุยังน้อย และท่านได้อยู่ในความอุปการะของคุณลุงซึ่งเป็นพี่ชายคุณแม่ที่สมุทรปราการ และในกาลต่อมาท่านก็กลับมาอยู่ในความดูแลของคุณอาซึ่งเป็นน้องสาวของคุณพ่อที่บ้านสะพานเหลืองอีกครั้งหนึ่ง

ท่านได้แต่งงานกับคุณหมอชื่น ลำแดงปั่น ศัลยแพทย์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ชีวิตในการครองเรือนของท่านมีความราบรื่นโดยตลอด และมีบุตร ๒ คน แต่อยู่มาไม่นานนัก คุณหมอผู้สามีก็ถึงแก่กรรม ท่านจึงต้องประกอบการค้าขายเลี้ยงบุตรและตนเองให้เป็นอยู่ได้โดยไม่ผิดพลาด

เมื่ออายุได้ ๓๐ ปีเศษท่านได้เริ่มไปศึกษาสมถวิปัสสนาตามแนววิชา

ธรรมกายที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กับ
หลวงพ่อดปากน้ำเท่าที่มีเวลาว่าง
เพียงพอที่จะปลีกตนไปได้

วันหนึ่งเมื่อท่านได้เข้าฝึก
ปฏิบัติธรรมตามปกติและครั้งนี้ยิ่ง
ใส่ใจหนักเมื่อได้ฟังหลวงพ่อดท่าน
สอนว่า จะยืน จะเดิน จะนั่ง จะนอน
อย่าทำให้ใจให้คลอน ให้หยุดให้นิ่งอยู่ที่
ศูนย์กลางกายโดยมีบริกรรมภาวนา
ว่า “สัมมา อะระหัง” วันนั้นเมื่อออก
จากกรรมฐานแล้ว ก็รู้สึกหิว ท่าน
จึงเดินไปซื้ออาหารที่ตลาดประตูน้ำ

ใกล้กับวัด ขณะที่กำลังเดินไปนั้น ใจของท่านก็ตรึงนิ่งจรดที่ศูนย์กลางกาย
ตามคำสอนของหลวงพ่อด ในระหว่างที่เดินอยู่นั้นเอง ท่านก็เห็นดวงธรรม
เกิดเป็นดวงใสสะอาดที่ศูนย์กลางกาย มองครั้งใดเห็นสว่างไปหมดท่านก็เพ่ง
มองอยู่อย่างนั้นขณะที่เดินอยู่ พอถึงตลาดท่านเร่งรับประทานโดยเร็วแล้วก็
รีบเดินกลับวัดด้วยเกรงว่าดวงธรรมจะดับหรืออันตรธาน และเหตุการณ์นี้
ย่อมเป็นเหตุการณ์สำคัญของผู้ปฏิบัติธรรม เมื่อปฏิบัติจนได้ผลแล้วจะต้อง
รักษาไว้ให้ได้ให้ดี ท่านก็ได้กราบเรียนให้หลวงพ่อดทราบถึงการเห็นดวงธรรม
และได้ปฏิบัติธรรมจนมั่นคงในระยะต่อมา ด้วยความกรุณาของแม่ชีบุญช่วย
และแม่ชีบุญมี

ขณะที่เมื่อท่านได้ธรรมกายนั้นท่านอายุ ๓๕ ปี เมื่อท่านเรียนมากขึ้นก็
เกิดศรัทธาเลื่อมใสบวชเป็นแม่ชีที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เมื่ออายุได้ ๔๐ ปี
ท่านได้ศึกษาจนมีความรู้มั่นคงแล้วพระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำจึงได้
ไว้วางใจมอบหมายส่งท่านไปเป็นอาจารย์ช่วยสอนพระกัมมัฏฐานแก่กุลบุตร

กุลธิดาตามกำลังความสามารถ แม้ท่านจะไม่มั่นใจตัวเองเท่าใดนัก รู้สึกไม่กล้าไปสอน แต่ด้วยความเคารพในพระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญเป็นอาจารย์ ท่านก็ปฏิบัติตามบัญชานั้น

คุณแม่อาจารย์ทองสุขของบรรดาศิษย์ทั้งหลายนั้นเป็นครูชั้นเลิศ มีวิธีการสอนที่ละเอียดลออ ท่านเน้นและทบทวนธรรมที่ได้สอนไปแล้วอยู่เสมอไม่เห็นแก่เหน็ดแก่เหนื่อย ทุ่มเททั้งร่างกายแรงใจให้ศิษย์เพื่อให้ศิษย์รู้จำได้เข้าใจจริง จนประสบผลสำเร็จสมดังที่หลวงพ่อไว้วางใจให้ท่านเป็นผู้สอนเผยแพร่วรรณะ

แม่ชีทองสุขมีความสามารถในการสอน เมื่อถามก็ตอบให้เข้าใจได้
และจะแนะนำแก้ไขข้อขัดข้องอุปสรรคต่างๆ ด้วยความเมตตา ท่านได้สอนหลักการแก่ศิษย์ในการปฏิบัติพระกรรมฐานเสมอว่า “อย่าเกร็งตัว อย่ากรอกลูกนัยน์ตา กำหนดบริกรรมนิมิตและบริกรรมภาวนาเรื่อยไป กำหนดใจไว้ที่ศูนย์กลางกายรู้เฉยๆ ว่าใจเรานี้อยู่ที่ศูนย์กลางกาย รู้เพียงเท่านี้ก่อน ไม่ต้องร้อนใจ ทำใจให้เฉยๆ

แม่ชีจันทร์, แม่ชีทองสุข, แม่ชีเอียร

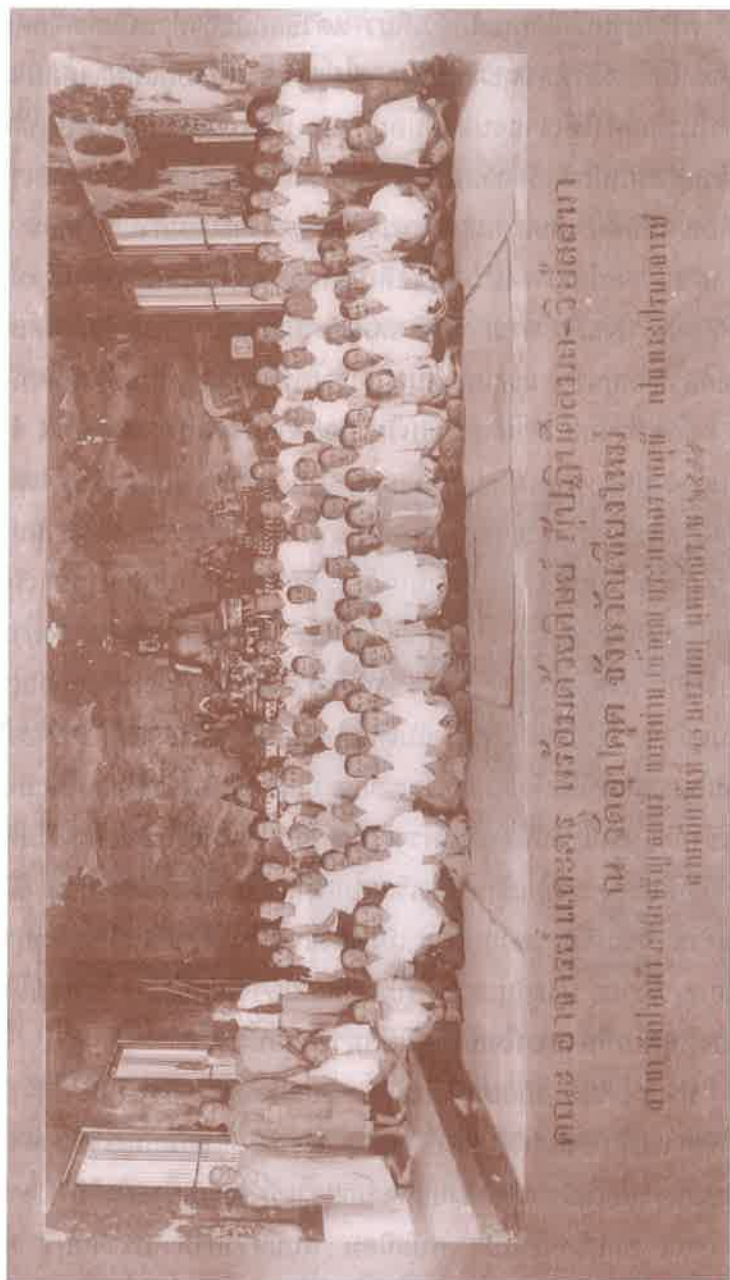
เรื่อยๆ ตัดความกังวล ตัดความอยากรู้อยากเห็นเร็วๆ นั้นเสีย ยังไม่เห็นก็อย่าเสียใจ ขอให้ทำให้ถูกต้องและมีความเพียรเถิด ธรรมะเป็นของจริงถึงเวลาแล้วเห็นเอง เมื่อเห็นแล้วก็อย่าดีใจเกินไป เพราะจะทำให้มนิมนั้นหายได้”

ท่านไม่รู้หนังสือเลยสักตัวเดียว แต่วิธีสอนของท่านนั้นละเอียดลออ ย่ำแล้วย่ำเล่า กลัวศิษย์จะจำไม่ได้ จะไม่เข้าใจ จริงอยู่แม้บางตอนจะเป็น ถ้อยคำโบราณทำให้เราฉงนสงสัยอยู่บ้าง เมื่อถามท่านก็ตอบให้เข้าใจได้ ข้าพเจ้าแต่แรกไม่กล้าซักถามด้วยมัวแต่เกรงใจ หลงไปค้นตำราเสียเวลาไป สองเดือน เป็นที่น่าเสียดายมาก เพราะความจริงจะถามท่านๆ ก็ตอบได้และ ให้ความสว่างแก่เราได้เป็นอย่างดีนอกจากจะสอนอย่างย่ำแล้วย่ำเล่า เพื่อให้ศิษย์เข้าใจแล้ว ท่านยังมีวิธีสอนอย่างที่เราเรียกว่าไม่กลัวเหน็ดเหนื่อย หรือไม่กลัวขาดทุนขาดแรงเลย จนพวกเราได้รับความรู้เป็นอย่างดีโดยทั่วกัน

ขณะที่ท่านสอนท่านจะเรียบเรียงถ้อยคำ ลำดับเหตุ ลำดับผล จัดวาง ความยากง่ายอย่างเหมาะสมกับศิษย์จนเข้าถึงแก่นการศึกษาได้อย่างดีเยี่ยม เหมือนอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิลำดับตารางสอนและจัดวางหลักสูตรแห่งการศึกษาจากง่ายถึงยากเป็นสำคัญมิให้ลดหลั่นก้ำก๋าย และการนำเรื่องมา เปรียบเทียบที่ให้ความกระจ่างแจ้งแก่เนื้อหา ดังเช่นหลักการสอนของท่านที่ว่า “ใจของเราเป็นของละเอียด ไม่ใช่ของหยาบ ถึงแม้ใจเราจะไม่วอกแวกไปไหน ต่อไหนแล้วก็ตาม แต่หากจะบังคับให้หยุดทันทีก็ยังลำบากได้ เราต้องใช้วิธี ตะล่อมใจเราทีละเล็กทีละน้อย ใจเราก็จะยอมหยุดเอง อุปมาเหมือนเราจะ จับไก่เข้าเล้า หากใช้วิธีวิ่งพรวดพราดเข้าไปจับ ไก่จะหนีไป จับตัวไว้ไม่ได้ แต่ หากใช้วิธีค่อยๆ ตะล่อมเข้าหาไก่ เรียกไก่เข้ามา ไก่นั้นจะเชื่อง ยอมให้เราจับ ได้โดยง่าย จึงเปรียบเหมือนเรา เมื่อฟังแรงเกินไปใจก็จะไม่ยอมหยุด ถ้า หากค่อยๆ ภาวนา ประคับประคองนิมิตให้เห็นบ้างไม่เห็นบ้าง ในที่สุดใจนั้นก็ จะเชื่องหยุดในที่ตั้งของใจคือที่ศูนย์กลางกายนั่นเอง”

ท่านกับศิษย์เอกคนหนึ่งของท่านคือแม่ชีเอียร ธีรสวัสดิ์ ได้จาริกไป เผยแพร่การปฏิบัติสมถวิปัสสนาวิชชาธรรมกาย ตามบัญชาของพระเดช พระคุณหลวงพ่อบุญสถานี่หลายแห่ง นอกจากที่วัดปากน้ำแล้วก็มี บางปะกง ฉะเชิงเทรา ชลบุรี บ้านบึง พนัสนิคม พนมสารคาม ปราจีนบุรี ท่าเรือ

คณะ อาจารย์และครู พร้อมด้วยศิษย์ ที่โรงเรียนราชบัณฑิตยสถาน

ณ วัดสุทัศน์ จังหวัดพระนคร

ถ่ายเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๗ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๐

ตามบันทึก ๑๖ มีนาคม ๒๔๖๐ หน้า ๑๖

คุณยายทองสุขเปิดสอนธรรมกายที่วัดร่องธารท่าลี่ จ.ลำพูน มีผู้ได้ธรรมกาย ๒๔ คน
ภาพถ่าย เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๔๔

ทำประทุม หาดยาง ระแหง นครปฐม ราชบุรี สิงห์บุรี นครสวรรค์ ตะพานหิน พิษณุโลก และเชียงใหม่ เป็นอาทิ ท่านได้สอนแห่งละนานบ้าง ไม่นานบ้าง แล้วก็ไปสอนที่อื่นเว้นช่วงไว้แล้วก็กลับมาสอนที่เดิมอีก วนเวียน อยู่ดังนี้ ท่านมีลูกศิษย์มากมาย เฉพาะที่ได้ธรรมถึงธรรมกายนั้นมีจำนวนเป็น พันคน

ท่านมิได้ละทิ้งหน้าที่ที่หลวงพ่อบุญธรรมของท่านมอบหมายไว้เลย จวบจนวาระสุดท้ายของชีวิต เมื่อท่านป่วยลง ท่านได้มีศิษย์เอกอีกคนหนึ่ง ของท่านคือแม่ชีจันทร์ ขนนกยูง อีกทั้งคุณสนุ่น คุณนายจำรัส เทพวัลย์ ศิษยานุศิษย์ และท่านผู้อื่นอีกมากมายได้ให้การดูแลพยาบาล ด้วยความ

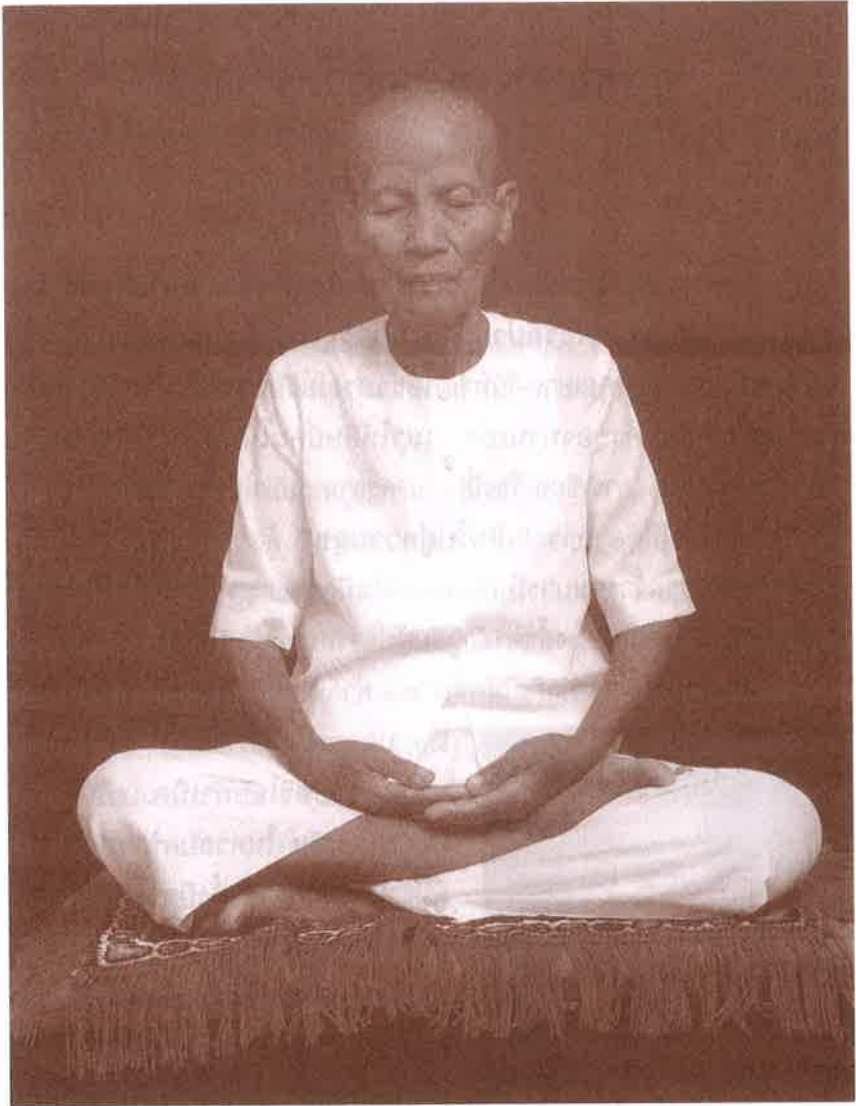
แม่ชีจันทร ชนนกยุง

แม่ชีเวียร ชีรสวัสดิ์

กตัญญูกตเวทีและเมตตาต่อท่านอย่างเต็มที่ และเท่าที่จะสามารถทำได้ ท่านได้ถึงแก่มรณกรรมเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๐๖ เวลา ๑๙.๓๕ น. ในที่พักของท่านในวัดปากน้ำ ด้วยอาการอันสงบในท่ามกลางญาติสนิทมิตรสหาย และศิษยานุศิษย์ตลอดจนท่านที่เคารพนับถือ ท่านสิริอายุ ๖๓ ปี อยู่ในเพศผู้ทรงศีลประมาณ ๒๓ ปี

คุณยายอาจารย์จันทร์ ขนนกยูง

คุณยายอาจารย์จันทร์ ขนนกยูง

เหตุการณ์ที่เล่าในเรื่องนี้ เป็นชีวิตตอนหนึ่งของคุณยายจันทร์ ขนนกยูง ลูกศิษย์ หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ (พระมงคลเทพมุนี) ผู้เขียนเป็นศิษย์คนหนึ่งของคุณยายจันทร์ ได้รวบรวมเรื่องเหล่านี้จากคำบอกเล่าส่วนใหญ่จากถ้อยคำของท่านเอง เล่าให้ศิษย์คนโน้นฟังคนนี้ฟังบ้างเป็นบางครั้งบางโอกาส การเขียนเรื่องนี้มิใช่นำครูอาจารย์มาโอ้อวด แต่ปรารถนาให้เป็นกำลังใจต่อผู้ที่ต้องการ “เดินไปสู่ความสุข” ด้วยการปฏิบัติธรรมเป็นตัวอย่างของการสร้างสมบารมี เรื่องนี้อาจไม่มีความหมายสำหรับผู้ปรารถนาอยู่เป็นทาสโลกแต่เป็นของล้ำค่าสำหรับผู้ปรารถนาอยู่เหนือโลก

คุณยายอาจารย์ เกิดเมื่อขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือนยี่ ปีระกา (ตรงกับวันที่

คุณยายอาจารย์จันทร์ ขนนกยูง

๒๐ มกราคม พ.ศ.๒๔๕๒) มีพื้นเพเป็นชาวนครชัยศรีโดยกำเนิด เป็นลูกพ่อพลอย แม่พัน ในครอบครัวของชาวนาผู้มีฐานะปานกลาง ทั้งบิดาและมารดามีพี่น้องร่วมท้อง ๙ คน ท่านเป็นคนที่ ๓ พ่อเป็นคนตั้งชื่อให้ว่า **จันทร์** ชีวิตในครอบครัวราบรื่น แม่ไม่เคยขัดใจพ่อ พ่อเป็นคนนิสัยดี มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นเสมอ ชีวิตของพ่อตรากตรำอยู่กับ

งานหนัก ในฤดูทำนาและเก็บเกี่ยวข้าวพ่อทำงานตั้งแต่เช้ากระทั่งค่ำ พ่อสอน

ลูกๆ เสมอ ให้เป็นคนซื้อต่อตนเองและผู้อื่น ให้ขยัน ไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ คุณยายจันทร์จึงตัดสินใจเป็นคนขยันขันแข็ง ทำงาน แคล่วคล่องว่องไว อดทน แข็งแรง พอฝึกมาตั้งแต่เล็ก ให้ตื่นนอนแต่เช้า ช่วยต้อนควายไปนา หรือไม่กี่เข้าครัวจัดหาอาหารไปส่งพ่อที่ท้องนา คุณยายอาจารย์รักธรรมชาติในทุ่งกว้างเป็นชีวิต มีความรู้สึกอึดแอ็บเป็นอิสระแก่ใจ ในยามที่มองทะเลขาวอันกว้างใหญ่ไพศาลสุดลูกหูลูกตา ยามเช้ายามเย็น เมื่อพระอาทิตย์ขึ้นหรือจลลับขอบฟ้า ดวงตะวันกลมโตสีแดงนารักนกในความรู้สึกเหมือนจะอยู่ไม่ไกล จึงคิดตามประสาเด็กๆ ว่า **วันหนึ่งข้างหน้าจะไปให้ถึงที่ดวงตะวันอยู่ให้จงได้** คิดล่วงหน้าไว้โดยไม่รู้ว่า ในที่สุดก็ไปถึงได้ แล้วจริงๆ

พอมีนิสัยขยันอดเยี่ยมอยู่ประการหนึ่งที่ลูกๆ เคารพกันนักหนาคือแม่ พ่อเต็มสຸຣາทุกวันๆ ละ ๑๐ สดางค์ในสมัยนั้น แต่พ่อไม่เคยกล่าวคำหยาบคายต่อลูกคนใด ไม่เคยโกรธแล้วแข่งด่าเหมือนคนเมาอื่นๆ เพราะถือว่า **ปากของพ่อแม่ศักดิ์สิทธิ์นัก** ถ้าจะว่าสิ่งที่ไม่ดีอะไรต่อลูก ลูกอาจจะต้องเป็นจริงไปตามนั้นได้ เพราะนิสัยอันเป็นความดียิ่งอันนี้ เหตุบังเอิญวันหนึ่งที่ทำให้คุณยายอาจารย์จะได้มาใช้ชีวิตในทางธรรมจึงได้เกิดขึ้น

วันนั้น ประมาณ ๑ ทุ่ม ขณะนั้นคุณยายอาจารย์อายุประมาณ ๑๒ ปี พ่อเต็มเหล่าตอนเย็น ๑๐ สดางค์เหมือนเช่นเคย แล้วกลับมาอนบนแคร่ในคอกควายตามหน้าที่ที่ต้องนอนเฝ้า ส่วนแม่และลูกๆ อยู่บนบ้าน ด้วยฤทธิ์สຸຣາพอกันนอนบนพื้มฟ้าไปด้วยเรื่องต่างๆ ตามประสาคนเมา แม่คงจะรำคาญ จึงสงสัยว่าแกมล้อเลียนลงไปว่า

“เฮ้! ไอน้กระจะออกอาศัยวังเขาอยู่”

ถ้าเป็นครอบครัวอื่น การว่ากันเพียงแค่นี้ก็ไม่น่าขัดเคืองอะไรมาก แต่สำหรับชีวิตพอกับแม่ พ่อมีปมด้อยอยู่เพราะเป็นคนจน แม่รวยกว่ามาก การว่าอาศัยวังเขาอยู่จึงสะเทือนใจนัก เกิดโทสะเหมือนงูถูกตีขวิดหาง พ่อจึง

ได้ส่งเสียงถามขึ้นว่า

“ลูกๆ ทุกคนได้ยินไหมว่าแม่มีง่ากุ”

สิ่งที่ได้รับคือความเงียบสงัด ไม่มีใครกล้าตอบ แม้จะตะโกนถามซ้ำอีกครั้งก็ไม่มีใครกล้าตอบ เสียงพ่อก็ยังดังลั่นขึ้นทุกที

จนในที่สุดคุณยายอาจารย์อดรนทนไม่ได้ เพราะเกรงว่าหากพ่อโกรธมากขึ้น อาจจะขึ้นบันไดมาทุบตีแม่ ด้วยความเป็นห่วงแม่จึงทำให้พูดปดโพล่งออกมาว่า

“พ่อๆ แม่เขาไม่ได้ว่าพ่อหรอก”

เหมือนน้ำมันเชื้อเพลิงราดบนกองไฟ พ่อหันความโกรธมายังลูกตวาดลั่นขึ้นทันทีว่า

“ลูกทุกคนว่า แม่ไม่ได้ว่ากู ให้มีง่ากุหนวกหัวร่อยชาติ”

เสียงสาปแช่งนี้ราวกับสายฟ้าฟาดลงกลางความรู้สึกนึกคิดของคุณยายอาจารย์คำของพ่อแม่นั้นศักดิ์สิทธิ์นัก พ่อไม่เคยสาปแช่งคำว่าลูกเลย ครั้งนี้ลูกคนอื่นไม่ได้พูด ตัวเราพูดคนเดียว ชาติต่อๆ ไป เราคงหนวกแน่ จะทำอะไรดีถ้าจะขอขมาโทษพ่อตอนนี้พ่อคงยิ่งโกรธใหญ่ จึงคิดเอาตามประสาเด็กที่เคยเห็นธรรมเนียมชาวบ้านย่านนั้นเขาขอขมากันใกล้ตายว่าเราจะเอาไว้อขอขมาตอนพ่อเจ็บใกล้ตายก็แล้วกัน

๒ ปีต่อมาพ่อเจ็บกระเสาะกระแสะเรื้อรังด้วยโรคชรา ประมาณ ๑ ปี ลูกๆ ก็เปลี่ยนกันดูแลรักษาพยาบาล วันที่สิ้นใจลูกทุกคนอยู่ ยกเว้นคุณยายอาจารย์ผู้เดียว พายเรือออกไปทุ่งนาด้วยความรู้สึกريبผิดชอบงาน เพื่อดูข้าวในนาที่กำลังเขียวข่มงามเต็มที่ในฤดูน้ำหลากเดือน ๑๒ กลับมาถึงบ้านพ่อสิ้นลมแล้ว ลูกทุกๆ คนได้หันขอขมาโทษ มีแต่ตนเองเท่านั้นมาไม่ทัน

ความกลัวชาติต่อไปจะหนวกย้อนกลับมาจับใจอย่างหนักหน่วงอีกต่อจากนี้จะต้องไปขอขมาพ่อทีใดเล่า เกิดความว้าวุ่นใจสุดประมาณ ไม่ทราบจะหันไปปรึกษาหาที่พึ่งใดได้ ได้แต่ร้องไห้จนไม่มีน้ำตาจะร้อง ช่วยกันจัดการ

ศพของพ่อตามประเพณีที่วัดข้างบ้าน คุณยายอาจารย์เฝ้าสวดมนต์อ่อนวอนขอให้พ่อมาเข้าฝันเพื่อจะได้ขอขมาลาโทษ แต่ก็ไม่เคยได้เห็น ญาติผู้ใหญ่ช่วยปลอบใจ ให้หุตส่าห์ทำบุญแล้วแผ่กุศลไปให้พ่อบ่อยๆ พ่ออยู่ทางโน้นจะได้อนุโมทนา

คำว่า **ทางโน้น** ทำให้คุณยายอาจารย์เฝ้าซักถาม คำตอบก็เพียงว่าทำดีก็ได้ไปอยู่สวรรค์ ทำชั่วก็ต้องตกนรก คุณยายได้แต่รำพึงกับตนเองว่า สวรรค์และนรกอยู่ที่ไหนกัน ทำไม่จะรู้ได้ว่าพ่ออยู่ที่ใด ทำอย่างไรจึงจะได้พบความคิดเหล่านั้นได้วนเวียนติดอยู่ในใจไม่มีเวลาไว้คิดเรื่องอื่น จนอายุย่างเข้าสู่วัยสาว

คุณยายอาจารย์เล่าว่าเมื่อสมัยท่านเป็นสาวนั้น มีนิสัยแปลกๆ ที่สังเกตตัวเองได้ว่าไม่เหมือนหญิงสาวอื่นๆ คือแม้จะมีชายหนุ่มมาสนใจ แต่ท่านไม่มีความสนใจเรื่องเพศตรงข้ามเลย จิตใจวางเฉย เห็นใครในวัยเดียวกันมีเหย้าเรือนไปอย่างไร ก็ไม่รู้สึกรินดี กลับรู้สึกสงสารว่าไม่น่าจะต้องเป็นเช่นนี้ เมื่อถึงคราวของตนเองบ้างก็หลบเลี่ยงต่างๆ นานาจนพ้นมาได้

นอกจากนั้นที่เป็นนิสัยผิดคนธรรมดาอีก คือ **ความมักน้อย**ไม่ปรารถนาทรัพย์สินสมบัติแม้การช่วยครอบครัวทำนาแทนพ่อ ทำให้แม่และพี่ๆ ตอบแทนด้วยการซื้อเครื่องประดับเป็นทองคำชนิดต่างๆ ให้คุณยายอาจารย์ก็ไม่เคยยินดี คงให้แม่เก็บไว้โดยไม่คิดจะสนใจนำมาตกแต่ง ไม่ว่าจะเป็นเวลาปรกติหรืองานเทศกาลใด ความคิดหมกมุ่นที่รบกวนจิตใจ และไม่สามารถระบายความทุกข์นั้นให้ใครๆ ฟังได้คือพ่ออยู่ที่ไหน ทำอย่างไรเราจึงได้พบพ่อ มิฉะนั้นเราคงจะหุหนวกหาร้อยชาติแน่

ปีพุทธศักราช ๒๔๔๐ คุณยายอาจารย์ดีใจที่สุดเมื่อมีคนเล่าให้ฟังว่า **หลวงพ่อดปากน้ำ ภาษีเจริญ** ค้นพบวิธีปฏิบัติธรรมวิชาธรรมกาย รู้เห็นในข้อสงสัยต่างๆ แม้รกรสวรรค์ก็สามารถไปดูได้ พอได้ฟังข่าวก็แทบจะไปวัดปากน้ำให้ได้ในวันนั้น แต่การหาวิธีออกจากบ้านไม่ใช่ของง่าย จะรำล้าแม่โดย

บอกว่าจะไปปฏิบัติธรรมแม่คง
ไม่ยอม ใครๆ ก็คงจะไม่เข้าใจ
เพราะคนวัยเดียวกันไม่มีใคร
สนใจเรื่องอย่างนี้ ต้องคอย
จังหะเวลาอยู่จนถึง ๖ ปี จึง
ได้อ้างว่าจะไปอยู่กับน้ำที่
กรุงเทพฯ เพื่อหางานทำ ถ้า

แม่จะเฉลียวใจสักเล็กน้อย แม่คงจะสงสัย เพราะคุณยายอาจารย์ลำแม่และ
พี่น้องด้วยการออกปากยกทองรูปพรรณทั้งหมดให้ ตลอดจนถึงดินมรดกก็ไม่
ขอมลืทธิในส่วนแบ่ง ความมกน้อยของคุณยาย

แม่จะมองเห็นแม่บังเกิดเกล้า น้ำตาอาบหน้า หันหน้าหนีเข้าฝาเรือน
สะอึกสะอื้นให้เมื่อลูกกราบลา ไม่ใช่คุณยายอาจารย์จะไม่รักแม่ แต่อำนาจ
ของความปรารถนาในการปฏิบัติธรรมเพื่อตามหาพ่อที่แรงกว่ามาก ทำให้
หักใจถือห่อผ้าลงเรือนได้ไม่เหลียวหลัง มีแต่เงินที่แม่หยิบให้ ๒ บาทเท่านั้น
ติดตัวมา ลักษณะความเด็ดเดี่ยวปรากฏอย่างชัดเจนออกมา

การจะไปอยู่ในวัดปากน้ำ ไม่ใช่จะตรงเข้าไปอยู่ได้ง่ายๆ คุณยาย
อาจารย์ต้องอาศัยบ้านคนรู้จักกันอยู่ก่อน โดยทำงานให้ยิ่งกว่าลูกจ้าง ทำงาน
บ้านให้ทุกชนิด ขณะเดียวกันก็หาทางรู้จักผู้ที่ไปปฏิบัติธรรมที่วัดปากน้ำ
รอเวลาจนประสบโอกาสเหมาะ จึงเข้าไปอยู่ในวัดได้ด้วยความช่วยเหลือของ
อุบาสิกาทองสุข ลำแดงปั้น ผู้ที่คุณยายอาจารย์ระลึกด้วยความกตัญญูว่าเป็น
ผู้มีบุญคุณยิ่งในชีวิต ตลอดชีวิตที่อยู่ร่วมกันท่านปฏิบัติตนต่ออุบาสิกาคือเป็น
ครูคนแรกท่านนี้ด้วยความเหมาะสมทุกประการในทุกฐานะ ในบางครั้งก็ทำ
ในฐานะเป็นศิษย์ บางครั้งก็เป็นเพื่อน เป็นพี่ เป็นน้อง ดูแลกันและกันตลอด
มาจนถึงเวลาที่อุบาสิกาทองสุขถึงแก่กรรม

ศิษย์หลายๆ คนของคุณยายอาจารย์ จะยืนยันคุณธรรมที่เด่นชัดอีก

ข้อหนึ่ง คือ **ความกตัญญูทวด**ของท่านที่มีต่ออุบาสิกาทองสุข ตอนเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งที่มดลูกในยามท้ายของชีวิต เพราะหลายๆ คนได้เห็นการปรนนิบัติที่ท่านมีต่ออุบาสิกาผู้เป็นครูอดหลับอดนอนอยู่รักษาพยาบาลน้ำเลือด น้ำหนอง น้ำเหลือง ที่ไหลเลอะ พร้อมทั้งกลิ่นอันรุนแรง ไม่ทำให้คุณยายอาจารย์รังเกียจ พยาบาลใกล้ชิด จนตัวเองมีกลิ่นเหม็นนั้นติดตัว เพราะความสำนึกในพระคุณที่คนเจ็บได้เป็นผู้ชักนำให้ถึงธรรมเหนือกว่าความรู้สึกในความรังเกียจ ด้วยความคิดที่จะตอบแทนบุญคุณให้ถึงที่สุดจึงได้ลิ้มรสสุขภาพของตนเอง กินนอนไม่เป็นเวลา จนร่างกายผอมลง เมื่ออุบาสิกาทองสุขบอกว่า “แม่จันทร์ ฉันเห็นพระลอยมาเยี่ยมเต็มไปหมดแล้ว” อันเป็นวาระสุดท้ายของชีวิตทั้งที่ไม่มีเงินเลย ท่านก็ได้ใช้ปฏิภาณขอความร่วมมือจากศิษย์ จัดงานศพเป็นงานใหญ่สมเกียรติครูบาอาจารย์ของท่าน จากนั้นท่านก็ล้มเจ็บด้วยโรคหลายอย่างเป็นหนักมากแทบเอาชีวิตไม่รอด เพราะสุขภาพทรุดโทรมในระหว่างการดูแลรักษาพยาบาลอาจารย์

ความเป็นคนไม่มีความกังวลในระยะเจ็บป่วย บรรดาศิษย์พากัน

คุณยายทองสุข

ระส่ำระสายเพราะขาดที่พึ่ง หลากๆ คนหายหน้าไปไม่เข้าวัดคุณยายอาจารย์เองก็รักษาตัวอยู่บ้านศิษย์ผู้หนึ่งมีผู้บอกให้ท่านมาอยู่ที่วัดเพื่อรวบรวมศิษย์มิให้กระจัดกระจาย ท่านกลับไม่เดือดร้อน วางจิตเป็นอุเบกขาบอกแต่เพียงว่า

“ไม่มีอะไรกังวลใครจะไม่มาปฏิบัติธรรมอีกก็ตามใจคนอื่นๆ ยังมีอีกมาก **ธรรมะเป็นสิ่งที่ทรงคุณค่า คนรู้ค่าต้องมาหาธรรมะเอง ธรรมะไม่ใช่ของราคาสูงจะได้เอาใส่กระเจาดอกกระเดียดขาย**”

ขอย้อนกล่าวถึงความพากเพียรเสาะหาหนทางเข้าปฏิบัติธรรมของคุณยายอาจารย์โดยละเอียดสักเล็กน้อย เพราะอาจจะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีจิตใจ

ประเภทเดียวกันได้ถือเป็นตัวอย่างไม่ย่อท้อ คุณยายอาจารย์ออกจากบ้านมา พำนักอยู่บ้านญาติในจังหวัดพระนคร ใช้เวลาอยู่ที่นั่นระยะหนึ่งเพื่อสืบเสาะ ให้ทราบว่ามิมีบ้านใดที่คนในบ้านไปทำบุญที่วัดปากน้ำ เมื่อแน่ใจแล้วก็ลาญาติ ขอสมัครเข้าอยู่ในบ้านคุณนายผู้หนึ่ง ที่บ้านแห่งนั้นตอนเย็นเวลาประมาณ ๑ ทุ่ม ถึง ๒ หรือ ๓ ทุ่ม มีศิษย์วัดปากน้ำท่านหนึ่งคือ **อุบาสิกาทองสุข สำแดงปั้น** มาสอนการปฏิบัติธรรมให้ผู้ทีสนใจอยู่เป็นประจำ คุณยาย อาจารย์ขอยุ่ในบ้านนี้ โดยทำงานบ้านทุกอย่างให้เพื่อจตุตงหมายอย่าง เดียวคือเมื่อถึงเวลาอุบาสิกาสอนนั้นมาสอน คุณยายอาจารย์ก็ขออนุญาต **คุณนายเลียบ สิกาญจนานันท์** เจ้าของบ้านเรียนด้วย เจ้าของบ้านเป็นผู้มี จิตศรัทธาในเรื่องนี้อยู่แล้วจึงเต็มใจอนุญาต

การเรียนเริ่มแรกคงเหมือนกันกับผู้อื่นเรียน คือ ภาวนาด้วยคำว่า **“สัมมา อะระหัง”** พร้อมกับนึกนิมิตเป็นลูกแก้ว หรือ **องค์พระพุทธรูปแก้ว** อยู่ที่ศูนย์กลางกาย การฝึกหัด เริ่มแรกค่อนข้างยาก เมื่อหลับตาลง ความกังวลใจต่างๆ เรื่องการงาน เรื่องคิดถึงแม่ที่นครชัยศรี คิดถึงท้องทุ่ง กว้างก็เข้ามารบกวนอยู่บ่อยๆเมื่อนึกถึงคำที่ครูสอนไว้ว่า **“ความกังวลเป็นศัตรูสำคัญของสมาธิ”** รวมกับความปรารถนาอันรุนแรงเพื่อให้ได้พบพ่อ ทำให้คุณยาย อาจารย์เพิ่มความเพียรตั้งใจปฏิบัติเอาจริง หลับตาแน่น ตั้งใจภาวนา จะให้เห็นนิมิตด้วยตาเนื้อให้ได้ ซึ่งการทำอย่างนี้ไม่เป็นผล ทำให้ มีนศิระะ วิงเวียน หงุดหงิด ทำอย่างนี้อยู่เป็นเดือน ก็เห็นแต่ความมืด ไม่มี ความสว่างอย่างใดปรากฏ

คุณนายเลียบ

ท่านผู้เป็นครูเมตตาช่วยเหลือแก้ไขใหม่ สอนว่า ทำใจเฉยๆ เรื่อยๆ กำหนดบริกรรมนิมิตกับบริกรรมภาวนาเรื่อยไป อย่าให้มีกังวลอยากจะได้เร็วๆ พยายามอย่าขมใจ อย่าเกร็งตัว อย่ากดลูกนัยน์ตา เมื่อไม่เห็นก็อย่าเสียใจ

คุณยายอาจารย์จันทร์

เมื่อเห็นก้อย่าดีใจเกินไป เพราะนิมิตที่ได้ใหม่ ๆ จะหายไป

เมื่อเข้าใจดีแล้วก็ลองปฏิบัติใหม่โดยเริ่มทำใจเฉยๆ อย่างที่อุบาสิกาทองสุขแนะนำ แต่ก็อดที่อยากให้เห็นเร็วๆ ไม่ได้ คิดอยู่เสมอว่า ถ้าเห็นเมื่อไรแล้วจะต้องไปพบพ่อให้ได้ เมื่อมีความอยากมากเข้า ก็เหมือนกับวิ่งตามเงาคิด ท้อแท้ใจเหลือเกิน อีกใจหนึ่งก็คิดว่าบุญเรามีไม่พอ จึงไม่อาจจะเห็นธรรมได้ คิดฟุ้งซ่านไปต่าง ๆ นานา **ธรรมะมีจริงทำไมไม่เห็น** อุบาสิกา

ทองสุขให้ความกระจ่างทีละน้อยๆ **ธรรมะเป็นของมีจริง แต่ตัวเรายังดีไม่จริง ให้ค่อยทำค่อยไป** ถูกส่วนเมื่อไรจะเห็นเอง จึงนั่งปฏิบัติธรรมเรื่อยไปหวังจะให้ถูกส่วนมุ่งให้ใจหยุดอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เหนือสะดือ ๒ นิ้ว ตั้งอกตั้งใจมองหาจุดศูนย์กลางกายว่าอยู่ตรงไหน บังคับใจให้หยุดให้ได้ ความจริงขณะนั่งปฏิบัติธรรมใจไม่ฟุ้งซ่านวอกแวกไปทางไหนแล้ว กำลังอยู่ภายในกาย คิดอยู่อย่างเดียวคือหาฐานอันเป็นที่ตั้งของใจ ผลที่ได้รับคือความเหน็ดเหนื่อยเหมือนกับทำงานหนักๆ หายใจไม่ค่อยสะดวก ได้ทราบภายหลังจากอุบาสิกาทองสุขว่าใจของเราเป็นของละเอียดไม่ใช่ของหยาบ จะบังคับให้หยุดยอมนั้นไปไม่ได้ แม้ว่าใจเราจะไม่วอกแวกไปทางไหนก็ตาม ใจของเราต้องใช้วิธีทะล่อมทีละเล็กละน้อย เมื่อใจยอมก็หยุดเอง อุปมาเหมือนเราจะจับไก่เข้าเล้า ใจเรามุ่งจะจับไก่ ไม่ได้คิดอะไรอย่างอื่น ถ้าเราวิ่งพรวดพราดเข้าไปจับ ไก่ก็จะบินหนี เราจะได้ตัวไก่ เสียแรงเปล่าๆ แต่ถ้าหากเราค่อยๆ ทะล่อมเรียกไก่เข้ามา ไก่ก็จะเชื่องและยอมให้เราจับได้โดยง่าย ฉะนั้นได้กัณนั้น เราจะต้องบังคับด้วยกำลังมุ่งอยู่ที่เดียว พุ่งแรงเกินไปใจหยุดได้ยาก แต่ถ้าค่อยๆ ภาวนาประคับประคองนิมิต แม้เห็นบาง ไม่เห็นบ้าง แฉมบ้างไม่

แจ่มบ้าง ในที่สุดใจจะรวมตัวแล้วหยุดในที่ตั้งของใจเอง การใช้กำลังเป็นเรื่องของคนหยาบหาปัญญามีได้ ธรรมะเป็นของเยือกเย็น ต้องทำใจของเราให้เย็นจึงจะเหมาะกับการเรียนธรรมะ

การปฏิบัติธรรมที่ถูกต้องก็คือ ทำใจของเราให้เพียงแต่รู้สึกเฉยๆ ว่าใจเราอยู่ที่ศูนย์กลางกาย ไม่ควรรู้มากกว่านี้ อย่าคาดคะเนล่วงหน้าว่าต้องเห็นอย่างนั้นอย่างนี้ ถึงเวลาแล้วยอมเห็นเอง

เมื่อเข้าใจถึงขั้นนี้คุณยายก็ลองปฏิบัติใหม่ อุปสรรคต่างๆ ก็ยังไม่หมดสิ้นไป ภาพนิมิตเก่าๆ มักจะผุดขึ้นมาให้เห็นเสมอ บางครั้งก็เป็นภาพสิ่งที่เราไม่ต้องการ อุบาสิกาทองสุขต้องสอนต่อไปอีกว่าไม่ควรเอาใจใส่ในนิมิตนั้น จะเกิดขึ้นก็ให้เกิดไป ให้เฝ้ามองศูนย์กลางกายเสมอ มองอย่างมีสติว่า สิ่งที่เราต้องการก็คือใจหยุด เมื่อเราไม่สนใจหนักเข้าภาพเหล่านี้จะหายไปเอง อุปมาเหมือนแขกมาเยือนบ้าน เราเป็นเจ้าของบ้านไม่ยอมเอาใจใส่เขา เขาก็จะต้องเก้อเขินกลับไป

ด้วยความตั้งใจอันเข้มแข็งไม่ย่อท้อของคุณยายอาจารย์ แม้ไม่เห็นอะไรก็ไม่หมดความพากเพียรพยายาม แม้จะต้องใช้เวลาเพียรไปจนสิ้นชีวิตก็ยินดี เมื่อปฏิบัติติดต่อกันจากสัปดาห์เป็นเดือน จากเดือนเป็นปี จิตก็หวนงเหินว เหาธรรมะเป็นอารมณ์ แรกๆ ก็ปฏิบัติตอนที่ว่างจากงาน แต่เมื่อเคยชินหนักเข้าเวลาทำงานก็ภาวนา ปฏิบัติธรรมไปด้วยจนครบถึง ๒ ปี

ขณะภาวนากำหนดนิมิตอยู่จึงเห็นดวงกลมใสสว่างลอยนิ่งขึ้นมาตรงศูนย์กลางกาย เห็นชัดเจนแจ่มแจ้งทั้งลึมหาดลับตาอยู่ ๒-๓ วันจึงได้บอกอุบาสิกาผู้เป็นครู อุบาสิกาทองสุขจึงสอนให้มองเข้ากลางดวงกลมใสสว่าง

นั้นจะเห็นตัวเอง เมื่อคุณยายอาจารย์มองตามก็เห็นตัวเองชัดใสอยู่ ท่านผู้เป็นครูจึงสอนต่อไป ให้มองดูกายทิพย์ กายพรหม กายอรุปรพรม ทั้งหยาบและละเอียดที่ซ้อนกันอยู่ข้างในเป็นชั้นๆ เข้าไป แล้วจึงให้มองดูกายธรรมโคตรภู ท่านเกิดความคิดขึ้นมาว่า

“เราได้เห็นธรรมะแค่นี้ยังทำให้ใจสบายถึงเพียงนี้ แม้ใครจะเอาทองคำมาให้มีน้ำหนักเท่าตัวเรา แล้วขอซื้อเอาธรรมะไปไม่ให้เราเห็นอีก เราก็ไม่ยอม เรารู้แล้วว่าไม่มีอะไรช่วยได้ มีอยู่ทางเดียวคือธรรมะนี่เอง” คุณยายเกิดความรักธรรมะขึ้นจับใจ

เมื่อได้ปฏิบัติธรรมถึงขั้นนี้ คุณยายอาจารย์ก็ระลึกถึงพ่ออีกตามเคย จึงบอกอุบาสิกาทองสุข อุบาสิกาทองสุขจึงแนะนำอุปเท่ห์ให้เข้าสมาบัติตามแนววิชาธรรมกาย เมื่อจิตละเอียดดีแล้วก็ทำใจให้หยุดให้นิ่งเฉย **ให้กายทุกกายซ้อนอยู่ในองค์ธรรมกาย แล้วอธิษฐานจิตขอพบพ่อ**

พอเข้าธรรมกายถูกส่วน รู้สึกว่ากายเบาลอยล่องสงบอยู่ในที่ว่างว่าง เป็นทะเลเพลิงที่กำลังลุกโชติช่วง ชั่วครู่หนึ่งไฟที่กำลังไหม้อย่างร้อนแรงก็ค่อยๆ มอดลง ขณะเดียวกันรัศมีของธรรมกายเปล่งสว่างจ้าเห็นสภาพต่างๆ

ได้อย่างชัดเจน ปรากฏเห็นภาพของสิ่งมีชีวิตมากมาย รูปร่างต่างๆ กัน บ้างก็เป็นสัตว์ บ้างก็เป็นคน บ้างก็ตัวเป็นคนหัวเป็นสัตว์ บ้างก็หัวเป็นคนตัวเป็นสัตว์ บ้างก็อยู่ในเครื่องทนต์ทรมานเห็นพ่อแล้วรูปร่างหน้าตาของพ่อไม่เปลี่ยนแปลงเลยแต่งตัวดูใกล้เคียงกับเมื่อเป็นมนุษย์ กางเกงขาก๊วยชุดทำนาของพ่อก็ยัง

คงสวมอยู่ แต่พ่อดูซบผอม ใบหน้าหมองคล้ำเหมือนคนที่กำลังมีทุกข์ เมื่อพ่อเห็นลูกสาวก็วิ่งมาเกาะที่เข้าหิ้งคู่ พ่อกำลังมีทุกข์ **พ่อตกนรกเพราะเมื่อมีชีวิตอยู่พ่อคึดสุรามาก** ชื่อสุราดีมีวันละ ๑๐ สดางค์ (๑๐ สดางค์ในสมัยนั้นชื่อสุราได้เป็นขวด) นอกจากนั้น**พ่อได้เคยฆ่าสัตว์** ออกไปท่องนาก็จับบพ หอย ปู ปลา อยู่เป็นประจำ บางครั้งก็เชือดไก่ที่เลี้ยงไว้เป็นอาหาร เคยถามพ่อว่า พ่อฆ่าสัตว์ไม่กลัวบาปหรือ พ่อบอกว่าฆ่าเพื่อเป็นอาหารเลี้ยงชีพไม่ได้เอาไปค้าขายที่ไหน ถึงวันพระพ่อก็ไปทำบุญ คิดว่าบาปคงจะหายไป แต่ได้มาเห็นแล้วบาปของพ่อยังอยู่ พ่อกำลังถูกทรมานชดใช้บาป พ่อบอกว่าเมื่อใกล้จะละโลกพ่อเห็นนิมิตที่เคยทำบาป จิตจึงกระวนกระวายและเกาะอยู่กับนิมิตนั้น พ่อจึงถูกนำมาที่นี่

พ่อวิงวอนขอความช่วยเหลือน้ำตานองหน้า สงสารพ่อเหลือเกิน ไม่รู้จะช่วยพ่อได้อย่างไร เปรียบเสมือนพ่อกำลังจะจมน้ำ ตัวเองก็ว่ายน้ำไม่เป็น ช่วยพ่อไม่ได้ จึงร้องให้ออกมادتังๆ จนอุบาสิกาทองสุขถามขึ้น ก็บอกไปตรงๆ ว่าพ่อกำลังตกนรกเพราะคึดสุรา อยากจะช่วยพ่อให้พ้นทุกข์ แต่ก็จนปัญญา อุบาสิกาทองสุขแนะขณะที่ยังอยู่ในสมาธิ ให้อธิษฐานเรียกบุญบารมีที่ได้บรรลุถึง ธรรมอาราธนาธรรมกายช่วยพ่อ คุณยาย อาจารย์จึงอธิษฐานว่า

“ข้าพเจ้าตั้งใจปฏิบัติธรรมโดยเอาตัวเสี่ยงชีวิตนี้ เพื่อต้องการบรรลุธรรมจะได้มาช่วยพ่อบัดนี้ข้าพเจ้าบรรลุธรรมแล้ว ขออานุภาพพระธรรมกายจงบันดาลช่วยพ่อ ให้พ้นทุกข์ด้วยบารมีของข้าพเจ้าเถิด”

พอขาดคำก็ได้ยินเสียงพระธรรม-

กายกังวานก้อง บอกให้พ่อรับศีล พ่อยกมือพนมสมาทานศีลจนจบแล้ว พระธรรมกายก็ให้พ่อระลึกถึงบุญที่เคยทำไว้ขณะที่เป็นมนุษย์ ด้วยอนุภาพของพระธรรมกายและบุญของพ่อที่เคยทำตามประสาชาวบ้านนอก ทันใดนั้น กายของพ่อเบาและลอยสูงขึ้นๆ ติดตามธรรมกายของคุณยายอาจารย์ ผ่านสวรรค์ชั้นต่างๆ พ่อทำบุญไว้ไม่ใช่น้อยเหมือนกันพ่อไปได้ถึงสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีวิมานหลังเล็กเก๋คร่ำครว ไม่สูงโล่งดงามเหมือนวิมานของเทพองค์อื่นๆ พระธรรมกายพ่อบอกว่า วิมานที่ไม่สูงโล่งเป็นเพราะขณะที่พ่อเป็นคน วัตถุกีเข้าเหล้าก็กิน บุญก็ทำกรรมก็สร้าง มาสัตว์ติดชีวิตเพื่อเอามาทำบุญ พระธรรมกายสอนให้พ่อภาวนา “สัมมา อะระหัง” ดูกายของพ่อผ่องใสขึ้นมาก ต่างกับขณะอยู่ในนรก กายของพ่ออยู่ในสภาพทิพย์ อยู่วิมานชั้นดาวดึงส์

ความเป็นทุกข์ที่อยากจะรู้ว่าพ่ออยู่ที่ไหนพ่ออยู่อย่างไรก็หมดสิ้นไปแล้ว การได้ช่วยพ่อก็เหมือนขอขมาโทษ ได้เห็นสภาวะธรรมตามความเป็นจริง คนในโลกเมื่อเกิดมาก็ต้องแก่ ต้องเจ็บ ที่สุดก็ต้องตาย จะเอาอะไรติดตัวไปไม่ได้เลย แม้แต่สังขารร่างกายเราก็กัมภสลายไปในดิน สมบัติต่างๆ ของมนุษย์เหมือนของขอยืมไม่ใช่ของเรา เพราะตายไปแล้วเอาติดตัวไปไม่ได้

สิ่งที่เอาติดตัวไปได้ และเห็นได้ชัดด้วยตาธรรมกายคือ บุญและบาป เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ถ้าปลงได้ถึงขั้นนี้จะเห็นว่า ไม่มีอะไรดีกว่าการกระทำให้ถึงที่สุดแห่งกองทุกข์ การขจัดทุกข์ให้หมดสิ้นไปอย่างสิ้นเชิงก็มีทางเดียวคือ ถือเพศพรหมจรรย์ขอบวชเพื่อรักษาศีลให้บริสุทธิ์ สร้างสมทางบุญเอาติดตัวไปให้ได้มากๆ การเข้าวัด

คนในโลกทั่วไปเห็นกันว่าเป็นเรื่องของคนเฒ่าคนแก่ แต่คุณยายอาจารย์เห็น ว่าอายุ ๒๙ ปีของท่านสมควรแล้วที่จะสละฆราวาสวิสัย

เมื่อได้เห็นธรรมะแล้ว ความเดือดเดี่ยวเกิดขึ้นในใจว่า “จะต้องออกจากบ้านโดยเด็ดขาด จะไม่ยอมให้มีอะไรมายับยั้ง” จึงได้ปรึกษากับอุบาสิกาทองสุข ด้วยความช่วยเหลือของอุบาสิกาผู้เป็นครู จึงได้ลาคุณนายเลียบในวันพฤหัสบดี ตอนบ่ายวันนั้นเมื่อหลวงพ่อดูปากน้ำออกสอนธรรมะ อุบาสิกาทองสุขได้พาคุณยายอาจารย์เข้ากราบฝากตัว หลวงพ่อพูดทักคำแรกว่า **“มีงมันมาซ้ำไป”** แล้วให้ส่งตัวเข้าในสถานที่คันวิชาชั้นสูงทันที โดยไม่ต้องผ่านการทดสอบปฏิบัติธรรมเหมือนคนอื่นๆ คิณนั้นอุบาสิกาทองสุขจึงโกนผมให้ รุ่งเช้าก็ได้เปลี่ยนเพศเป็นอุบาสิกา

เมื่อเป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์ การเรียนธรรมขั้นสูงก็เริ่มง่ายขึ้น หลวงพ่อสอนให้รู้จักชั้น ๕ อายุตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ อินทรีย์ ๒๒ อริยสัจ ๔ ปฏิจลัมปะบาทธธรรม ๑๒ ด้วยเหตุที่ไม่รู้หนังสือจึงต้องอาศัยความรู้ที่เกิดจากการเห็นเท่านั้น ยิ่งทำยิ่งรู้ ยิ่งดูยิ่งเห็น ในที่สุดวิชาธรรมกายก็แตกฉานสุดจะประมาณ หลวงพ่อถามเกี่ยวกับธรรมะเป็นตอบได้ทุกข้อ ท่านถึงกับออกปากชมว่า **“เป็นหนึ่งในไม่มีสอง”** คำชมของหลวงพ่อกว่าในที่ประชุม จึงเป็นความภาคภูมิใจอย่างเหลือล้น

คุณยายอาจารย์เล่าถึงความสนุกสนานในการเรียนวิชาธรรมกายขั้นสูงจากหลวงพ่อ ล้วนแต่เป็นความรู้ที่นำมาห้ศรัทธา แปลกประหลาด ซึ่งไม่สามารถเล่าสู่กันฟังเป็นที่เปิดเผยได้ด้วยยังไม่ถึงเวลาอันสมควร

มีอยู่หลายเรื่องที่คุณยายอาจารย์เล่าแล้วพวกเราลูกศิษย์ตื่นเต้นกันมากเช่น ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง หลวงพ่อช่วยประเทศชาติ ศาสนาอย่างเต็มที่ด้วยวิชาธรรมกาย ในขณะนั้นหลวงพ่อมิศิษย์ที่เชี่ยวชาญวิชาธรรมกายเป็นพระภิกษุประมาณ ๓๐ รูป เป็นอุบาสิกาประมาณจำนวนเท่ากัน หลวงพ่อรู้การมาโจมตีของเครื่องบินข้าศึกด้วยอำนาจทางสมาธิจิต

แล้วให้ศิษย์ธรรมกายทั้งหมดของท่านช่วยกันปิดลูกกระเบิดลงทะเลบ้าง แม่น้ำบ้าง ปาฏิหาริย์ซ่อนประเทศ ซ่อนเมือง ซ่อนจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ บังตาให้เห็นเมืองเป็นป่า ให้มองเห็นที่รกร้างไม่มีคนเป็นเมือง หลวงพ่อคุมการทำงานนี้ด้วยตนเองทั้งวันทั้งคืน ด้วย

อำนาจอันแรงกล้าของศิษย์ธรรมกาย จึงเป็นที่เล่าลือกันในสมัยนั้นว่า ชาวบ้านมองเห็นด้วยนัยน์ตาว่า ตอนเรือบินเข้าศึกมาทิ้งระเบิด มีแม่ชีวัดปากน้ำเหาะขึ้นไปปิดลูกกระเบิด และไม่ใช่มีผู้เห็นเพียงคนเดียวหรือสองคน แต่ได้พากันเห็นเป็นจำนวนมากจนหนังสือพิมพ์เอาไปลงเป็นข่าวอยู่หลายครั้ง

มีครั้งสำคัญที่สุดอยู่ครั้งหนึ่งที่รู้จักกันอยู่เพียง ๓ คน คือหลวงพ่อ คุณยายอาจารย์ และนายประยูร มัคทายกของวัดในสมัยนั้น ครั้นนั้นหลวงพ่อสั่งว่า

“ลูกจันทร์ใช้ธรรมกายไปคูชิ มีลูกกระเบิดแปลกประหลาดลูกใหญ่กว่าเพื่อนอยู่ลูกหนึ่ง พวกสัมพันธมิตรประชุมกันว่าจะมาทิ้งที่ประเทศของเรา เพราะมีญี่ปุ่นอยู่แยะ คูชิ ถ้ามาทิ้งจะเป็นอย่างไร”

คุณยายอาจารย์ท่านเข้าสมาธิตามคำสั่งใช้ธรรมกายตอบหลวงพ่อดังที่ได้เห็นในญาณว่า

“ประเทศของเราเตียนราบเป็นหน้ากลอง แหกเป็นจุน ทั้งต้นไม้ใบหญ้าตึกตุนตึกดา ไม่มีอะไรที่มีชีวิตเหลืออยู่เลยเจ้าคะ” ขณะที่ตอบก็ให้รู้สึกอัศจรรย์ในฤทธิ์อำนาจของระเบิดลูกนั้นจริงๆ

หลวงพ่อก็ไม่พูดอะไรอีกเลย จากเวลานั้นศิษย์ในสถานเจริญภาวนาทุกคนต้องทำงานทางจิตกันทั้งวันทั้งคืน ไม่มีเวลาได้พักผ่อน หลวงพ่อควบคุมอย่างใกล้ชิด ตลอดเวลา ๗ วัน ๗ คืน งานหนักที่ท่านให้กระทำและเป็นความลับอยู่เพียงจะเปิดเผยขณะนี้คือ ให้ทุกคนช่วยกันเอาระเบิดลูกนั้นออกไปให้พ้นประเทศไทยในวันที่ ๗ ผลที่ปรากฏคือ พ้นไปจากประเทศไทยจริง แต่ไปทำความราบเรียบเป็นหน้ากลองไว้ที่เมืองอิโรซิมา ในประเทศญี่ปุ่น ที่เรารู้จักกันในชื่อต่อมาว่า**ลูกระเบิดปรมาณู**

(อาจจะไม่มีใครที่ได้อ่านแล้วอยากจะคิดค้นดูก็เป็นได้ บางท่านอาจไม่เชื่อซึ่งท่านก็ไม่ผิด เพราะท่านไม่เห็น บางท่านอาจเชื่อเพราะท่านได้เห็น ได้ยิน ได้ฟังด้วยตัวเอง บางท่านเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่งซึ่งก็ไม่ผิดเพราะสิ่งเหล่านี้เขาอาจทำได้จริงคอยแต่การพิสูจน์ด้วยตัวเองท่านเท่านั้น แต่ถ้าสงสัยจริงถึงขนาดนั้นก็มิทางพิสูจน์ลองไปสอบถามคณะกรรมการธิการของฝ่ายสัมพันธมิตรสมัยนั้นดูก็ได้ เข้าใจว่ายังมีอยู่อีกหลายคน)

คุณยายอาจารย์ได้รับการอบรมธรรมจากหลวงพ่อบ้างพอสมควร หลวงพ่อก็ขอร้องให้ช่วยสอนธรรมแก่ผู้อื่น ท่านว่า ถ้าไม่สอนแล้วจะไปนั่งนิพพานองค์เดียวในใจก็คิดว่าองค์เดียวก็องค์เดียว คนไม่รู้หนังสือจะไปสอนใครได้ ถ้าเขาไล่ปัญหาธรรมเกี่ยวกับปริยัติคงจะต้องติดขัด อีกประการหนึ่งธรรมะเป็นของลึกซึ้ง ละเอียดรู้ตามได้ยาก เห็นได้ยาก ไม่ใช่วิสัยของการนึกคิดคาดคะเนเอา เป็นเรื่องที่ต้องรู้ต้องเห็นด้วยตนเองจึงจะเข้าใจ

กระนั้น ด้วยความที่ไม่เคยผิดระเบียบวินัย กับความเคารพในครู อาจารย์แม้จะไม่เต็มใจสอนแต่เมื่อหลวงพ่อบอกคำสั่งก็รับปฏิบัติ มีอยู่ครั้งหนึ่งต้องไปถึงเพชรบุรี เพื่อช่วยเหลือนิคมภารวัดแห่งหนึ่ง ผู้ซึ่งมาขอร้องต่อหลวงพ่อก็ให้ช่วยส่งศิษย์ไปปราบพวกทรงเจ้าเข้าผี โดยมาใช้ศาลาวัดเป็นที่เข้าทรง คุณยายอาจารย์ได้เล่ารายละเอียดทำให้พวกลูกศิษย์อดหัวเราะเพราะรู้สึกขำไม่ได้ เพราะถึงแม้ท่านจะถูกแกล้งให้ไปพักศาลากลางป่าช้า

แกลังให้กินสมอจนท้องเดิน ท่านก็ยังสามารภใช้ธรรมกายจัดการผีที่เข้าทรงได้สำเร็จ เมื่อกลับมาแล้วทางวัดจึงส่งข่าวแจ้งมาว่าประชาชนเลิกรทรวงเจ้ากันไปแล้ว นับว่าได้ทำกุศลให้คนเลิกรมงายไปได้จำนวนไม่น้อย

ความเคารพครูอาจารย์และเคร่งครัดในวินัยนั้น ท่านปฏิบัติมาสม่าเสมอไม่มีต่างพร้อยตลอด ๓๐ ปีเศษ แม้ขณะนี้ (ปี พ.ศ.๒๕๒๑) ยังสังเกตเห็นได้บ่อยจากการที่เมื่อใดพบว่าลูกศิษย์คนใดดื้อดองไม่อยู่ในโอวาทท่านจะดักเตือนว่ากล่าวด้วยถ้อยคำรุนแรงบางคนถูกลงโทษอย่างหนักถึงขนาดท่านกำหนดเวลาไม่พูดด้วย การขัดคำสั่งที่คนอื่นอาจเห็นว่าเล็กน้อย สำหรับคุณยายอาจารย์ท่านจะถือเป็นเรื่องสำคัญเสมอ เพราะตัวท่านเองไม่เคยดื้อดองต่อครู

ไม่ใช่เรื่องการเคร่งครัดตรงต่อระเบียบวินัยเท่านั้น แม้แต่เวลา ท่านก็ตรงต่อเวลาจนราวกับว่าท่านเป็นนาฬิกาเสียเอง ถึงเวลาใดทำอะไร จะปฏิบัติตรงสม่าเสมอไม่ผิดพลาด ไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อยถึงจะเจ็บไข้ก็ไม่ยอมแพ้ปฏิบัติหน้าที่ไปทั้งไม่สบายอย่างนั้น ถ้าเป็นมากลุมไม่ไหวก็นอนออกคำสั่งไม่มีย่อท้อ

การสั่งสอนอบรมศิษย์ท่านทำด้วยความเมตตา แม้ตนเองจะไม่มีลูก แต่จากการอบรมนั้นแสดงความหวังดีเสียยิ่งกว่าศิษย์ทุกคนเป็นลูก บิดามารดาของชาวโลกถึงจะห่วงใยบุตรธิดามากเท่าใด ก็ห่วงกันได้เพียงชีวิตเดิยวนี้ แต่คุณยายอาจารย์ห่วงลูกศิษย์นั้นห่วงทั้งชาติปัจจุบันและอนาคตชาติต่อไป ท่านจะเน้นและกระตุ้นให้ศิษย์ทุกคนฝึกฝนในการทำควมดีอย่างไรไม่มีที่หยุด

ที่พอให้พยายามละกิเลสโดยชี้แจงอย่างละเอียดลออ ซึ่งบางครั้งชาวโลกจะเห็นเป็นของธรรมดา แต่ท่านเอามาแจกแจงจนเราซาบซึ้งใจว่า นั่นแหละเป็นกิเลสอย่างละเอียดทีเดียว

การสอนที่ท่านให้ต่อศิษย์ใกล้ชิด ถ้าคนที่ติดเหยื่อในโลกได้ยินจะต้อง

ตกใจมาก เพราะท่านสอนให้รู้จักเอาตัวรอดจากกิเลส เดินออกจากกาม ออกจากความทุกข์ของโลก ให้รู้จักป้องกันตัวให้พ้นเหยื่อล่อของกาม ความสะอาด

ของจิตใจในการประพฤติดพรหมจรรย์ของท่านลูกศิษย์ทุกคนตระหนักดี การสั่งสอนของท่านเป็นแบบผ่าตัด ตรงและรุนแรง เป็นแนวประหลาด เช่นตัวอย่างท่านกล่าวว่า เมตตากฤษณาและสงสาร พาเราตกเหว ต้องเอาอุเบกขาเป็นแถวลยโยนลงไปให้เมตตาสงสารไต่ขึ้นมา นี่เป็นข้ออรรถธรรมที่ค่อนข้างลึกซึ้งในการสู้รบกับกิเลส ซึ่งจะไม่บรรยายให้ละเอียดไว้ ณ ที่นี้

มีบางครั้งบางคราวที่ท่านต้องอดทนจนจับใจศิษย์ เช่นตอนที่ผู้ใกล้ชิดของศิษย์รุมกันโกรธท่าน กล่าวหาว่าท่านเป็นผู้ล้างสมองให้คนของเขาละกิเลสละทิ้งความสุขทางโลกหันมาปฏิบัติธรรม บางรายไปอย่างอันธพาลยืนชี้หน้าว่าท่านสาตเสียเทเสีย ท่านคงรู้ด้วยวิธีนี้จึงเจ็บใจไว้ในกาย ปฏิบัติกัมมฐานสู่การกระทำเช่นนั้นมิผลให้ท่านมีจิตผ่องแผ้วไม่สะดุ้งสะเทือนโกรธแค้น ท่านไม่สู้ด้วย วิธีโกรธตอบ ท่านกล่าวว่า

“ชาติหน้ามีจริง ชาตินี้เราเป็นได้แค่นี้ใช้หนี้อยู่ก็อดทนเอา จะสู้

ทำความดีไม่ถอย ซาติน้ำจะไม่ให้เป็นอย่างซาตินี้แน่นอน”

ความมหัสจรรย์ที่น่าคิดอีกประการคือ คุณยายอาจารย์ไม่มีความรู้ทางโลกเลย เดือนหนึ่งปีหนึ่งจะออกนอกที่พักแทบจะนับครั้งถ้วน แต่ถ้าศิษย์คนใดมีปัญหา ไม่ว่าจะเรื่องส่วนตัว เรื่องครอบครัวหรือเรื่องราชการ ซึ่งบางครั้งผู้เป็นเจ้าของเรื่องหาทางออกไม่ได้ ถ้ากราบเรียนปรึกษาท่าน จะไม่มีใครผิดหวังจากคำแนะนำนั้นสักครั้งเดียว จะต้องได้รับผลสำเร็จอย่างมหัศจรรย์ทุกครั้ง โดยเฉพาะถ้าเป็นปัญหาเฉพาะหน้าแล้ว สุดท้ายจะกล่าวชมปฏิภาณของท่านได้ การแสดงอาการไม่รู้ทันผู้อื่นที่คนทั่วไปเห็นอยู่นั้น ได้ปิดบังไม่ให้ใครเห็นปัญญอันชาญฉลาดของท่านเสียสิ้นเชิงมีแต่ศิษย์ใกล้ชิดเท่านั้นที่ทราบ

รัศมีของคุณยายจันทร์ ขนนกยูง

เมื่อสมัยที่คุณยายจันทร์ยังพักอาศัยกับคุณยายทองสุขในวัดปากน้ำได้มีครูจากโรงเรียนเยียนาฯ จ.เชียงใหม่ มาพักที่บ้านคุณยายทองสุขเพื่อปฏิบัติธรรม คุณครูผู้นี้มีลูกศิษย์ชื่อ เจ้าสร้อยมาลา ณ จำปาศักดิ์ ซึ่งขณะนั้นมีอายุเพียง ๑๕ ปี ได้ติดตามมาด้วย

เจ้าสร้อยมาลาฯ เล่าให้ฟังว่า ในราวปี พ.ศ.๒๕๐๕ ท่านได้ติดตามคุณครูมุกดา โอยเสน ซึ่งเป็นลูกศิษย์วัดปากน้ำ มาปฏิบัติธรรมที่วัดในช่วงปิดเทอม ท่านเองไม่เต็มใจมา แต่เกรงใจคุณครูจึงต้องมาด้วย ท่านมาพักที่วัดปากน้ำอยู่ ๔ คืน อยู่ที่กุฏิคุณยายทองสุขเดิม ขณะนั้นคุณยายทองสุขสิ้นชีพแล้ว แต่คุณยายอาจารย์ยังพักอยู่ ที่กุฏินั้น เจ้าสร้อยมาลาฯ เล่าว่าครั้งแรกที่เจอกัน ท่านจำชื่อคุณยายได้แม่นยำเพราะรู้สึกว่ชื่อนามสกุลแปลกดี ตกตอนเย็นคุณครูมุกดา หาข้าวให้รับประทานแต่ท่านรับประทานไม่ได้ เพราะกับข้าวเป็นน้ำพริกกะปิ ท่านแพ้จึงจึงไม่ได้รับประทาน อีกทั้งจาน ช้อนก็เป็นสังกะสี เมื่อคุณครูบังคับจึงแสดงอาการไม่พอใจ แต่คุณยายอาจารย์ท่านไม่ถือโกรธเลย ท่านบอกว่า “ไม่เป็นไร ไม่กินก็ไม่เป็นไร” แล้วท่านก็เดินไปหยิบกล้วยมาให้

ด้วยความหวังดีเกรง
เจ้าสร้อยมาลาฯ จะ
ทิว แต่เจ้าท่านก็ไม่
ยอมรับประทานอีก
เพราะกำลังโกรธ
ท่านไม่เคยลำบาก
เนื่องจากท่านเป็นเจ้า
มีตระกูล มีบริวาร

แวดล้อมมากมาย คิณนั้นท่านจึงเข้านอนทั้งที่ท้องว่างและมีอารมณ์ขุ่นมัว ท่าน
เล่าว่าท่านนอนมองหลังคาลังกะสีของบ้านและนึกไปว่าถ้าฝนตกจะรั่วใส่
เราไหมนะ และทำไมเราต้องมานอนในที่อย่างนี้

ราวตีสามของคิณนั้นท่านสะดุ้งตื่น ได้ยินเสียงของคุณยายทองสุก
จากเทป เสียงดังชัดเจนมากพูดอย่างเฉียบขาดว่า “ให้ประคองดวงจิตของคุณ
ประคองดวงธรรมกายไว้เหนือสะดือ แม้คุณจะมี จะเขี้ยว จะตด ก็ให้ สัมมา
อะระหังไว้” ตอนนั้นเจ้าสร้อยมาลาฯ ท่านไม่เข้าใจ ท่านนึกไม่พอใจว่าทำไม
พูดคำไม่สุภาพ และพอมองออกไปนอกมุ้งเห็นคุณยายอาจารย์ ท่านนั่งสมาธิ
อยู่ที่แปลกคือท่านเห็นแสงสว่างเป็นวงอยู่รอบศีรษะของคุณยายอาจารย์ด้วย
เป็นแสงสีขาวนวล ซึ่งท่านมาทราบในภายหลังว่าเป็นแสงที่นักวิทยาศาสตร์
เรียกว่า แสงออโรรา ซึ่งมีทั้งสีเขี้ยว เหลือง ส้ม แต่แสงสีขาวนวลนี้แสดงถึง
พลังอันสูงสุด ท่านเคยเห็นแสงอย่างนี้ครั้งหนึ่งเมื่อคราวเป็นไข้หนัก ใกล้ตาย
พอมาทเห็นแสงอย่างนี้จากคุณยายอาจารย์อีก จึงนึกศรัทธา ใจก็เลื่อมอ่อน
โยนลง เข้าขึ้นมากท่านรับประทานข้าวได้ไม่บ่นอีก

พอราว ๘ โมงเช้า มีแม่ชีและผู้คนเยอะแยะไปกราบศพหลวงพ่อดำ
ปากน้ำ ท่านก็ตามक्रमุกดาไปด้วย โดยไม่รู้จักหลวงพ่อดำปากน้ำเลย เมื่อ
ได้ยินพระน่านั่งสมาธิแบบสัมมา อะระหัง ท่านยังไม่หายโมโห จึงแกล้งภาวนาว่า

ล้มมาอะระหอย (ถึงตอนนี้เจ้าสร้อยมาลาฯ ท่านยกมือไหว้ทว่มีศึระะว่า ล่าธุ
ขออย่าได้เป็นบาปติดตัวเลย ตอนนั้นไม่รู้เรื่องจริงฯ) ขณะที่ท่านภาวนาอย่าง
นั้นท่านก็ได้เห็นพระรูปหนึ่งที่ท่านไม่รู้จัก เอาอะไรมาตีศึระะท่านแล้วคว่าให้
ใช้คำภาวนาให้ถูก และต่อไปภายหน้าจะมีญาณรู้เห็นมากกว่าคนธรรมดา
ท่านยังเถียงพระรูปนั้นไป แต่จำหน้าพระรูปนั้นได้อยู่ ครั้นนั่งสมาธิกันเสร็จ
แล้วก็มีการแจกพระของขวัญกัน ตอนนั้นทำบุญกันองค์ละ ๓๐ บาท โดยให้
รับได้คนละ ๑ องค์เท่านั้น แต่เจ้าสร้อยมาลาฯท่านเป็นเด็กแก่น ท่านจึงเวียน
เข้าไปรับอีก เมื่อรอบแรกท่านรับฯจึงไม่ได้มองอะไร แต่เจ้าสร้อยมาลาฯท่าน
เป็นเด็กแก่น ท่านจึงเวียนเข้าไปรับอีก เมื่อรอบแรกท่านรับฯจึงไม่ได้มองอะไร
พอเข้าไปรอบที่สองท่านมีเวลาเหลียวมองไปรอบๆ จึงได้เห็นโลงศพตั้งอยู่
มีดอกไม้วัดไว้สวยงามจึงรู้ว่าต้องเป็นคนดีเป็นที่นับถือ ครั้นเงยหน้าเห็นรูป
หลวงพ่อดปากน้ำ ท่านสะดุ้ง นึกได้ว่าเป็นพระที่มาเตือนท่าน เมื่อได้ถาม
พระที่กำลังแจกพระของขวัญจึงได้รู้ว่าเป็นหลวงพ่อดปากน้ำจริงๆ และต่อ
มาภายหลังท่านได้ทำสมาธิแบบล้มมา อะระหัง เรื่อยมา และมีญาณรู้เห็น
อย่างที่หลวงพ่อดท่านพูดไว้ทุกประการ

เจ้าสร้อยมาลาฯแม้จะเป็นเด็กอายุเพียง ๑๕ ปี ในขณะนั้น ก็ยัง
ประทับใจในตัวคุณยายอาจารย์จันทร์ ขนนกยูง เมื่อเอยถึงคุณยายอาจารย์
ท่านจะบอกได้ทันทีว่าคุณยายเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน และท่านไม่เคยถือ
โกรธใคร แม้จะได้พักอยู่กับท่านเพียง ๔ คืน ก็ยังประทับใจ และรำลึกถึงคุณ
ยายอาจารย์อยู่เสมอ ท่านไม่ได้มีโอกาสดูกลับไปกราบอีก แต่หลังจากนั้นท่าน
ได้นั่งสมาธิตามแนวล้มมา อะระหัง เรื่อยมา และท่านไม่ได้แกลังภาวนาผิดๆ
อย่างนั้นอีก

ปัจจุบันนี้เจ้าสร้อยมาลาฯ จะนำอาหารไปถวายพระที่วัดใกล้บ้าน ท่าน
สวดมนต์ทำวัตรและนั่งสมาธิทุกวันไม่เคยขาดเลย

แต่เดิมด้วยคิดว่าตนเองไม่มีความรู้ทางหนังสือ การสอนผู้อื่นคง

ลำบากเพราะความรู้ที่มีอยู่ได้จากภาคปฏิบัติล้วนๆ จึงไม่คิดจะสอนใคร
ครั้นรำลึกถึงคำสั่งครั้งสุดท้ายของหลวงพ่อก็ให้ไว้ว่า **ให้ช่วยกันเผยแผ่วิชา
ธรรมกายของพระพุทธองค์** คุณยายอาจารย์จึงต้องรับหน้าที่อบรมสั่งสอน
ผู้ไฝ่ธรรมตลอดมาจนกระทั่งปี พ.ศ.๒๕๒๑ แม้อายุใกล้จะ ๗๐ ปีแล้ว ท่านก็
ยังไม่ทิ้งหน้าที่ตามคำสั่งของหลวงพ่o ใครที่เป็นศิษย์เห็นท่านแล้วจะรู้สึกภูมิใจ
ดูท่านแข็งแรง ว่องไว แต่เมื่อนึกถึงอายุของท่าน บางทีทำให้อดใจหายไม่ได้
ท่านกำลังนับวันจากพวกเราอยู่ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าท่านจะยังอยู่หรือจากไป
สิ่งหนึ่งที่ได้ทิ้งไว้ให้พวกเราได้กราบระลึกถึงคือ **“ความเป็นตัวอย่างอัน
ยอดเยี่ยมในการสร้างบารมี”** จะมีใครบ้างสักกี่คนหนอที่จะเดินทางตาม
ตัวอย่างอันวิเศษนี้ ปัจจุบันคุณยายจันทร์ได้ละสังขารไปแล้ว เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๓
สิริอายุได้ ๙๒ ปี

อาจารย์แม่ชีไฉย ธีรสวัสดิ์

อาจารย์แม่ชีเอียร์ ชีรสวัสดิ์

หนึ่งในบรรดาศิษย์ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ (สด จนทสโร) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ “วิชชาธรรมกาย” อีกท่านหนึ่ง คือ **อาจารย์แม่ชีเอียร์ ชีรสวัสดิ์** ซึ่งในปี พ.ศ.๒๕๒๗ นี้ ท่านมีอายุได้ ๗๙ ปี และลูกศิษย์ของท่านมักจะเรียกท่านว่า “คุณแม่” หรือ “คุณยาย”

อาจารย์แม่ชีเอียร์ ถือกำเนิดในวันพฤหัสบดี เดือน ๓ ปีมะเส็ง พ.ศ. ๒๔๔๘ ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี บิดาท่านชื่อ ไกร และมารดาท่านชื่อ นามิพี่น้องร่วมบิดามารดา ๕ คน เป็นหญิง ๒ คน และชาย ๓ คน โดยอาจารย์แม่ชีเอียร์เป็นบุตรคนที่ ๔

ชีวิตในเยาว์วัยของท่านนับว่ามีความสุขและความอบอุ่นตามสมัยเวลา บิดามารดาท่านมีอาชีพค้าขายอิฐทราย โดยล่องเรือมาขายที่กรุงเทพฯ และอาจารย์แม่ชีเอียร์ได้หัดอ่านเขียนกับพี่น้องที่บ้านจนพออ่านออกเขียนได้ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาในสมัยนั้นยังไม่ค่อยแพร่หลาย เด็กผู้หญิงมักไม่ได้รับการส่งเสริมด้านการศึกษาเท่าที่ควร มารดาของอาจารย์แม่ชีเอียร์สิ้นชีวิตลงเมื่อท่านอายุได้เพียง ๗ ปี ครั้นอายุได้ ๑๕ ปี บิดาได้พาครอบครัวโยกย้ายมาอาศัยอยู่ที่จังหวัดนนทบุรี โดยบิดาท่าน

ยังคงยึดอาชีพเดิมคือ ค้าขายอิฐทรายต่อไป

เมื่ออายุได้ ๒๕ ปี ท่านได้สมรสกับนายพิง อีรสวัสดิ์ ซึ่งเป็นพ่อค้าส่งของจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายภายในประเทศ เมื่ออายุ ๓๐ ปีจึงให้กำเนิดบุตรชายหนึ่งคนชื่อ เกษม อีรสวัสดิ์ ซึ่งสามีและท่านได้ส่งให้เรียนที่โรงเรียนอัสสัมชัญ จนจบชั้นสูงสุดของโรงเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจึงเข้าทำงานในบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งจนถึงปัจจุบันนี้

หลังจากคลอดบุตรแล้ว ท่านก็เริ่มสนใจพระพุทธธรรม โดยมาทำบุญฟังเทศน์ และนั่งภาวนากับหลวงพ่อดปากน้ำ ณ วัดปากน้ำเป็นประจำเท่าที่โอกาสจะอำนวย

เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองอุบัติขึ้น และประเทศไทยต้องเข้าสู่สงครามด้วยภาวะจำยอม มีทหารญี่ปุ่นอยู่เต็มบ้านเมือง เครื่องบินฝ่ายพันธมิตรก็เข้าโจมตีทิ้งระเบิดทั่วไป อย่างหนักทั้งที่ฝั่งกรุงเทพฯ และฝั่งธนบุรี ในคราวนั้นท่านได้รับความเดือดร้อนจากภัยสงครามเป็นอย่างมาก แต่ครอบครัวของท่านมิได้โยกย้ายหนีสงครามออกไปต่างจังหวัดเช่น บางครอบครัว ในครั้งนั้นท่านจึงอธิษฐานจิตต่อหน้าพระพุทธปฏิมากรว่า “ขอให้บ้านและร้านค้าจรงอดพ้นจากภัยของระเบิด ซึ่งถ้ารอดพ้นไปได้แล้ว ท่านจะขอบวชชีและปฏิบัติธรรมถวาย ปรากฏว่า บ้านและร้านค้าของท่านอยู่รอดปลอดภัยมาจนสงครามสงบ ดังนั้น เมื่อทางการประกาศยุติสงครามได้ ๓ วัน ท่านจึงเข้ามาพักที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ อยู่ ๑ อาทิตย์แล้วจึงบวชด้วยความยินยอมของสามี โดยหลวงพ่อดปากน้ำได้เมตตาทำพิธีบวชให้เองในครั้งนั้น ถ้าใครถามท่านว่าจะบวชนานเท่าใด ท่านจะตอบว่า ยังไม่แน่ สบายใจหรืออยู่ได้แค่วันก็เอาแค่นั้น ท่านมิได้มีความตั้งใจอยู่เลยว่าจะบวชจนตลอดชีวิต เพราะขณะนั้นวัยของท่านก็เพียง ๔๐ ปี อีกทั้งสามีและลูกชายวัย ๑๐ ขวบอีกคนหนึ่งที่ยังต้องห่วงใยและผูกพันอยู่

หลังจากบวชแล้ว ท่านได้เรียนธรรมปฏิบัติกับหลวงพ่อดตามเวลาที่

แม่ชีทองสุข ลำแดงปั้น แม่ชีเอียร์ อีร์สวัสดิ์

พระเดชพระคุณหลวงพ่от่านลงสอน นอกจากนั้น ท่านยังได้เรียนกับอาจารย์แม่ชีทองสุข ลำแดงปั้นอีกด้วย ท่านจึงถือว่าแม่ชีทองสุขเป็นอาจารย์ของท่านอีกผู้หนึ่ง แต่ในช่วงพรรษาแรก ท่านยังมิได้ “ธรรมกาย” และเป็นบุญของท่านที่ยังไม่ได้มีเหตุให้สึกออกไปเสียก่อน จนต่อมาใน พรรษาที่ ๒ วันหนึ่งหลวงพ่อสั่งให้แม่ชีทองสุขออกไปสอนธรรมปฏิบัติตามต่างจังหวัดโดยเริ่มที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และอนุญาตให้เลือกแม่ชีอีกคนไปเป็นเพื่อนด้วย ซึ่งอาจารย์แม่ชีทองสุขก็ได้เลือกท่านเนื่องจากเห็นว่าเหมาะสมที่สุด แม้ว่าท่านยังไม่ได้ธรรมกายในขณะนั้น เมื่ออาจารย์แม่ชีทองสุขนำความไปกราบเรียนหลวงพ่от่าน หลวงพ่от่านก็เห็นชอบด้วย และกล่าวว่า “ไปเถิด แล้วจะได้ธรรมกายกลางทางนั่นแหละ” และก็สมจริงดังคำทำนายของหลวงพ่อวัดปากน้ำ คือ ท่านได้ธรรมกายระหว่างเดินทางไปทำการสอนจริงๆ และสามารถเริ่มลงมือสอนธรรมปฏิบัติแก่สาธุชนผู้สนใจได้เลยในทันที

ต่อจากบางปะกง อาจารย์แม่ชีทั้งสองท่านก็ได้ไปสอนธรรมปฏิบัติที่ชลบุรี ได้พักอยู่ที่วัดช่องลม เป็นเวลาหลายเดือน ประชาชนที่นั่นได้ธรรมะ

กันมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านสมภาร ท่านก็ได้ธรรมะ ซึ่งท่านก็ได้ช่วย
ดำเนินการสอนต่อไป อาจารย์แม่ชีทองสุข และศิษย์เอกของท่านก็ได้
นมัสการลาท่านสมภารวัดช่องลม ไปสอนธรรมปฏิบัติที่วัดหนองตำลึง
ประมาณเดือนหนึ่งและต่อมาที่วัดหนองข้างคอกอีกเดือนหนึ่ง จากนั้น
อาจารย์แม่ชีเธียรกับอาจารย์ของท่านก็ได้เดินทางไปสอนธรรมปฏิบัติที่
ตำบลพนัส และจึงย้อนกลับไปช่วยท่านสมภารวัดช่องลม ที่จังหวัดชลบุรีใหม่
อีกเป็นเวลาหลายเดือน ก่อนเดินทางกลับมาราบนามัสการรายงานต่อหลวง
พ่อที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

หลังจากได้ธรรมกาย และได้เรียนธรรมสูงยิ่งขึ้น ท่านก็ตัดสินใจ
แน่วแน่ที่จะช่วยเผยแผ่วิชชาธรรมกายแก่สาธุชนทั่วไป และไม่คิดจะสึกกลับ
สู่เพศคฤหัสถ์อีกเลย ท่านได้เดินทางไปสอนธรรมปฏิบัติกับอาจารย์แม่ชีทองสุข
ตามคำสั่งของหลวงพ่อเรื่อยมา

สถานที่ต่างๆ ที่ท่านไปนั้นมีมากมาย เช่น ชลบุรี เชียงใหม่ อโยธยา
พิษณุโลก สระบุรี นครสวรรค์ ฯลฯ มีผู้ได้ธรรมะทั้งบรรพชิตและฆราวาสกัน
ในทุกจังหวัดและตำบลที่ได้ไปสอนนั้นเป็นที่อนุโมทนาอย่างนักและที่นครสวรรค์
นี้เองได้มีผู้มีจิตศรัทธาขอให้ท่านสอนประจำอยู่ที่นั่นโดยสร้างสำนักปฏิบัติธรรม
ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยด้วย ที่ถนนดาวดิงส์ อ.เมือง จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อท่าน

นำเรื่องไปเรียน
ปรึกษากับหลวงพ่
เรื่องจะอยู่ประจำที่
นครสวรรค์ หลวงพ่
ให้การสนับสนุนโดย
บอกว่า “อยู่ที่นั่นจะ
ดีเพราะมีญาติพี่น้อง
และพวกพ้องใน

แม่ชีทองสุขสอนธรรมกาย ณ วัดอุปคุต จ.เชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๔๙

อดีตชาติอยู่ที่นั่นมาก” ด้วยเหตุนี้ ท่านจึงไปอยู่ประจำที่สำนักปฏิบัติธรรมที่จังหวัดนครสวรรค์เรื่อยมา

ทุกๆ ปีในงานกฐินของวัดปากน้ำ อาจารย์แม่ชีเอียรจะนำศิษยานุศิษย์ครั้งละ ๓๕ คัณธมาทอดกฐินเป็นประจำมิได้ขาด ท่านถือเป็นข้อปฏิบัติเรื่อยมา จนกระทั่งปี พ.ศ.๒๕๒๑ ซึ่งท่านมีอายุได้ ๗๒ ปี ท่านได้ล้มป่วยเป็นโรคหัวใจและความดันสูง จึงได้เข้ามาพักรักษาตัว ณ วัดปากน้ำ เพราะการเดินทางไปรักษาตัวในโรงพยาบาลกระทำได้สะดวกกว่า ท่านจึงได้กลับเข้ามาประจำอยู่ที่วัดปากน้ำอีกครั้งหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม ท่านยังมีความเมตตาและห่วงใยลูกศิษย์ทางนครสวรรค์ ดังนั้น ในระหว่างเข้าพรรษาท่านจะเดินทางไปประจำอยู่ที่สำนักปฏิบัติธรรมที่นครสวรรค์ และนำลูกศิษย์มาทอดกฐินที่วัดปากน้ำทุกปีเช่นเคย

ถึงแม้ท่านจะมีอายุมาก และมีโรคภัยเบียดเบียน ท่านก็ไม่เคยย่อท้อ ยังเมตตาสั่งสอนศิษยานุศิษย์เสมอมา ท่านเตือนผู้ปฏิบัติธรรมอยู่เสมอว่า “ขอให้ตั้งใจทำให้จริงๆ จังๆ แล้วจะพบของจริง” แม่ชีเอียรละสังขารไปเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๙ ด้วยอาการอันสงบ คงเหลือไว้แต่คุณธรรมความดีที่ได้สร้างไว้ เป็นต้นแบบแก่อนุชนรุ่นหลังสืบไป

คุณครูตรีธา เนียมมำ

คุณครูตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อดปากน้ำ

นางสาวตรีธา เนียมขำ เป็นบุตรของ นายดวง นางฟุ่ม เนียมขำ ภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๓๐ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เกิดวันเสาร์ที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ.๒๔๖๙ ตรงกับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๕ ปีชวาล

การศึกษา

- การศึกษาสามัญ มัธยม ๓
- การศึกษาพระปริยัติธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก

พ.ศ.๒๔๘๒ อายุ ๑๓ ปี มาอยู่วัดปากน้ำ
ภายใต้บารมีธรรมของพระเดชพระคุณหลวงพ่อด

พ.ศ.๒๔๘๓ อายุ ๑๔ ปี ได้บวชเป็น
แม่ชี เพื่อศึกษาพระปริยัติธรรมและบำเพ็ญกิจ
ภาวณาตามแนววิชาธรรมกาย จนสามารถ
รับใช้สนองงานที่ท่านได้มอบหมายไว้

พ.ศ.๒๔๙๔ อายุ ๒๖ ปี ได้ลาสิกขาจาก
แม่ชี แล้วได้อยู่ปฏิบัติและรับใช้หลวงพ่อด
ตลอดมา

ได้ช่วยแบ่งเบาภาระของเจ้าประคุณ

คุณครูตรีธา เนียมขำ

สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ปัจจุบัน ในการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ที่หลวงพ่อดำรงไว้ ทั้งในด้านการศึกษาด้านการปฏิบัติธรรม ในด้านการก่อสร้างเสนาสนะ และถาวรวัตถุ ในด้านอาหารบิณฑบาต อีกทั้งเป็นผู้ริเริ่มดำเนินการในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานวัดปากน้ำ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๔ จนถึงปัจจุบันและได้หาเจ้าภาพผู้เป็นประธานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานจนถึง พ.ศ.๒๕๖๗ อีกทั้งยังช่วยดูแลการก่อสร้าง หอเจริญวิปัสสนา การบรรจุพระผงธรรมชั้นธ จำนวน ๑,๒๐๑,๒๕๐ องค์ ณ หอเจริญวิปัสสนา และในการสอนภavana ใน วันเสาร์-อาทิตย์ วันหยุดราชการ ณ หอเจริญวิปัสสนา

ปัจจุบัน

คุณครูตรีธาอายุ ๗๗ ปีแล้ว แต่ก็ยังปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญ คือเป็นนายกสมาคมศิษย์เก่าหลวงพ่อดำรงไว้ อันเป็นตำแหน่งทรงเกียรติซึ่งอดีตนายกสมาคมฯ มีท่านอดีตผู้พิพากษา สุธรรม จันทร์กลัด เป็นอาทิ

ความเป็นมาของการเข้าวัด

ข้าพเจ้ามาอยู่วัดปากน้ำตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๘๑ มีอายุเพียง ๑๓ ปี

เพราะบิดาของข้าพเจ้าได้พามาโรคข้าพเจ้าซึ่งป่วยหนักมานานถึง ๑๒ ปี มารักษาโรคกับหลวงพ่อดำรงไว้ เนื่องจากไม่มีหมอคนใดที่จะสามารถรักษาให้หายได้ ข้าพเจ้าจึงได้มีโอกาสมาฝึกนั่งภาวนากับหลวงพ่อดำรงไว้ จนปฏิบัติได้วิชา

ธรรมกาย และท่านได้รักษาโรคให้มารดาของข้าพเจ้าด้วยวิชาธรรมกาย จนมารดาของข้าพเจ้าหายจากโรคมีร่างกายแข็งแรงเป็นปกติ มีชีวิตต่อมาได้

๒๔ ปี หลังจากนั้นหลวงพ่อก็ขอข้าพเจ้าจากบิดามารดา ให้มาบวชชีและอยู่ปฏิบัติกิจภวณาในวัดปากน้ำข้าพเจ้าจึงต้องจากบิดามารดา ญาติพี่น้อง มาอยู่ในความอุปการะของพระเดชพระคุณท่านตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาหลวงพ่อก็ท่านจึงเปรียบเสมือนบิดาผู้ให้กำเนิดของข้าพเจ้า ท่านได้ให้ความรู้ อบรมดูแลสั่งสอนการประพฤติปฏิบัติ ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ให้ความเมตตาปราณีห่วงใยสารพัดสุดจะพรรณาได้หมดสิ้น

นอกจากท่านจะมีอุปการะคุณแก่ข้าพเจ้าอย่างสูงสุดอันจะหาผู้ใดเสมอเหมือนได้ยากแล้ว ท่านยังเป็นผู้ชุบชีวิตมารดาข้าพเจ้าซึ่งเปรียบเสมือนตายทั้งเป็นให้ฟื้นคืนขึ้นมาใหม่ และต่อมาทั้งบิดามารดาของข้าพเจ้าก็ได้มารักษาสิลนังภวานอยู่ภายใต้บารมีธรรมของพระเดชพระคุณท่าน สามคนพ่อแม่ลูกจึงเป็นหนี้พระคุณท่านสุดที่จะชดใช้ได้หมด

จากการที่ได้อยู่ใกล้
ชิดพระเดชพระคุณท่านมา
ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๘๑ จนถึง
วันท่านมรณภาพเป็นเวลา
นานถึง ๒๑ ปี หลังจากที่
หลวงพ่อมรณภาพแล้ว
ข้าพเจ้าก็ยังคงอยู่ในวัด
ปากน้ำเพื่อปฏิบัติกิจภวณา
โดยไม่เคยย้ายไปอยู่ที่อื่นเลยจนถึงปัจจุบันนี้นับเป็นเวลานานถึง ๖๕ ปีแล้ว

การสอนและเผยแผ่วิชาธรรมกาย

สมัยนั้นวัดปากน้ำมีสภาพทั้งวัดร้างชำรุดทรุดโทรมทั้งในด้านวัตถุและการประพฤติปฏิบัติของพระภิกษุสามเณร มีพระสงฆ์จำพรรษาอยู่เพียง ๑๓ รูป เมื่อหลวงพ่อมาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสแล้ว ท่านก็มีโครงการจะพัฒนาวัด

พระครูปัญญาภิรัต พระครูพิพัฒนธรรมคุณี

คุณแม่ทัม

คุณแม่ไซ

ปากน้ำให้เจริญรุ่งเรือง ท่านไม่ชอบอยู่เฉยๆ ท่านบอกว่า “อยู่ที่ไหนก็ให้ท่าน บริจาคทานเรื่อยไป ไม่ทำอะไรก็สอนหนังสือหนังสือไปส่งเคราะห์ให้อนุเคราะห์ให้กุลบุตร”

การพัฒนาวัดปากน้ำของหลวงพ่อดีกต่างจากวิธีการของผู้อื่นในยุคเดียวกัน คือ หลวงพ่ot่านมีความมุ่งมาดปรารถนาจะพัฒนาคนก่อนสิ่งอื่นๆ ก่อนที่จะพัฒนาถาวรวัตถุต่างๆ เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ และเสนาสนะต่างๆ ท่านถือว่า เมื่อพัฒนาคนให้ดี แล้วความเจริญทางด้านวัตถุก็จะตามมาเอง

ท่านบอกว่าสร้างคนนั้นสร้างยาก เรื่องเสนาสนะไม่ยาก ใครมีเงินก็สร้างได้ แต่ความสำคัญต้องสร้างคนก่อน หลักการพัฒนาคนของหลวงพ่อก็คือการให้การศึกษาเพื่อยกระดับคนให้สูงขึ้นทั้งในด้านสติปัญญาควบคู่ไปกับจิตใจและอารมณ์ คือนอกจากจะทำให้คนมีความรู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดปราดเปรื่องขึ้นแล้ว ยังมีความประพฤติดี ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบอีกด้วย เมื่อพัฒนาคนให้ดีขึ้นทั้งภายนอกและภายในแล้ว สังคม และประเทศชาติบ้านเมืองก็จะเจริญรุ่งเรืองตามไปด้วยหลวงพ่ot่านมักกล่าวเสมอว่า การศึกษานั้นสามารถเปลี่ยนชีวิตผู้ศึกษาให้สูงกว่าพื้นเดิม คนที่มีการศึกษาคิดจะได้อะไรก็ดีกว่า ประณีตกว่าผู้อื่น คนมีวิชาเท่ากับได้สมบัติจักรพรรดิกินใช้

ไม่หมด

ดังนั้นหลวงพ่อก็จัดให้มีการศึกษาทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ ทางด้านปริยัตินั้นท่านเคยจัดตั้งโรงเรียนมาก่อนแล้ว ตั้งแต่ครั้งยังอยู่วัดพระเชตุพนฯ เมื่อมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ท่านจึงจัดทำได้เต็มที่ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง หลวงพ่อได้แบ่งการปกครองออกเป็นส่วนๆโดยมอบให้ **พระครูปัญญาภีรต** **คุณแล** **เด็กวัด** **พระครูพิพัฒนธรรมคณี** **คุณแลสามเณร** **อุปาสิกาไข่** **ชัยพานิช** **อุปาสิกาท้วม** **หุตานุกรม** **ปกครองคุณแลแม่ชี** ส่วนพระภิกษุ หลวงพ่อปกครองคุณแลเอง

เมื่อได้วิชาธรรมกายแล้วหลวงพ่อก็ได้ศึกษาค้นคว้าทดลองด้วยตัวของท่านเอง เป็นเวลานาน จนท่านแน่ใจว่าประสบความสำเร็จแล้ว ท่านจึงสั่งสอนเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รู้เห็นเหมือนท่าน มิได้หวงวิชาไว้แต่ผู้เดียว การที่หลวงพ่อกำลังศึกษาค้นคว้าวิชาธรรมได้ด้วยตนเองนั้น เป็นที่ทราบกันดีในหมู่สงฆ์สมัยนั้น มีหลักฐานจากพระธรรมเทศนาของพระธรรมทัศนาร อธิบดีสังฆวัดชนะสงคราม ดังนี้

“เมื่อหลวงพ่อกับได้ศึกษามีความรู้อย่างดีแล้ว ท่านก็สะสมวิชาทางวิปัสสนา ไปเที่ยวเรียนหลายสำนักด้วยกัน ครั้นท่านเรียนทางวิปัสสนาแล้ว ก็เทียบเคียงว่าจะเอาอย่างไหนดีที่สุด ท่านก็ตกลงปลงใจเอาแบบที่ท่านใช้อยู่ บัดนี้อย่างที่เรียกว่า ธรรมกาย ท่านเองเป็นผู้ค้นพบหรือสำเร็จความรู้ทางวิปัสสนาแบบธรรมกายก่อนใครๆ แปลว่าท่านไม่ใช่เป็นผู้สอนคนอื่นแต่ด้วยปากของท่าน ท่านทำตามแบบของท่านได้ด้วย เมื่อท่านจะได้บรรลุคุณธรรมคือวิปัสสนาแบบธรรมกายสมประสงค์ ท่านก็ได้เล่าให้ฟังว่าวันที่ท่านจะได้ประสบพบวิปัสสนาในวันนั้นท่านได้บำเพ็ญเพียรอยู่ในพระอุโบสถแห่งหนึ่ง ด้วยตั้งใจว่าถ้าไม่ได้สำเร็จวิปัสสนาในวันนี้แล้ว เราก็จะยอมตายคล้ายกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่นั่งประทับอยู่ที่ใต้ต้นโพธิ์ ทรงตั้งปณิธานความเพียรว่าถ้าเราไม่ได้พระสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว ถึงเลือดเนื้อจะเหือด

ไปจะเหลืออยู่แต่กระดูกและเส้นเอ็นก็ช่าง จะต้องยังความปรารถนาหรือผล
ที่ปรารถนาให้บังเกิดขึ้นเสียก่อนให้ได้จึงจะยอม ถ้าไม่อย่างนั้นจะไม่ยอมลุก
เป็นอันขาดความปรารถนาอันเฉียบขาดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ-
เจ้าที่ประทับอยู่ใต้ต้นโพธิ์เป็นเหตุให้บรรลुพระสัมมาสัมโพธิญาณฉับใด
ความปรารถนาของหลวงพ่อดปากน้ำก็สามารถถึงการบรรลุผลของ
วิปัสสนาฝ่ายธรรมกายได้ฉับนั้น เมื่อท่านได้แล้ว ท่านก็ไม่หยุดยังได้สั่งสอน
ศิษยานุศิษย์ญาติมิตรทั้งหลาย เพราะท่านตั้งใจแน่วแน่ว่าเมื่อท่านได้บรรลุถึง
คุณของวิปัสสนาแล้วท่านจะเป็นผู้นำเอาแสงสว่างมามอบให้แก่บรรดาบวชน
ท่านจะเป็นตัวแทนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบันดาลคุณงามความ
ดีให้ชนทั้งหลาย ท่ามกลางเสียครหานินทาโจษจันท่านก็หาท้อถอยแต่
ประการใดไม่”

หลวงพ่อบอกเล่าให้ลูกศิษย์ฟังว่าในครั้งแรกท่านคิดจะปลีกตัว
ปลีกเร้นไปหาความสงบสงัดตามป่าเขา แต่ก็มานึกถึงเพื่อนมนุษย์ที่ยังมีดมน
อนธการไร้ที่พึ่งยังมีกิเลสและโมหะเข้าครอบงำจิตใจอยู่เป็นจำนวนมาก
รวมทั้งผู้ที่มีความทุกข์ยากเดือดร้อนจากการหาเลี้ยงชีพและโรคภัยไข้เจ็บก็มี
อีกเป็นจำนวนมากเช่นกัน ถ้าหากว่าท่านจะปลีกเร้นไปหาประโยชน์ส่วนตัว
ของท่านแล้ว ท่านก็จะมีโอกาสสงเคราะห์เพื่อนมนุษย์ ในสมัยนั้นคณะสงฆ์
ไทยและคนทั่วไปให้ความ
สนใจเรื่องการปฏิบัติน้อย
มาก พระภิกษุที่สนใจเรื่อง
การปฏิบัติมักจะปลีกตัวไป
อยู่ตามป่าเขาหรือตาม
หมู่บ้านในชนบท การปฏิบัติ
ธรรมจึงยังไม่แพร่หลาย
อย่างในปัจจุบัน

หลวงพ่อยាយทุกวิถีทางที่จะให้ประชาชนเข้าวัดปฏิบัติธรรมยึดพระพุทธศาสนาเป็นที่พึ่ง มีใช้นับถือพระพุทธศาสนาแต่ปากหรือตามบรรพบุรุษเท่านั้น เพราะท่านตระหนักดีว่า มนุษย์ทุกคนมีความเกิดเป็นเบื้องต้น ความชราในท่ามกลางและความสูญสลายในที่สุดเป็นลักษณะของไตรลักษณ์ที่แน่นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แต่ก่อนที่ทุกคนจะถึงวาระสุดท้ายของชีวิตนั้นจะต้องพบกับความสุขบ้าง ทุกข์บ้างคละเคล้ากันไป ความทุกข์นั้นไม่มีผู้ใดปรารถนา ทุกคนจะดิ้นรนแสวงหาที่พึ่งเพื่อดับความทุกข์ยากเดือดร้อน บางคนก็มีสติปัญญาพิจารณาหาที่พึ่ง บางคนก็ไร้ปัญญาไตร่ตรอง หลวงพ่อบำเพ็ญวิชิชาธรรมกายมาเผยแผ่เพื่อบรรเทาความทุกข์ ท่านได้ทดลองให้เห็นว่า วิชิชาธรรมกายเป็นที่พึ่งของมนุษย์ทุกคนได้จริง คือ สามารถยกระดับชีวิตของทุกคนที่ปฏิบัติสูงขึ้นได้ สามารถรักษาโรคภัยไข้เจ็บให้หายได้ หลวงพ่อบำเพ็ญทดลองให้เห็นจริงโดยการนำคนป่วยหนัก ๒ คน คนหนึ่งป่วยเป็นวัณโรค อีกคนหนึ่งป่วยเป็นโรคเรื้อน ในสมัยนั้นโรคทั้ง ๒ ชนิดนี้เป็นโรคที่ร้ายแรงมากไม่มีทางรักษาให้หายได้และยังเป็นโรคติดต่อที่สังคมรังเกียจอีกด้วย หลวงพ่อได้นำคนป่วยทั้ง ๒ คนนี้มาฝึกนั่งภาวนาและในขณะเดียวกันท่านก็แก้โรคให้ด้วยวิชิชาธรรมกาย จนในที่สุดคนป่วยทั้ง ๒ คนนี้ก็หายจากโรคร้ายและยังบรรลุวิชิชาธรรมกายอีกด้วย จากการทดลองนี้ทำให้หลวงพ่อกำลังใจมากยิ่งขึ้น และแน่ใจว่าวิชิชาธรรมกายที่ท่านฝากเพียรค้นคว้าปฏิบัติมาเป็นเวลานานด้วยความวิริยะอุตสาหะอย่างเอาชีวิตเป็นเดิมพันนั้นเป็นวิชาที่เป็นที่พึ่งทำให้คนพ้นทุกข์ได้จริงแน่นอนหลวงพ่อบำเพ็ญมีไข้พูดแต่ปากเท่านั้น แต่ท่านยังสามารถพิสูจน์ให้ผู้อื่นเห็นจริงได้เหมือนนักวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์สิ่งที่มองไม่เห็นให้เห็นได้

หลวงพ่อบำเพ็ญวิชิชาธรรมกายรักษาโรค

กิตติศัพท์เรื่องหลวงพ่อบำเพ็ญวัดปากน้ำสามารถรักษาคนป่วยด้วยโรคร้ายที่

สังคมรังเกียจให้หายได้
แพร่กระจายไปอย่าง
รวดเร็วทำให้มีคนสนใจ
วิชาธรรมกายและ
เดินทางมาวัดปากน้ำ
เพื่อศึกษาธรรมและขอ
ฟังบารมีหลวงพ่อบ้าง
มากขึ้นเรื่อยๆ มีคน
เดินทางมาวัดปากน้ำ

วันละหลายๆ ทั้งๆ ที่ในสมัยนั้นการเดินทางมาวัดค่อนข้างลำบาก เพราะยัง
ไม่มีถนนตัดเข้าถึงวัดต้องเดินมาหรือไม่ก็มาเรือ ที่มาด้วยหวังจะยึดหลวงพ่อบ้าง
เป็นที่พึ่งก็มาก ที่ต้องการมาพิสูจน์ว่าหลวงพ่อบ้างจะเก่งจริงหรือไม่ก็มี ที่ต้องการ
จะมาบวชเพื่อหวังจะศึกษาทางปริยัติก็มีไม่น้อย ที่ต้องการจะรู้เห็นเป็นวิชา
ธรรมก็มากมาย ผู้ที่มาขอฟังบารมีหลวงพ่อนั้นมิใช่เพียงแต่มารักษาโรคภัยไข้
เจ็บเพียงเท่านั้น แต่มักจะมาปรึกษาปรึกษาและให้หลวงพ่อบ้างช่วยในทุกเรื่อง
ตามปกติถ้าเราเจ็บไข้ได้ป่วยก็จะไปหานายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญแต่ละโรคแต่
หลวงพ่อบ้างเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญการรักษาทุกโรค ถ้าจะนำเรื่องความทุกข์
ความเดือดร้อนของคนที่มาหาหลวงพ่อบ้างมาเรียงลำดับเนื้อเรื่องกันแล้วก็จะได้
เรื่องตั้งแต่เกิดจนตายเลยทีเดียว ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเป็นผู้ที่กำลังจะแต่งงาน
กันก็มักจะมาขอให้หลวงพ่อบ้างช่วยตรวจดูให้ว่า ผู้ที่ตนจะแต่งงานด้วยนั้นจะ
เป็นอย่างไร จะอยู่ด้วยกันยืนยาวมีความสุขความเจริญหรือไม่ บางคู่ที่แต่งงาน
กันไปแล้วและยังไม่มีบุตรก็มักจะมาขออนุญาตกับหลวงพ่อบ้าง ให้ท่านช่วยใช้วิชา
ธรรมกายเลือกสรรวิญญูญาณดีๆ มาจุติ บางคนมีลูกหลานแล้วเลี้ยงยากขึ้นโรค
ก็มาขอให้ท่านเป็นลูกหลวงพ่อบ้าง หรือถ้าลูกหลานว่ายาก ดื้อ ชน ไม่ฉลาดในการ
ศึกษาเล่าเรียนก็มาขอบารมีหลวงพ่อบ้าง เมื่อลูกหลานจะเข้าสอบไม่ว่าจะสอบใน

วิชาที่เล่าเรียนหรือสอบแข่งขันเข้าทำงานก็มาขอให้หลวงพ่อบรรพชิตช่วย เมื่อมีปัญหาในการประกอบอาชีพการงานก็มาปรึกษาหารือกับหลวงพ่อบรรพชิตที่เป็นเกษตรกรถ้าประสบภาวะฝนแล้งก็มาขอให้หลวงพ่อบรรพชิตทำให้ฝนตก หลวงพ่อบรรพชิตก็จะสั่งพวกที่บรรพชิตวิชาธรรมกายให้ช่วยเกณฑ์ฝนให้ตกในพื้นที่ที่เขาต้องการ ส่วนเกษตรกรบางพวกที่เจอฝนตกหนักน้ำท่วมทำให้พืชผักผลไม้เสียหาย ก็มากราบกรานหลวงพ่อบรรพชิตขอให้ท่านช่วยบำบัดทุกข์ให้ หลวงพ่อบรรพชิตก็จะสั่งพวกธรรมกายให้ช่วยกันเก็บฝนเสีย บางคนจะจัดการงานใดที่บ้านในหน้าฝนกลัวฝนตกก็มาขอให้หลวงพ่อบรรพชิตช่วยอย่าให้ฝนตก หลวงพ่อบรรพชิตก็ช่วยทุกคนไปจนกิตติศัพท์ลือเลื่องไปทั่วว่าหลวงพ่อบรรพชิตปากน้ำรักษาโรคได้ ขอฝนได้ เก็บฝนได้ แม้จนปัจจุบันนี้ ท่านมรณภาพไปแล้วก็ยังมีคนเป็นจำนวนมากมาขอพึ่งบารมีท่านในเรื่องต่างๆ ทุกเรื่องเหมือน สมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ บางคนก็มีไข้ขอธรรมดาแต่ยังบนบานศาลกล่าวด้วย

ในสมัยหลวงพ่อบรรพชิตยังอยู่นั้นคนที่มาขอบารมีให้ท่านช่วยมิใช่จะให้ท่านช่วยแต่เฉพาะคนเป็นก็หาไม่ แม้ญาติพี่น้องของตนที่ตายไปแล้วก็ยังมาขอให้หลวงพ่อบรรพชิตช่วยตรวจดูให้ว่าวิญญาณไปอยู่ที่ไหน สุขทุกข์อย่างไรจะทำบุญอะไรไปให้จึงจะเหมาะสมจะควร มีลูกศิษย์ของหลวงพ่อบรรพชิตมากมายหลายคนที่ได้สั่งลูกหลานของตนไว้ว่า ถ้าตนสิ้นชีวิตลงแล้วให้นำศพมาตั้งสวดพระอภิธรรมที่วัดปากน้ำ ทั่วๆ ที่วัดปากน้ำไม่มีศาลาตั้งศพและไม่มีเมรุเผา ศพมีแต่ศาลาการเปรียญเก่าๆ เป็นศาลาเอนกประสงค์สำหรับใช้เป็นที่พักพิงทุกอย่าง คือในเวลากลางวันเป็นที่ฉันภัตตาหารของพระภิกษุสามเณร เวลากลางคืนเป็น

ที่พักของแม่ชีและเป็นที่ตั้งศพด้วย คินไคที่มีการสวดพระอภิธรรมศพ หลวงพ่อท่านจะสั่งให้ผู้ที่ได้ธรรมกาย ออกไปร่วมฟังสวดด้วยอย่างน้อย ๓ คนเพื่อนั่งเจริญภาวนาเจริญชวณวิญญานของผู้ตายมารับส่วนบุญกุศล ไม่ว่าวิญญานนั้นไปสิงสถิต ณ ที่ใดก็ตาม จะอยู่ในสวรรค์หรือไปเป็นเปรต อสุรกาย สัตว์นรก สัตว์เดรัจฉาน จะเจริญวิญญานก่อนอาราธนาศีล หลวงพ่อท่านจะให้จัดหาอาสนะปูเตรียมไว้ให้วิญญานของผู้ตายนั่ง หลังจากที พระสงฆ์สวดอภิธรรม สวดสังคหะ หรือสวดพระมาลัยเสร็จจบที่ ๑ หลวงพ่อท่านจะถามพวกที่ได้ธรรมกายว่า วิญญานของผู้ตายมาหรือเปล่า พวกที่ได้ธรรมกายทั้ง ๓ คนจะต้องรู้เห็นและตอบตรงกันถ้าตอบไม่ตรงกัน หลวงพ่อท่านจะให้นั่งตรวจดูใหม่ ท่านต้องการให้วิญญานของผู้ตายได้มาสมาทานศีลและฟังสวดพระอภิธรรมด้วย และเมื่อพระสงฆ์สวดจบแต่ละจบ ท่านจะถามย้ำทุกครั้ง

ในสมัยที่ข้าพเจ้ายังเป็นแม่ชีเล็กๆ เคยถูกหลวงพ่อบังคับให้ไปทำหน้าที่ เช่นนี้หลายครั้ง ทุกครั้งที่หลวงพ่อบังคับข้าพเจ้าจะรู้สึกกระดากอาย ไม่อยากตอบให้ใครได้ยินเพราะตอนนั้นยังเด็กมากเกรงว่าตอบไปแล้วจะไม่มีใครเชื่อถือ แต่เมื่อหลวงพ่อบังคับก็ต้องทำเพราะกลัวหลวงพ่อ ข้าพเจ้าจึงไม่อยากให้มีใครตายเลย เพราะไม่อยากออกไปนั่งเจริญวิญญาน

หลวงพ่อบังคับให้ทุกคนฝึกการเจริญภาวนา เพราะบุคคลควรฝึกอบรมธรรมให้มากเพื่อคลายความกำหนัดเพื่อดับทุกข์เพื่อสงบเพื่อรู้ยิ่ง และเพื่อนิพพาน ธรรมนั้นคือการเจริญภาวนาพุทธานุสสติระลึกถึงพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอันจะทำให้จิตติเมตตาในพระพุทธรูป แล้วจิตใจโน้มไปในทางหน่ายโลกียสุขอันนำไปสู่ความหลุดพ้นได้ แต่การที่บุญชนทั่วไปจะบำเพ็ญเพียรเจริญภาวนานั้นไม่ใช่เป็นของที่ทำได้ง่าย เพราะภาระธุระในทางโลกนั้นมีมาก บางคนก็ผัดผ่อนไว้ให้ชราเสียก่อนจึงจะเข้าวัดปฏิบัติธรรม บางคนก็ขอให้หมดภาระจากเรื่องครอบครัว บางคนก็ขอเวลาสะสมทรัพย์ไว้ให้

มากเพียงพอเสียก่อน แต่หาไม่รู้ว่ามีมารทั้ง ๕ กำลังคอยจ้องจะตัดรอนมิให้เรามีโอกาสบำเพ็ญความดี มารทั้ง ๕ ได้แก่มารทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ ความลำบากเป็นเหตุให้เบื่อหน่าย กิเลสมารคือความเศร้าหมองขุ่นมัว อภิสังขารมาร คือกรรมทั้งฝ่ายกุศลและอกุศล ทำให้ติดอยู่ในภพแล้วทำให้เป็นผู้ทุพพล เทวปุตตมาร คือผู้มั่งร่ำรวยเป็นบุคคลลาภิรฐานแห่งการทำลายล้าง มัจจุมาร คือความตายมาตัดชีวิตเสียหมดโอกาสที่จะบำเพ็ญความดีโดยสิ้นเชิง

ดังนั้นเมื่อมีผู้เจ็บป่วยมาให้หลวงพ่ช่วยรักษา ท่านจึงเห็นเป็นโอกาสที่จะฝึกบุคคลให้เจริญภาวนาพุทธานุสสติไปด้วย เป็นธรรมดาคนที่มีความทุกข์ความเดือดร้อนก็ต้องอยากหายทุกข์เร็วๆ ดังนั้นไม่ว่าหลวงพ่ท่านจะสอนให้ปฏิบัติอย่างไรก็มักจะปฏิบัติตามไม่ผิดผ่อนหรือโต้แย้ง คนที่เจ็บป่วยไม่มากพอจะลุกนั่งได้หลวงพ่ท่านก็จะสอนให้นั่งภาวนา ส่วนคนที่ป่วยมากไม่สามารถลุกนั่งได้ญาติพี่น้องต้องหามกันมานอนที่หน้าที่รับแขกของหลวงพ่ๆ ท่านจะสอนให้นอนภาวนาว่า **สัมมา อะระหัง**ไปด้วย เพื่อโรคภัยจะได้หายเร็วๆ หลวงพ่ท่านชี้แจงว่า การรักษาโรคนั้น ถ้าได้ประกอบกันทั้ง ๒ ฝ่าย คือฝ่ายผู้รักษาโรคและผู้ป่วยมีความเชื่อมั่นตรงกันมีกระแสจิตเชื่อมถึงกัน เปรียบเสมือนเครื่องรับวิทยุและเครื่องส่ง ต้องมีคลื่นตรงกันจึงจะมีหวังหายมาก ท่านบอกว่าถึงไม่

หายก็ไม่ใช่ไร เราไม่ได้เรียกคำรักษาเอาแก่ใครช่วยด้วยเมตตา อย่างน้อยคนเจ็บก็จะต้องได้ความรู้วิธีปฏิบัติธรรม หรือได้มีโอกาสเข้าใกล้พระรัตนตรัยพอสมควรแก่อุปนิสัย ท่านพูดว่าที่หายก็มากที่ไม่หายเพียงแต่บรรเทาเป็น

ครั้งคราวก็มี แต่ก็มีคนเป็นจำนวนมากที่หายโรคร้ายไข้เจ็บด้วยและได้
ธรรมกายด้วย สมดังที่หลวงพ่อบอกท่านว่า

รักษาร่างพอสว่างร้าย	รอดตน
ยอดเยี่ยมธรรมกายผล	ผ่องแผ้ว
เลอเลิศล่งกุศล	ใดอื่น
เชิญท่านถือเอาแก้ว	ก่องหล้า เรื่องสกล

ถ้าหลวงพ่อบอกท่านเห็นว่าผู้ใดมีแววที่จะได้ธรรมกาย ท่านจะส่งคนมา

รักษาโรคให้ตัวต่อตัว เพื่อสอน
ธรรมะและแก้โรคให้ด้วย วัน
หนึ่งๆมีผู้มารักษาโรคกับ
หลวงพ่อบ่อยเป็นจำนวนมาก เพราะ
หลวงพ่อบอกท่านรักษาโรคทุกชนิด
ทั้งโรคมะเร็ง วัณโรค อัมพาต
โรคประสาท เมื่อสมัยสงคราม
โลกครั้งที่ ๒ ลี้ภัยลงมา หลวงพ่อ
ต้องรักษาคนที่เป็โรคประสาท

นับเป็นร้อยๆ คน เพราะความตึงเครียด ความทุกข์ยากเดือดร้อนจากภัย
สงคราม บางคนก็เป็นเพียงนอนไม่หลับ คิดมากใจคอหงุดหงิด แต่บางคนก็มี
อาการหนักไร้สติสัมปชัญญะ สำหรับคนที่อาการหนักหลวงพ่อบอกท่านจะสั่งญาติ
พี่น้องให้กลับไป และมอบคนป่วยไว้กับท่าน ญาติพี่น้องไม่ต้องเป็นห่วง
หลวงพ่อบอกท่านจะสั่งให้กรอกยาผงบาทจิตซึ่งท่านสั่งให้ลูกศิษย์ผสมเตรียมไว้
และแก้ด้วยวิชชาธรรมกายด้วย ไม่นานคนป่วยก็หายญาติพี่น้องพากลับบ้านได้
ยาผงบาทจิตนี้คณะศิษย์ของหลวงพ่อบอกในปัจจุบันยังคงผสมตามตำราของท่าน
ไว้แจกแก่คนทั่วไปอยู่ เป็นยาที่รักษาได้หลายโรคไม่เพียงแต่โรคประสาทเท่านั้น
คนที่ผมมแห้งแรงน้อย รับประทานอาหารไม่ได้ นอนไม่หลับ ใจคนหงุดหงิด

คิดมาก ก็รับประทานได้
ท่านผู้สนใจติดต่อขอ
ได้ที่วัดปากน้ำภาษีเจริญ
หลวงพ่อบอกให้ตั้งตู้
รับใบอาการโรคไว้ที่
หน้ากุฏิของท่าน การ
เขียนใบอาการโรคต้อง
แจ้งชื่อ สกุล ที่อยู่ วัน
เดือน ปีเกิดและอาการ
โรคที่ปรากฏอย่าง
ละเอียดลออ การส่งใบ

อาการโรคมี ๔ เวลา คือ เช้า กลางวัน บ่าย เย็น หลวงพ่อบอกท่านจะสั่งให้คน
มาไขตู้ตามเวลานั้น แล้วนำใบอาการโรคแจกจ่ายแก่พวกที่ได้วิชชาธรรมกาย
เพื่อแก้โรค ถ้าผู้เป็นลูกมาส่งใบอาการโรคของพ่อแม่ หลวงพ่อบอกท่านมักจะถาม
ว่าอยากให้พ่อแม่หายป่วยหรือไม่ ถ้าอยากให้พ่อแม่หายป่วยก็ทำสมาธิเข้า
ถ้าได้สมาธิก็จะช่วยแก้โรคภัยไข้เจ็บของพ่อแม่ได้

ข้าพเจ้าได้ประสบเรื่องนี้ด้วยตัวเองคือในสมัยที่ข้าพเจ้ามีอายุประมาณ
๑๓ ขวบนั้นมิได้มีผู้แนะนำให้มารดาซึ่งป่วยหนักมานานถึง ๑๒ ปีแล้วให้มารักษา
กับหลวงพ่อบอก มารดาของข้าพเจ้านั้นป่วยด้วยโรคซึ่งหมอไม่ทราบสาเหตุหมอแห่ง
รับประทานอาหารไม่ได้ พยายามหาหมอรักษามานานนับ ๑๐ ปีอาการก็ไม่ดี
ขึ้น มีแต่ทรุดกับทรุด ไม่ว่าใครจะแนะนำหมอดิถีไหน บิดาของข้าพเจ้าเป็นต้อง
พามารดาข้าพเจ้าไปรักษาทุกหนทุกแห่ง มีผู้แนะนำให้มารักษาที่หลวงพ่อบอก
บิดาของข้าพเจ้าจึงพามารดาข้าพเจ้าลงเรือและนำข้าพเจ้ามาด้วยเพื่อให้มา
อยู่ปรนนิบัติมารดา บิดาข้าพเจ้ามาจอดเรือที่หน้าวัดแล้วขึ้นไปขอบารมีให้
หลวงพ่อบอกช่วยรักษาโรค ส่วนมารดาของข้าพเจ้ายังคงนอนพักในเรือ ตัวข้าพเจ้า

เองมีหน้าที่เขียนใบอาการโรคของมารดาส่งให้แก่หลวงพ่อบนประจำ หลวงพ่อท่านก็ถามว่า “เอ็งอยากให้แม่หายไหม” ตอนนั้นข้าพเจ้านึกในใจว่า หลวงพ่อถามได้ใครจะไม่อยากให้แม่หาย ถ้าหลวงพ่จะสั่งให้ทำอะไรก็จะทำทุกอย่าง ขอให้มารดาหายป่วยเป็นทำทั้งนั้น หลวงพ่อบอกต่อไปว่า ถ้าอยากให้แม่หาย เอ็งก็ต้องขึ้นมานั่งภาวนา ถ้านั่งได้ก็จะได้ช่วยแก้โรคให้แม่ แม่เอ็งจะได้มีอายุยืนยาวต่อไป ตั้งแต่บัดนั้นข้าพเจ้าได้ตั้งใจว่าจะต้องนั่งภาวนาให้ได้เพื่อจะได้ช่วยแก้โรคให้มารดา เพราะการเขียนใบอาการโรคส่งทุกวันก็เหมือนกับยืมจมูกคนอื่นมาหายใจโดนจะคล่องเหมือนจมูกของเราเอง

ทุกวันพฤหัสบดีเวลา ๑๔.๐๐ น. หลวงพ่อท่านจะลงสอนนั่งภาวนาที่ศาลาการเปรียญมีพระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกาทั้งในวัดและต่างวัดมาเรียนกันเป็นจำนวนมาก ทุกคนจะต้องมีธูปเทียนดอกไม้ ธูปเทียน ข้าวตอกมาขึ้นธรรม มีแม่ชีคอยจัดหาสิ่งเหล่านี้เตรียมไว้ให้ในราคาถาดละ ๑๐ สตางค์ ต่อมาหลวงพ่อบอกท่านให้เปลี่ยนแปลงคือให้ธูปบูชาเป็นส่วนตัวให้บูชารวมพร้อมกัน หลวงพ่เป็นผู้จุดธูปเทียนกราบพระและกล่าวนำบูชาพระ เพราะมีคนมาปฏิบัติธรรมเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้สะดวกขึ้น

วันแรกที่ข้าพเจ้ามาฝึกนั่งภาวนา ข้าพเจ้ารีบไปซื้อดอกไม้ ธูปเทียน ข้าวตอกจากแม่ชีมา ๑ ถาด เนื่องจากมีนิสัยชอบทำสิ่งใดๆ ก่อนผู้อื่น ข้าพเจ้าจึงรีบลงมาหาที่นั่งตั้งแต่ยังไม่มีใครมา ข้าพเจ้าจะนั่งให้ได้กึ่งกลางศาลาพอดี โดยกะศูนย์กลางจากธรรมาสน์ไปยังประตูด้านทิศตะวันออก แล้วกะด้วยสายตาจากอาสนสงฆ์ไปยังศาลาด้านใต้ (ธรรมาสน์นี้ยังคงอยู่ชั้นบนของศาลาการเปรียญสด) แล้วคอยจ้องว่าเมื่อไรหลวงพ่จะมา วันนั้นหลวงพ่อบอกท่านเดินขึ้นทางด้านหลังของศาลาทิศตะวันตก ข้าพเจ้าเห็นร่างหลวงพ่ที่กำลังเดินขึ้นมานั้นสว่างไสวสวยงามไปหมดทั้งร่าง สัจจริงก็เหลืออร่ามสุกใส ตามปกติข้าพเจ้าเห็นหลวงพ่อบอกท่านห้ามจิวรสีเหลืองธรรมดาแต่ผิวพรรณของท่านนั้นขาวผ่องมีราศีสวยงามจับตาอยู่แล้ว แต่วันนั้นข้าพเจ้าเห็นท่านมีรัศมี

สว่างไสวจับตามากเป็นพิเศษกว่าที่เคยเห็น ข้าพเจ้าจับตามองท่านตลอดเวลาไม่คลาดสายตาเลยจนท่านขึ้นมานั่งบนอาสนสงฆ์กราบพระพุทธรูปแล้วท่านก็กล่าวทักทายปราศรัยถามไถ่เรื่องการปฏิบัติธรรมของบรรดาลูกศิษย์ที่มาศึกษากับท่านเป็นประจำ ต่อจากนั้นท่านจึงนำกราบพระสวดมนต์แล้วอธิบายวิธีการนั่งภาวนา

ใช้วิชาธรรมกายรักษาโรคให้มารดา

เมื่อถึงเวลาเลิกนั่ง หลวงพ่อท่านก็นำกราบพระพร้อมกัน เสร็จแล้วท่านได้เรียกผู้ที่นั่งภาวนาบางคนเข้าไปถามว่าได้รับเห็นอะไรบ้าง และแล้วท่านก็ชี้มาที่ข้าพเจ้าท่านเรียกว่า ไฉ่เล็กมานี้ ข้าพเจ้าคลานเข้าไปหาท่านๆ พูดต่อไปว่า เอ็งเห็นแล้วใช่ไหม ข้าพเจ้ารู้สึกตกใจและประหลาดใจพร้อมกันว่าทำไมท่านจึงทราบ หลวงพ่อท่านพูดต่อไปว่าเอ็งได้แล้ว แม่เอ็งจะได้ไม่ตายแล้วเอ็งไปต่อวิชากับเขา หลวงพ่อจัดการให้ข้าพเจ้าไปต่อวิชาในชั้นสูงขึ้นไปได้ ธรรมกายกับแม่ชีบุญช่วย หลังจากนั้นไม่นาน แม่ชีบุญช่วยก็ถึงแก่กรรม ข้าพเจ้าได้เรียนต่อกับแม่ชีญาณิ ศิริโวหาร ซึ่งถึงแก่กรรมแล้วเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๑๙

แล้วในที่สุดมารดาของข้าพเจ้าซึ่งป่วยหนักมานานถึง ๑๒ ปีไม่มีแพทย์คนใดสามารถรักษาให้หายได้ แต่มารักษากับหลวงพ่อ ๑๓ เดือนก็หายป่วยมีร่างกายแข็งแรงเป็นปกติโดยมิต้องรับประทานยาใดๆ เลย สามารถประกอบกิจการงานต่างๆ ได้เหมือนสมัยที่ยังมิได้ป่วยมีอายุยืนยาวนานอีก ๒๔ ปีจึงถึงแก่กรรม ท่านผู้อ่านอาจสงสัยว่าทำไมข้าพเจ้าจึงได้เห็นธรรมะง่ายดายเหลือเกิน นั่งเพียงครั้งเดียวก็ได้เห็นแล้ว ทั้งนี้เพราะการจะบรรลุธรรมได้นั้นมีเหตุ ๒ ประการ คือบุพเพกตบุญญาตาและอิตตสัมมาปณิธิ หมายถึงการสร้างสมบุญในอดีตและการตั้งตนไว้ชอบหรือความพากเพียรในปัจจุบัน สำหรับตัวข้าพเจ้านั้นเรื่องความพากเพียรก็มีไม่มากเท่าใดเพราะ

ตอนนั้นยังเป็นเด็กยังไม่ค่อยรู้เรื่องเกี่ยวกับธรรมะและเป็นเด็กมาจากบ้านนอกด้วย แต่ข้าพเจ้ามีความตั้งใจอยากจะได้ อยากจะเป็น อยากจะเห็น เพราะอยากให้แม่หายป่วยจึงได้พยายามตั้งใจและปฏิบัติตามที่หลวงพ่อสอน

เมื่อได้ธรรมกายแล้วข้าพเจ้าจึงทราบว่าการที่เห็นหลวงพ่อดงามสว่างไสวไปทั้งองค์นั้น เป็นเพราะอายตนะที่ดึงดูดใจเปิดรับแล้ว จิตของคนทุกคนจะต้องมีอายตนะประจำ ตามีอายตนะสำหรับดึงดูดรูป หูมีอายตนะสำหรับดึงดูดเสียง จมูกมีอายตนะสำหรับดึงดูดกลิ่น ลิ้นมีอายตนะสำหรับดึงดูดรส กายมีอายตนะสำหรับดึงดูดสัมผัส ใจมีอายตนะสำหรับดึงดูดธรรมารมณ์ ถ้าจะเปรียบเทียบแล้วก็เหมือนดอกบัวที่รอสัมผัสแสงอาทิตย์พร้อมที่จะบานรับอรุณทันที่ ดังนั้นพอสิ้นคำสอนของหลวงพ่อก็ข้าพเจ้าจึงเห็นดวงแก้วกลมใสปรากฏขึ้นที่ฐานที่ ๗ กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ทันที เพราะเวลานั้นจิตมีศรัทธาเต็มที

ต่อมาข้าพเจ้าก็ได้ใช้วิชาธรรมกายช่วยแก้โรคของมารดาให้หายป่วยได้ เป็นที่น่าสังเกตว่าบุตรหลานซึ่งได้ธรรมกายของคนป่วย จะมีความสามารถในการรักษาโรคเป็นพิเศษดังนี้เพราะจิตมุ่งมั่นไปทางเดียวจึงมีพลังมากเหมือนสายน้ำที่ไหลพุ่งไปทิศทางเดียวย่อมมีกำลังแรงกว่าน้ำที่แตกแยกเป็นลำธารสายเล็กสายน้อย

การเผยแผ่วิชาธรรมกายของหลวงพ่อก่อนหน้านั้น ท่านถูกคัดค้านต่อต้านมากมายเพราะในสมัยนั้นไม่มีใครได้สั่งสอนการปฏิบัติแบบนี้ การส่งเสริมการศึกษาของพระสงฆ์ก็นั่นในด้านปริยัติเพียงด้านเดียว พระที่สนใจการปฏิบัติก็มักจะหลีกเร้นไปแสวงหาที่สงบสงัดเพื่อบำเพ็ญเพียรตามป่าเขาลำเนาไพร หลวงพ่อของเราจึงเป็นพระสงฆ์องค์แรกที่กล้าสอนการปฏิบัติธรรมอย่างเปิดเผย ท่านจึงเป็นที่เฟื่องเฟื่องและเป็นเป้าให้คนโจมตี ผู้ที่คัดค้านการปฏิบัติของท่านนั้นมีทั้งฆราวาสและพระภิกษุ แต่หลวงพ่อก็มิได้ครั้นคร้าม หรือย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ ท่านยึดถือพระบรมศาสดาสัมมา-

ลัมพุทเจ้าเป็นแบบอย่างและเดินตามรอยบาทของพระพุทธรองค์อย่างไม่ย่อท้อ ท่านจึงพยายามฟันฝ่าอุปสรรคอย่างองอาจกล้าหาญเพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้รู้แจ้งในหลักการของพระพุทธศาสนา ท่านต้องการเชิดชูธรรมกายของท่านให้ปลิวไสวไปทั่วทุกพื้นปฐพี หลวงพ่อท่านมีคติพจน์ของท่านว่า

“ดอกไม้ที่หอมไม่ต้องเอาน้ำหอมมาพรมก็หอมเอง ใครจะห้ามไม่ได้ ชากศพไม่ต้องเอาของเหม็นมาละเลงใส่ชากศพก็ต้องแสดงกลิ่นศพให้ปรากฏ ปิดกั้นไม่ได้”

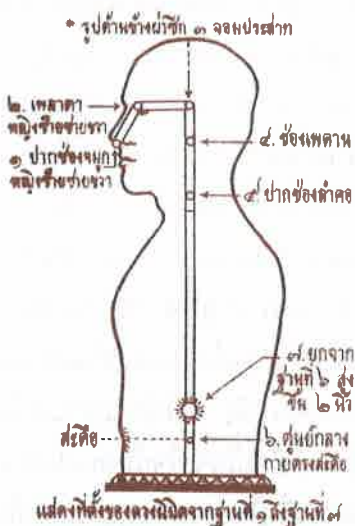
อุปสรรคขวากหนามของหลวงพ่อนั้นมีนานับประการ มีผู้กล่าวหาว่าท่านอวดอุตริมนุสสรธรรมนับเป็นข้อหาที่ร้ายแรงเพราะตามวินัยสงฆ์ถือว่าการอวดอุตริมนุสสรธรรมนี้เป็นหนึ่งในสี่ของปาราชิกมีอันให้ต้องขาดจากความเป็นพระภิกษุได้ แต่ผู้ที่ต้องการจะทำลายหลวงพ่อก็เรานั้นหาคิดบ้างไม่ว่า อันอุตริมนุสสรธรรมนี้หมายถึงธรรมอันยอดเยี่ยมของมนุษย์ เป็นธรรมขั้นสูงสุดของมนุษย์ เมื่อผู้ใดเข้าถึงแล้วย่อมข้ามพ้นโอฆะทั้งมวลถึงฝั่งพระนิพพาน และผู้ที่将会เข้าถึงอุตริมนุสสรธรรมได้ต้องเป็นผู้มีบารมีธรรมสูง มีความ پاکเพียรในการปฏิบัติ มีศีลจารวัตรตรงดงาม บางคนก็หาว่าหลวงพ่อสติไม่ดีก็มี บ้างก็ว่าหลอกลวงประชาชน แต่ท่านก็ไม่เคยท้อถอยหวั่นวิตกหรือแม้แต่จะโกรธเคืองเมื่อมีผู้นำข้อความที่หลวงพ่อถูกโจมตีมาเล่าให้ท่านฟัง ท่านจะรับฟังอย่างยั้งยั้งแจ่มใส คำดำหนิตติเตียนและอุปสรรคเหล่านั้นเปรียบเสมือนทิพย-

โอสถบำรุงกำลังทำให้ท่านก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ท่านมักจะตอบว่า เขายังไม่รู้ เราเจอของจริงแต่เขายังไม่เจอของจริง เขายังไม่รู้แต่เขาเข้าใจว่าเขารู้ก็ช่างเขาเถิด เขาพอใจจะพูดจะติเตียนอย่างไรก็เรื่องของเขา ในเมื่อเราเจอของจริงเราก็ค้นพบแต่ของจริงหลวงพ่อบอกท่านมีความเชื่อมั่นของท่านอย่างนี้

วิธีการสอนธรรมกายของหลวงพ่อบุญ

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าหลวงพ่อบุญและสละชีวิตของท่านให้กับการศึกษาค้นคว้าและเผยแผ่วิชชาธรรมกายอย่างจริงจัง ท่านควบคุมการสอนธรรมกายเอง สำหรับพระภิกษุ สามเณรนั้น ท่านจะสอนหลังจากทำวัตรเย็นและให้อโวาสบถธรรมวินัยเสร็จแล้ว ท่านจะควบคุมให้พระภิกษุ สามเณรทั้งหมดนั่งเจริญภาวนาทุกวันส่วนแม่ชีจะแยกย้ายกันนั่งที่ศาลาการเปรียญบ้านคุณน้าสายหยุด เพียรเกิดสุขบ้าง ต่อมาย้ายไปนั่งที่บ้านคุณป้าเลียบ ลิกาญจนานันท์ (บ้านนี้ถูกรื้อไปแล้ว) นอกจากนี้ในเวลาบ่าย ๒ โมง วันพฤหัสบดีหลวงพ่อบุญจะลงสอนที่ศาลาการเปรียญ มีพระภิกษุสามเณร อุบาสก

อุบาสิกาทั้งในวัดปากน้ำและวัดอื่นๆ มาฝึกนั่งกันเป็นจำนวนมากทุกครั้ง มีพระภิกษุจากประเทศลาวและเขมรมาศึกษาด้วย หลวงพ่อบุญจัดให้มีพระภิกษุทำหน้าที่จดชื่อ นามสกุล ที่อยู่ของผู้นั่งภาวนาทุกคนเพื่อต้องการทราบจำนวนและภูมิลำเนาของผู้มาปฏิบัติ

การสอนนั่งภาวนาที่ศาลาการเปรียญนั้น หลวงพ่อบุญนั่งบนอาสนสงฆ์เช่นเดียวกับพระภิกษุสามเณร ส่วนอุบาสกอุบาสิกานั่งที่พื้นศาลา

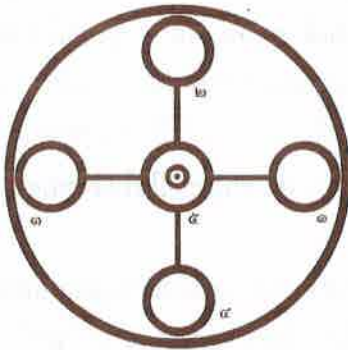
หลวงพ่от่านมีวิธีการสอนให้คนฟังเข้าใจง่ายท่านมิได้สอนด้วยปากเปล่า เพียงอย่างเดียว ท่านเตรียมอุปกรณ์การสอนครบครันเช่นเดียวกับนักการศึกษาสมัยใหม่ ก่อนอื่นท่านจะแจกหนังสือทางมรรคผลคู่มือการปฏิบัติ มีกระดานชนวนวาดเป็นรูปคนด้านข้างผ่าซีกแสดงที่ตั้งของดวงนิมิตทั้ง ๗ ฐาน คือฐานที่ ๑ ปากช่องจุมุกหญิงชายชวหา ฐานที่ ๒ หัวตาหญิงชายชวหา ฐานที่ ๓ กึ่งกลางศีรษะจอมประสาท ฐานที่ ๔ ช่องเพดาน ฐานที่ ๕ ปากช่องคอ ฐานที่ ๖ ศูนย์กลางกายตรงสะดือ ฐานที่ ๗ เหนือสะดือขึ้นมา ๒ นิ้ว และยังมิไยยาวสำหรับชี้การเลื่อนดวงนิมิตไปตามฐานต่างๆ ประกอบการอธิบาย มีถ้วยแก้ว ๑ ใบและลูกแก้วกลมใสขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางครึ่งนิ้วอีก ๑ ลูก

หลวงพ่от่านจะชี้แจงก่อนนั่งว่า การทำภาวนานี้เป็นอย่างยิ่งที่ผู้ทำจะต้องมีใจและอารมณ์ปลอดโปร่งว่างจากกิจที่จะต้องกังวลทั้งปวง เพราะถ้าหากมีความกังวลมากนักจะทำให้สมาธิไม่แน่วแน่ ฉะนั้นถ้ามีความตั้งใจว่าจะทำสมาธิแล้ว ก็พึงละความกังวลใหญ่่น้อยทั้งปวงเสียให้สิ้น มุ่งแต่ธรรมะอย่างเดียวแม้ความรู้ทางธรรมะใดๆ ที่ได้เล่าเรียนมาแล้ว ก็ควรพยายามปล่อยวางเสียให้สิ้นเสียก่อนในเวลาทำภาวนา ถ้าหากไม่ทำเช่นนั้นก็จะเกิดเป็นวิจิกิจฉาขึ้นทำผู้ปฏิบัติไม่เห็นธรรมได้ตามต้องการ หลวงพ่от่านอธิบายหลักของพระพุทธศาสนาบอกว่า พระพุทธเจ้าสอนให้สัตว์โลกทั้งหมดละชั่วด้วยกาย วาจา ใจ ทำความดีด้วยกาย วาจา ใจ และทำใจให้ใสบริสุทธิ์ ทั้ง ๓ ข้อนี้เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคต

การทำให้ใสบริสุทธิ์ได้ก็ต้องฝึกสมถะวิปัสสนา สมถะเป็นวิชาเบื้องต้นที่พุทธศาสนิกชนต้องเอาใจใส่ คือการสงบระงับใจ เมื่อเกิดสมถะแล้วทำให้ความกำหนัดยินดีอันใดที่มีอยู่ในจิตใจนั้นหมดไป ส่วนวิปัสสนานั้นเป็นขั้นสูงกว่าสมถะ เป็นธรรมเบื้องต้นสูงคือการเห็นแจ้ง ทำให้ปัญญาเกิดขึ้น เมื่อปัญญาเกิดขึ้นแล้ว ทำให้ความไม่รู้จริงอันใดที่มีอยู่ในจิตใจนั้นหมดไปด้วยความเห็นแจ้ง ทั้งสมถะและวิปัสสนา ๒ อย่างนี้เป็นธรรมอันสุขุมลุ่มลึกใน

ทางพระพุทธศาสนา ท่านย่ำว่าท่านได้ศึกษามาตั้งแต่บวช ศึกษาในวันรุ่งขึ้นที่บวชเลยทีเดียว เรียนไม่ได้หยุดเลยจนกระทั่งบรรลุลุทธิกรรมแล้วก็ยังเรียนต่อไปอีก เรียนด้วยสอนด้วย การจะเข้าถึงภูมิของสมณะได้ต้องทำให้หยุด ถ้าทำให้หยุดไม่ได้ก็เข้าภูมิสมณะไม่ได้ **ใจหรือจิตของคนเรานั้นเป็นดวงกลมใหญ่ประกอบด้วย ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด ดวงรู้** ดวงเห็นคือดวงธาตุที่ทำให้เราสามารถเห็นสิ่งต่างๆ ได้ ดวงจำ คือดวงธาตุที่ทำให้เกิดความทรงจำ ดวงคิดคือดวงธาตุที่ทำให้เกิดความคิด ดวงรู้คือดวงธาตุที่ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ดวงธาตุทั้ง ๔ อย่างนี้มารวมเป็นจุดเดียวกันจึงเรียกว่า **ใจ ที่ตั้งของใจมีเพียงแห่งเดียวคือที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์** อยู่ตรงกึ่งกลางกายสะดือทะเลหลัง ขวาทะลุซ้ายเหมือนเราชิงเส้นด้ายให้ตึงจากสะดือทะเลไปข้างหน้าและชิงด้ายอีกกลุ่มหนึ่งจากขวาทะลุซ้ายให้ตึงตรงกันทั้ง ๒ เส้น ตรงกลางที่เส้นด้ายตัดกันเรียกว่า กลางก๊ก ให้เอาใจไปจรดที่กลางก๊กนั้นที่เขาบอกว่าให้ตั้งใจๆ นั่นก็คือตั้งที่ตรงกลางก๊กนั่นเอง เวลาจะทำบุญทำกุศล

๑. คำนขวา	ธาตุดิน
๒. คำนหน้า	ธาตุน้ำ
๓. คำนซ้าย	ธาตุลม
๔. คำนหลัง	ธาตุไฟ
๕. ศูนย์กลาง	อากาศธาตุ

ลักษณะของฐานที่ ๗

ก็ต้องตั้งใจตรงนั้น เวลาจะรักษาศีล เจริญภาวนาก็ต้องตั้งใจตรงนั้นเหมือนกัน ที่ตรงนี้ประกอบไปด้วยธาตุทั้ง ๔ คือ **ธาตุน้ำ ขวาทะลุดิน ซ้ายธาตุลม หลังธาตุไฟ ศูนย์กลางอากาศธาตุ** นี่เป็นลักษณะของฐานที่ ๗ ถึงตรงนี้หลวงพ่อบอกท่านเกรงลูกศิษย์จะไม่เข้าใจนึกภาพไม่ออก ท่านจึงเปรียบเทียบฐานที่ ๗ ว่าเหมือนปากถ้วยแก้วแล้วท่านก็จะเอาไม้ยาวชี้ลงไปในปากแก้วและอธิบายว่านั่นแหละคือที่ตั้งของใจ

การที่หลวงพ่อสอนให้มีปริกรรม

นิมิตคือให้นึกถึงดวงแก้วกลมใส่นั้น มีบางคนบางสำนักได้กล่าวเตือนว่า หลวงพ่อสอนให้ติดรูป สอนให้ติดนาม สอนให้ติดนิมิต เมื่อหลวงพ่อบรรพท่านบอกว่า เมื่อไม่ติดทำไมจึงจะรู้ว่าหลุด ท่านเปรียบเทียบให้ฟังว่า เปรียบเหมือนกับการขึ้นบันได ถ้าเราเหยียบบันไดไม่มั่นแล้วเราจะก้าวต่อไปให้มั่นได้อย่างไร ถ้าเราจะเหยียบบันไดขั้นที่ ๒ เราก็ต้องเหยียบบันไดขั้นที่ ๑ ให้มั่นเสียก่อนแล้วเราจึงก้าวต่อไปถึงขั้นที่ ๒ เมื่อจะก้าวต่อไปขั้นที่ ๓ ก็ต้องเหยียบขั้นที่ ๒ ให้มั่นและเราก็ไม่ได้ติดอยู่ที่ขั้นเดียว เรื่องการกำหนดบริกรรมนิมิตนี้ มีบางท่านสงสัยว่าอยากจะกำหนดเป็นอย่างอื่นได้หรือไม่ เช่นเป็นองค์พระ ความจริงแล้วหลวงพ่อบอกไม่ได้ผูกขาดว่าต้องให้กำหนดอุคคหนิมิตเป็นดวงกลมใส แต่หลวงพ่อบอกได้ทดลองแล้วว่าสร้างนิมิตอย่างใดจึงจะสะดวก และพบว่าการสร้างอุคคหนิมิตเป็นดวงกลมใส่นั้นง่ายและสะดวกที่สุด เพราะถ้าหากจะกำหนดเป็นองค์พระนั้น องค์พระก็ยังมีปางต่างๆ หลายปาง มีวัสดุที่ทำแตกต่างกันและมีขนาดเล็กใหญ่ต่างกัน ท่านคิดว่าการกำหนดเป็นดวงกลมใส่นั้นง่ายและสะดวกที่สุด แต่สำหรับบางท่านที่คิดว่าการกำหนดเป็นองค์พระจะสะดวกแก่การทำใจให้หยุดให้นิ่งแล้วละก็ท่านสามารถทำได้เลย หรือท่านจะกำหนดเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดนอกเหนือจากนี้ก็ก็ได้ เช่นเป็นองค์หลวงพ่อบ้าง เป็นพระพุทธรูปปางต่างๆ ที่ท่านพอใจ เป็นดอกไม้ใบไม้หรือจะเป็นเป็นกายของท่านเอง เป็นอะไรได้ทั้งนั้น สำคัญว่าจะทำอย่างไรให้ใจของเราไม่คิดไม่นึกให้ใจของเราปล่อยวางให้ได้

หลวงพ่อบอกอธิบายถึงความสำคัญของการหยุดไว้ดังนี้ หยุดนั้นแหละเป็นตัวสมณะเป็นตัวสำเร็จ คือสำเร็จหมดทั้งทางโลกและทางธรรม โลกที่จะได้รับความสุขได้ ใจต้องหยุดตามส่วนของโลก ธรรมที่จะได้รับความสุข ใจต้องหยุดตามส่วนของธรรม ดังบาลีว่า นตฺถิ สนฺติ ปฺร สฺข สุขอื่นนอกจากหยุดจากนี้ไม่มี หยุดนั่นเองเป็นตัวสำคัญ หยุดคำเดียวเท่านั้นถูกทางสมณะตั้งแต่ต้นจนเป็นพระอรหันต์ เป็นตัวศาสนาแท้ๆ ถูกโอวาทของพระบรมศาสดา

ถ้าไม่หยุดจะปฏิบัติศาสนาสัก ๔๐-๕๐ ปีก็ช่าง ที่สุดถึงจะมีอายุเป็นร้อยปีแต่ถ้าทำให้หยุดไม่ได้ เป็นไม่ถูกร่องรอยพระศาสนา หลวงพ่อท่านจะยกตัวอย่างเรื่ององคุลิมาลโจรซึ่งพระพุทธองค์ได้ทรงแก้ไขแสดงธรรมะจนองคุลิมาลโจรสำเร็จมรรคผล เพราะคำว่าหยุดคำเดียว เมื่อทำให้หยุดได้แล้วก็ต้องหยุดในหยุดๆ ไม่มีถอยหลังกลับ หยุดในหยุดๆ อยู่นั่นเอง ในที่หยุดนั้นต้องถูกกลางถ้าไม่ถูกกลางใช้ไม่ได้ ต้องหยุดเข้าลิบ เข้าศูนย์ เข้าส่วน ถูกลิบ ถูกศูนย์ ถูกส่วน ถ้าหยุดกลางกายเช่นนั้นถูกลิบ พอถูกลิบเท่านั้นไม่ช้าจะเข้าถึงศูนย์ โบราณท่านพูดกันว่า

เห็นลิบแล้วเห็นศูนย์	เป็นเค้ามูลสืบกันมา
เที่ยงแท้แน่นอนหนา	ตั้งอนิจจาเป็นอาจิน
จุดแล้วปฏิสนธิ	ย่อมเวียนวนอยู่ทั้งสิ้น
สังขารไม่เย็นยิบ	ราศีสิ้นเป็นตัวมา

หลวงพ่อบอกว่าลิบศูนย์นี้เป็นตัวสำคัญนัก สัตว์โลกจะเกิดในโลกได้ต้องอาศัยเข้าลิบแล้วตกศูนย์จึงเกิดได้ ถ้าเข้าลิบไม่ตกศูนย์เกิดไม่ได้โลกกับธรรมต้องอาศัยอย่างนี้ ทางธรรมก็ต้องเข้าลิบเข้าลิบแล้วก็ตกศูนย์ ตกศูนย์คือใจหยุด พอใจหยุดเรียกว่าเข้าลิบแล้ว เห็นเป็นดวงใสเท่าดวงอาทิตย์ดวงจันทร์ผุดขึ้นที่ใจหยุดนั้น นั่นแสดงว่าตกศูนย์แล้วเข้าลิบแล้วเห็นศูนย์แล้วเรียกว่าเข้าลิบแล้วเห็นศูนย์ พอเห็นศูนย์ใจก็หยุดอยู่กลางศูนย์นั้น กลางดวงใสเท่าดวงอาทิตย์ดวงจันทร์นั้นดวงนี้เรียกว่าดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่าดวงปฐมมรรค ต้องเข้ากลางดวงนั้นแท้ๆ ไปได้ทางเดียว ทางอื่นไม่มี เมื่อเข้ากลางดวงศูนย์นั้นได้แล้วเรียกว่าปฐมมรรคหรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่าเอกายนมรรค แปลว่าหนทางเอกไม่มีที่ หนทางหนึ่ง สอง ไม่มี เป็นทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ทั้งหมดในสากลโลก ท่านจะเข้าสู่นิพพานต้องไปทางนี้ทางเดียวไม่มีทางแตกแยกจากกัน ไปแนวเดียวกันนี้หมดเพียงแต่การไปนั้น บางท่านเร็วบางท่านช้าไม่เหมือนกัน แล้วแต่อาสนา

นิสัยของแต่ละคนจะสั่งสมอบรมไว้

หลวงพ่อบอกท่านว่าการเรียนสมถะวิปัสสนานั้นต้องเดินแนวนี้ผิด
แนวนี้ไม่ได้ และก็ต้องเป็นอย่างนี้ผิดอย่างนี้ไปไม่ได้ ถ้าผิดอย่างนี้ก็เลอะ
เหลว เราจะต้องยึดกายมนุษย์นี้เป็นแบบ เข้าไปถึงกายมนุษย์ละเอียดก็ต้องยึด

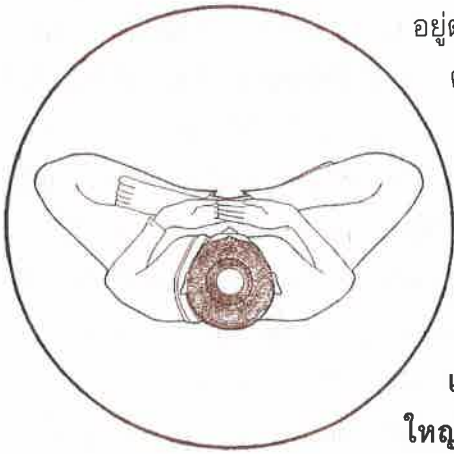
กายมนุษย์ละเอียด
เป็นแบบ เข้าไปถึง
กายทิพย์ต้องยึดกาย
ทิพย์เป็นแบบ เข้าไป
ถึงกายทิพย์ละเอียด
ต้องยึดกายทิพย์
ละเอียดเป็นแบบ จะ
โยกโย้ไปไม่ได้ เข้าไป
ถึงกายรูปพรหมต้อง

ยึดกายรูปพรหมเป็นแบบ เข้าไปถึงกายรูปพรหมละเอียดต้องยึดกายรูป
พรหมละเอียดเป็นแบบ เข้าไปถึงกายอรูปพรหมก็ต้องยึดกายอรูปพรหมเป็น
แบบ เข้าไปถึงกายอรูปพรหมละเอียดต้องยึดกายอรูปพรหมละเอียดเป็นแบบ
เข้าไปถึงกายธรรมต้องยึดกายธรรมเป็นแบบ กายธรรมนั้นมีรูปเหมือนกับ
องค์พระปฐมมากรที่เขาปั้นไว้ในโบสถ์วิหาร ศาลาการเปรียญเขาทำแบบไว้
อย่างนั้น เข้าถึงกายธรรมละเอียดยึดกายธรรมละเอียดเป็นแบบ เข้าถึงกาย-
ธรรมพระโสดายึดกายธรรมพระโสดาเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระโสดา
ละเอียดยึดกายธรรมพระโสดาละเอียดเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระสกิทาคา
ยึดกายธรรมพระสกิทาคาเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระสกิทาคาละเอียดยึด
กายธรรมพระสกิทาคาละเอียดเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระอนาคายึดกาย
ธรรมพระอนาคาเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระอนาคาละเอียดยึดกายธรรม
พระอนาคาละเอียดเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระอรหัตต์ยึดกายธรรมพระ

อรหัตต์เป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระอรหัตต์ละเอียดยึดกายธรรมพระอรหัตต์ละเอียดเป็นแบบ นี่เป็นหลักฐานในพระพุทธศาสนา

หลวงพ่อบอกว่าเมื่อรู้เช่นนี้แล้ว เมื่อใจเราวุ่นวายก็ให้รู้ทีเดียวว่า มันต้องการจะเวียนว้ายตายเกิด ถ้าใจเรานิ่ง

อยู่ตรงกลางได้มันจะเลิกการเวียนว้ายตายเกิด เราไม่ต้องง้อใครเพราะ

เรารู้แล้วเรียนแล้วเข้าใจแล้ว เรา

ต้องตั้งใจให้หยุด ใจของคนเรา

นั้นถ้าหยุดได้เพียงสักกระพริบตา

เดียวเท่านั้น ได้ชื่อว่าเราได้สร้าง

บุญใหญ่กุศลใหญ่สำคัญนัก บุญที่

เกิดจากการนั่งภาวนานั้นเป็นบุญ

ใหญ่กุศลใหญ่ เราจะไปสร้างโบสถ์

วิหาร ศาลาการเปรียญสักกร้อยหลัง ก็สู้บุญที่

เกิดจากการบำเพ็ญสมณะวิปัสสนาไม่ได้ เมื่อเราแสวงหาเขตบุญในพระ-

พุทธศาสนาพึงบำเพ็ญสมณะ วิปัสสนาทำให้มันคงดังนี้ ให้ใจหยุด หยุดนี้เป็น

ตัวสำคัญนักเพราะเป็นทางมรรคผลนิพพาน พวกที่ให้ทานรักษาศีลนั้นยัง

ไกลกว่า หยุดนี้ใกล้นิพพานนัก พอหยุดได้เท่านั้นถูกคำสั่งสอนของพระศาสดา

แล้ว ไม่ยกเยื้องแปรผัน พอใจของเราหยุดดีแล้วก็เลิกบริกรรมภาวนาได้ให้

เอาใจของเราจรดเพ่งเฉยอยู่ที่ดวงใส่นั้น วางอารมณ์เฉยให้หยุดเท่านั้น อย่า

ไปนึกความมืดความสว่าง

หลวงพ่อบอกสอนให้ปฏิบัติเบื้องต้นนี้ให้เห็นจนเชี่ยวชาญเสียก่อน

ท่านบอกว่าเรื่องอื่นอย่าเพิ่งไปพูดเพราะยิ่งพูดก็ยิ่งมากนักใหญ่โต ที่วัด

ปากน้ำมีคนทำกันได้มากคน เราก็คงทำให้ได้เหมือนกับเขาบ้าง ถ้าไม่หยุด

จะถึงธรรมกายไม่ได้ ถ้าทำใจให้หยุดได้ก็เข้าถึงธรรมกายได้ เราทุกคนเป็น

มนุษย์เหมือนกันปฏิบัติในพระพุทธศาสนาเหมือนกันจะทำให้เป็นธรรมกาย
 อย่างคนอื่นเขาไม่ได้เซียวหรือ ทุกคนต้องทำได้ขอเพียงให้ทำจริงเป็นต้องได้
 ทุกคน ถ้าทำไม่จริงละเป็นไม่ได้แน่ ที่ว่าทำจริงนั้นก็คือ จริงแค่ชีวิตถึงเนื้อ
 เลือดจะแห้งเหือดหมดไปจะเหลือแต่กระดูกหนังข้างมัน ถ้าไม่ได้เป็นไม่ลุกจากที่
 ถ้าทุกคนทำจริงแค่นี้ละก็ทำได้ทุกคน ท่านบอกว่าตัวท่านเองนั้นถึง ๒ คราว
 คือเมื่อเริ่มปฏิบัติสมณะวิปัสสนาใหม่ๆ ได้เข้าที่ทำสมาธิตั้งใจว่า ถ้าไม่ได้ก็ให้
 ตายเสียเถอะ นี่ทำสมาธิอยู่พอถึงกำหนดเข้าก็ทำได้ ไม่ตายสักที องค์
 สมเด็จพะสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ที่ทรงกระทำเช่นนั้น คือพระองค์ได้
 ประกอบความเพียรด้วยจตุรงควิริยะคือกระดูก ๑ หนัง ๑ เนื้อ ๑ เลือด ๑
 ถึงเนื้อเลือดจะแห้งเหือดหมดไปก็ไม่ว่าเหลือแต่กระดูก เหลือแต่หนังก็ข้างมัน
 พระองค์ก็ไม่เคลื่อนจากความเพียร พอถูกส่วนเท่านั้น ในเวลาหัวค่ำพระองค์
 ได้บรรลุปุพเพนิวาสนุสสติญาณ เวลాయามที่ ๒ ได้บรรลุลจฺจุปฺปาตญาณ
 เวลాయามที่ ๓ ได้บรรลูลาสวักขยญาณ พระองค์ท่านเป็นอาจารย์ของเราและ
 ท่านทำจริงดังนี้ เราเป็นลูกศิษย์ก็ต้องทำจริงอย่างนั้นเหมือนกัน ถ้าไม่ได้ต้อง
 ยอมตายกันเลยทีเดียว

หลวงพ่อบอกอธิบายถึงความไม่เที่ยงแท้แน่นอนของเบญจขันธ์ว่า
 รูปทั้งหลายนั้นไม่ว่าจะปราณีตสวยงามหรือไม่
 แตกต่างกันอย่างไรรก็ตาม ก็มาลงเอยที่
 อนิจจาด้วยกันทั้งสิ้น คือตายหมดไม่มีเหลือ
 ไม่ว่าจะเป็นกำเนิดมาจากชั้นวรรณะใด ย่อม
 เวียนว่ายตายเกิดกันอยู่อย่างนี้ มีแต่ความ
 ไม่เที่ยง เมื่อไม่เที่ยงก็ต้องเป็นทุกข์ทั้งนั้น
 ถ้าจะหาความเที่ยงความสุขก็ต้องหาภายใน
 กายมนุษย์นี้เท่านั้น หากภายนอกไม่ได้คือหา
 จากกายมนุษย์เข้าไป จนกระทั่งพบกาย

มนุษย์ละเอียดแต่ในกายมนุษย์ละเอียดก็ยังไม่สามารถหาความสุขความเที่ยงได้ ต้องเดินเข้าไปอีกในกายทิพย์หยาบ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหมหยาบ กายรูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหมหยาบ กายอรูปพรหมละเอียด จนถึง กายธรรม พอเข้าไปพบกายธรรมนั้นแหละ จะรู้สึกตัวเองทันทีว่านี่เองที่เที่ยง ที่เป็นสุข เห็นสิ่งเที่ยงที่เป็นสุขในกายธรรมหรือธรรมกายนี้เอง เมื่อเข้าถึง กายธรรมแล้วใจคอที่เคยคับแคบก็เวิ้งว้างกว้างขวางสุขสบาย ใครไปถึง กายธรรมได้ก็แจ่มใสเบิกบาน กายธรรมนี้เป็นของเที่ยง การที่พระพุทธเจ้า ตรัสว่าอะไรๆ ไม่เที่ยงนั้น จุดประสงค์ก็คือจะให้เข้าถึงกายธรรม จึงมีหลัก ว่านอกจากกายธรรมแล้ว จะเป็นกายมนุษย์ กายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหม กายอรูปพรหมละเอียด เหล่านี้ต่างเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาทั้งนั้น คือต้องเวียน วายอยู่ในภพทั้ง ๓ จึงเป็นกายที่ยังไม่เที่ยงยังต้องเป็นทุกข์อยู่ ต่อเมื่อเข้าถึง กายธรรมจึงเป็นนิจจัง สุขขัง อตตาทิขึ้นทันที เป็นของเที่ยงเป็นสุขเป็นตัวตน ทันที เมื่อถึงกายธรรมละเอียดก็ยิ่งดิ้นหนักขึ้น กายธรรมพระโสดา พระโสดา ละเอียดก็ยิ่งดิ้นหนักขึ้น เที่ยงหนักขึ้น สุขหนักขึ้นไม่มีถอย กายธรรมพระสกิทาคา พระสกิทาคาละเอียดก็เที่ยงหนักขึ้นสุขหนักขึ้น กายธรรมพระอนาคามี พระอนาคามีละเอียดก็ยิ่งเที่ยงหนักขึ้นสุขหนักขึ้น กายธรรมพระอรหัตต์ พระอรหัตต์ละเอียดก็ยิ่งเที่ยงที่เดียวสุขที่เดียว ไม่แปรผันต่อไปเป็นกายคงที่ คงวา อุปมาเหมือนเสาเขื่อนย่อมไม่เขยื้อนไปตามอารมณ์โลกธรรมทั้ง ๔ คือ อวิชชา มมังการณ ๔ ได้แก่ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข และอนิฏฐารมณ ๔ คือ เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ติฉินนินทา ทุกข์ ไม่สามารถทำให้ยุบลงหรือฟูขึ้นได้ หลวงพ่อท่าน ได้ยกพุทธภาษิตว่า

พฺจุจฺจุสฺส โลกธมฺเมหิ จิตฺตํ ยสฺส น กมฺปติ อโสภํ วิรชํ เขมํ
เอตมฺมจฺจุสฺส เอตทิสานิกตฺวาน สพฺพตฺถมปฺราณีตา สพฺพตฺถ สโตถิ
คจฺฉนฺติ ตนฺเตสํ มจฺจุสฺสจฺจุสฺส

จิตของบุคคลผู้ใด
อันโลกธรรมทั้งหลายถูก
ต้องแล้ว ย่อมไม่หวั่นไหว
ไม่เศร้าโศก ย่อมปราศจาก
ความขุ่นมัว เป็นแดนเกษม
จากโยคได้ชื่อว่าเป็นมงคล
อันสูงสุด

หลวงพ่от่าน
อธิบายว่าจิตเป็นตัวยืน

และโลกธรรมทั้งแปดเป็นตัวจร อภิธรรมเป็นที่ยินย่นำปรารณากันถ้วนหน้า
ส่วนอนิฏฐารมณ์ไม่เป็นที่ยินย่นำปรารณา เราท่านทั้งหลายทั้งคฤหัสถ์
ทั้งบรรพชิต เมื่อรู้จักอภิธรรม และอนิฏฐารมณ์เหล่านี้แล้วมีทางเลี้ยงได้
คือต้องบังคับจิตให้ติดต้องตั้งจิตให้ติดถ้าตั้งจิตให้ติดถูกหลักกฎฐานของที่ตั้งจิตแล้ว
จะสามารถต่อสู่กับอภิธรรมและอนิฏฐารมณ์ได้ ต้องหมั่นเอาใจจดจ่ออยู่ที่
กลางก็กัณเป็นศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ หมั่นเอาใจไปจรด
อยู่ที่ตรงนั้นเสมอ ไม่ว่าจะเป็นนั่ง นอน ยืน เดิน กิน ดื่ม จะทำ จะพูด จะอุจจาระ
ปัสสาวะก็หยุดอยู่ตรงนั้นเสมอ จรดหนักเข้าๆ ๆ ๆ พอชินหนักเข้าก็ชำนาญ
หนักเข้าๆ ๆ ๆ ก็หยุดได้ พอใจหยุดเสียได้เท่านั้นแหละ ลาก ยศ สรรเสริญ สุข
เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ตีเดียวน ทุกข์ไม่มีทางกระทบกระเทือนแล้วเฉยเสียแล้ว
ถ้าทำจิตให้ได้ขนาดนี้แล้ว บุคคลผู้นั้นได้ชื่อว่าเป็นมงคลสูงสุดแล้ว ถ้ายัง
อาดูรเดือร่อนไปตามอนิฏฐารมณ์เป็นอัปมงคลแท้ๆ ท่านย้าว่าอัปมงคลมิใช่
เป็นแต่เฉพาะฆราวาสหญิงชายเท่านั้น ภิกษุ สามเณรก็เป็นได้เหมือนกัน พอ
สงบไม่ลงทำให้หยุดไม่ได้ก็เป็นอัปมงคล หลวงพ่от่านเคยสอนพระภิกษุ
สามเณรว่า

ภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนาพอบวชแล้วไม่ต้องทำอะไรทำใจให้

ใส่เท่านั้นแหละเป็นใช้ได้ ถ้าใจไม่ใสภิกษุสามเณรนั้นใช้ไม่ได้ ยังเป็นภิกษุสามเณรแต่ภายนอก ภายในเป็นไม่ได้ พอทำให้ใสได้เท่านั้นก็เป็นที่บูชาของมหาชนทีเดียว

หลวงพ่อบอกท่านตั้งใจปฏิบัติจริงๆ ท่านต้องการให้ผู้มาปฏิบัติได้รู้เห็นเป็นจริงๆ ท่านจึงพยายามหาวิธีการทุกอย่างมาอธิบายให้ลูกศิษย์เข้าใจ ท่านบอกว่าการได้ธรรมกายนั้นไม่่ง่ายนัก แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะยากจนเกินไปถ้าปฏิบัติตามคำที่ท่านสอนอย่าให้ผิดจะผิดแม้เท่าเส้นผมก็ไม่ได้ ถ้าใครปฏิบัติตามที่ท่านสอนแล้วไม่ได้ ท่านกล้าท้าทายให้มาตัดศีรษะท่านทีเดียว หลวงพ่อบอกท่านจะมองดูออกว่าผู้ใดมีแว่ที่จะได้ธรรมกาย ท่านจะเรียกผู้นั้นมาสอนเอง หรือถ้าผู้ใดเห็นดวงกลมใสหรือเห็นองค์พระ ปรากฏที่ฐานที่ ๗ แล้ว ท่านก็จะหาครูต่อวิชาให้ท่านเข้มงวดกวดขันและเอาใจใส่ดังนี้จึงมีผู้ได้ธรรมกายเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ คล้อยสุวรรณ) หรือที่คนที่เคารพนับถือเรียกท่านว่า **หลวงพ่อเล็ก** เป็นผู้ที่หลวงพ่อสอนและกวดขันมาเองจนได้ธรรมกายขั้นสูง หลวงพ่อเล็กท่านเคยเล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า ท่านถูกกวดขันมาแต่ครั้งยังเป็นสามเณรน้อยๆ หลวงพ่อบอกท่านยังรู้แล้วว่าหลวงพ่อเล็กจะได้ธรรมกายแน่นอน และจะสามารถเป็นตัวแทนของท่านต่อไปในอนาคต หลวงพ่อก็เรียกมานั่งตัวต่อตัวกับท่านเสมอ ถ้าหลวงพ่อบอกท่านจะต้องไปแสดงพระธรรม-

หลวงพ่อเล็ก

เทศนา ท่านก็จะขีดเส้นวงกลมเป็นการจำกัดอาณาเขตแล้วก็เอาสายจีวรของหลวงพ่อเล็กยัดลงไปในห้องกระดานเพื่อกันไม่ให้ลูกไปไหนๆ แล้วหลวงพ่อบอกท่านก็ไปเทศน์ การเทศน์ของหลวงพ่อบอกแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณชั่วโมงครึ่งถึงสองชั่วโมง แล้วหลวงพ่อบอกท่านก็จะกลับมาคุมการนั่งต่อ หลวงพ่อเล็กท่านยังเล่าอีกว่า ท่านเคยถูกหลวงพ่อบอกเขียนเพราะความเกียจคร้านในการปฏิบัติ

เนื่องจากตอนนั้นท่านยังอายุน้อย บางครั้งก็อยากสนุกอยากเพลิดเพลินบ้าง แต่หลวงพ่от่านไม่ยอมให้ปล่อยเวลาล่วงเลยไปโดยเปล่าประโยชน์ ท่านต้องการให้ฝึกปฏิบัติให้มากที่สุดเพื่อให้เกิดความชำนาญ และในที่สุดก็ได้สมความปรารถนาของหลวงพ่อ

โรงงานทำวิชา

ผู้ที่เห็นเป็นวิชาธรรมกายแล้วจะต้องผลักดันเข้าเวรปฏิบัติกิจภาวนา ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ในสถานที่ที่หลวงพ่อจัดไว้ให้โดยแบ่งเป็นเวรๆ ละ ๔ ชั่วโมง สถานที่นี้เรียกกันว่าโรงงานมาตั้งแต่สมัยหลวงพ่อและปัจจุบันก็ยังคงเรียกเช่นนี้ หลวงพ่อจัดไว้สำหรับผู้ที่ได้วิชาธรรมกายเข้าไปปฏิบัติกิจภาวนา แบ่งเป็น ๒ ด้านๆ หนึ่งสำหรับพระภิกษุ อีกด้านหนึ่งสำหรับอุบาสิกา (ปัจจุบันคือวิหารอยู่ด้านหลังหอสังฆะนิยัมงคลเทพนิมิตที่ประดิษฐานศพหลวงพ่อ และยังคงปฏิบัติกิจภาวนาเหมือนสมัยหลวงพ่อยังอยู่) หลวงพ่от่านตั้งเป็นกฎเคร่งครัดมากกว่า ห้ามบุคคลที่ไม่ได้วิชาธรรมกายเข้าไปในโรงงาน ท่านมีเหตุผลของท่านหลายประการ ได้แก่

๑.บุคคลภายนอกอาจเข้าไปทำเสียงรบกวนเป็นการทำลายสมาธิของผู้ที่กำลังปฏิบัติกิจภาวนา จะเกิดบาปติดตัวผู้นั้นแม้จะมีได้ตั้งใจก็ตาม

๒.วิชาธรรมกายนั้นเป็นวิชาที่ละเอียดลึกซึ้งมาก ถ้าผู้ที่ยังไม่รู้ไม่เห็นไม่เข้าใจปฏิบัติยังไม่เป็น แล้วไปได้ยินได้ฟังเข้าก็จะทำให้เกิดวิจิกิจฉา คือความลังเลสงสัย ทำให้ความคิดสับสนวุ่นวาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนต่อวิชา หลวงพ่от่านทราบดีว่าอันตรายจะเกิดขึ้นแก่บุคคลที่ยังไม่รู้ไม่เข้าใจดีพอ

๓.หลวงพ่от่านไม่ต้องการให้บุคคลภายนอกเข้าไปชวนพวกที่ได้ธรรมกายพูดคุยกันด้วยเรื่องไร้สาระท่านบอกว่า เสียเวลาทำวิชาโดยใช้เหตุ พวกเข้าเวรปฏิบัติภาวนานี้เป็นพวกประจำอยู่ในวัด การที่ต้องผลักดัน

ความรู้ความเข้าใจละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้นไปอีก และช่วยบรรเทาความทุกข์ยากเดือดร้อนแก่ผู้ที่มาขอพึ่งบารมีหลวงพ่อ รวมทั้งช่วยแก้โรคตามใบอาการที่ส่งกันมาด้วย

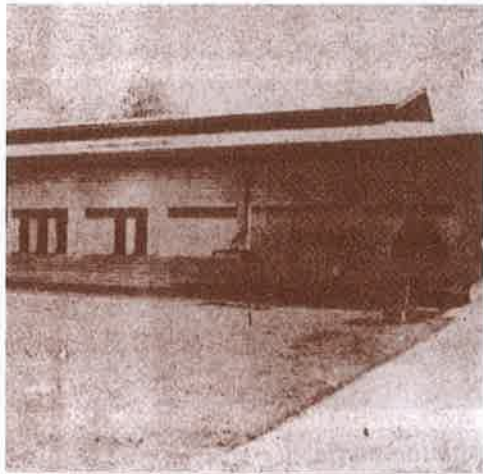
วิธีการแก้โรคนั้น หลวงพ่อบอกท่านจะสั่งให้คัมภีร์กรรมที่ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บของแต่ละคนด้วย หลวงพ่อบอกว่าเมื่อรู้ว่าเขาเป็นโรคอย่างนี้แล้วก็ต้องค้นหาเหตุว่าเป็นเพราะเหตุใดทำการกรรมอะไรไว้แล้วไปแก้ที่เหตุ ดังพุทธดำรัสว่า “**เยธมมา เหตุปฺปภาวธรรมทั้งหลายเกิดแต่เหตุ**” หลวงพ่อบอกท่านจึงเปรียบเสมือนนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญฉลาดรอบรู้ในเรื่องโรคทุกโรค ทราบสาเหตุของโรค การบำบัดโรคและวิธีการดับโรค ทั้ง

สามารถทราบประวัติคนไข้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ทั้งๆ ที่ตัวคนไข้เองก็ยังไม่ทราบด้วยซ้ำ ถ้าเรื่องนั้นเป็นอดีตกาลนานข้ามภพข้ามชาติ หลวงพ่อบอกท่านจึงสามารถแก้โรคได้ถูกต้องรวดเร็ว

โรงครัวเลี้ยงพระภิกษุสามเณร

โรงครัวเลี้ยงพระภิกษุสามเณร

เมื่อหลวงพ่อกมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำในปี พ.ศ.๒๔๕๙ ท่านได้ดำเนินการก่อตั้งโรงครัวขึ้นเพื่อถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุสามเณร ก่อนที่หลวงพ่อกจะมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ท่านเคยอยู่ที่วัดพระเชตุพนฯ และประสบความลำบากในเรื่องอาหารบิณฑบาต ท่านจึงตั้งมโนปณิธานไว้ว่าถ้ามีโอกาสจะตั้งโรงครัวเลี้ยงอาหารพระภิกษุสามเณรไม่ให้ลำบากและกังวลเรื่องภัตตาหาร จะได้มีเวลาและกำลังในการศึกษาพระปริยัติธรรมและปฏิบัติธรรมได้เต็มที่ และเป็นการสะดวกแก่ทายกทายิกาที่ต้องการจะทำบุญถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุสามเณรทั้งวัด เพียงแต่แสดงความประสงค์จะเป็นเจ้าภาพและนำปัจจัยมามอบแก่ไวยาวัจกรเท่านั้น ทางวัดมีแม่ครัวจัดการหุงหาอาหารให้เสร็จเรียบร้อยทั้งมือเช้าและเพล เจ้าภาพเพียงแต่มากระเคนภัตตาหารเท่านั้น หลวงพ่อกมอบหมายให้อุปาสิกาท้วม หุตานุกรม เป็นหัวหน้าโรงครัวในยุคแรก คือตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๕๙ เป็นต้นมา และให้แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ รับมอบดูแลโรงครัวต่อจากคุณแม่ท้วม ตั้งแต่ปี ๒๕๐๒ จนถึงปัจจุบัน

คุณแม่ท้วม

แม่ชีธัญญาณี

หลวงพ่อบ้านได้ชี้แจงถึงอันสงส์ของการถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุสามเณรว่าจะได้บุญยิ่งใหญ่ไพศาล เพราะพระสงฆ์เป็นเนื้อนาบุญ ดังคาถาบาลีว่า

บุญมมากัม ขมานานัม สงฺโฆ เวทียตัม มุขัม

พระสงฆ์เป็นประมุขหรือเป็นประธานของผู้ต้องการบำเพ็ญทาน พระสงฆ์เป็นประมุขของบุญ ถ้าต้องการบุญก็ให้ถวายในหมู่พระสงฆ์ จะเจาะจงภิกษุองค์ใดองค์หนึ่งนั้นไม่ควร ให้ทำใจให้เป็นกลาง หลวงพ่อบ้านเน้นว่าเป็นทายาทต้องฉลาด โง่ไม่ได้ เพราะถ้าถวายเจาะจงเสียแล้ว ผลบุญก็ลดน้อยลงไปคนฉลาดต้องถวายให้เป็นกลางจึงจะได้ผลบุญยิ่งใหญ่ไพศาลที่เรียกว่า สังฆทาน และได้ชื่อว่าวางหลักพระพุทธศาสนา เพราะศาสนาของพระบรมศาสดาจะดำรงอยู่ได้ก็เพราะอาศัยความเป็นกลาง ภิกษุสามเณรก็ต้องประพฤติในพระธรรมวินัยให้เป็นกลาง ปฏิบัติให้เป็นกลาง ไม่เข้าข้างตน ไม่เข้าข้างบุคคลผู้อื่น อุบาสกอุบาสิกาบริจาคทานในพระพุทธศาสนาให้ให้เป็นกลาง ไม่ค่อนข้างตน หมูตน พวกตน ให้ให้เป็นกลาง อย่างนี้ได้ชื่อว่าบริจาคถูกทาง สงฆ์ ถูกเป้าหมายของบุญ

หลวงพ่อบ้านสอนให้ทำบุญบริจาคทานมากๆ มิใครเขามาชวนให้ทำบุญทำทานก็ให้ทำกับเขา ถ้าพบเห็นคนด้อย เขาทำบุญก็ให้พยายามไปทำร่วมกับเขา ถ้าไม่มีทรัพย์ก็ให้ชวนช่วยด้วยแรงกายก็ได้บุญเช่นกัน จัดเป็นไวยาวัจจมัยอย่างหนึ่ง คือบุญที่ได้จากการชวนช่วยช่วยเหลือผู้อื่น

หลวงพ่อบ้านแนะนำศิษย์ ให้พยายามทำบุญทั้งด้วยกำลังกายและกำลังทรัพย์ให้รู้จักเลือกผู้ที่จะทำบุญด้วย หลวงพ่อบ้านสอนให้ทุกคนพยายาม **รักษามนุษย์สมบัติ** ท่านอธิบายว่า คนเรานั้นจะอยู่คนเดียวในโลกไม่ได้ ต้องมีบิดามารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทมิตรสหาย สามเณร ภรรยา บุตร บริวาร อย่างที่เรามักเรียกกันว่ามีพรรคมีพวก คนที่จะมีพรรคพวกที่ดีนั้นต้องประกอบกรรมดีร่วมกันมาแล้ว ท่านจึงสอนว่าถ้าเห็นคนด้อย เขาทำบุญบริจาคทานกัน

ละก็ให้พยายามไปร่วมกับเขา ไม่จำเป็นต้องร่วมด้วยเงินก็ได้ เพราะคนบางคนเขาก็มีทรัพย์สินเงินทองเหลือเฟืออยู่แล้ว เขาไม่ต้องการเงินแต่เขาต้องการให้มีคนมาช่วย เราก็ก็นำไปช่วยด้วยแรง เพราะว่าในภพชาติต่อไปจะได้มีพรรคพวกที่เป็นคนดี การจะมีมนุษยสมบัติขึ้นก็เป็นด้วยเหตุ ๒ ประการคือ ปุพเพตปุณณตา การทำบุญร่วมกันมาในอดีตชาติ และการร่วมบุญกันใหม่ การได้สังสรร่วมแรงร่วมใจกันในภพชาติปัจจุบัน

นอกจากนี้หลวงพ่от่านยังสอนให้เป็นผู้เสียสละ รู้จักอดทน สังคหวัตถุ ๔ นี่เป็นสิ่งสำคัญมากในสังคมมนุษย์ บุคคลใดถึงพร้อมด้วยธรรม ๔ ประการนี้ ย่อมเป็นที่รักที่เคารพยำเกรงของผู้คนทั่วไป บุคคลนั้นได้ชื่อว่ารู้จักรักษามนุษย์สมบัติ

สมัยเริ่มแรกที่ก่อตั้งโรงครัวหลวงพ่от่านใช้ทุนทรัพย์ส่วนตัวเป็นค่าใช้จ่าย มีลูกศิษย์และญาติพี่น้องของท่านนำข้าวสาร ของแห้งมาถวายเป็นประจำและวันใดที่ไม่มีผู้รับเป็นเจ้าภาพ หลวงพ่от่านก็ใช้ทรัพย์ส่วนตัวของท่านเป็นค่าภัตตาหารเลี้ยงพระภิกษุสามเณร ท่านทำดังนี้มาเป็นประจำ

สมัยที่ข้าพเจ้ามาอยู่วัดปากน้ำใหม่ๆ ในปี พ.ศ.๒๔๘๑ นั้น มีพระภิกษุสามเณร จำพรรษาประมาณ ๑๕๐ รูป และเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อยๆ จนถึง ๖๐๐ รูปเศษ ถึงกระนั้น หลวงพ่อก็ไม่เคยวิตกกังวล

กับภาระนี้ ท่านเคยพูดเสมอว่ากินคนเดียวไม่พอกิน กินหลายคนกินไม่หมด ท่านมุ่งมั่นจะบำเพ็ญทานบารมีอย่างจริงจัง ท่านเคยพูดถึงอันสงส์ของการบำเพ็ญทานไว้ว่า

ทานนั้นแหละจะเป็นชนกรรมนำไปเกิดในสกุลที่มั่งมีมาก เพราะผล

ทานส่งให้ เมื่อให้ทานแล้วสมบุรณ์ ปริบูรณ์ ผู้ยากขัดสนก็สมบุรณ์ อ้ายความสมบุรณ์ที่ให้แก่เขานะกลับมาเป็นของตัว มากน้อยเท่าใดกลับมาเป็นของตัวหมดทานนี้แหละเป็นข้อสำคัญนัก พระโพธิสัตว์จะสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าก็อาศัยทานนี้แหละ ไม่ให้ทานละก็เป็นไม่สำเร็จทีเดียว เพราะฉะนั้นบัดนี้วัดปากน้ำที่มีภิกษุสามเณรมารวมอยู่มากก็เพราะอาศัยเจ้าอาวาสบริจาคทานบริจาคมานาน ๓๗ ปี บริจาคมา

บริจาคเรื่อยไม่ได้ครั้งคราว ถ้าว่าไม่มีใครมาบริจาคเจ้าอาวาสก็บริจาคเอง ถ้าว่าไม่พอละก็เท่าใดก็ให้ทีเดียว เป็นหนี้เป็นสินยอมทีเดียว เขาจะบริจาคทานทำบาปมีไปในอนาคตกาลข้างหน้ากันอย่างนั้น

พระธรรมทัศนาธร อดีตอธิบดีสงฆ์วัดชนะสงคราม ได้เล่าถึงหลวงพ่อบุญในเรื่องการตั้งโรงครัวเลี้ยงพระภิกษุสามเณรไว้ดังนี้

ท่านเป็นผู้สามารถเลี้ยงบรรดาพระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา และศิษย์วัดได้ทุกวันไม่ขาดแม้พระภิกษุสามเณรจะไม่ไปบิณฑบาตเลย ท่านก็เลี้ยงได้โดยที่จะมีบุคคลนำเอาอาหารมาถวายเช่น นำเอาข้าวสารมา นำเอากับข้าวมา และก็มาทำครัวเลี้ยงพระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา และศิษย์วัดได้อาศัยร่มโพธิ์ ร่มไทรของพระเดชพระคุณท่าน ซึ่งยังไม่มีวัดใดในประเทศไทยจะกระทำได้ถึงขนาดนั้น นับว่าเป็นพระมหาเถรที่อัศจรรย์ที่สุดในประเทศไทย ไม่ทราบที่ท่านจะมีมนต์คาถาหรืออะไรอย่างใด จึงสามารถเรียกร้อมเอาอาหารมาเลี้ยงพระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา และศิษย์วัดได้โดยไม่ขาด นับว่าเป็นความประหลาดอัศจรรย์อย่างยิ่ง อาตมภาพได้เคย

ถามพระเดชพระคุณท่านเมื่อยังมีชีวิตอยู่ ว่าเพราะเหตุอะไรหลวงพ่อก็สามารถเลี้ยงพระภิกษุสามเณร เลี้ยงอุบาสกอุบาสิกา และเลี้ยงศิษย์วัดได้ถึงปานนั้น ท่านยิ้มแ้มแจ่มใส และตอบด้วยความกล้าหาญว่า ไม่ต้องเป็นทุกข์ เป็นร้อนดอกท่านเจ้าคุณ เพราะอาศัยพระธรรมกายท่านบันดาลให้ นี่เป็นคำตอบของท่าน ยืนย่นอยู่เสมอ

พระเดชพระคุณหลวงพ่อบอกว่าเราท่านมักจะยกตัวอย่างบุคคลที่

ทุ่มเทชีวิตในการบริจาคตาน เป็นผู้กล้าหาญในการบริจาคตาน บริจาคอย่างไม่รู้จักอึด ไม่รู้จักเบื่อหน่ายเหน็ดเหนื่อย ยิ่งบริจาคมยิ่งมีความสุข ยิ่งเห็นพระภิกษุสามเณรฉันภัตตาหารของตน เห็นบุคคลอื่นบริโภคใช้สอยของของตนก็ยิ่งมีความอึดเอิบในทานเหลือที่จะกล่าวคือท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี

ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีมีนามเดิมว่า สุทัตตะแห่งเมืองสาวัตถี เป็นผู้ที่มีบุญสุนทานมาก ถึงขนาดตั้งโรงงานไว้หน้าบ้านเลี้ยงคนอนาถา ยาก วนพกคนสัญจรไปมา เพราะเหตุที่ทำบุญทำทานมากกว่าเศรษฐีอื่นๆ จึงได้รับฉายาว่า **อนาถบิณฑิกเศรษฐี คือเศรษฐีขวัญใจคนยาก** ต่อมาท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีได้ทราบข่าวจากราชคฤห์เศรษฐีว่า พระพุทธองค์อุบัติขึ้นแล้วในโลก ก็เกิดความปลาบปล้มปิติยินดี ในตอนใกล้รุ่งได้รับไปเฝ้าพระพุทธองค์ที่เวฬุวนารามอันเป็นวัดๆ แรกในพระพุทธศาสนาที่พระเจ้าพิมพิสารทรงสร้างถวาย ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีได้สนทนารธรรมกับพระพุทธองค์จนได้ดวงตาเห็นธรรม แล้วทูลอาราธนาให้พระพุทธองค์เสด็จจำพรรษาในเมืองสาวัตถีโดยจะสร้างวัดถวาย วัดนั้นคือ เขตวันมहाวิหาร เป็นวัดที่พระพุทธองค์ประทับอยู่มาก

กว่าที่อื่น โดยสละทรัพย์ ๒๗ โกฏิยกหาปณะเป็นค่าที่ดิน เจ้าของที่ดินมีเงื่อนไขว่าจะขายที่ดินในราคาที่ทำนอณาณบิณฑิกเศรษฐีต้องนำเงินมาปูให้เต็มพื้นที่ทั้งหมด และจ่ายเป็นค่าสร้างเสนาสนะและถาวรวัตถุอีก ๒๗ โกฏิยกหาปณะ รวมทั้งหมดเป็นเงินถึง ๕๔ โกฏิยกหาปณะ

ทำนอณาณบิณฑิกเศรษฐีถวายภัตตาหารเลี้ยงพระทุกวันๆ ละ ๑,๐๐๐ รูป นอกจากนี้ยังมีจริยาวัตรโดยปกติคือ ไปวัดวันละ ๓ เวลาเป็นประจำดังนี้

- เวลาเช้า นำข้าวยาคุไปถวายพระภิกษุ
- เวลาบ่าย นำเภสัชและน้ำปานะไป
- เวลาเย็น นำเครื่องสักการะมีดอกไม้และของหอมเป็นต้น

หลวงพ่อบุญของเราท่านก็ทำแบบทำนอณาณบิณฑิกเศรษฐีตรงที่ตั้งโรงครัวถวายภัตตาหารพระภิกษุสามเณร ทุกวันๆ ละ ๒ มื้อและยังเลี้ยงแม่ชีอุบาสก อุบาสิกา คิษย์วัด ผู้มาบำเพ็ญบุญและปฏิบัติธรรม ตลอดจนสัตว์เดรัจฉานที่ไม่มีเจ้าของหลวงพ่อบุญท่านมีความปรารถนาที่จะรับพระภิกษุสามเณร

ให้มาจำพรรษาอยู่ที่วัดปากน้ำให้ได้ถึง ๑,๐๐๐ รูป แต่เสนาสนะไม้พอที่จะพัก ท่านเลยรับได้แค่ ๖๐๐ รูปเศษ มิฉะนั้นท่านก็สามารถเลี้ยงพระ

ภิกษุสามเณรได้ถึงวันละ ๑,๐๐๐ รูป เช่นเดียวกับทำนอณาณบิณฑิกเศรษฐี

บอกเวลามรณภาพ

ก่อนที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญของเราท่านจะมรณภาพประมาณ ๕ ปี ท่านได้เรียกประชุมคณะศิษย์ทั้งในและนอกวัดเป็นกรณีพิเศษที่ศาลาการเปรียญ

เพื่อแจ้งให้ทุกคนทราบว่า ท่านจะถึงกาลมรณภาพในอีก ๕ ปีข้างหน้า
 กิจการใดที่ท่านได้ดำเนินไว้แล้วขอให้ช่วยกันทำกิจการนั้นๆ อย่าทอดทิ้ง ขอ
 ให้ทำไปเถิดไม่ตกตำมีแต่ความเจริญยิ่งขึ้น และท่านยังได้แถลงโครงการ
 พัฒนาวัดปากน้ำของท่านให้คณะศิษย์ช่วยกันดำเนินต่อไปให้สำเร็จ ท่านบอกว่า
ต่อไปวัดปากน้ำจะเจริญรุ่งเรืองใหญ่โต แม้ว่าท่านจะมรณภาพไปแล้วแต่ก็มี
 โอกาสช่วยวัดได้มากกว่ายังมีชีวิตอยู่ มีลูกศิษย์หลายคนได้อารธนาขอมิ
 ให้ท่านมรณภาพ ท่านตอบว่าไม่ได้ อีก ๕ ปี ท่านจะไม่อยู่แน่ๆ แล้ว คณะ
 ศิษย์รุ่นเก่าจึงทราบซึ่งคิดว่าหลวงพ่อบอกท่านมีความห่วงใยและผูกพันต่อวัดปากน้ำ
 ต่อวิชาธรรมกายและศิษยานุศิษย์ทุกคนทั้งในปัจจุบันและอนาคตมากเพียงใด
 มิฉะนั้นแล้วหลวงพ่อบอกท่านคงไม่เอ่ยปากฝากฝังโครงการของท่านในเรื่องการ
 สอนและเผยแผ่วิชาธรรมกาย เรื่องการเลี้ยงพระ การศึกษาพระปริยัติธรรม
 และการก่อสร้างปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการ
 เผยแผ่วิชาธรรมกายซึ่งท่านเห็นเป็นเรื่องสำคัญและเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า
 เรื่องอื่นใด ท่านที่เคยมาวัดปากน้ำเมื่อหลายปีก่อนจะทราบดีว่า วัดปากน้ำใน
 อดีตและปัจจุบันนั้นแตกต่างกันมากจนเกือบไม่เหลือสภาพเดิมเลย ที่เป็น
 ดั่งนี้เพราะศิษยานุศิษย์ในพระเดชพระคุณหลวงพ่อบริกรรมปฏิบัติตามโครงการ
 ตามเจตนารมณ์ของหลวงพ่อบริกรรมจนเกือบจะครบทุกโครงการแล้ว

พยากรณ์เจ้าอาวาสวัดปากน้ำในอนาคต

นอกจากจะพยากรณ์ว่าสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงค์จะเป็นสมเด็จ
 พระสังฆราชในอนาคตแล้ว หลวงพ่อบอกท่านยังเคยพยากรณ์ท่านเจ้าประคุณ
 สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามกุฎราชกุมาร เจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ปัจจุบัน ในสมัยที่
 ท่านเป็นสามเณรว่า องค์นี้แหละจะได้เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ต่อไป ใน
 ปี พ.ศ.๒๔๙๓ หลวงพ่อบอกได้พาท่านเจ้าประคุณสมเด็จฯ ครังยังเป็นพระมหาชวง
 วรบุญโญ ป.ธ.๓ ไปฝากเรียน ป.ธ.๔ และ ๙ กับเจ้าประคุณสมเด็จพะอรีย-

วงศ์าคตญาณ สมเด็จพระ-
สังฆราช (ปลด กิตฺติโสภโณ
มหาเถร) วัดเบญจมบพิตร
ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระ-
พระวันรัต สมเด็จพระ-
สังฆราชเคยทรงเล่าประทาน
สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
วัดสามพระยา ครั้งดำรง
สมณศักดิ์ที่ พระธรรม-
ปิฎกญาบดีว่า “ท่านวัด
ปากน้ำนำมาฝาก บอกว่า
จะเอาไว้แทนตัวเมื่อเรียน
จบแล้วก็จะขอนำกลับไป
วัดปากน้ำ”

รถยนต์จะเข้าถึงวัด

สมัยที่หลวงพ่อยังอยู่นั้นยัง

ไม่มีถนนตัดเข้าถึงวัด ผู้ที่จะมาวัดปากน้ำต้องมาทางเรือหรือเดินเท้า ถนนใน
วัดจึงเป็นเพียงทางเท้าแคบๆ แต่หลวงพ่от่านได้สั่งให้ตัดถนนผ่านคณะเนกขัมม
มีความกว้างขนาดรถยนต์แล่นได้ ในสมัยนั้นถนนสายนี้จึงเป็นถนนที่ใหญ่
ที่สุดในวัด ทำให้ผู้คนพากันประหลาดใจว่า ทำไมหลวงพ่อก็ให้ตัดถนนใหญ่
โตเช่นนั้น หลวงพ่от่านตอบว่า ต่อไปรถยนต์จะเข้าถึงวัด มีหลายคนที่ไม่เชื่อ
คำพูดของหลวงพ่อบางคนถึงกับพูดว่า อีกร้อยปีรถยนต์ก็ยังไม่ถึงวัด แต่
แล้วหลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพเพียง ๒ ปี รถยนต์ก็แล่นเข้ามาจอดถึงใน
วัดได้ตามที่หลวงพ่อพยากรณ์

ถ้าระเบิดลง จะเลิกวิชาธรรมกาย

ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประตูนํ้าอ่างทอง ประตูนํ้าบางยาง ประตูนํ้าบางนกแขวก คลองภาษีเจริญล้วนแต่ถูกระเบิดลงหมดทุกแห่ง ระยะนั้นทหารกรมแผนที่อพยพหลบภัยลูกระเบิดมาอยู่ที่ตึกขาว (ปัจจุบันคือ หอเจริญวิปัสสนา) หลวงพ่อท่านพูดว่า ถ้าวัดปากนํ้าและประตูนํ้าภาษีเจริญ ถูกระเบิดลง ท่านจะเลิกวิชาธรรมกายทันที ปรากฏว่า เครื่องบินมาทิ้งระเบิดประตูนํ้าภาษีเจริญเหมือนกัน แต่พลาดไปลงที่ใกล้เคียงหลังจากนั้น หลวงพ่อท่านได้เข้มงวดกวดขันการปฏิบัติภาวนาวิชาธรรมกายมากยิ่งขึ้น

สมบัติจะวิบัติ

มีศิษย์อีกหลายคนที่หลวงพ่อบานทราบอนาคตล่วงหน้า และมีความเป็นห่วงพยายามจะหาทางแก้เหตุร้ายให้คลายลง เช่น เรื่องของพลตรีโสภณ และคุณประทุม กระระลี่ย ท่านทั้งสองได้อนุญาตให้นำเรื่องของท่านที่ได้รับ ความเมตตากรุณาจากหลวงพ่ามาเผยแพร่ให้ศิษย์รุ่นหลัง ๆ ได้ทราบเรื่องดังนี้

พลตรีโสภณมาเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อดังแต่ปี พ.ศ.๒๔๘๐ สมัยยังเป็น ร.ท. เมื่อสมรสกับคุณประทุมก็ได้พาภรรยามาเป็นศิษย์ของหลวงพ่อด้วย เมื่อมีบุตรคนโตและอายุได้ประมาณ ๘ เดือนหลวงพ่อก็ให้คนมาบอกที่บ้านพัก ในกรมทหารว่า ให้ระวังลูกจะเจ็บหนัก คุณประทุมฟังแล้วก็นึกสงสัยว่าลูกจะเจ็บเป็นอะไร มากน้อยแค่ไหน ในเมื่อขณะนั้นลูกก็ยังแข็งแรงดี ไม่มีที่ที่ว่าจะเจ็บป่วย แต่เมื่อทราบจากหลวงพ่อก็เช่นนั้นก็พยายามระมัดระวังดูแลบุตร อย่างดีที่สุด ครั้นวันที่ ๓ หลังจากหลวงพ่อก็ให้คนมาเตือน บุตรคนโตของ พลตรีโสภณ-คุณประทุมก็ป่วยหนักเป็นบิดอย่างแรง ถึงขนาดหมอไม่รับรองว่าจะรอดชีวิตหรือไม่แต่ก็พยายามรักษาอย่างเต็มที่ พลตรีโสภณรีบมาส่ง อาการโรคของบุตรกับหลวงพ่ที่วัดปากนํ้า หลวงพ่อบานรับใบอาการโรค แล้วส่งให้พวกที่ได้วิชาธรรมกายแก้โรคท่านบอกว่า “มันจะเอาไป เราต้อง

ต่อสู้กันหน่อย จะแก้ไขให้” วันที่ ๒ พลตรีโสภณไปส่งอาการโรคของบุตรอีกครั้ง หลวงพ่อท่านรับใบอาการโรคไปดู แล้วบอกว่า ปลอดภัยแล้ว หลังจากนั้นบุตรของพลตรีโสภณ-คุณประทุมก็มีอาการดีขึ้นเรื่อยๆ และหายเป็นปกติ

ต่อมาเมื่อคุณประทุมตั้งครรภ์บุตรคนที่ ๒ มีอาการแพ้อย่างมาก รับประทานอาหารและลูกไม่ได้เลย ต้องเข้าโรงพยาบาลเกือบเดือน แพทย์ที่ทำการรักษาแนะนำให้เอาเด็กออก มิฉะนั้นแม่จะเป็นอันตรายถึงชีวิต แพทย์ได้นำแบบฟอร์มมาให้พลตรีโสภณลงชื่อยินยอมให้เอาเด็กออก แต่พลตรีโสภณยังไม่ยอมลงชื่อ เพราะต้องการจะมาปรึกษาหลวงพ่อก่อน พลตรีโสภณเรียนให้หลวงพ่อบอกว่าไม่อยากฆ่าลูก แต่ถ้าไม่ฆ่าลูกก็เหมือนฆ่าแม่ ถ้าไม่ฆ่าแม่ก็ต้องฆ่าลูก หลวงพ่อบอกว่าไม่ต้องฆ่าใครหรอก เอาไว้ทั้ง ๒ คนนั้นแหละ พลตรีโสภณได้พยายามหลบหน้านายแพทย์ไม่ไปที่โรงพยาบาลอีก เพราะทราบดีว่าหมอจะต้องถามถึงการตัดสินใจ วันต่อมานายแพทย์ได้สั่งยาฉีดยาและยารับประทานให้คุณประทุมๆ ก็มีอาการดีขึ้นเรื่อยๆ และปลอดภัยโดยไม่ต้องทำแท้งเลย

ประมาณ พ.ศ.๒๔๘๕ บุตรคนโตของพลตรีโสภณ-คุณประทุมป่วยหนักอีก มีอาการเหมือนเป็นโรคไทฟอยด์ คราวนี้ไม่ไปให้แพทย์ตรวจรักษา เพียงแต่รับประทานยาแก้ไข้ เพราะมีความศรัทธายึดมั่นหลวงพ่อดำที่ พลตรีโสภณได้มาส่งอาการโรคกับหลวงพ่อก่อนเคย หลวงพ่อให้พระฉนวนซึ่งได้วิชาธรรมกาย มานั่งแก้ไข้ให้ ๓ คืน คืนแรกที่พระฉนวนมานั่งแก้ไข้โรคนั้น บุตรคนโตที่ป่วยหนักก็มีอาการดีขึ้น พอรับประทานอาหารได้บ้างเพราะก่อนหน้านี้รับประทานไม่ได้เลย ญาติทุกคนเข้าใจไปว่าคงจะกินสังฆาเป็นครั้งสุดท้าย ไม่คิดว่าจะหายป่วยเพราะเร็วผิดปกติ พระฉนวนได้ยินเช่นนั้น จึงมาเล่าให้หลวงพ่อฟัง หลวงพ่อพูดว่าเขายังไม่เชื่อวิชานี้ และท่านยังได้พยากรณ์ว่า ลูกคนนี้ต้องพ้นอายุ ๑๖ ไปแล้ว จึงจะดีขึ้น หมดโรคหมดภัย ทุกครั้งที่พลตรีโสภณมาส่งอาการโรคของบุตรกับหลวงพ่อ ครั้งแรกท่านจะรับใบอาการโรคไว้

ครั้ง คือเช้า กลางวัน เย็น) ท่านจะบอกว่า “ไม่เป็นไรแล้ว” เป็นอันสบายใจ
แนใจได้ว่าบุตรปลอดภัยแน่

ครั้นเมื่อหลวงพ่อบำเพ็ญหน้คือประมาณปลายปี พ.ศ.๒๕๐๑ พลตรี
โสภณ (ขณะนั้นมียศเป็น พ.อ.) กับคุณประทุมได้มาราบเยียมหลวงพ่อบ่อย
ครั้งขึ้น วันหนึ่งขณะที่กำลังมาเยียมหลวงพ่อยุ่ที่นั่น หลวงพ่อได้สั่งให้สามเณร
องค์หนึ่งที่ปรนนิบัติท่าน ให้เข้าไปหยิบกายสิทธิ์มา ๑ ดวง เมื่อได้กายสิทธิ์มา
แล้วหลวงพ่อก็ได้มองสำรวจดูทุกคนที่อยู่ในห้องแล้วพยักหน้าเรียกพลตรีโสภณ
ให้เข้าไปหาใกล้ๆ ท่านบอกว่า กายสิทธิ์ดวงนี้ชื่อบรมจักร องค์นี้นะเลี้ยงวัด
ปากน้ำเชียวนะ ทำวิชาควบคู่กันมา ข้าจะให้เอ็งไปไหนให้เอาติดตัวไปด้วย

พลตรีโสภณเล่าว่าในขณะนั้นมีความดีใจปลาบปลื้มยินดีมากที่สุดที่
หลวงพ่อบำเพ็ญให้กายสิทธิ์ดวงที่สำคัญเป็นกายสิทธิ์ขนาดใหญ่ แต่ครั้นกลับมา
ถึงบ้านความปลาบปลื้มดีใจกลับลดน้อยลง เพราะเกิดความไม่แน่ใจว่าหลวงพ่อบำเพ็ญ
ท่านตั้งใจให้ตนแน่หรือเปล่าหรือท่านให้เพราะท่านไม่รู้สึกรู้สิดำเนิน เนื่องจากอาพาธ
หนักจนไม่ได้สติและของดีพิเศษเช่นนี้สมควรจะมากอยู่กับตนหรือไม่ มีทั้ง
ความดีใจและความวิตกกังวลผสมผสานกันอยู่

วันรุ่งขึ้นพลตรีโสภณตัดสินใจแน่นอนว่า จะนำกายสิทธิ์บรมจักรมา
คืนหลวงพ่อบำเพ็ญเมื่อเข้าไปหาหลวงพ่อบำเพ็ญในห้อง ก็รอหาโอกาสเหมาะที่จะคลาน
เข้าไปหาท่านใกล้ๆ เพื่อจะคืนกายสิทธิ์ แต่ยังมีท่านจะทำตามที่คุณคิดเห็น หลวงพ่อบำเพ็ญ
ท่านจึงดูทุกคนที่อยู่ในห้องนั้น แล้วท่านก็เรียกสามเณรให้ไปหยิบกายสิทธิ์มา
๑ ดวง ท่านพยักหน้าเรียกพลตรีโสภณให้เข้าไปหาท่านบอกว่า เอ็งไม่ต้องเอา
มาคืน เอ็งเอาไปอีกองค์หนึ่งองค์นี้ชื่อจักรพรรดิ เอ็งเอาไว้ที่บ้านนะ เพราะ
เอ็งนะสมบัติจะวิบัติให้เอาองค์นี้ไว้คุ้มครอง พลตรีโสภณจึงได้แนใจว่าหลวง
พ่อบำเพ็ญตั้งใจให้กายสิทธิ์แก่ตนแน่ๆ มิใช่เป็นเพราะอาพาธหนักจนไม่ได้สติ
ท่านให้เนื่องจากท่านรู้เห็นเหตุการณ์ล่วงหน้าท่านจึงเป็นห่วง ท่านรู้ดีว่าท่าน
ใกล้จะมรณภาพแล้วท่านจึงให้กายสิทธิ์แก่พลตรีโสภณเพื่อไว้คุ้มครองป้องกันภัย

ใกล้จะมรณภาพแล้วท่านจึงให้กายสิทธิ์แก่พลตรีโสภณเพื่อไว้คุ้มครองป้องกันภัย พลตรีโสภณจึงมีกายสิทธิ์ที่หลวงพ่อบริจาคให้ถึง ๓ ดวง คือจุลจักร บรมจักร และจักรพรรดิ กายสิทธิ์เหล่านี้ได้ช่วยคุ้มครองครอบครัวของพลตรีโสภณให้พ้นจากภัยพิบัติมาหลายครั้ง

ในปี พ.ศ.๒๕๑๔ พลตรีโสภณและคุณประทุมต้องการจะทำบุญบ้าน จึงนิมนต์พระภิกษุวัดปากน้ำมาสวดมนต์ฉันภัตตาหารเพลที่บ้าน ในตอนเช้าของวันงานก่อนที่พระภิกษุจะมาถึงปรากฏว่าไฟฟ้าดับ เมื่อไปตรวจสอบดูที่หม้อไฟก็พบว่าไฟฟ้าช็อตไหม้เสียบ้านจนเกรียมหมดแล้ว แต่แก้ไขได้ทันท่วงทีจึงมิได้มีเหตุการณ์ร้ายแรงกว่านั้น หลังจากนั้นทั้งพลตรีโสภณและคุณประทุมได้ประสบปัญหาร้ายแรงทั้งการงานและธุรกิจอื่นๆ จนเกือบจะสูญสิ้นทรัพย์สินสมบัติ แต่ก็สามารถผ่านอุปสรรคเหล่านั้นไปได้เพราะขอบุญบารมีของหลวงพ่อบริจาคให้ช่วย เมื่อได้พิจารณาเรื่องราวต่างๆ แล้วก็เห็นว่าเป็นจริงตามที่หลวงพ่อบริจาคให้พยากรณ์ไว้

คนนี้จะเป็นผู้อุปถัมภ์วัดปากน้ำ

บุคคลอีกท่านหนึ่งที่เคยถูกหลวงพ่อบริจาคพยากรณ์คือ คุณหญิงลมน บุรกรรมโกวิท ภริยา พ.อ.หลวงบุรกรรมโกวิท อดีตอธิบดีกรมโยธาธิการและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย สมัยรัฐบาลฯ พญาจอมพล ป. พิบูลสงคราม คุณหญิงลมนได้มาพิจารณาตัวเป็นศิษย์ของหลวงพ่อบริจาค เมื่อมีปัญหาขัดข้องในเรื่องใดๆ จะต้องมากราบเรียนปรึกษาขอคำแนะนำจากหลวงพ่อบริจาคเสมอ ครั้งหนึ่งบุตรคนหนึ่งของคุณหญิงป่วยหนัก คุณหญิงก็ได้มาขอความอนุเคราะห์จากหลวงพ่อบริจาคโดยนิมนต์ท่านไปที่บ้านเพื่อช่วยแก้ไขโรคหลวงพ่อบริจาคก็เมตตาสงเคราะห์ให้ตามความประสงค์ และสั่งพวกที่ได้ธรรมกายให้ช่วยกันแก้ไขโรคบุตรของคุณหญิงด้วย หลวงพ่อบริจาคบอกกับพวกที่ได้ธรรมกายว่า คนผู้นี้ (คุณหญิงลมน) ต่อไปจะเป็นผู้อุปถัมภ์บำรุงวัดปากน้ำ

คุณหญิงลมนุ บุรกรรมโกวิท (คนขวามือ) และ พ.อ.หลวงบุรกรรมโกวิท ผู้อุปถัมภ์วัดปากน้ำ

ข้าพเจ้าฟังแล้วสงสัยว่าคุณหญิงท่านจะอุปถัมภ์บำรุงวัดอย่างไร มากน้อย ขนาดไหน ต่อมาข้าพเจ้าก็ได้ประจักษ์ว่าคุณหญิงลมนุ บุรกรรมโกวิทเป็นผู้มี ศรัทธายึดมั่นในพระรัตนตรัย มีความเคารพเลื่อมใสในหลวงพ่อของเราอย่าง จริงจัง ท่านมาปฏิบัติธรรม มาร์กษาศิล ๘ อยู่ในวัดปากน้ำคราวละหลายๆ เดือน ได้ถวายที่ดินที่จังหวัดนครนายกถึง ๑๔๓ ไร่ให้เป็นธรณีสงฆ์วัดปากน้ำ เป็น ประธานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานติดต่อกันมานานหลายปี และยังได้ บริจาคทรัพย์เป็นจำนวนมากในการก่อสร้างปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่างๆ

ปัจจุบันนี้ พ.อ.หลวงบุรกรรมโกวิทและคุณหญิงลมนุ ได้ถึงแก่อนิจกรรม ไปแล้ว แต่บุตรของท่านคือ คุณจวงจันทร์ บุรกรรมโกวิท ยังคงสืบทอด เจตนารมณ์ของบิดามารดาในการอุปถัมภ์บำรุงวัดปากน้ำตลอดจน พระภิกษุ สามเณรในวัดและที่วัดอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

มะรินนี่พ่อเอ็งก็จะมา

เมื่อข้าพเจ้ามีอายุประมาณ ๑๕-๑๖ คิดถึงบ้าน คิดถึงพ่อแม่พี่น้องมาก อยากขออนุญาตหลวงพ่อกลับไปเยี่ยมบ้าน แต่หลวงพ่อบอกท่านไม่ให้ไป ท่านบอกว่ามะรินนี่พ่อเอ็งก็จะมา ข้าพเจ้าไม่แน่ใจ คิดว่าหลวงพ่อบอกท่านต้อง

หลอกข้าพเจ้าแน่ๆ จึงย้อนถามท่านเพื่อความแน่ใจ ว่าหลวงพ่อบอกเอาเอง หรือพ่อข้าพเจ้าได้กราบเรียนท่านไว้แล้ว พ่อบอกหลวงพ่อไว้หรือเจ้าคะว่าพ่อจะมามะรินนี้ หลวงพ่อท่านตอบว่า **พ่อเองไม่ได้บอกหรอก แต่เอ็งคอยดูซิว่า มะรินนี้พ่อเอ็งต้องมา** ตอนนั้นด้วยความเป็นเด็กยังไม่มีความคิดข้าพเจ้าก็คิดว่าถ้ามะรินนี้พ่อไม่มาจะต้องต่อว่าหลวงพ่อ แต่พอถึงวันนั้นพ่อข้าพเจ้าก็มาเยี่ยมจริงๆ ข้าพเจ้ารีบถามพ่อว่าพ่อได้บอกหลวงพ่อไว้หรือเปล่าว่าพ่อจะมาในวันนี้ พ่อข้าพเจ้าตอบว่าเปล่า

บวชต่อไปแล้วจะดี

แม่ชีธัญญาณี สดเกษซึ่งเป็นหัวหน้าแม่ชีและหัวหน้าโรงครัวในปัจจุบัน มาบวชชีที่วัดปากน้ำตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๙๐ เดิมนั้นไม่ได้ชื่อธัญญาณี แต่สมัยนั้นแม่ชีและผู้รักษาชีที่อยู่ในวัดนิยมเปลี่ยนชื่อกันมาก จึงได้ไปกราบหลวงพ่อบอกให้ท่านตั้งชื่อให้ใหม่ หลวงพ่อท่านตั้งชื่อว่า ธัญญาณี เวลาหลวงพ่อบอกท่านจะตั้งชื่อให้กับผู้ใดท่านจะต้องตรวจดูเสียก่อน และตั้งชื่อให้เหมาะกับบุคลิก อุปนิสัยใจคอ และชื่อธัญญาณีที่ท่านตั้งให้นั้นก็เป็นที่ไม่ซ้ำกับใครและไม่มีใครซ้ำในสมัยนั้น เพราะหลวงพ่อบอกท่านรู้เห็นแล้วว่าแม่ชีผู้นี้ต่อไปจะต้องมีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องข้าวปลาอาหาร หลังจากนั้นไม่กี่วันคุณแม่ท้วม หุตานุกรมก็เรียกแม่ชีธัญญาณีให้มาช่วยทำครัวพิเศษ (คือ อาหารถวายหลวงพ่อ)

ปี พ.ศ.๒๔๙๔ แม่ชีธัญญาณีอยากลาสิกขาจากแม่ชี เข้าไปกราบลาหลวงพ่อบอกหลายครั้งท่านไม่อนุญาตให้สึกทุกครั้ง ครั้งสุดท้ายท่านบอกว่าอย่าสึกเลย สึกแล้วไม่ดี ให้บวชต่อไปแล้วจะดี แล้วท่านก็ได้แนะนำให้นั่งภาวนาในโรงงาน ท่านบอกว่าให้นั่งให้เห็นเสียก่อนแล้วจึงค่อยสึก ปี พ.ศ.๒๔๙๗ บิดาของแม่ชีธัญญาณีมาบวชอยู่ที่วัดหลวงพ่อบอกท่านถามว่า มีลูกกี่คน เมื่อได้ทราบว่ามีลูกหลายคน ท่านก็บอกว่า ไอ้คนนี้ให้มาอยู่กับข้า แล้วจะดี (หมาย

ถึงแม่ชีธัญญาณี)

เมื่อหลวงพ่อมรณภาพลง แม่ชีธัญญาณีต้องมารับตำแหน่งหัวหน้าโรงครัว ตอนที่มารับหน้าที่ใหม่ๆ นั้นยังไม่ชินกับงานหนัก ต้องตื่นตั้งแต่ตีสี่ทำอาหารถวายพระมือเช้า ต้องไปจ่ายตลาดเอง ไม่ว่าฝนจะตกฟ้าจะร้องต้องทำทุกวันไม่มีวันหยุดพัก ทำให้ป่วยอยู่บ่อยๆ ตนเองก็กลัวว่าจะรับหน้าที่นั้นต่อไปไม่ไหว คิณหนึ่งหลวงพ่อกับแม่ชีธัญญาณีจึงกราบเรียนถามท่านว่าอาการป่วยจะหายหรือไม่ หลวงพ่อกับท่านตอบว่าหายแม่ชีธัญญาณีก็กราบเรียนถามท่านต่อไปว่า หน้าที่ที่ทำอยู่นั้นจะทำต่อไปไหวหรือไม่ แล้วจะดีหรือไม่ หลวงพ่อกับท่านตอบว่าทำได้แล้วด้วย ตอนนั้นมีคนๆ หนึ่งมาขอยืมเงินแม่ชีธัญญาณีแล้วยังไม่นำมาคืน แม่ชีธัญญาณีจึงกราบเรียนถามหลวงพ่อกว่าเงินที่มีคนขอยืมไปนั้นจะได้คืนหรือไม่ หลวงพ่อกับท่านตอบว่าได้ หลังจากนั้นไม่นานแม่ชีธัญญาณีก็ได้เงินคืน

เสนอโครงการพัฒนาประเทศ

ไม่เพียงแต่จะอุทิศชีวิตเพื่อสืบทอดอายุพระบรมพระพุทธานุภาพเท่านั้น หลวงพ่อของเราท่านยังมีความห่วงใยในประเทศชาติและพระราชวงศ์อีกด้วย ที่ข้าพเจ้าทราบเพราะท่านเคยปรารภให้พวกเราได้ธรรมกายฟังเสมอๆ ท่านต้องการให้ประเทศไทยได้รับการพัฒนาเทียมทันอารยประเทศ หลวงพ่อกับท่านเคยเสนอแนะโครงการพัฒนาประเทศแก่พมณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น ครั้งที่พมณฯ จอมพล ป. และท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม มาวางศิลาฤกษ์สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ ในปี พ.ศ.๒๔๙๓

โครงการพัฒนาประเทศที่หลวงพ่อกับท่านได้เสนอแนะมีดังนี้

๑.ให้สร้างอาคารสงเคราะห์เพื่อให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยของตนเอง โดยใช้เงินที่ได้จากการขายสลากกินแบ่ง

จอมพล ป.พิบูลสงคราม

คนละ ๒๕ ไร่

๓.ให้ประกาศเลิกสุบผืน

๔.ให้เลิกโสเภณี

๕.ให้ตัดถนนหนทางเพิ่มขึ้นเพื่อ
สะดวกแก่การคมนาคม การค้าขาย
เราจะเห็นว่าโครงการพัฒนา
ประเทศที่หลวงพ่ท่านได้เสนอแนะ
แก่คณะรัฐบาลในสมัยนั้น เป็น
ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเป็น
อย่างมาก และมีหลายโครงการที่
ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงครามได้
ดำเนินการ

การพัฒนาทางการศึกษา

หลวงพ่ท่านเป็นผู้ที่รักและเห็นความสำคัญของการศึกษา สมัยที่
ท่านอยู่วัดพระเชตุพนฯ ท่านก็เคยจัดตั้งโรงเรียนขึ้นโดยใช้กุฏิของท่านเป็นที่
สอนหนังสือแก่พระภิกษุสามเณร ท่านเคยพูดเสมอว่า **“คนที่มีการศึกษาคิดจะ
ได้อะไรก็ดีกว่าประณิดกว่าผู้อื่น คนมีวิชาเท่ากับได้สมบัติจักรพรรดิกินใช้
ไม่หมด”** ท่านพยายามส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน
ในสมัยที่ท่านมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำใหม่ๆ มีเด็กๆ ลูกชาวบ้านไม่ได้รับ
การศึกษาเข้ามาเล่นอะอะ ยิงนกตกปลาในวัดเสมอๆ หลวงพ่ท่านเป็นห่วง
อนาคตของเด็กๆ พวกนี้มากเกรงว่าไม่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนแล้วจะกลายเป็น
เด็กเกเรและเป็นอันธพาลไปในที่สุดท่านจึงคิดจะช่วยเด็กเหล่านี้ให้มีที่เรียน
ท่านจึงก่อตั้งโรงเรียนขึ้นในวัดโดยหาทุนค่าจ้างครูเอง ได้รับอุปการะจาก
ท่านผู้หญิง สุธรรมมนตรี (กิมไล้ สุจริตกุล) หลวงฤทธิธรรค์ธัญ นายต่างบุ

ณยมานพ พระภิรมย์ราชา และผู้มีจิตศรัทธาอื่นๆ อีกหลายคน หลวงพ่อท่านไม่เรียกเก็บค่าเล่าเรียน เริ่มตั้นมีนักเรียนเพียงไม่กี่คน แล้วเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ จนมีนักเรียนถึงสามร้อยเศษ ต่อมาทางการได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา ขึ้น มีการสร้างโรงเรียน ให้เยาวชนมีสถานศึกษาเล่าเรียนโดยทั่วถึงกัน ระยะนั้น หลวงพ่อท่านต้องไปรักษาการเจ้าอาวาสวัดขุนจันท์ด้วย ท่านจึงย้ายโรงเรียนไปสอนที่วัดขุนจันท์ หลังจากนั้นได้มอบให้ทางการดำเนินการ

เมื่อหมดภาระจากโรงเรียนสอนเด็กๆ ลูกชาวบ้านแล้ว หลวงพ่อท่านจึงหันมาจัดการศึกษาด้านพระ

ปริยัติธรรม เพราะท่านมุ่งจะพัฒนาคนเป็นงานใหญ่ ท่านไม่ยอมให้พระภิกษุสามเณรในวัดอยู่ว่างๆ พระภิกษุสามเณรทุกรูปต้องศึกษาพระปริยัติธรรม เพื่อรู้หลักธรรมในพระพุทธศาสนาอย่างละเอียดจะได้ปฏิบัติตัวได้ถูกต้องและสั่ง

ห้องเรียนบาลี นักธรรม สมัยหลวงพ่อด

เป็นงานใหญ่ ท่านไม่ยอมให้พระภิกษุสามเณรในวัดอยู่ว่างๆ พระภิกษุสามเณรทุกรูปต้องศึกษาพระปริยัติธรรม เพื่อรู้หลักธรรมในพระพุทธศาสนา อย่างละเอียดจะได้ปฏิบัติตัวได้ถูกต้องและสั่งสอนคฤหัสถ์ได้อีกด้วย พระภิกษุต้องเป็นที่พึ่งทางใจของฆราวาสได้ สำหรับหลวงพ่อก็คือการศึกษาด้านปริยัติอย่างเดียวยังไม่พอ พระภิกษุสามเณรในวัดทุกรูปต้องปฏิบัติธรรมด้วย ดังคำที่ว่า **ปริยัติเป็นยาทา วิปัสสนาเป็นยากิน** พระภิกษุรูปที่ชราภาพมากแล้วท่านนั้นที่ไม่ต้องศึกษาด้านปริยัติ แม่ชีและศิษย์วัดก็เช่นกันอยู่เฉยๆ ไม่ได้ต้องศึกษาเล่าเรียน แม่ชีต้องเรียนธรรมศึกษาและฝึกปฏิบัติด้วย

หลวงพ่อกับท่านก็มีใช้เป็นแต่เพียงวิปัสสนาจารย์อย่างเดียว ท่านเคยศึกษาพระปริยัติธรรมจนมีความรู้เชี่ยวชาญมาแล้ว พระธรรมทัศนาธร อดีตอธิบดีสงฆ์วัดชนะสงครามได้เล่าเรื่องความรู้ทางด้านปริยัติของหลวงพ่อกับฉัน

ท่านได้ศึกษาพระปริยัติธรรมมีความรู้ขึ้นว่าเชี่ยวชาญพอสมควรในพระปริยัติ ถ้าหากจะเข้าแปลภาษาบาลีในยุคนั้นก็คงจะได้เป็นมหาเปรียญกับเขาบ้าง แต่ท่านก็หาได้แปลไม่ เพราะมีความมุ่งหมายเล่าเรียนเพื่อจะเป็นนิสสรณปริยัติ คือเป็นปริยัติที่จะนำตนของตนให้พ้นทุกข์ หรือเพื่อที่จะแนะนำสั่งสอนประชาชน หรือเพื่อที่จะเป็นแนวทางให้ประพจน์ปฏิบัติให้ถูกทาง ท่านไม่ปรารถนาที่จะใช้ความรู้ของท่านเพื่อไปประกาศนียบัตรหรือเพื่อลาภยศอันใด แต่ก็ได้ศึกษาถ้าจะเทียบความรู้ของท่าน ท่านได้ศึกษาในชั้นเปรียญ ๓ ประโยค ๔ ประโยค และ ๕ ประโยค เมื่อท่านได้ศึกษามีความรู้อย่างดีแล้ว ท่านก็ละสมวิชาทางวิปัสสนา

ด้วยปณิธานอย่างจริงจังที่จะยกระดับชีวิตของบุคคล ส่งเสริมให้คนมีการศึกษาหลวงพ่อก็คงได้ตั้งโรงเรียนสอนปริยัติขึ้น เป็นเรือนไม้มีครูสอนไม่กี่รูป ต่อมาเมื่อผู้เรียนมากขึ้นหลวงพ่อก็คงขยายโรงเรียนให้ใหญ่โตเพียงพอที่จะรับนักเรียนหลายๆ ดังนั้นในปี พ.ศ.๒๔๙๐ วัดปากน้ำจึงเป็นสำนักเรียนด้านปริยัติ มีพระครูพิพัฒนธรรมคณีเป็นอาจารย์ใหญ่มีการสอนภาษาบาลี นักธรรม

ธรรมศึกษาและสามัญศึกษา แผนกภาษาบาลีนั้นทำการสอนตั้งแต่ชั้นไวยากรณ์ถึงป.ธ.๖ ประโยคที่สูงกว่านี้ยังไม่สามารถเปิดสอนได้เพราะขาดบุคลากร หลวงพ่อต้องส่งไปศึกษายังสำนักอื่นๆ เช่นวัดมหาธาตุฯ วัดพระเชตุพนฯ วัดกัลยาณมิตร วัดประยูรวงศ์วัดอนงคาราม เป็นต้น

หลวงพ่от่านมิได้เพียงแต่จัดการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรเฉพาะภายในวัดปากน้ำเท่านั้น แต่ท่านยังเป็นที่กำลังสำคัญใน

พระครูพัฒนธรรมคณี

การส่งเสริมการศึกษาของพระภิกษุสามเณรที่วัดอื่นด้วย คือในสมัยที่พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทัตตเถร) ดำริที่จะปรับปรุงการศึกษาของพระสงฆ์ทั่วประเทศ โดยจัดในรูปของวิทยาลัยสงฆ์ขึ้นตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ พระองค์มีพระราชประสงค์ที่จะให้พระภิกษุสงฆ์มีความรู้และวิจารณญาณกว้างขวางและให้เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงของคณะสงฆ์ พระองค์ได้ทรงวางแนวทางการจัดหลักสูตรไว้ดังนี้ “เพื่อให้พระภิกษุสงฆ์ได้ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง อันเป็นประโยชน์เกื้อกูลในการเผยแผ่พระพุทธธรรม สถาบันแห่งนี้ในส่วนแห่งมหานิกายให้ชื่อว่า “มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” พระองค์ได้พระราชทาน พระนามของพระองค์เป็นชื่อวิทยาลัยซึ่งตั้งอยู่ ณวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

ในเบื้องต้นนั้นคณะสงฆ์ไม่อาจสนองพระราชดำริได้ทันที จวบสมัยที่พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทัตตเถร) ดำรงตำแหน่งอธิบดีสังฆมณฑลมหาธาตุจึงคิดสนองพระราชดำริจัดตั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงของคณะสงฆ์ขึ้น แต่งานนี้เป็นงานใหญ่ต้องใช้ทุนทรัพย์เป็นจำนวนมาก เป็นภาระที่พระพิมลธรรมหนักใจอย่างยิ่งท่านจึงเรียกประชุมพระเถรานุเถระเพื่อปรึกษาหาวิธีการ

และหลวงพ่อก็เป็นพระเถรรูปหนึ่งที่พระพิมลธรรมเชิญประชุมด้วย หลวงพ่อก็ได้เสนอความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการหาทุนทรัพย์ กล่าวคือให้ถือว่าการปรับปรุงการศึกษาของคณะสงฆ์ตามพระราชดำรินี้เป็นภาระหน้าที่ของคณะสงฆ์ทั่วทั้งสังฆมณฑล เพราะสถาบันนี้เป็นแหล่งผลิตศาสนทายาทให้ออกมาเผยแผ่พุทธธรรมรับช่วงจากพวกเรากการศึกษาของพระภิกษุสามเณรจะเป็นเครื่องชี้ชะตากรรมของพระพุทธศาสนาในอนาคตกาลได้ จึงเป็นการสมควรที่พระเดชพระคุณทั้งหลายจะต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมให้เป็นไปตามพระราชดำริ การก่อสร้างอาคารเรียนนั้นต้องใช้ทุนทรัพย์มากก็จริงแต่ถ้าได้ความร่วมมือเพียรร่วมแรงร่วมใจกันของพระสังฆาธิการทั่วสังฆมณฑล ถึงจะเป็นงานใหญ่ก็ไม่เหลือวิสัย ที่จะทำได้ โดยที่พระเดชพระคุณซึ่งดำรงตำแหน่งสังฆมนตรีว่าการปกครองมีบัญชาขอความร่วมมือให้พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสขึ้นไปจัดผ้าป่าขึ้นวัดละ ๑ กอง เพื่อสมทบทุนก่อสร้างอาคารเรียนของวิทยาลัยสงฆ์ โดยวิธีการเช่นนี้การก่อสร้างและการจัดการศึกษาคงเป็นไปได้ตามพระราชดำริ

นับว่าหลวงพ่อก็ของท่านเป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งของพระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทัตตเถร) มาตั้งแต่เริ่มต้นโดยเฉพาะการจัดหาทุนและดำเนินงาน ก่อตั้งสถาบันการศึกษา

ชั้นสูงของคณะสงฆ์ไทย

ให้ยังยืนมาตราบนานเท่านาน

วันนี้เรื่องนี้มิใช่ข้าพเจ้า

เพียงผู้เดียวที่ทราบ แต่

เป็นที่ทราบกันดีในคณะ

ศิษย์ของหลวงพ่ ท่าน

เจ้าคุณพระอุดรคณา-

ภิรักษ์ (กิตติวุฑโฒ)

ก็ได้เคยเล่าเรื่องนี้ เมื่อคราวแสดงพระธรรมเทศนาในการบำเพ็ญกุศลถวายพระครูประกาศสมานิคุณ ณ วัดมหาธาตุ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๒๗ เวลา ๑๙.๓๐ น.

หลังจากนั้นหลวงพ่อก็คิดจะปรับปรุงสำนักเรียนวัดปากน้ำให้ได้มาตรฐาน พระภิกษุสามเณรไม่ต้องเดิน ทางไปศึกษาที่สำนักอื่นอีกต่อไป เพราะสมัยนั้นการเดินทางลำบากมากต้องนั่งเรือบดหรือเรือจ้าง หลวงพ่อจึงดำริที่จะสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมขึ้นใหม่ให้ใหญ่โตและทันสมัยเพียงพอที่จะรับพระภิกษุสามเณรเข้าศึกษาได้มากๆ เพราะขณะนั้นวัดปากน้ำมีพระสงฆ์จำพรรษาถึง ๖๐๐ รูปเศษ และยังมีพระภิกษุสามเณรจากวัดใกล้เคียงมาศึกษาด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรมที่หลวงพ่อ ดำริขึ้นนี้เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูง ๓ ชั้น ยาว ๒๙ วา ๒ คอก (๕๙ เมตร) กว้าง ๕ วา ๑ คอก (๑๐ ๑/๒ เมตร) ชั้น ๑ และชั้น ๒ เป็นที่เรียนปริยัติ ชั้น ๓ เป็นที่ฝึกนั่งภาวนา (ในปัจจุบันชั้น ๓ ด้านหนึ่งเป็นห้องประชุมอีกด้านหนึ่งเป็นที่ศึกษาปริยัติของพระนวกภิกษุ) โรงเรียนหลังนี้สามารถรับนักเรียนได้เป็นจำนวน ๑,๐๐๐ รูป คุณหลวงวิศาล และ พ.อ.หลวงบุรกรรมโกวิทเป็น ผู้ออกแบบและควบคุมการก่อสร้าง ลี้นงบประมาณก่อสร้างทั้งหมด ๒,๕๙๘,๑๑๐.๓๙) (สองล้านห้าแสนเก้าหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยสิบบาทสามสิบเก้าสตางค์)

เมื่อหลวงพ่อเริ่มดำเนินการก่อสร้างโรงเรียนในระยะแรกๆ นั้น คิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อต่างพากันหนักใจแทนหลวงพ่อ เพราะทุกคนตระหนักดีว่าหลวงพ่อก็ไม่มีทุนทรัพย์เลย เพราะลำพังค่าภัตตาหารในโรงครัวก็เป็นภาระหนักที่

ท่านต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว และยังจะต้องมีค่าสาธารณูปโภคต่างๆ ค่าก่อสร้างปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่างๆ เพราะนับวันจะมีพระภิกษุสามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ศิษย์วัดเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ถึงกระนั้นหลวงพ่อก็หาได้วิตกกังวลกับภาระเหล่านี้ไม่ ท่านยังมีดำริที่จะรับพระภิกษุ สามเณรให้จำพรรษาในวัดได้ถึง ๑,๐๐๐ รูป

นอกจากจะยังไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอแล้ว หลวงพ่อก็ยังไม่ชวนชวนหาเงินด้วยท่านอยู่แต่ในวัดปฏิบัติกิจต่างๆ ตามปกติของท่าน คือ คมพระภิกษุสามเณรลงทำวัตรในพระอุโบสถและให้โอวาทสั่งสอนพระภิกษุสามเณร ๒ เวลา เช้า เย็น ในวันพระและวันอาทิตย์ ลงแสดงธรรมในพระอุโบสถเอง ถ้าวันใดไม่แสดงเอง ท่านก็จะนั่งเป็นประธาน ออกรับแขก ๒ เวลาทุกวันคือตอนฉันภัตตาหารเพลและเวลาเย็น ๑๗.๐๐ น. เวลานั้นนอกจากนี้ท่านจะปฏิบัติกิจภาวนาและควบคุมพระภิกษุสามเณร แม่ชี ให้ปฏิบัติรวมอยู่กับท่าน ทุกวันพฤหัสบดีเวลาบ่าย ๒ โมง ลงสอนการนั่งภาวนาแก่พระภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา ทั้งในวัดและต่างวัดที่ศาลาการเปรียญ เวลานั้นนอกจากนี้ท่านจะปฏิบัติกิจภาวนาและควบคุมพระภิกษุสามเณร แม่ชีให้ปฏิบัติอยู่กับท่าน ถ้าไม่จำเป็นไม่รับนิมนต์ไปนอกวัด ไปแต่กิจที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งไปค้างคืนนอกวัดเป็นปฏิเสธรเด็ดขาด เพราะท่านได้ตั้งสัจจะไว้แล้ว ไม่ว่าผู้ใดมีความสำคัญขนาดไหนมานิมนต์ ท่านจะแจ้งให้ทราบที่ท่านได้ตั้งสัจจะไว้แล้วว่าจะไม่ไปท่านให้เหตุผลว่าท่านเป็นห่วงงาน

วันหนึ่งท่านพระคุณวิเชียรธรรมโกวิท เจ้าอาวาสวัดคูหาสวรรค์ปัจจุบันและท่านพระครูปริชาปรียัติกิจเจ้าอาวาสวัดศิลามูล อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ได้นัดหมายกับพระภิกษุอีกประมาณ ๘ รูป เข้าไปพบหลวงพ่อก่อน เพื่อกราบเรียนถามเรื่องการหาเงินสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม เพราะเห็นว่าตอนนั้นหลวงพ่อดีลั้งซื้อเสาเข็มเป็นจำนวนมาก มากองไว้ตรงที่เป็นถนนข้างหอเจริญวิปัสสนาในปัจจุบัน พระภิกษุทั้ง ๑๐ รูปนี้ได้ไป

ปวารณาตัวรับใช้สนองพระเดชพระคุณหลวงพ่อกับการช่วยหาเงิน โดยการออกไปแสดงพระธรรมเทศนาในวัดต่างๆ ตามต่างจังหวัดที่มีลูกศิษย์หลวงพ่อยู่มากๆ ท่านเหล่านี้เสนอว่า จะจัดทำซองเป็นชุดๆ เพื่อใส่เงินที่ได้จากการบริจาคติดก้นหีบของญาติโยม และจะนำซองนั้นมาให้ไวยาวัจกรเปิดนับเงินกันที่วัดปากน้ำ

หลวงพ่อบอกท่านนั่งฟังโครงการหาเงินมา สร้างโรงเรียนของลูกศิษย์ของท่านจนจบไม่คัดค้านว่าอะไร แล้วท่านก็กล่าวขอบใจในความมีน้ำใจของพระคุณเจ้าเหล่านั้น ท่านบอกว่ามีหน้าที่เรียนก็เรียนไปให้ตั้งใจเรียนให้ได้ประโยค ๙ จะมีชื่อเสียงเลื่องลือไปทั่วประเทศทีเดียว เพราะในสมัยนั้นถ้าพระภิกษุสามเณรรูปใดเรียนจบประโยค ๙ จะได้รับการประกาศเกียรติคุณไปทั่วทุกจังหวัด หลวงพ่อบอกท่านต้องการให้พระภิกษุสามเณรรูปในวัดเรียนให้จบประโยค ๙ เพราะจะได้มาช่วยสอนในสำนักเรียนของท่าน ท่านมุ่งมั่นที่จะสั่งสอนให้พระภิกษุสามเณรมีความรู้แตกฉานทั้งในด้านปริยัติและปฏิบัติ เพื่อจะได้นำความรู้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ถ้าพระภิกษุสามเณรรูปใดเรียนจบชั้นสูงสุดแล้วท่านจะเป็นภาระธุระนำไปฝากเรียนตามสำนักต่างๆ ด้วยตัวของท่านเอง พระรูปใดสอบผ่านประโยคต่างๆ แต่ละประโยคท่านจะกล่าวชมเชยทั้งต่อหน้าและลับหลังอีกทั้งจัดหารางวัลเพื่อเป็นกำลังใจให้อีกด้วย

หลวงพ่อบอกท่านย้ำกับพระคุณเจ้าเหล่านั้นว่า “ข้าจะอยู่ในวัดเฉยๆ อย่างแหละ แล้วจะหาเงินมาสร้างโรงเรียนเอง สร้างได้ขึ้นะเลียงพระยังเลียงได้ แล้วสร้างโรงเรียนทำไมจะสร้างไม่ได้ เรื่องจะไปเทศน์หาเงินนะหรือเทศน์จนตายก็ยังไม่ได้เงินถึงล้านหรอก”

สมเด็จป้า

เราริเริ่มทำได้สำเร็จเป็นคนแรก โรงเรียนหลังนั้นนอกจากเป็นสถานที่ศึกษาพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดปากน้ำแล้ว ยังให้เป็นสนามสอบของพระนวกะและเป็นสถานที่สอบธรรมสนามหลวงประจำปีของพระภิกษุสามเณรเขตภาษีเจริญ และเขตหนองแขม หลวงพ่อท่านตั้งชื่อโรงเรียนหลังนี้ว่า **โรงเรียนภาวนานุสนธิ์** ท่านมีโครงการจะฉลองโรงเรียนเป็นงานใหญ่ในปี พ.ศ.๒๕๐๐ อันเป็นปีที่รัฐบาลจัดงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษด้วย ท่านจะนิมนต์พระภิกษุ ๒๕๐๐ รูป มาเจริญพระพุทธรูปและถวายสำหรับภัตตาหารคาวหวานรวมทั้งเครื่องสมณบริขารจัดเป็นชุดถวายทุกรูป ท่านเคยพูดกับสมเด็จป้าว่า “**แกคอยดูจะสนุกกันใหญ่**” แต่เผอิญท่านอาพาธในปี พ.ศ.๒๔๙๙ โครงการฉลอง

สม

ในที่สุดหลวงพ่อก็สามารถสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมสำเร็จเชิญ ฯพณฯ จอมพล ป. และท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม มาเป็นผู้อำนวยการฯ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ เปิดทำการสอนเมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๓ เป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่ใหญ่โตที่สุดในสมัยนั้นมีอุปกรณ์การศึกษาครบครัน หลวงพ่อของ

โยมมารดาหลวงพ่อด

โรงเรียนจึงต้องระงับไป

ความกตัญญูทเวท

หลวงพ่เป็นผู้หนักในกตัญญูทเวทิตาธรรม ท่านได้รับโยมมารดาผู้ชรามาอยู่วัดปากน้ำด้วย โดยสร้างที่อยู่อาศัยและอุปถัมภ์ด้วยเครื่องเลี้ยงชีวิตเป็นอย่างดี แม้คนอื่นก็เหมือนกัน ท่านยอมอนุเคราะห์ตามฐานะ ในสมัยที่ท่านเรียนหนังสือ ท่านได้รับความอุปถัมภ์เรื่องอาหารบิณฑบาตจากอุบาสิกานวม ซึ่งเป็นแม่ค้าขายข้าวแกง เป็นประจำทุกวัน ต่อมา แม่ค้าผู้นี้ทุพพลภาพลงเพราะชรา ขาดผู้อุปการะ ท่านได้รับตัวมาอยู่วัดปากน้ำ ได้อุปการะทุกวิถีทาง เมื่อสิ้นชีวิตก็ได้จัดการฃนกิจศพให้ โดยท่านกล่าวว่า เมื่อเรอดอยากอุบาสิกานวม ได้อุปการะเรา ครั้นอุบาสิกานวมยากจนลง เราได้ช่วยอุปถัมภ์ที่สุดต่อที่สุดมาพบกัน จึงเป็นมหากุศลอันยากที่จะหาได้ง่ายๆ

คุณครูณราย สมบัติสุบ

คุณครูณलय สมบัติสุข

คุณครูณलय สมบัติสุข เป็นคนเชียงใหม่โดยกำเนิด บิดาชื่อนหงส์ ภายหลังได้เปลี่ยนชื่อตามที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำน้ำตั้งให้ว่า โสมจิต มารดาชื่อเหรียญ คุณครูณलयเป็นบุตรคนโตในจำนวนพี่น้องทั้งหมด ๙ คน เป็นชาย ๕ หญิง ๔ เกิดเมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ.๒๔๖๖ ณ บ้านที่อยู่ปัจจุบันนี้ ถนนราชวงศ์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ หลังจากสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ.๒๔๘๑ ปีถัดมาก็เข้ารับหน้าที่เป็นครูสอนหนังสือที่โรงเรียนเทศบาล๕ เชียงใหม่

ปี พ.ศ.๒๔๘๓ พระยาอมรฤทธิธำรง ข้าหลวงเชียงใหม่ในสมัยนั้น ได้นิมนต์พระภิกษุจากวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ จังหวัดพระนคร ๒ รูป คือ พระอาจารย์สุมน ซึ่งแตกฉานทางคันถธุระ และพระอาจารย์สมจิตร ซึ่งเชี่ยวชาญทางวิปัสสนาธุระ ไปสั่งสอนพระภิกษุ-ธรรมแก่ชาวเชียงใหม่ ที่วัดอุปคุต ซึ่งตั้งอยู่ใน อำเภอเมือง เชียงใหม่ ปรากฏว่ามีสาธุชนผู้สนใจในธรรมปฏิบัติได้รับการฝึกเจริญภาวนาธรรม

ศาลาวัดอุปคุต

กันมากมาย จนล้นออกมานอกพระวิหารวัดอุปัคตนั้นแม้กระทั่งกฐิพระก็มีผู้ไปนั่งปฏิบัติภาวนากันจนเต็มเป็นปรกติเช่นนี้เป็นประจำทุกคืน

เวลานั้นบิดาของคุณครูฉลุยมิโรครประจำตัวเบียดเบียนอยู่ คือโรคเก๊าท์หรือรูมาติซึมเยียวการรักษาแล้วก็ยังไม่หายขาด ท่านข้าหลวงเชียงใหม่จึงได้มาชักชวนว่า พระอาจารย์สมจิตรที่มาสอนกัมมัฏฐานอยู่ที่นี่ ท่านสามารถรักษาโรคได้ บิดาจึงได้ไปทดลองฝึกปฏิบัติภาวนาที่วัดอุปัคต ด้วยหวังว่าโรคเก๊าท์ที่เบียดเบียนท่านอยู่นั้นจะได้รับการรักษาให้หายขาด เมื่อได้ไปทดลองปฏิบัติ ก็ปรากฏว่าได้เห็นธรรมะเข้าจึงบังเกิดศรัทธาอุปาสะในการฝึกภาวนาธรรมและเห็นว่าการปฏิบัติวิชิชาธรรมกายนี้ดี จึงพยายามชักชวนบรรดาสมาชิกในครอบครัวให้ไปลองฝึกกันบ้าง ราวเดือนกันยายน พ.ศ.๒๔๘๓ ก็มีสมาชิกในครอบครัว ไปฝึกกันหลายคน ตัวคุณครูฉลุยมองนั้นเมื่อไปฝึกใหม่ๆ ก็พอจะได้เห็นนิมิตเป็นดวงบ้าง แต่ก็เข้าไปในลักษณะเห็นๆ หายๆ ไม่มั่นคง เมื่อเวลาพระอาจารย์ท่านบอกให้ตริกันถึงนิมิตเป็นดวงไปตามฐานที่ตั้งต่างๆ นั้น ก็พยายามตริตามไปจนถึงศูนย์กลางกลายฐานที่ ๗ ดวงนั้นก็หายไป

ต่อมาในเดือนธันวาคมปีเดียวกันนั้น ได้ลงมาที่กรุงเทพฯ เพื่อเข้าไปฝึกเจริญภาวนาธรรมต่อที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และได้อาจารย์แม่ชีทองสุข **สำแดงปั้นซึ่งขณะนั้นยังไม่ได้ บวชเป็นชี เป็นครูผู้สอน** คุณครูฉลุยมได้เพียรฝึกปฏิบัติจนได้ถึงธรรมกาย ได้เห็นธรรมะสมความมุ่งมาดปรารถนาแล้ว ก็อำลาวัดปากน้ำกลับสู่ถิ่นฐานของท่าน และเจริญภาวนาธรรมตามที่ได้จำเรียนมาต่อไปจนเป็นที่มั่นคงดีแล้ว จวบจนเดือนเมษายน พ.ศ.๒๔๘๔ ได้โอกาสเข้ามาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ อีกครั้ง คราวนี้หลวงพ่อบอกท่านให้เข้าไปปฏิบัติภาวนาธรรมในพระวิหารและได้อาจารย์แม่ชีญาณิ ศิริโวหาร เป็นผู้สอน คุณครูฉลุยมได้รับการต่อวิชาลึกซึ้งยิ่งขึ้น จนได้รู้เห็นวิชิชาธรรมกายชั้นสูงหลายๆ อย่าง ทำให้มีความศรัทธาแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นไปอีก จึงเขียนจดหมายไปขออนุญาตต่อบิดามารดา เพื่อขออยู่ปฏิบัติภาวนาที่วัดปากน้ำและได้รับมอบ

หมายจากหลวงพ่อกำหนดให้เข้าเจริญ
วิชาใน “โรงงาน” โดยอยู่
เดียวกันกับอาจารย์แม่ชีปู่
ม้ายประเสริฐ

ประมาณกลางเดือน ๙
ปี พ.ศ.๒๔๔๔ คุณครูฉวยก็ได้
บวชเป็นชีอยู่ราว ๔ พรรษา
จนถึงปี พ.ศ.๒๔๔๗ จึงสึกจาก
ชี แต่ยังคงถือเพศพรหมจรรย์
อยู่ปฏิบัติหน้าที่เจริญวิชาชั้น
สูงในโรงงานต่อไป จนกระทั่ง
เดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๑ ซึ่ง
เป็นระยะเวลาที่พระเดช

พระคุณหลวงพ่อกำลังอาพาธ ท่านก็ได้รับคำสั่งจากหลวงพ่อกำหนดให้กลับสู่
บ้านเกิดของท่าน ด้วยอาจเห็นว่าบ้านอยู่ไกล และยังมีภาระทางบ้านผูกพัน
อยู่ด้วย เมื่อคุณครูกลับไปเชียงใหม่ไม่นานนัก หลวงพ่อก็มรณภาพในเดือน
กุมภาพันธ์ปีถัดมา ภายหลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพแล้ว คุณครูฉวยก็ได้
กลับมาเจริญภาวนาธรรมในโรงงานที่วัดปากน้ำ เพื่อสนองพระคุณหลวงพ่อก่อน
๑ ปี จึงได้กลับสู่เชียงใหม่แด่นกาคำเนิดของท่านเป็นการถาวร รวมเวลาที่เจริญ
วิชาชั้นสูงในวัดปากน้ำเป็นเวลาทั้งสิ้น ๑๗ ปี

ในสมัยช่วงแรกที่คุณครูได้เข้าเจริญวิชาในโรงงานนั้น เป็นระยะที่
ประเทศไทยอยู่ในภาวะสงคราม พระเดชพระคุณหลวงพ่อกำหนดให้มีการ
เข้าเวรทำวิชา ๒ ชุด แบ่งเป็น ๔ ผลัด ผลัดละ ๖ ชั่วโมง กระทั่ง
เข้าเวรประมาณ ๖ โมงเช้า และออกประมาณเที่ยงกะที่สองจะเข้ารับเวรต่อ
แล้วกะแรกจะกลับมารับเวรผลัดต่อไปในเวลา ๖ โมงเย็น และจะส่งเวร

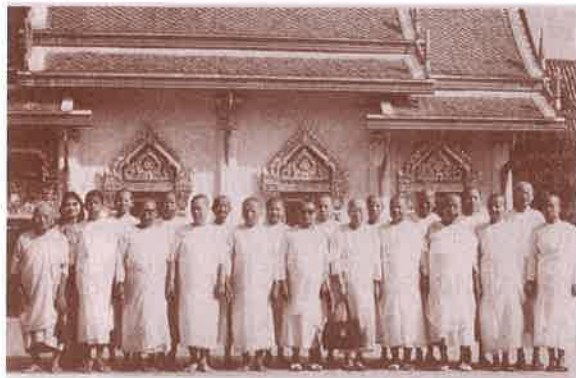
ให้กะที่สองในผลัดต่อไปเวลาเที่ยงคืนผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเช่นนี้ตลอด ๒๔ ชั่วโมงมิได้ขาด เมื่อสงครามสงบลง พระเดชพระคุณหลวงพ่อก็ให้เปลี่ยนแปลงการเข้าเวรในโรงงานเป็น ๓ ชุด ผลัดละ ๘ ชั่วโมง ส่วนการสอนธรรมะนั้น หลวงพ่อท่านจะกำหนดตัวบุคคลผู้ที่ว่างจากเวรทำวิชาในโรงงานเป็นผู้สอน อาทิเช่น อาจารย์แม่ชีญาณิ ศิริโหวาร ฯลฯ เป็นต้น ในระหว่างสงคราม จะทำการสอนภาวนาที่บ้าน “น้ำสาย” ซึ่งอยู่ใกล้ๆ พระวิหารนั้น ในตอนค่ำจะมีผู้สนใจมาฝึกเจริญภาวนาธรรมกันที่นั่นเป็นประจำ เมื่อสงครามสิ้นสุดลงแล้ว ก็ได้เปลี่ยนเวลาสอนเป็นช่วงบ่าย ประมาณ บ่าย ๒ โมง และเปิดสอนที่วิหาร

โรงงานทำวิชาในสมัยนั้นตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างพระอุโบสถกับวิหาร ใกล้หอไตรเป็นเรือนไม้ ๒ ชั้น ภายในระหว่างชั้นบนกับชั้นล่าง มีท่อดึงถึงกัน สำหรับหลวงพ่อกำลังวิชาลงมาทางท่อนี้ ซึ่งผู้อยู่เวรก็จะไต่ขึ้นโดยท่อกัน และจะเจริญวิชาตามคำสั่งนั้น ภูมิผู้อยู่เวรทำวิชาจะละประมาณ ๑๐ คน ตัวเรือนโรงงานนี้ขนาดไม่กว้างใหญ่นัก ชั้นล่างตั้งเตี้ยเป็น ๒ แถว ชาย-ขวาข้างละ ๖ เตี้ย ตรงกลางเว้นเป็นทางพอให้

เดินได้สะดวกชั้นล่างสำหรับฝ่ายแม่ชีและอุบาสิกให้นั่งเจริญวิชาพร้อมทั้งเป็นที่พักอาศัยด้วย จะมีผู้อยู่เวรที่ไม่ได้พักอาศัยในโรงงานบ้างก็แต่เพียงไม่กี่คน ระหว่างชั้นบนกับชั้นล่างไม่มีบันไดเชื่อมต่อกัน และทางเข้าออกก็แยกกันคนละทาง ชั้นบนมีทางเข้าต่างหากใช้เป็นที่พักอาศัยสำหรับหลวงพ่อกับพระสงฆ์สามเณรที่อยู่เวรทำวิชาต่อมาภายหลังได้มีโรงงานทำวิชาเพิ่มขึ้นอีกแห่งหนึ่ง เป็นห้องสี่เหลี่ยม

ผืนผ้า ขนาดกว้าง ยาวพอสมควร ตรงกลางมีฝักันแบ่งเป็น ๒ ห้อง แยกขาดจากกัน โดยมีประตูเข้าออกคนละทาง ส่วนหน้าเป็นที่สำหรับแม่ชีและอุบาสิกา

ส่วนหลังเป็นที่สำหรับหลวงพ่และพระสงฆ์สามเณร เวลาสั่งวิชาหลวงพ่ท่านจะพูดผ่านฝักันห้องนี้ ทั้งสองฝ่ายจึงเพียงแต่ได้ยินเสียงซึ่งกันและกันเท่านั้น

การทำวิชาในระยะนั้นพอจะสรุปได้ว่า เป็นการเจริญภาวนาธรรมโดยอาราธนาบารมีของพระพุทธเจ้าองค์ต้งๆ เป็นที่พึ่งในการช่วยขจัดปัดเป่าภัยพิบัติของมวลมนุษย์อันเกิดแต่สงครามโลกในครั้งนั้น ให้บรรเทาเบาบางลง

ผู้อยู่เฝ้าทำวิชาในโรงงานแทบจะไม่มีเวลาเป็นของตัวเองเท่าใดนัก ตลอดเวลาที่คุณครุอยู่ในวัดปากน้ำ ๑๗ ปี ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในโรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระเดชพระคุณหลวงพ่อนั้น ในยามที่มีภัยสงครามมาเบียดเบียนประเทศชาติบ้านเมืองของเราเช่นนั้น พระคุณท่านจะมีเวลาจำวัดน้อยมาก เพราะท่านห่วงใยในสวัสดิภาพของประชาชาติมากนัก และท่านจะคอย “สั่งวิชา” และควบคุมให้ถูกต้องตามประสงค์อยู่ตลอดเวลาแทบไม่ได้พักผ่อน

วิชาที่หลวงพ่สั่งไว้ในแต่ละวันนั้นได้มีการจดบันทึกไว้ในสมุดปกแข็งรวม ๓ เล่ม เล่มที่ ๒ มีผู้ยืมไปและมีได้นำส่งคืน คงเหลือแต่เล่ม ๑ และเล่ม ๓ ซึ่งคุณครุณลงไว้ได้ถวายแต่ท่านเจ้าคุณพระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณุตตโม) ด้วยได้เห็นว่า “พระอาจารย์วีระ” ท่านมีปฏิปทาอย่างมั่นคงที่จะถือเพศบรรพชิตและมุ่งมั่นในการเจริญภาวนาธรรมตามรอยของพระเดชพระคุณหลวงพ่

ควรที่ท่านจะได้เก็บรักษาวิชาของหลวงพ่อดีบันทึกกันไว้เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาสืบไป

จริยวัตรของหลวงพ่อกันเป็นที่ประทับใจของคุณครูก็คือ หลวงพ่อกันรู้ใจคนยังรู้ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนพฤติกรรมของบรรดาลูกศิษย์ที่อยู่ในความปกครองของพระคุณท่าน และมักจะพูดได้ตรงใจของแต่ละคน แม้กระทั่งเวลาแสดงพระธรรมเทศนา ก็มักปรากฏเสมอว่า ผู้ที่ได้เข้าฟังธรรมนั้นจะมาเล่าสู่กันฟังว่า หลวงพ่อกันเทศน์ตรงกับเรื่องของตัวแท้ๆ ทำให้ผู้ฟังรู้สึกประหนึ่งว่าพระคุณท่านกำลังเทศน์สั่งสอนบุคคลผู้นั้น โดยเฉพาะเจาะจงหรือแม้ในยามที่หลวงพ่อกำลังสอน ไม่อาจจะลุกขึ้นสอดส่องดูแลกิจการทั้งปวงดังเช่นที่พระคุณท่านได้เคยปฏิบัติเป็นปรกติวิสัยก็ตาม กระนั้นพระคุณท่านก็ยังคงทราบความเป็นไปของผู้ได้ปกครองทั้งหมดได้ โดยรู้ว่าใครได้ไปทำอะไรมา หรือคิดอ่านประการใด โดยมีพักต้องมีผู้หนึ่งผู้ใดไปเรียนให้ท่านทราบ และพระคุณท่านพูดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ประหนึ่งว่าได้เห็นมากับตาทีเดียว ซึ่งเรื่องนี้เป็นที่ทราบโดยทั่วกันในหมู่ศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อกันหรือแม้ผู้ที่มีโอกาสได้เข้าใกล้ชิดพระคุณท่านก็เป็นพยานรู้เห็นและนำไปเล่าสู่กันฟังอยู่เนืองๆ

พระเดชพระคุณหลวงพ่อกันน้ำท่านไม่สนับสนุนเรื่องของอิทธิปาฏิหาริย์ และไม่ชอบเครื่องรางของขลัง ดังจะเห็นได้ว่า พระของขวัญที่พระคุณท่านสร้างขึ้นนั้นแม้จะเป็นของศักดิ์สิทธิ์ แต่ก็มีใช่เป็นเครื่องรางของขลัง และมีได้มีการปลุกเสกอย่างแบบทั่วไป หากแต่ใช้วิธีเจริญวิชาชั้นสูงที่บริสุทธิ์ และความศักดิ์สิทธิ์ของพระของขวัญนี้ ก็มี

ประจักษ์พยานรู้เห็นกันเป็นจำนวนมากเหลือคณานับ

ส่วนการแก้ไขโรคภัยไข้เจ็บให้แก่ผู้มาขอพึ่งบารมีของพระคุณท่านนั้น เมื่อเวลาลงฉันภัตตาหารเพล จะมีผู้ที่ออกเเวจากวิชาในโรงงานคอยติดตาม อยู่ใกล้ๆ หลวงพ่อเพื่อรับมอบหมายจากพระคุณท่านให้ความช่วยเหลือแก่ บุคคลเหล่านั้นตามคำสั่งต่อไป และหลวงพ่อก็จะเตือนสติอยู่เสมอว่า “ให้ ทำของตัวเองให้ใสสะอาดก่อน แล้วจึงช่วยสัตว์โลกให้พ้นจากวิชาของมารที่ ส่งมาบังคับให้เป็นไปต่างๆ”

เมื่อกลับไปอยู่บ้านเกิดที่เชียงใหม่แล้ว ในปี พ.ศ.๒๕๐๓ คุณครูฉนวน สมบัติสุขก็ได้เข้าปฏิบัติงานประจำอยู่ที่ธนาคารไทยพัฒนา (ปัจจุบันคือ ธนาคารมทานคร) สาขาเชียงใหม่ ปัจจุบันคุณครูฉนวนมีอายุ ๘๐ ปีแล้ว แต่ก็ยังปฏิบัติภาวนาอยู่ทุกวันไม่เคยขาด และเปิดสอนสมาธิที่วัดชัยศรีภูมิ จ.เชียงใหม่

ภัลลิกา ศิลปบรรเลง

ภัลลิกา ศิลปบรรเลง

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มีโอกาสตอบแทนพระเดชพระคุณของเจ้า
พระคุณหลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถร ที่มีต่อบิดามารดา ตลอดจนตัวข้าพเจ้า

และวงศาคณาญาติอย่างเหลือ
ล้นได้ในคราวนี้ เพราะคณะ
ศิษยานุศิษย์หลวงพ่อดำน้ำ
ได้รวบรวมประวัติของบุคคล
สมัยหลวงพ่อดำน้ำพิมพ์เป็น
หนังสือขึ้น ด้วยมีจุดประสงค์
ที่จะให้ท่านทั้งหลายได้ทราบ
ซึ่งถึงกรณียกิจของเจ้าคุณพ่อ
ว่า ท่านได้ปฏิบัติกิจอันเป็น

การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้ได้ประสพสุขอย่างไรบ้าง อีกประการหนึ่งก็เพื่อ
จะเผยแผ่วิชชาธรรมกายให้แพร่หลายขจรขยายไปไกล และช่วยเหลือบาง
ท่านที่สนใจในวิชานี้ แต่ไม่มีโอกาสเรียนหรือได้ถามผู้ใด โดยเหตุที่บ้านอยู่ไกล
บ้าง ไม่สามารถจะปลีกตัวไปรับคำสั่งสอนจากท่านเจ้าคุณหลวงพ่อดำน้ำ
หนังสือนี้ ก็จะแนะนำให้เกิดความเข้าใจ เป็นแนวทางให้ปฏิบัติได้ถูกต้อง
ข้าพเจ้าจึงขอนำเรื่อง “อานุภาพของวิชชาธรรมกาย มาเขียนเป็นมิตรพลีแก่
ท่านทั้งหลาย กุศลใด ซึ่งจะบังเกิดจากเรื่องนี้ ข้าพเจ้าขออ้อมถวายแด่ท่าน
เจ้าพระคุณพระภาวนาโกศลเถร ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชชาธรรมกายให้แก่

มวลสานุศิษย์ อันมีข้าพเจ้ารวมอยู่ด้วยผู้หนึ่ง

อนึ่ง ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณท่านเจ้าคุณศรีสมโพธิ วัดสุทัศน์ เทพวราราม เจ้าคณะตรวจการผู้ช่วยภาค ๖ เจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี และเจ้าคณะอำเภอพระนครศรีไธ ๓ ที่นี้ด้วยความเคารพอย่างสูง ที่พระคุณเจ้า ได้กรุณาแนะนำแนวทางในการเขียนและตรวจแก้ให้ ทั้งยังแสดงความคิดเห็นของท่านลงไว้เป็นสักขี

ทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ ย่อมมีสภาวะแตกต่างกัน บางคนก็เกิดมาในตระกูลสูง มั่งมีเหลือล้น สมบูรณ์ด้วยข้าทาสบริวารล้นหลาม ได้พบแต่ความสุขสบายทุกอย่าง จนเกือบไม่รู้จักรู้จักว่าความยากจนและความทุกข์ยากลำบากนั้นเป็นอย่างไร บางคนก็ยากจนข้นแค้นอย่างที่สุด แม้แต่จะกินเข้าไปก็แทบไม่ได้รับความสะดวกสบายยากลำบากแทบเลือดตากระเด็นตั้งแต่ลืมตาขึ้นมาดูโลกทีเดียว บางคนมีรูปร่าง หน้าตา งดงาม เป็นที่เจริญตาแก่ผู้ที่ได้พบเห็น บางคนก็ชั่วร้ายเสียจนมองแทบไม่ได้ บางคนก็มีอายุยืนยาวไปจนแก่เฒ่า บางคนอายุสั้น ต้องตายเสียตั้งแต่ยังเป็นเด็กหรือในวัยหนุ่มสาวก็มี ทั้งนี้เพราะอะไร ก็เพราะกรรมเก่านั่นเองตกแต่งให้ กรรมย่อมจำแนกสัตว์โลกให้เป็นไปต่างๆ กันตามผลของตนที่ได้กระทำไว้ในอดีตชาติ และกรรมเก่านี้นิยมติดตามบุคคลผู้กระทำการกรรมนั้นเรื่อยไปเหมือนเงาตามตัว ถ้าได้โอกาสเมื่อใดก็ส่งผลให้ ทนทั้งกรรมดี และกรรมชั่ว ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า จะหนีอะไรก็ยังพหนีให้พ้นได้ แต่การที่จะหนีกรรมเก่าให้พ้นนั้นเป็นการเหลือวิสัย ไม่มีใครที่จะหนีให้พ้นได้ แม้แต่พระอรหันต์ เพราะกรรมเก่านี้นั้นแรงมาก มีสภาพเหมือนดาซึ่งเที่ยงตรงและยุติธรรมที่สุด ไม่มีการเห็นแก่หน้า หรือผ่อนผันให้แก่ผู้ใดทั้งสิ้น ลงถ้าได้ประพฤติดไปทางใดแล้ว กรรมนี้จะส่งผลให้ตามทีตนประพฤติดไปนั้น ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าบรมศาสดาของโลก พระองค์มีพระหฤทัยเปี่ยมไปด้วยพระกรุณาคุณต่อสัตว์โลกทั้งหลาย ทรงพระเมตตาและห่วงใยต่อสรรพสัตว์ว่า จะต้องได้รับทุกข์เพราะกรรมนั้น พระองค์จึงได้มีพระพุทธพจน์ตรัสสอนไว้ว่า

“ปาปานิ ปริวชฺชเย ปุณฺณานิ กิยฺราถ สุขาวหาणि” แปลว่า “สัตว์โลกทั้งหลาย พึงละเว้นเสียจากบาปเกิด ควรสั่งสมแต่บุญอันจักนำสุขมาให้” หมายความว่า “ให้ปวงมนุษย์ทั้งหลายกระทำแต่ความดี ละเว้นเสียจากความชั่วทั้งมวลโดยเด็ดขาด” เมื่อผู้ใดประพฤติหรือปฏิบัติตามพระพุทธรวจนะได้ ก็จะได้รับประโยชน์สุขโดยทั่วกัน

ฉะนั้นบรรดาเราทั้งหลายควรภูมิใจเกิดว่า เป็นลาภอันประเสริฐ และเป็นกำไรของท่านอย่างยิ่งแล้วในการที่ได้เกิดมาในพระพุทธศาสนา ไม่เสียที่ที่เกิดมาได้มีโอกาสสร้างสมบุญบารมี ได้มากเพราะมนุษย์เราจะมีโอกาสสร้างสมความดีได้ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น เมื่อสิ้นชีวิตไปแล้วก็หมดโอกาสเรามาอาศัยโลกนี้อยู่เพียงชั่วครู่ยามเดียว เปรียบเหมือนคนเดินทางไกล ผ่านมาพบศาลาเข้ากลางทาง ก็หยุดพักผ่อนพวยเหนื่อยชั่วขณะหนึ่ง เมื่อพักผ่อนพวยเหนื่อยแล้วก็ออกเดินทางต่อไปอีก หรืออีกนัยหนึ่งก็เปรียบเสมือนตัวเรานี้เป็นนายสำเภานำเรือมาจอดคอยรับสินค้าที่ทำเรือใหญ่คือโลกนี้ จึงเป็นหน้าที่ของนายสำเภานำเรือมาจอดคอยรับสินค้าที่ทำเรือใหญ่คือโลกนี้ จึงเป็นหน้าที่ของนายสำเภานำเรือมาจอดคอยรับสินค้าที่ทำเรือใหญ่คือโลกนี้ จะรับสินค้าชนิดใดบรรทุกเรือกลับไปจึงจะขายดีและมีกำไรมาก ในระยะนี้ถ้านายสำเภาผู้ใดเป็นคนฉลาดมองเห็นเหตุการณ์ไกล ก็จะเลือกเอาแต่สินค้าที่ขายได้กำไร บรรทุกเรือของตนกลับไปเพราะเขามองเห็นแล้วว่า ชีวิตของคนเรานี้ไม่จริงยั่งยืน ถ้าจะเปรียบดูแล้วก็ไม่ผิดอะไรกับฟองน้ำที่ลอยอยู่ จะดับไปเมื่อไรก็ได้ ฉะนั้นผู้ฉลาดจึงไม่ยึดถือเอาว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้เป็นของตน เพราะล้วนแต่เป็น อนิจจัง ทั้งสิ้น สิ่งของทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นวิญญานทรมย์หรือวิญญานกทรมย์ก็ตาม เรามีโอกาสได้ใช้สอยหรือเป็นเจ้าของอยู่ก็แต่เมื่อตอนที่ยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น พอสิ้นชีวิตแล้วก็ต้องตกเป็นของคนอื่นเขาหมด เพราะเราเอาไปไม่ได้ แม้แต่ร่างกายซึ่งเรารักอย่างที่สุด ยังต้องทอดทิ้งไว้เหมือนท่อนไม้ เขาเอาเงินใส่ปากให้ยังไม่สามารถเอาไปได้ จะเอาไปได้อย่างไรคือความดี ความชั่ว หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า บุญและบาปนั่นเอง เมื่อรู้แจ้งเห็นจริง

ดังนั้นแล้ว ก็ควรที่เราจะรีบหาทางช่วยเหลือตนเองให้ได้รับความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้าเสียแต่ในบัดนี้เถิด

วิธีช่วยให้ได้รับความสุขนั้นมีอยู่มากหลาย ทั้งไม่ต้องเสียเงินทองในการประกอบกิจการด้วย ในขั้นแรกคือ การฟังเทศน์ รักษาศีล หมั่นสวดรับฟังพระธรรมเทศนา แล้วมาคิดตรึกตรองดูให้เห็นจริงตามนั้น เมื่อจิตใจเจริญงอกงามขึ้นตามรสของพระธรรมแล้ว ก็ควร

หมั่นไปไต่ถาม และสนทนาคำถามความรู้จากบรรดาท่านผู้รู้ต่างๆ เป็นการเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ที่ได้รับนั้นให้มากยิ่งขึ้น “สุข ยาว ชรา สีส ลีล โลเก อนุตตร”

ต่อจากนี้ ก็ลองฝึกหัดทำให้สงบระงับด้วยการนั่งสมาธิแน่วแน่ เพื่อหาทางทำจิตให้สงบต่อไป จิตของเราจะไม่ผิตอะไรกับเด็กที่ซุกซน ย่อมโลดเต้นไปเรื่อยไม่มีเวลาหยุดยั้ง เพราะอำนาจของนิวรณ์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้ง ๕ อย่างนั้นครอบงำไว้กระทำให้เศร้าหมองและขุ่นมัว อยู่เป็นนิจ ไม่มีความสุขได้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของเราที่จะขบไล่นิวรณ์ ๕ นั้น ให้พ้นไปเสียจากดวงจิต ด้วยการฟังเทศน์ รักษาศีล เจริญภาวนาจนเป็นนิสัย เมื่อจิตปราศจากนิวรณ์แล้วย่อมผ่องใส ทำให้การบำเพ็ญสมาธิ รักษาศีล และเจริญภาวนาได้ผลดียิ่งขึ้น จนถึงขั้นสำเร็จประโยชน์ได้ ต่อจากนี้จะได้กล่าวถึงอานาภาพของ “วิชชาธรรมกาย” ซึ่งเป็นหนทางภาวนาจนเกิดสมาธิอันจะทำให้ผู้บำเพ็ญเพียรได้รับประโยชน์สุขได้อย่างแท้จริง ซึ่งข้าพเจ้าได้ประสบมาแล้ว

“ปณณายตถ วิปัสสติ ปณณาย ปริสุทฺถติ”

วิชาธรรมกายนี้ เป็นวิชาที่สูงและลึกซึ้งมาก ยากที่จะหยิบยกยื่นให้กันได้ เพราะเป็นวิชาปฏิบัติกิจในทางพระพุทธศาสนา คนที่จะเรียนให้รู้ธรรมะของพระพุทธเจ้าได้ ต้องเรียนทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งเรียกว่า ปริยัติลัทธิธรรม ๑ และปฏิบัติลัทธิธรรม ๑ ในที่นี้จะพูดถึงทางปฏิบัติลัทธิธรรม หรือ วิปัสสนากรรมฐานชั้นสูง คนที่ปฏิบัติกิจทางวิปัสสนาสำเร็จถึงจุดหมายแล้ว จะได้ทิพย์ญาณ (หุทิพย์ ตาทิพย์) สามารถรู้เห็นสิ่งต่างๆ ทั้งในและนอกภพได้ ตลอดจนคนที่ตายแล้วไปอยู่ที่ไหนก็ทราบและทำการ ติดต่อด้วยได้ วิชานี้เป็นของจริงในพระพุทธศาสนาจะพิสูจน์ได้เฉพาะตัวผู้ซึ่งประพฤติตนตามธรรมะปฏิบัติของพระพุทธเจ้าเท่านั้น วิชานี้ไม่จำกัดลัทธิ แต่เฉพาะภิกษุสามเณร แม้ฆราวาสทั่วไปไม่จำกัดเพศ และวัย ก็มีโอกาที่จะศึกษาและปฏิบัติให้สำเร็จประโยชน์ได้ทุกคน เว้นเสียแต่จะไม่มี ความอดทนและความเพียรเพียงพอเท่านั้น

สำหรับตัวข้าพเจ้าเอง ได้เคยไปศึกษาธรรมประเภท ๒ คือปฏิบัติลัทธิธรรมนี้จากท่านเจ้าคุณพ่อ พระภิกษุโกศลเถร เมื่อประมาณ ๓๐ กว่าปีมาแล้ว ตั้งแต่สมัยท่านยังดำรงตำแหน่งพระครูสมณธรรมสมาทานอยู่ แต่การปฏิบัติครั้งนั้นไม่ได้ผลเนื่องจากข้าพเจ้ามีภารกิจอย่างอื่นที่ต้องทำอยู่มาก จึงมิได้มีเวลาปฏิบัติกิจทางศาสนาได้เต็มที่ คงหาโอกาสทำได้บ้างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น จึงยังมิได้ผลเช่นเคย ข้าพเจ้าเลยนึกท้อใจว่า ชาตินี้เห็นจะไม่มีบุญวาสนาได้บรรลุธรรมวิเศษนี้เสียแล้วเป็นแน่ เพราะคนที่เขาไปศึกษาเล่าเรียน ที่หลังข้าพเจ้าตั้งหลายปียังได้บรรลุธรรมะถึงขั้นธรรมกายกันไปแล้วเป็นจำนวนมาก แต่แล้วในที่สุด พระท่านก็โปรดข้าพเจ้าให้ได้บรรลุธรรมวิเศษถึงขั้นธรรมกายสมความปรารถนา

มูลเหตุ ที่นำไปให้ข้าพเจ้า ได้บรรลุธรรมะถึงขั้นธรรมกายนั้นคือ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๗๙ บิดาของข้าพเจ้าหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้ป่วยเป็นโรคบิดและลำไส้พิการ ข้ายังมีโรคอื่นผสมเข้าอีก

เช่นโรคหัวใจรั่วซึ่งท่านเป็นอยู่ ก่อนแต่ได้รับการ จันทุเลาแล้วกลับกำเริบขึ้นอีก จึงทำให้มีอาการมากอย่างน่าวิตก บุตรภรรยาของท่านทุกคนมิได้นิ่งนอนใจ ได้ให้การรักษาพยาบาลกันอย่างเต็มที่ แพทย์ที่ทำการรักษาก็ล้วนแต่เป็นแพทย์ชั้นหนึ่ง ที่สำเร็จมาจากต่างประเทศทั้งนั้น แต่อาการก็ไม่ดีขึ้น คงทรงกับทรุดอยู่เช่นเดิม ข้าพเจ้ากับพี่สาวคนใหญ่ (ชื่น ศิลปบรรเลง)

เชื่อมั่นในอำนาจของคุณพระรัตนตรัย ได้อัญเชิญพระพุทธรูปประจำดวงชะตาของคุณพ่อกับรูปของเจ้าพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำประดิษฐาน ไว้ใกล้เตียงนอนเหนือศีรษะของท่านในขณะที่ท่านมีอาการไม่สู้ดี พวกที่พยาบาลทุกคนก็ช่วยกันภาวนา สัมมา อรหัง เรื่อยไป รู้สึกว่าอาการค่อยทุเลาขึ้น จนเป็นที่สังเกตได้ ด้วยพุทธานุภาพปรากฏเช่นนี้ พี่สาวข้าพเจ้าจึงไปกราบเรียนเจ้าพระคุณหลวงพ่อบารมีให้ท่านช่วยถอนอาการโรค และขอธรรมกายมาช่วย ถอนอาการที่บ้านด้วยเพราะอาการหนักมาก แม้เจ้าคุณหลวงพ่อก็จะทราบโดยทิพยญาณของท่านแล้วว่าอาการป่วยของคุณพ่อข้าพเจ้าไม่มีหวังหาย ท่านก็ยังกรุณาให้แม่ชีธรรมกายไปช่วยถอนอาการป่วยให้ที่บ้านผลัดละ ๒ คน แล้วท่านให้สติแก่พี่สาวข้าพเจ้าว่า “ไปบอกคุณหลวงให้หมั่นภาวนาไว้ เมื่อไม่หายก็จะได้ไปที่ดี” คุณพ่อข้าพเจ้าท่านก็ได้ภาวนาตามคำสั่งของหลวงพ่อก่อนหน้าที่คุณพ่อกำลังมีชีวิตประมาณ ๔-๕ วัน ในขณะที่แม่ชีเขานั่งเข้าที่ถอนโรค ข้าพเจ้าก็นั่งกับเขาบ้าง และมุนานั่งอย่างชนิดเอาเป็นเอาตายทีเดียว

เพราะเห็นว่าเป็นวิธีเดียวที่จะช่วยให้คุณพ่อหายป่วยได้พร้อมกับตั้งสัตย์อธิษฐานในใจว่า “ด้วยเดชะอำนาจคุณพระพุทธเจ้า และหลวงพ่อ วัดปากน้ำ จงโปรดบันดาลให้ข้าพเจ้าได้สำเร็จวิชาธรรมกายของหลวงพ่อ หากข้าพเจ้าได้สำเร็จวิชาธรรมกาย และช่วยถอนอาการโรคของคุณพ่อจนท่านหายเป็นปกติดีแล้ว ข้าพเจ้าจะลาออกจากงานไปบวชช้อยู่ที่วัดปากน้ำ ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจำเป็นจะต้องเสียเลือดเนื้อและชีวิต เพื่อช่วยให้คุณพ่อคงชีวิตอยู่ ข้าพเจ้าก็ยินดีสละทุกอย่างเพื่อเป็นการสนองพระเดชพระคุณท่าน” ด้วยอำนาจสัตย์อธิษฐานนี้เอง พระท่านก็โปรดข้าพเจ้า วันหนึ่งเมื่อข้าพเจ้าเข้ารับเวรพยาบาลคุณพ่อ ก็นั่งเข้าที่ภาวนา “สัมมา อรห” เช่นเคย ในครั้งนี้ ตั้งใจแน่วแน่ว่า ถ้าไม่สำเร็จจะไม่ยอมลุกขึ้นจากที่ จะนั่งคร่ำเคร่งอยู่เช่นนี้ทั้งกลางวันกลางคืน โดยไม่ยอมกินยอมนอน หรือเปลี่ยนอิริยาบถอีกเลย ในที่สุดข้าพเจ้าก็แลเห็นเป็นแสงสว่างจ้าเหมือนแสงของดวงอาทิตย์ปรากฏขึ้นอย่างแจ่มชัดตรงหน้า แล้วมองเห็นร่างของคุณพ่อข้าพเจ้าถูกตัดออกจากกันเป็นท่อนๆ ข้าพเจ้าจึงเล่าให้แม่ชีธรรมกายฟัง แม่ชีนั่นคือคุณร่ำภา โพธิ์คำฉาย กับคุณชั้น จอมทอง ต่างพากันบอกข้าพเจ้าว่า “คุณเห็นธรรมะคือได้วิชาธรรมกายของหลวงพ่อแล้ว” แม่ชีทั้งสองแนะนำให้ข้าพเจ้าพยายามทำความเข้าใจให้มากยิ่งขึ้น แล้วสอนวิธีถอนโรคให้จนข้าพเจ้าเชื่อมร่างกายของคุณพ่อที่ขาดออกจากกันนั้นติดได้ สังเกตว่าคุณพ่อยุ่ลุกขึ้น ต่อมาคุณท่ม (แม่ชีธรรมกายที่หลวงพ่อส่งมาลัดเปลี่ยนเวรช่วยถอนอาการโรครุ่นที่ ๒) ได้กรุณาต่อวิชาให้ข้าพเจ้าจนได้ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขอพระราชทานรัตนะ ๗ (รัตนะ ๗ นี้เป็นของคู่มือของธรรมกาย ผู้ซึ่งสำเร็จวิชาธรรมกายของหลวงพ่อแล้วทราบดีทุกคน) ข้าพเจ้าได้ใช้วิชาธรรมกายถอนอาการโรคของคุณพ่ออยู่ประมาณ ๒-๓ วันก็ได้เห็นกายทิพย์ใสเป็นแก้วขาวบริสุทธิ์สวยงามมาก ออกมาจากอกของคุณพ่อ ข้าพเจ้าบอกคุณชั้นและคุณท่มซึ่งนั่งถอนโรคอยู่ด้วยกันให้ดู แล้วช่วยกันสะกดด้วยอำนาจของธรรมกาย

นี่จนกายทิพย์ของคุณพ่อกลับเข้าไปในร่างอีกดังเดิม เป็นอยู่เช่นนี้หลายครั้งหลายครา ข้าพเจ้าจึงแน่ใจว่าอาการป่วยของคุณพ่อไม่มีทางรอด หลวงพ่อท่านจึงได้สั่งกำชับมากับพี่สาวให้บอกคุณพ่อน้อยๆในการภาวนา และเมื่อวันที่ท่านเจ้าคุณหลวงพ่อดีมาฉันอาหารบิณฑบาตที่บ้านก่อนหน้าคุณพ่อจะสิ้นนั้น ท่านยังได้กรุณาบอกแก่คุณพ่ออีกว่า “คุณหลวง! ทำใจให้ดีขึ้น หมั่นภาวนาไว้ให้มัน เราสู้เขาไม่ได้ เราก็ไปทางดี” โอวาทของเจ้าพระคุณหลวงพ่อดังนี้ทำให้คุณพ่อข้าพเจ้าได้สติ และภาวนาอยู่จนกระทั่งท่านสิ้นไป

ด้วยอำนาจของการภาวนานี้แหละ เมื่อก่อนหน้าที่คุณพ่อจะสิ้นใจ ข้าพเจ้าได้เห็นมีขบวนแห่ ประกอบด้วยเครื่องสูง มีฉัตร อภิธัมม์ ขุ่มสาย บังแทรก บังสุริย์ ฯลฯ มาลอยอยู่เหนือร่างของท่านเมื่อกายทิพย์ออกจากร่าง ขบวน

แห่นั้นก็เข้าห้อมล้อม นำกายทิพย์ของคุณพ่อขึ้นรถที่มาในขบวนนั้น แล้วก็เคลื่อนขบวนลอยสูงขึ้นสูงขึ้นทุกที จนลับหายไป ในอากาศ ข้าพเจ้าถามคุณพ่อกับพี่ว่าที่ข้าพเจ้าเห็นนี้

เป็นความจริงหรือไม่ ก็ได้รับการยืนยันว่า “เป็นความจริง” ข้าพเจ้า จึงไม่เสียใจในมรณกรรมของคุณพ่อครั้งนี้ เพราะได้เห็นและรู้ว่า ท่านไปสู่ที่สุขจริงๆ

บางท่านอาจไม่เชื่อว่า เพียงแต่การภาวนาเมื่อก่อนจะตายเท่านั้นจะมีกุศลสูงส่งให้ ซึ่งเป็นการเหลือวิสัย ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่า คนเราเมื่อเวลาจะตายนั้นมีหนทาง ๒ แพร่ง ถ้านึกถึงกรรมชั่วก็ต้องไปสู่ทุกข์ ถ้านึกถึงกรรมดีก็ไปสู่สุคติ คุณพ่อ ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญความเพียรในวิชาของหลวงพ่อกว่า ๒๐ ปีแล้วทั้งท่านยังมั่นในพระพุทธศาสนาอย่างแน่วแน่ท่านได้ประกอบกุศลกิจมิได้ขาด มีทำบุญให้ทาน ฯลฯ และให้วิยาทานแก่คนทั่วไปทุกวัน ด้วยการสอน

วิชาดนตรีปี่พาทย์ทุกชนิดให้เปล่าๆโดยมิได้คิดมูลค่าสิ่งใดนับเป็นเวลาหลายสิบปี ท่านได้ประกอบกองการกุศลบำเพ็ญ วิทยาทานเช่นนี้เรื่อยมาจนมีลูกศิษย์ลูกหามากมายเกือบครึ่งประเทศ คนเหล่านั้นต่างก็นำเอาวิชาความรู้ที่ได้รับจากท่านนั้นไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว อยู่ตลอดมาจนถึงทุกวันนี้ ผลของการที่ท่านได้ประกอบกองการกุศลไว้มากมายนี้เอง กับทั้งท่านเชื่อมั่นในวิชาของหลวงพ่อย่างจริงจัง ท่านภาวนาอยู่เรื่อยมิได้ขาด ฉะนั้นเมื่อท่านดับจิต กรรมจึงส่งให้ไปสู่สุคติ ข้าพเจ้าได้ทราบในภายหลังเมื่อข้าพเจ้าได้เรียนวิชาพูดกับวิทยุณานต่างๆ ได้แล้วว่า คุณพ่อของข้าพเจ้าท่านได้เห็นธรรมะของพระพุทธเจ้าเมื่อจวนจะสิ้นใจ จากการภาวนาวิชาของหลวงพ่ วัดปากน้ำ กุศลนี้จึงส่งให้ท่านได้ไปเสวยสุขและบำเพ็ญธรรมอยู่บนสวรรค์ชั้น ๔ คือชั้นดุสิต ซึ่งสวรรค์ชั้นนี้ เป็นที่สถิตย์สำหรับเทพเจ้าผู้มุ่งบำเพ็ญธรรมเท่านั้น

การที่ข้าพเจ้าได้วิชาธรรมกายนี้แปลกไปกว่าผู้อื่นมาก ข้าพเจ้าจึงมีโอกาสแนะวิธีที่จะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ ถ้าท่านผู้ใดสนใจจะเรียนได้จากเจ้าพระคุณหลวงพ่ วัดปากน้ำ ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าวิชานี้เป็นของมีจริงในพระพุทธศาสนา และให้ผลคือ ความสุขอย่างแท้จริงแก่ผู้ปฏิบัติ ขอท่านพุทธศาสนิกชนทั้งหลายที่สนใจ ในทางนี้ ลองสละเวลาของท่านปฏิบัติกิจทางธรรมะปฏิบัติดูบ้างเพียงวันละเล็กน้อยเป็นการสั่งสมบุญไปในตัว แม้จะยังไม่สำเร็จทีเดียว อย่างน้อยที่สุดก็ยังทำให้จิตได้มีเวลาพักผ่อนบ้างในบางขณะ แล้วต่อไปประโยชน์ก็จะเกิดกับท่านอย่างเหลือหลาย ด้วยการที่ทำให้ท่านสามารถชนะใจตนเอง ซึ่งเป็นยอดของชัยชนะทั้งหลายในโลกนี้ตามเหตุการณ์ที่ข้าพเจ้าได้ประสบมาและนำมาเล่านี้ ท่านอาจไม่เชื่อ แต่ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจว่า ข้าพเจ้ากล่าวในสิ่งที่ไม่าจะเป็นไปได้ หรืออาจเป็นความจริงนั้น ข้าพเจ้าขอให้ท่านพิสูจน์ด้วยตัวของท่านเอง ด้วยการเรียนภาวนาวิชาธรรมกายจากเจ้าพระคุณพระภิกษุโกศลเถร (หลวงพ่ วัดปากน้ำ)

ผู้ประกอบกรรมดีเมื่อมีชีวิต ครั้นดับจิตจะได้ไปสวรรค์

ณ ชั้นสี่เป็นที่บำเพ็ญธรรม จ้าวสวรรค์ชั้นดุสิตสถิตย์ครอง
 วิมานแมนแดนฟ้าสง่าศรี ธรรมเทพสุภาบัติเป็นที่สอง
 ที่รวมเทพเพียรบูชาตั้งจิตป้อง เป็นโพธิสัตว์ปราชญ์ทั้งผองของโลกา
 บรรดาร์ตนาจารย์ชาญสันทัด สรรพสมบัติตัดขาดไม่ปรารถนา
 มุ่งเจริญตามรอยบาทพระศาสดาเพื่อสืบต่อศาสนาให้ถาวร
 เมื่อยามโลกยุคเข็ญเห็นวิบัติ เพราะหมู่สัตว์โลกลืมนิ่งซึ่งคำสอน
 เทพผู้ทรงคุณธรรมอันบรร ก็จุติมาดบร้อนให้ร่ำเย็น
 ข้าพเจ้าได้เขียนข้อความ ข้างต้นจบไปแล้ว ก็พอมีเรื่องซึ่งน่าจะนำ

มาเล่าเพิ่มเติมอีก กล่าวคือ
 เมื่อวันพุธที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ.
 ๒๔๗๙ เวลาประมาณ ๑๒.๐๐
 น. เศษ ได้เกิดเพลิงไหม้ขึ้นที่
 บริเวณบ้านบาตร ด้านถนน
 ดัดใหม่ หลังบ้านของข้าพเจ้า
 เพลิงไหม้ลุกลามขึ้นอย่าง
 รวดเร็วน่ากลัวมาก เวลานั้น
 ข้าพเจ้ากับพี่สาวและคนใน

บ้านต่างไปทำงานกันหมดเหลือแต่คุณแม่กับคุณป้าซึ่งอยู่ในวัยชรา ทั้ง ๒ คน
 ซ้ำยังป่วยเสียอีกคนหนึ่งด้วย จึงทำให้เกิดอลเวงกันใหญ่ บังเอิญเคราะห์ดีที่พี่
 สาวของข้าพเจ้าได้ไป ธุระที่ร้านศึกษาภัณฑ์ ได้ยินเขาพูดกันว่า “ไฟไหม้
 สะพานดำ!” ก็ตกใจ จึงรีบกลับมาบ้านเพื่อจะดูว่า จะใช้ทางแถวบ้านหรือไม่
 ก็มาเห็นเหตุการณ์เข้าพอดี จึงให้คนรีบโทรศัพท์ไปตามข้าพเจ้าที่ทำงานทันที
 ข้าพเจ้ารีบมาโดยเร็ว ก็ได้เห็นบ้านที่อยู่ถัดจากบ้านของข้าพเจ้าไปนั้น กำลัง
 ถูกไฟไหม้ลุกลามอยู่ซดช่วง แสงเพลิงจับต้องฟ้าแดงฉาน ทั้งลมก็พัดกระโชกเอา
 เปลวไฟแลบมาทางบ้านข้าพเจ้า ทำท่าคล้ายกับจะลามมาถึงในไม่ช้า คนใน

บ้านก็กำลังชนของหนิกันจุลมน ข้าพเจ้าเห็นท่าไม่ดี จึงสำรวจจิตเข้าไปใฝ่
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และองค์พระรัตนธาตุอันธรรม ทูลขอ
อาราธนาให้ทรงช่วย และเชิญพระเพลิงมาขอรับรองให้หยุดลูกกลมต่อไป กับ
อัญเชิญรูปเจ้าพระคุณหลวงพ่อดำปากน้ำมาโบกพัดเพื่อกันมิให้ลมและไฟที่กำลัง
ไหม้ลามอยู่นั้นพัดมาทางบ้านข้าพเจ้า แล้วให้ส่งบลงโดยเร็ว ด้วยอำนาจของ
คุณพระรัตนตรัย และอำนาจของวิชาธรรมกาย กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย
ทั้งลมและไฟที่กำลังคุกคามมาอย่างน่ากลัวนั้น ก็หวนกลับไปทางอื่นทันที
และส่งบลงในเวลาไม่นาน บ้านของข้าพเจ้าจึงรอดพ้นจากการเป็นเหยื่อพระ
เพลิงไปได้อย่างประหลาด เป็นที่อัศจรรย์แก่คนทั้งหลายที่ได้พบเห็นยิ่งนักทุก
คนพากันออกปากว่า “ไม่น่าจะเป็นไปได้เลย” แต่ก็ได้เป็นไปแล้วจริงๆ ทั้งนี้
ข้าพเจ้าขอยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่า “ด้วยอำนาจพระพุทธานุภาพ และวิชา
ธรรมกาย”

เห็น	ใดฤท้าวมหัน	ธรรมสาร
จำ	แต่นิมิตรฐาน	ถ่องแท้
คิด	จิตแจ่มเกิดการ	กายก่อง เกิงนา
รู้	ยิ่งเบญจขันธ์แม่	แต่ล้วนอนิจจัง

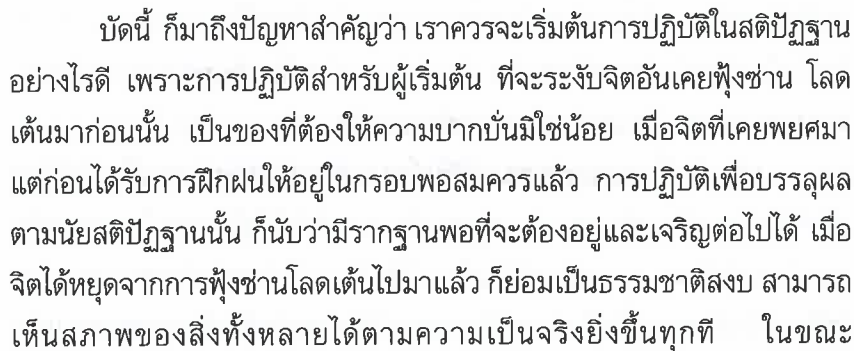
กบิลวฒโท ภิกขุ

กบิลวฒโท ภิภุ (ศาสตราจารย์ วิลเลียมมอร์กัสต์ เพอร์เฟลต์ P.H.D)

ปฐกถาณึ ทานกปิลวทูโธ (พระฝรั่ง) ได้แสดงที่สมาคมไทยจีนประชา เมื่อ ๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๙๗ ทานฐิตเวโทภิกขุ เป็นผู้แปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย เราได้ยกข้อความตอนน่ารู้มาปฏิบัติตามมาลงไว้ตอนหนึ่ง ขอนิมนต์และเชิญท่านผู้สนใจอ่านดูเถิด เสมือนลองชิมส้มฝรั่งกับส้มเขียวหวานไทยดูว่า รสชาติจะแตกต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไร

พระผู้มีพระภาคเจ้าของเราทั้งหลายนั้น พระองค์ก็ได้ปฏิบัติวิปัสสนาทางนี้ด้วยพระองค์เอง จึงได้สามารถทำตนให้เป็นแบบอย่างอันสามารถที่จะเรียกให้ชนทั้งหลายมาทดลอง และพิสูจน์ได้อย่างเต็มที่ว่า “เอहि ปัสสิโก มาเถิดท่านทั้งหลาย จงมาดูให้เห็นจริง” ครั้งนั้น บรรดาผู้มีปัญญาเป็นจำนวนมาก ก็ได้รับคำเชิญชวนของพระองค์และได้ปฏิบัติตามด้วยตนเอง จนเห็นผลไปแล้วตามๆ กัน ท่านเหล่านั้น ไม่ได้นึกหวังจะให้พระองค์มาช่วย ประคับ ประคองให้เลย เพราะทราบดีว่าพระองค์ไม่สามารถจะช่วยผู้ใดได้ นอกจากเขาจะทำความเพียรด้วยตนเองเท่านั้น ความจริงเรื่องนี้ เราจะเห็นได้ในเมื่อพระพุทธองค์ตรัสแกโมคคัลลานพราหมณ์ เมื่อพราหมณ์ทูล

กุฏิที่พักของพระฝรั่งในวัดปากน้ำ

ดังกล่าวนี้ คือเมื่อจิต
เป็นธรรมชาติสงบ
ระงับ แล้ว เช่นนี้
ย่อมเกิด “นัยน์ตา”
อันสามารถมองเห็น
และหยั่งรู้ความ
เปลี่ยนแปลงและ
ความเป็นไปของสิ่ง
ทั้งหลายทั้งปวงได้ไม่

ว่าสิ่งนั้นๆ จะเป็นฝ่ายนามธรรมหรือรูปธรรมใกล้เคียงหรือไกลออกไปก็ตาม และ
จากนั้นก็เกิดญาณหยั่งรู้และเป็นประจักษ์แก่จิต สามัญลักษณ์ก็คือลักษณะ
ที่เป็นสาธารณะแก่สังขารทั้งปวงทั้งฝ่ายรูปและฝ่ายนามสามัญลักษณ์อันนี้ก็คือ
ความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ และความเป็นภาพมิใช่ตัวตนนั่นเอง พร้อมกับการ
เกิดขึ้นแห่งวิปัสสนาญาณดังกล่าวมา ผู้ปฏิบัติก็จะเกิดความรู้แจ้งเห็นจริง
อย่างไม่คลอนแคลนว่า ชันธ ๕ อันประกอบกันขึ้นเป็นร่างกายของตน อัน
เคยได้รับการยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นตนนี้ ก็ตกอยู่ในสามัญลักษณ์คือเป็นสภาพ
ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ และมีใช้ตัวตนเช่นเดียวกัน เมื่อจิตพ้นแล้วจากการยึดมั่น
ถือมั่นดังกล่าวมา ก็ย่อมหลุดพ้นจากอุปาทาน อันเป็นเสมือนยางเหนียวได้ เป็น
อันว่าผู้ปฏิบัติผู้มีจิตถึงขั้นดังกล่าวมานั้น ได้รับลัทธิแห่งสาระธรรมของ
พระบรม-ศาสดา ด้วยตนเองแล้วอย่างแท้จริง

ปัจจุบันนี้ในประเทศไทย มีวิธีการบำเพ็ญสมาธิซึ่งนับว่าเป็นวิธีดีที่สุดใน
สำหรับการเจริญสติปัฏฐาน เพราะเป็นแบบที่ทำให้ผู้ฝึกหัดมีโอกาสเจริญ
สมาธิและวิปัสสนาพร้อมกันไปในตัว ผู้ฝึกหัดจะได้รับการสั่งสอนและอบรม
ให้มีสมาธิเสียก่อนเพื่อที่เขาจะได้ตระหนักถึงคุณค่าในขั้นต้นของพุทธศาสนา

ต่อจากนั้น เมื่อจิตเป็นสภาพตั้งมั่น อ่อนโยน ควรแก่การก้าวต่อไปแล้ว ก็ให้ผู้ฝึกหัดน้อมจิตไปเพื่อวิปัสสนา ซึ่งจะได้ผลเร็วเท่าที่ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเข้าทางวิปัสสนา โดยยังไม่ได้รับการฝึกหัดในด้านสมาธิมาก่อนเลย

การปฏิบัติแบบนี้

ท่านพระอุปัชฌาย์ของข้าพเจ้าคือเจ้าคุณพระภาวนาโกศลเถร แห่งวัดปากน้ำภาษีเจริญเป็นผู้ทำการสอนอยู่ในปัจจุบัน ข้าพเจ้าขอแนะนำและเชิญชวนให้ท่านทั้งหลายรู้จักและทดลอง

การปฏิบัติตามแนวนี้อยู่ด้วยกัน ทั้งนี้ เพราะข้าพเจ้าได้จากบ้านเกิดเมืองนอนเดินทางมาเป็นระยะทางหลายพันไมล์ และเมื่อได้พบและศึกษาวิธีปฏิบัติของพระอาจารย์ผู้นี้แล้วก็ไม่เคยผิดหวังเลย เท่าที่ข้าพเจ้ากล่าวยกย่องมานี้ ข้าพเจ้าก็ทราบดีว่าท่านอาจจะยังไม่ค่อยเชื่อนักก็ได้ แต่ข้าพเจ้าใคร่ขอร้องให้ท่านลองสละเวลาไปพิสูจน์ทดลองดูด้วยตนเองสักพักหนึ่ง ท่านก็จะเห็นคุณค่าของการปฏิบัติแบบนี้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าใคร่ถือโอกาสแนะนำการปฏิบัติเบื้องต้นสำหรับเรื่องนี้โดยคร่าวๆ ให้ท่านทั้งหลายพึงระลึกเล็กน้อย เพื่อเป็นทางให้ผู้สนใจได้ทดลองดูบ้างตามควรและเพื่อให้เป็นกำลังใจสำหรับการปฏิบัติก้าวไปสู่คุณเบื้องสูงขึ้นไปโดยลำดับ

เมื่อท่านตกลงใจว่าจะเริ่มปฏิบัติเพื่อชำระและฝึกจิตของตนเองแล้ว ก่อนอื่นจงไปสมาทานศีลจากภิกษุรูปใดรูปหนึ่งแล้วตั้งใจให้แน่วแน่ว่าจะรักษาไว้มิให้ขาดหรือต่างพร้อยไปได้ แม้ในระหว่างเวลาทำการงาน ตลอดทั้งกลางวันและกลางคืนเสมอไปต่อจากนั้นจงนั่งหรือเอนอย่างสบายตามแบบที่ท่านชอบ

จะเป็นแบบนั่งขัดสมาธิอย่างพระพุทธรูปหรือแบบอื่นใดก็ตาม แต่ต้องให้หลังตรง อิริยาบถนั่งหรือเอนต้องให้แน่น แต่อย่าให้เกิดความเคร่งเครียด หากเป็นท่านั่ง จะให้มือซ้ายวางไว้ที่ตัก และให้มือขวาทับมือซ้าย นิ้วชี้ขวาติดอยู่กับนิ้วหัวแม่มือซ้าย จงหายใจตามสบาย แต่ให้ออกมาจากส่วนลึกของปอด แล้วหลับตา

ต่อไป ให้ตั้งจิตไว้ที่ช่องจมูกข้างขวา (ถ้าเป็นสตรีให้ตั้งจิตไว้ที่ช่องจมูกซ้าย) แล้วนึกภาวนาว่า “สมมา อรห” ๓ ครั้ง แล้วให้ตั้งจิตไว้ที่ทางตาข้างขวา (สตรีข้างซ้าย) ระหว่างกลางหูทั้ง ๒ ตรงระดับเหนือหูเล็กน้อย, และภาวนา “สมมา อรห” ๓ ครั้ง ต่อไปให้ตั้งจิตไว้ที่ท้ายทอย ที่ระดับเหนือเพดานปาก และภาวนา ๓ ครั้ง เช่นเดียวกัน ต่อไปให้ตั้งจิตไว้ที่คอ ตอนที่ต่อกับลำตัวและภาวนาเช่นเดียวกับที่แล้วมา ต่อไปให้ตั้งจิตไว้ที่สะดือ และภาวนาเช่นเดิม ต่อจากนี้ไป ให้ตั้งจิตไว้ที่เหนือสะดือประมาณเท่ากับส่วนกว้างของนิ้วมือ ๒ นิ้ว และให้ภาวนา “สมมา อรห” ครั้งแล้วครั้งเล่า จนกว่าจิตจะแน่วแน่จะเป็นร้อยครั้งหรือพันครั้ง หรือมากกว่านั้นก็ตาม จนกระทั่งเห็นเป็นดวงสว่างปรากฏขึ้นทั้งๆ ในขณะที่หลับตาอยู่

อย่างนั้น เมื่อดวงสว่างหรือนิมิตปรากฏขึ้นดังนี้แล้ว ให้เพ่งดูต่อไปจะเป็นดวงสว่างอีกดวงหนึ่งปรากฏอยู่ที่ศูนย์กลางของดวงสว่างดวงเดิม และเมื่อเพ่งต่อไปอีก ก็จะได้เห็นอีกดวงหนึ่งอยู่ที่ศูนย์กลางของดวงที่ ๒ และอีกดวงหนึ่งที่ศูนย์กลางของดวงที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕

และต่อไปเป็นลำดับ

หากการปฏิบัติขั้นนี้ ได้ผลบริบูรณ์จริงๆ ผู้ปฏิบัติจะได้วิปัสสนาญาณ
หยั่งลึกและเห็นแจ้งยิ่งขึ้นทุกที อย่างไรก็ตามเท่าที่กล่าวมานี้ ก็เป็นเพียงขั้น
ต้นๆ เท่านั้นยังมีส่วนที่ลุ่มลึกและละเอียดขึ้นไปกว่านี้อีกมาก กว่าจิตจะได้
บรรลुขึ้นมาน ซึ่งข้าพเจ้าไม่สามารถจะกล่าวในเวลานี้อีกมาก ถ้าหากท่านได้
ปฏิบัติดำเนินด้วยตนเองตามลำดับแล้ว ท่านจะรู้สึกถึงคุณค่าอันยิ่งใหญ่ของ
วิธีนี้ได้โดยอ้อมๆ และหากท่านต้องการทำรายละเอียดนอกเหนือไปจากนี้แล้ว
ขอเชิญท่านไปหาท่านพระอาจารย์ของข้าพเจ้าเถิด ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านผู้
เต็มไปด้วยความกรุณาคงจะยินดีให้ความสะดวกและความสว่างแก่ทุกๆ คนที่
ไปหาด้วยความเต็มใจอย่างยิ่ง

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้ท่านทั้งหลายจงประสบความสำเร็จใน
การปฏิบัติตามแนวสติปัฏฐาน เพื่อเข้าถึงธรรมวิเศษของพระบรมศาสดาของ
เราทั้งหลายโดยทั่วกัน

ไวยาวัจกร ประยูร สุนทารา

ไวยาจักร ประยูร สุนทารา

คุณประยูร สุนทารา เป็นบุตรคนที่ ๓ ของนายฮก นางพันธ์ สุนทารา เกิดที่ตำบลท่าเสา อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๖ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๔ คน คือ:-

๑.น.ส. อ้วน สุนทารา

๒.นายเชื้อม สุนทารา

๓.นายประยูร สุนทารา

๔.น.ส. บุญล้อม สุนทารา ถึงแก่กรรมแล้ว

ขณะนี้คงเหลือเพียง ๒ คน คือ น.ส.อ้วน สุนทารา พี่สาวและนาย เชื้อม สุนทารา พี่ชาย

การศึกษา

เมื่ออายุพอสมควรที่จะศึกษาเล่าเรียนได้ พระภิกษมย์ราชา ซึ่งเป็นญาติสนิทของคุณประยูรในฐานะเป็นลูกพี่ผู้พี่ผู้น้อง ได้ย้ายไปรับราชการเป็นข้าหลวงที่จังหวัดปัตตานี คุณประยูรก็ได้ติดตามไปอยู่ด้วย ได้เข้าเรียนที่โรงเรียนของรัฐบาล ซึ่งจัดตั้งขึ้นในวัด ที่จังหวัดปัตตานีนั้นเป็นครั้งแรก เมื่ออายุได้ ๑๑ ปี พระภิกษมย์ราชาได้ย้ายไปเป็นปลัดมณฑลที่จังหวัดอุบลราชธานี คุณประยูรก็ย้ายตามมาเข้าโรงเรียนอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานีเรียนอยู่ที่จังหวัดอุบลได้ ๒ ปี จบชั้นประถมปีที่ ๓ พระภิกษมย์ราชาจึงฝากให้เข้ารับราชการต่อไป

หน้าที่กิจการงาน

เมื่ออายุได้ประมาณ ๑๘ หรือ ๑๙ ปี พระภิกษุมยุราชได้ฝากให้เข้าทำงานที่ศาลากลางของจังหวัดอุบลราชธานีนั้น ในตำแหน่งเสมียน งานที่ทำมีแผนกของมหาดไทยบ้าง ของศึกษาธิการบ้าง รับราชการอยู่ที่จังหวัดอุบลได้เพียง ๔ ปี ก็ย้ายไปประจำที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ย้ายมาอยู่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีครั้งนี้ เพราะพระภิกษุมยุราชท่านได้ย้ายมาเป็นอัยการมณฑลคุณประยูรย้ายมาอยู่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้เข้าทำงานในแผนกกองคลังได้ไม่กี่ปี พระภิกษุมยุราชก็ย้ายเข้ามาประจำกรมอัยการที่

กรุงเทพฯ คุณประยูรก็ย้ายตาม แต่การย้ายเข้ามาอยู่กรุงเทพฯ ครั้งนี้ คุณประยูรไม่ได้เข้ารับราชการเพราะได้ลาออกและมาอยู่ที่บ้านของพระภิกษุมยุราช ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับวัดปากน้ำนั่นเอง

ต้อนรับหลวงพ่อดปากน้ำ

ในปี พ.ศ.๒๔๖๐ เมื่อหลวงพ่อมงคลเทพมุนี อดีตเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ในขณะนั้นเป็นพระครูสมุห์ของสมเด็จพระวันรัต (เผื่อน) สำนักวัดพระเชตุพนฯ ได้รับแต่งตั้งจากสมเด็จพระวันรัต (เผื่อน) ให้มาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ในวันที่หลวงพ่อมายังวัดปากน้ำนั้น คุณประยูร

ในฐานะชาวบ้านคนหนึ่ง
ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับวัด ได้
มาต้อนรับหลวงพ่อด้วย
พร้อมกับคุณพระภิรมย์-
ราชา และารู้จักคุ้นเคย
กับหลวงพ่อนับตั้งแต่นั้น
มา เมื่อหลวงพ่อมิงานหรือ
ทำบุญอะไร ก็เข้ามา
ทำบุญและช่วยในกิจการ
งานทุกอย่าง กับได้ฝากตัวเป็นศิษย์ เรียนวิปัสสนากับหลวงพ่อด้วย

รับตำแหน่งไวยาวัจกร

ต่อมาไวยาวัจกรคนเดิม คือ หลวงมหาพร ชราภาพลงไม่สามารถจะปฏิบัติหน้าที่กิจการงานได้ ได้ลาออกจากตำแหน่งไวยาวัจกร หลวงพ่อด้วยเรียกคุณประยูรเข้ามาพบ และบอกความประสงค์ให้ทราบ ให้คุณประยูรรับตำแหน่งไวยาวัจกรของวัดปากน้ำ คุณประยูรได้รับแต่งตั้งเป็นไวยาวัจกร ในปี พ.ศ.๒๔๖๑ ซึ่งในขณะนั้นวัดปากน้ำมีพระภิกษุสามเณรเพียง ๓๐ รูปเท่านั้น พระภิกษุสามเณรยังออกบิณฑบาตอยู่ ยังไม่ได้ตั้งโรงครัว หลังจากคุณประยูรรับหน้าที่ไวยาวัจกรได้ปีเศษ หลวงพ่อด้วยตั้งโรงครัว เริ่มเลี้ยงพระภิกษุสามเณรตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา พระเณรก็ไม่ต้องออกบิณฑบาตจนถึงทุกวันนี้

ตำแหน่งไวยาวัจกร นับว่าเป็นตำแหน่งที่หนักเอากการอยู่ สำหรับวัดปากน้ำ คุณประยูรนับแต่วันที่เข้ารับตำแหน่งไวยาวัจกรแล้ว ได้ทำงานมาด้วยความซื่อสัตย์สุจริตจริงๆ ไม่มีความบกพร่องในตำแหน่งหน้าที่ไม่มีการต่างปร้อยแต่ประการใดเลย ตรวบชั่วถึงวันสิ้นชีวิตลง นับว่าเป็นขุนคลังแก้ว คู่บารมีของหลวงพ่อด้วย ซึ่งจะหาอีกได้ยากนัก ที่จะได้คนเช่นคุณประยูรนี้

หลวงพ่อก็จะทำอะไรที่ไหน จะต้องเห็นคุณประยูรอยู่ด้วยเสมอ คุณประยูรเป็นทั้งไวยาวัจกร และเป็นทั้งศิษย์ผู้ปฏิบัติหลวงพ่อดีด้วย คุณประยูรทำงานเกี่ยวกับการเงินและหน้าที่บัญชี โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยแม้บางครั้งจะต้องอดหลับอดนอนทำงานก็ตาม ก็พยายามทำงานเสร็จ

ต่อมาวัดปากน้ำมีพระมากขึ้น หลวงพ่อก็มีชื่อเสียงขึ้น งานก็มากขึ้น การเงินมากขึ้นตามตัว คุณประยูรบางครั้งอดนอนทำบัญชีตลอดสัปดาห์ก็ไม่ได้แต่ก็ไม่เคยปรินิพพานเลย

ป่วยขอพักผ่อน

ภายหลังเมื่อหลวงพ่อมรณภาพแล้ว คุณประยูรได้เริ่มป่วยเป็นลมเหนื่อยบ่อย บางครั้งจนทำงานไม่ได้ จึงได้ให้แพทย์ตรวจ แพทย์ตรวจว่าเป็นโรคความดันสูง หัวใจ ไต แพทย์ห้ามทำงานใช้ความคิด และห้ามอดนอนต่อไป คุณประยูรจึงได้ขอพักผ่อนตามหมอลั้งตั้งแต่บัดนั้นและพักอยู่ที่บ้านในวัดปากน้ำ ซึ่งคุณประยูรปลูกขึ้นด้วยทุนทรัพย์ของตนเอง อยู่กับพี่สาวและพี่ชายตลอดมา

โรคที่เป็นก็กำเริบหนักขึ้น บางครั้งถึงกับส่งไปรักษายังโรงพยาบาล พอค่อยทุเลาขึ้นก็กลับ แต่ก็ไม่หายขาด ดีขึ้นบ้างหนักลงบ้างอย่างนี้เสมอ

ได้ธรรมกาย

เมื่อขอลาพักจากตำแหน่งไวยาวัจกรแล้ว เพราะป่วยเป็นโรคความดันสูง คุณประยูรก็หันมาปฏิบัติในวิปัสสนาอย่างจริงจัง จังๆ ปฏิบัติจนเห็นธรรมะเห็นถึงธรรมกาย คุณประยูรเป็นลูกศิษย์หลวงพ่อดี เรียนวิปัสสนามานานสมัยหลวงพ่อยุ่วัดปากน้ำใหม่ๆ แต่ทำธรรมะไม่ได้กับเขา มาทำธรรมะได้เมื่ออายุ ๓๐ เศษตอนป่วยนี้เอง นับว่าเป็นศิษย์ของหลวงพ่อครบถ้วนบริบูรณ์จริงๆ และเป็นศิษย์แก้วของหลวงพ่อดีด้วย ซึ่งจะหาไม่ได้อีกแล้ว ขออนุโมทนาจากใจจริง

ถึงแก่กรรม

ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ.๒๕๐๙ ในตอนบ่ายหลังจากได้พักผ่อนพอสมควรแล้ว บ่นว่าร้อน มีน้ําศีรษะ อยากอาบน้ำ จึงได้ไปอาบน้ำ เมื่ออาบน้ำเสร็จเช็ดตัวและผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้าที่สาวและพี่ชายก็ช่วยพามาที่ที่นอน ขณะนั้นก็เจ็บบสงบลง คอตกลักครู่หนึ่งก็เสียชีวิตลง ด้วยอาการอันสงบ หมอมาตรวจบอกว่าตายเพราะโรคหัวใจวาย รวมอายุได้ ๗๓ ปี

ทางวัดปากน้ำ ได้สูญเสียคุณประยูรไปครั้งนี้ เท่ากับว่าได้สูญเสีย “ขุนคลังแก้ว” ไปทีเดียว เพราะคุณประยูรเป็นที่ไว้วางใจของหลวงพ่อก็คือเป็นที่ไว้วางใจของพระราชเวทีเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบันนี้เช่นกัน และเป็นที่สนิทคุ้นเคยดุจโยมพ่อของพระเถรทั่วๆ ไปในวัดปากน้ำ ทางวัดปากน้ำรู้สึกเศร้าสลดใจ และอาลัยรักเป็นอย่างยิ่ง

คุณธรรมของคุณประยูร สุนทารา

๑.เป็นผู้เลื่อมใสศรัทธาในพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวดึงส์ (พระมงคลเทพมุนี) อย่างมั่นคง สละภาระธุระทุกอย่างอันเป็นส่วนของตน มารักษาศีล เจริญภาวนา รับประทานมังสวิรัติด้วยดีตลอดอายุขัย

๒.เป็นไวยาวัจกรรับภาระธุระจัดสรรสารบัญชียันเกี่ยวกับเงินทองของวัดปากน้ำด้วยดี ด้วยความบริสุทธิ์ใจและด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตลอดอายุขัย นับเป็นเวลา ๓๐ ปีเศษ ควรได้รับความสรรเสริญเป็นอย่างยิ่ง

๓.สละทรัพย์สินอันเป็นส่วนของตนบำเพ็ญก่อกองการกุศล เช่นการก่อสร้างปฏิสังขรณ์พระอุโบสถ วิหารคต กุฏิสงฆ์ และรับเป็นเจ้าของทานถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์สามเณร เป็นครั้งคราวตลอดอายุขัย

ป้าทัศนา บัณฑิตพุทธ

ป้าทัศนา บัณฑิตพุทธ

เหตุการณ์ที่ทำให้ป้าได้มาอยู่ได้ร่มบุญของหลวงพ่อดปากน้ำนั้น เริ่มจากพี่สาวของป้าที่ชื่อจริยา โชควิเชียร ครั้งหนึ่งพี่สาวเคยป่วยหนักเป็นไทฟอยด์ ผอม ผม่วรงหมดแทบไม่มี ทีนี้ก็เลยบ่นไว้ว่า ถ้าหายป่วยจะบวชชี ต่อมาก็หายจริงๆ พี่สาวจึงบวชเป็นแม่ชีอยู่วัดปากน้ำ ตั้งแต่อายุ ๑๐ กว่าขวบ อยู่มาไม่นานก็ได้ทำวิชากับหลวงพ่อดปากน้ำ

คุณจริยา โชควิเชียร

ส่วนตัวของป้าเองนั้นอยู่กับแม่ ครั้นพอแม่เสียแล้วก็รู้สึกไม่สบายใจและก็ไม่มีสมบัติอะไร ทางฝ่ายญาติพี่น้องเขาทำอะไรก็เป็นของเขา แต่เราไม่มีอะไร ป้าก็เลยตัดสินใจมาวัดปากน้ำ พอมายู่วัดปากน้ำบรรดาพี่น้องๆ เขาก็รักใคร่เมตตาเราเป็นอย่างดี ทั้งพี่ญาติ พี่สงวนนี่นะเป็นครูสอนธรรม เขาก็ส่งสารเรา หลวงพ่อสดท่านก็บอกว่า เลี้ยงมันเป็นลูก ส่งสารมัน พ่อแม่ก็ไม่มีแล้ว ตอนนั้นป้าเพิ่งจะอายุ ๒๐ ส่วนตอนนี้ ๗๔ ปีแล้ว

พี่สาวนั้น แต่เดิมเขาไม่ได้ชื่อจริยาหรอกนะ พอเขามาบวชชี หลวงพ่อสดก็เปลี่ยนชื่อให้ แต่เดิมชื่อพี่จันทร์ ทีนี้ไปพ้องกับชื่อของแม่ชีจันทร์ (แม่ชีจันทร์ ขนนกยูง) ชื่อไปเหมือนกันเข้าหลวงพ่อก็เปลี่ยนให้ใหม่ว่า จริยา โชควิเชียร หลวงพ่อสดบอกว่าตระกูลโชควิเชียรเนี่ยะ เป็นญาติของหลวงพ่อด

ด้วย ส่วนของป่า แต่เดิมชื่อ เจียม ท่านเปลี่ยนใหม่ให้ชื่อว่า พัดนา

ตอนอยู่วัดปากน้ำ ถือได้ว่าป่าเป็นศิษย์ของแม่ชีเอียร มีอะไรให้ป่าทำ ป่าก็ทำ ทำช่วยหลวงพ่อกุศลทุกอย่าง ทั้งมั่งทั้งมาน ป่าเป็นช่างเย็บผ้า เย็บใหม่ ทำให้สวยงาม เป็นแม่บ้านนะสมัยนั้น บางทีอย่างเย็บผ้านี้หลวงพ่อก็นั่งจ้อง ให้ป่าตัวหนึ่ง เย็บจิ๋วบ้าง เลือบบ้าง งานราษฎร์ งานหลวง รับทำหมด บางทีงานข้างนอก มีรายได้ก็เป็นของเรา อยู่วัดก็จริง แต่ไม่เคยขอเงินหลวงพ่อกุศลเลย

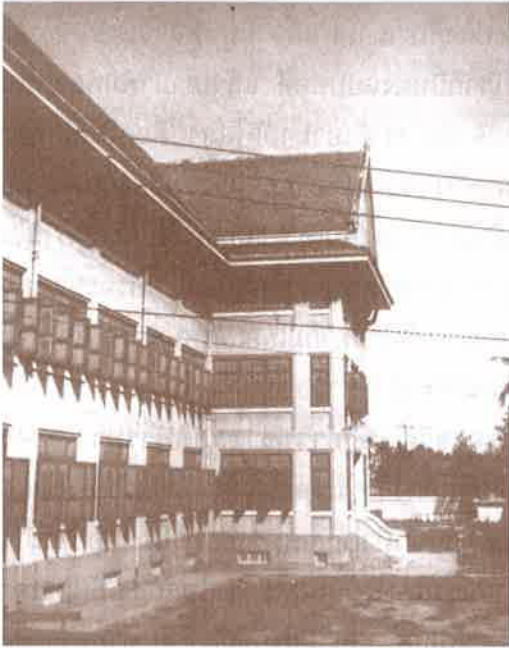
ช่วงที่เย็บปักถักร้อยอยู่วัดปากน้ำ บางทีก็ต้องตัดจีวร ฟัตรีธาเป็น คนคุม จะตัดชิ้นไหนฟัตรีธาจะเป็นคนวัดก่อน แล้วเราเป็นคนตัด เราเย็บบ้าง

พี่เขาเย็บบ้าง พอเย็บเสร็จจนเย็บก็กลับตะเข็บ เย็บให้พระมีสมณศักดิ์ไม่ใช่เฉพาะพระธรรมดานะ อย่างพระสังฆราช (ปุ่น ปุณณสิริ) ตอนนั้นท่าน เป็นพระธรรมวโรดม อย่างของหลวงพ่อกุณนี้ป่าก็ทำ ทั้งตัดอั่งสะ ทั้งซัก ทำเรื่อยมาเลย ทำให้ทุกๆ องค์ ทั้งเอามาซักเอามาซ่อมอะไรอย่างนี้

ในห้องทำวิชชาจะมีมุ้งกันยุงมุ้งใหญ่ เขาจะใช้ตอนนั่งกลางคืน ถ้ากลางวันจะตลบขึ้น ป่าไปดูพอเห็นตรงไหนเลอะๆ ดำๆ ก็ไปปิดกวาด เพราะป่าชอบสะอาด ทำซะเลี่ยมเลย อย่างมุ้งในโรงงานทำวิชชาป่าก็เคยเย็บ ที่แรกเอามาซ่อมก่อน พอมีเงินก็ซื้อผ้ามาตัดให้ใหม่ เอามาวัดมาค่านวนว่า กี่เมตร ครั้งหลังๆ ก็ทำเรื่อยมาพอทำใหม่ก็สวยสะอาด

ห้องน้ำสมัยนั้นใช้น้ำในคลองตักมาแล้วก็เอามาวางต่อๆ มาเทลงตุ่ม ทางเดินก็โครงเครง ก็พากันไปเอาดินมาถม ถมเสร็จแล้วป่าก็ไปดูช่างเขา เทปูนไปเห็นเขาพอปรับดิน เสมอกันแล้ว ก็เอาหินเกร็ดมาลง ช่วยกันเหยียบ แล้วเทปูน ป่าไปดูเขามาเอาปูนใส่ ทราย ๓ ปูน ๒ ผสมกันเข้าไปแล้วเทพาด หลวงพ่อสดท่านเห็น ท่านก็ถามว่า เอ๊ะ มันไปเป็นมาได้ยังงี้ ก็ตอบว่า ลูกก็ดู

เขามาเจ้าค่ะ ท่านก็บอกว่า
“เออ..ช่างจดช่างจำนะ”

อยู่มาจนหลวงพ่อสรางโรงเรียนพระปริยัติธรรม ท่านก็สรางพระ ป้าก็เข้าไปช่วย ก็ไม่ทำอะไรมาก วางก็ไปนั่งเข้าที่กับหลวงพ่อ หลวงพ่อก็สอนแต่ป้านี่นะไม่ใช่ว่าจะได้ทำวิชชากับเขา ป้าจะทำงานโดยส่วนแม่บ้าน อย่างเช่นงานพิมพ์พระ งานทำจีวรอะไรอย่างนี้ วางๆ หลวงพ่อก็จะเรียกไปนั่งไปสอนเอง เพราะสงสาร “อ้อ..ช่วยมันหน่อย” ป้าก็ปฏิบัติตาม

คราวที่พิมพ์พระ ป้าพิมพ์เต็มทีเลย ทำไม่รู้เท่าไรรเราไม่เคยนับ ยิ่งทำก็ยิ่งชำนาญ มีแรงเท่าไรรก็ทำไปเต็มทีพอเหนื่อยก็พักหลวงพ่อก็ให้บุญตลอด ส่วนผสมของพระก็จะมีดอกมะลิ ที่บูชาพระ บูชา

ดวงแก้ว มีเส้นเกศาที่หลวงพ่อบรงก็เอามาใส่ แล้วก็มียูนพลาสเตอร์ เขาจะมีพิมพ์สวยๆ เท่ากับองค์พระ เราก็ปั้นผงแบบพอดิ แล้วเอามาพิมพ์ลงไปในบล็อกพิมพ์ คนปั้นเขาจะปั้นพอดิเลย เราก็เอามาอัดใส่ลงบล็อกพิมพ์กดลง แล้วดันข้างล่างขึ้น พอดิดันข้างล่างขึ้น ก็ค่อยๆ เอาออกมาวางเรียงกันเต็มเลย จะมีที่ว่างคล้ายๆ กับกระถางแล้วเอามารองพื้นเขาจะเอาพระไปฝังอยู่ด้านใน ใกล้กับหลวงพ่อบรง หลวงพ่อบรงจะคอยดูแลคอยคุม หลวงพ่อบรงบอกว่าใครจะขโมยไม่ได้นะ บาปนะ ต้องไปขออนุญาตก่อน คนที่ช่วยทำก็มีเยอะทั้งคนเหนือ คนใต้ มีพี่น้องนี่ เป็นหัวหน้า ส่วนแม่ชีจันทร์ก็มีหน้าที่ทำวิชา

หลวงพ่อบรงท่านเอาพระของขวัญ เข้าทำวิชาตลอดพรรษา พอออกพรรษาหลวงพ่อบรงมาเล่ารายละเอียดบอกว่า พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า ยังไม่เคยมีของศักดิ์สิทธิ์อย่างนี้เกิดขึ้นเลยตอนนั้นป่าไผ่ยืนหลวงพ่อบรงท่านบอกอย่างนี้

หลวงพ่อบรงท่านจะสอนธรรมะวันพระ วันพฤหัสบดี เข้าโบสถ์ลงเป็นประจำ ท่านจะสอนธรรมะสอนเรื่องวิชา สอนตั้งแต่เริ่มแรกหญิงชาย ชายชวา พอหนักๆ เข้าท่านก็เล่าถึงความดีของพระที่ไปพระนิพพาน ท่านเอามาเล่าให้ฟัง ท่านบอกว่า สำคัญที่สุดคือให้หนึ่ง ให้หยุด ให้เข้าสู่ศูนย์

หลวงพ่อบรงท่านสอนย้ำเสมอว่า ให้ทำธรรมะให้ต่อเนื่อง แล้วท่านก็เคยบอกอีกว่า อีกหน่อยจะมีคนมาสอนต่อ จะทำวิชาและขยายได้กว้างขวาง อันนี้เป็นเรื่องจริงเลย หลวงพ่อบรงท่านพูดในโรงงาน พี่สาวที่ทำวิชชาอยู่กับหลวงพ่อบรง ยังเคยบอกเลยว่า อีกหน่อยจะมีคนมาสอนต่อ พี่เคยบอกว่า วิชานี้ถ้าทำสำเร็จแล้วจะไม่ตาย พี่บอกอย่างนี้ พี่เขามั่นใจ พี่สาวก็พูด หลวงพ่อบรงก็พูดว่า อีกหน่อยจะมีคนมาทำแทนนะ กว้างไกลกว่ากันเยอะเลย เขานั่งเห็นหมดละ รู้หมดว่าจะขยายยังไง กว้างยังไง จนทั่วโลก

อย่างสมัยหลวงพ่อบรง แม่ชีที่เป็นฝรั่ง ก็เข้ามาเยอะนะ เขาเข้าถึงธรรมะที่ทำวิชชากับหลวงพ่อบรง ก็มีหลายรุ่น รุ่นที่ยังเป็นสาวก็มี

ป้าอยู่วัดปากน้ำมาเรื่อยๆ หลวงพ่อบรงท่านเลี้ยงเราเหมือนลูกอยู่มาจน

ประมาณปี ๒๔๙๕ ป้าก็ออกมามีครอบครัว พอติเขามาขอแต่งงาน

พอไปอยู่ทางโลกมีเงินเข้ามาก็ไปดูแลพี่สาวมาทำบุญตลอดจนใครๆ บอกว่าพี่คนเฒ่า เขาต้องไปทำบุญวัดปากน้ำ ที่อื่นเขาไม่ค่อยไป พอลูกโตก็เอามาบวชที่วัดปากน้ำ อย่างลูกชายคนโตนี่ก็หันหลวงพ่อ จำได้ว่า หลวงพ่อกถามว่ามันพูดได้หรือยัง แล้วท่านก็เอามือไปลูบหัว พี่สาวเขาเคยบอกกับป้าว่า เธอเนี่ยจะมีลูกชาย ๕ คน และจะลำบาก ต้องเลี้ยงลูกเอง แต่ก็จะมีลูกสาวคนหนึ่ง คนนี้ดีเขาจะเลี้ยงแม่ อีกหน่อยเขาจะใจดี ใจบุญ คือลูกสาวคนเล็ก เสร็จแล้วก็ เป็นความจริง ตอนนั้นเราก็ดีใจที่ได้ลูกสาวใจบุญตลอด ทำอะไรเป็นบุญเป็นกุศล ไม่เคยแตะต้องกับบาปเลย ชื่อปาริชาติ เกิด พ.ศ.๒๔๑๗ เป็นลูกคนที่ ๖ คนสุดท้าย ส่วนลูกชาย พอแต่งงานมีครอบครัวเขาก็ห่างหมด ไม่ค่อยมาให้เห็น นานๆ พอคิดถึงแม่ก็มาเยี่ยม แต่คนเล็กเขาจะดูแลแม่

ส่วนใหญ่แล้วคนที่ออกไปอยู่ทางโลกหลวงพ่อก็จะไม่สน ท่านไม่พูดเลย ท่านบอกว่า ถ้าไปอย่างนั้นมันก็โกงตัวเอง คือว่าไม่ได้ทำอะไรให้ตัวเอง ทำแล้วเป็นของคนอื่นเขา ไม่ใช่ของเรา

พี่สาวเขาดีมากเลย เขาบอกว่า แกก็บุญละเอียด บุญสะอาด แกไม่มีบาปอะไร ป้าก็คิดทบทวนดู พอมาแต่งงานมีลูกแล้วมาตกอับเพราะต้องเลี้ยงลูกคนเดียวลำพัง พอบ้านเขาก็หนีไป ลำบากมากกว่าจะได้นอนตี ๑ ตี ๒ ก็นึกสงสารตัวเอง น้อยใจตัวเองนะ บางทีความรู้สึกมันวูบขึ้นมาเลย คิดว่าไม่น่ามีชีวิตอยู่เลยนะ ตัวเราเนี่ย ตอนนั้นป้าก็ประมาณ ๔๐ กว่าๆ

หลวงพ่от่านก็สิ้นไปแล้ว ป้าเคยลำบากและดูแลลูกคนเดียวถึงห้าคน สามีกี่ไม่อยู่ วันหนึ่ง ไม่สบายเป็นลม ก็ได้ยินเสียงหลวงพ่อสวดเรียก พอมองขึ้นไปข้างบนนะ เป็นหลวงพ่อสวดท่านงามมาก ไม่ใช่พระธรรมดา สูงใหญ่แสง

ก็มีสง่าราศีมากเชียว แม้
ท่านสิ้นไปแล้วท่านก็ยัง
มาเรียก ป้าก็นึกถึงว่า ถ้า
ไม่มีหลวงพ่อก็ ป้าคงไม่มี
ชีวิตอยู่แล้ว

หลวงพ่อดท่าน
เป็นพระที่มหัศจรรย์ ท่าน

ปาฏิหาริย์มาก สมัยยังมีชีวิตอยู่ พอช่วงที่หลวงพ่อดท่านว่างๆ ท่านก็จะบอก
ให้มานั่งสมาธิ ท่านบอกว่า “เนี่ยคอยดูนะ เดี่ยวหลวงพ่อดจะนั่งเรียกฝนให้แกดู”
เพราะคุยกับเราสนิท พอสักครู่ใหญ่ๆ ฝนก็หล่นลงมา

อย่างงานละเอียดที่หลวงพ่อดท่านทำท่านบอกว่า มันจบไม่ง่าย ยังไม่รู้
เลยว่าละเอียดมันไปแค่ไหน

ส่วนพี่สาวของบ้านนั้นก็เสียชีวิตตอนอายุ ๕๐ กว่าๆ ตอนนั้นหลวงพ่อด
ท่านสิ้นแล้ว แกคงยังไม่หมดกรรม ก่อนเป็นไทพอยต์ ผอม ผอม ร่วง พอบวชก็
อ้วนท้วนสมบูรณ์ อยู่ต่อมาก็เป็นไส้ติ่งต้องไปผ่าตัดที่วัดชนะก็หาย พออยู่มา
ประจำเดือนหมด หมอบอกว่าต้องไปซูดมดลูก ก็ไม่ยอมไปซูดจนกระทั่งเรือร้าง
มาผ่าตัดที่เปาโล ทั้งฉายแสง ผังเลเนียมก็ไม่หาย แล้ววันที่แกจะเสียนะ พูด
ถึงแล้วก็ส่งสารแกผอม แกก็บอกกับป้าว่า อย่าไปไหนนะ วันนี้จะตายแล้ว
จะไปแล้ว พูดแล้วก็ซนลูก ธรรมะเกิดมาก ธรรมะนี้ก็ไม่ใช่ว่าจะรักษาทุกคน
ให้อยู่ได้นะ ถ้าเป็นกรรมจะตายก็ต้องตาย แต่ถ้าวิชาสำเร็จจะจะไม่ตาย พี่
บอกว่าจะเอาให้ได้ปราบมารให้ได้ พวกมารเขาบังคับให้แก่ ให้เจ็บ ให้ตาย
หลวงพ่อดท่านก็เคยบอกว่า ท่านจะรื้อผังมารออกให้ได้ แล้วท่านก็พูดว่า อีก
หน่อยจะมีคนมาทำแทนและกว้างไกลกว่ากันเยอะเลย

“ลูกมีอาชีพเย็บผ้าขาย ขยันสุดตัวแล้ว เมื่อไหร่จะรวยสักที”
แล้วหลวงพ่อก็ชี้มาบอกว่า
“เออ... ลูกเย็บหน้าตาอย่างนี้ ยิ่งแค่อิงรวย”

คุณแม่บุหงา วชิรกรณวัฒนา

คุณแม่บุหงา วชิรกรรมวัฒนา

คุณแม่บุหงา วชิรกรรมวัฒนา (นามสกุลเดิม อมรวิวัฒน์) ปัจจุบันอายุ ๗๕ ปี ในวัยเด็กท่านและครอบครัวได้มีโอกาสไปกราบหลวงพ่อวัดปากน้ำ คุณแม่บุหงายังจดจำบรรยากาศของวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ สมัยก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ ตลอดจนถึงอัยคำของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ได้อย่างไม่รู้ลืม

และท่านเองก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้สัมผัสกับญาณทัสสนะอันแม่นยำของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ที่เคยทักตนเอง ไว้ว่า “ลูกเอ๊ย .. ยิ่งแก่ยิ่งรวย” และต่อมาก็เป็นความจริงเมื่อคุณแม่บุหงาได้เปลี่ยนสถานะจากช่างตัดเสื้อ กลายเป็นเศรษฐีที่เจริญรุ่งเรืองด้วยธุรกิจจัดสรรที่ดินและครึ่งหนึ่งเคยเป็น เศรษฐีที่ดินติดอันดับ ๑ ใน ๑๐ ของเมืองไทยย่านปทุมธานีเลยทีเดียว

ความทรงจำที่แสนประทับใจ

คุณแม่บุหงาได้เล่าให้ฟังถึงเรื่องราวที่คุณแม่มีโอกาสได้ไปทำบุญในชุดของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ด้วยน้ำเสียงอันเข้มขรินและแววตาที่เปี่ยมด้วยความปีติว่า

คุณแม่บุหงาไปวัดปากน้ำ ตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ไปกับคุณแม่ คือคุณแม่ลิ้นจี่ อมรวิวัฒน์ พร้อมกับน้องๆ ซึ่งในสมัยนั้นคุณแม่บุญชูเป็นกัลยาณมิตรที่แนะนำพาไปวัดปากน้ำ โดยคุณแม่จะไปทำบุญเลี้ยงพระทุกกลางเดือนๆ ละครั้ง ตอนนั้นไปด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไปจอดรถที่ตลาดพลู เนื่องจากวัดมีแม่น้ำล้อมรอบ จึงต้องนั่งเรือข้ามฟากต่อไปยังวัดซึ่งไม่ต้องเสีย

เงินเพราะเป็นเรือ ของวัดปากน้ำเอง ในตอนนั้นเป็นปีที่น้ำท่วม ทางวัดยังไม่มีสิ่งก่อสร้างอะไรมาก และศาลาหลังแรกก่อเป็นตึกเพิงจะเริ่มสร้างขึ้น

สิ่งที่ทำให้คุณแม่ประทับใจก็คือ ที่วัดปากน้ำในสมัยนั้นถึงแม้จะมีพระเณรจำนวนมาก เฉพาะพระก็ ๒๐๐ กว่ารูป แต่เวลาพระฉัน เสียงจะไม่ดังเลย พระที่วัดไม่ต้องออกบิณฑบาต เพราะมีญาติโยมมาเลี้ยงตลอด และแปลกที่ผู้คนที่ไปวัด แม้จะมากแต่ก็ไม่มีเสียงดังเอะอะเลย เงียบสงบมาก

ทุกครั้งที่ไปวัด คุณแม่จะมีโอกาสได้เข้าไปสนทนา กับหลวงพ่อบุญพระท่านฉันเสร็จทุกคนก็จะไปรวมกันที่ศาลา ซึ่งเป็นศาลาที่มีฝาโปร่ง ตรงกลางยกพื้นสูงขึ้น ญาติโยมจะนั่งบริเวณรอบๆ พอหลวงพ่อบุญพระท่านฉันเสร็จ ท่านก็จะมานั่งคุยกับญาติโยม หลวงพ่อบุญพระท่านเคยเล่าให้ฟังว่า ช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ท่านจะต้องช่วยประชาชนด้วยการให้สวดมนต์ภาวนากันทั้งวัด และตัวหลวงพ่อบุญเองก็นั่งสมาธิอยู่ในโบสถ์ไม่ออกจากโบสถ์เลย เพื่อปิดเป้าลูกระเบิดไม่ให้ตกตามที่เขาทิ้ง

สมัยก่อนไปกราบท่าน แม่ของคุณแม่บุญหงาก็จะพาลูกๆ ๑๐ คนไปด้วย

แต่ผลัดกันไปให้หลวงพ่อบุญหัวหมัดตั้งแต่คนโตแล้วท่านก็พูดว่า

“เออ.. ลูกดีทุกคน” คือตั้งแต่คนโตมาเลย ปัจจุบันนี้ก็เป็นความจริง ทุก

ประการ เริ่มตั้งแต่คุณแม่บุญหงาซึ่งเป็นพี่คนโต น้องทั้ง ๙ คนก็ได้ดีทั้งหมด บางคนก็เป็นเจ้าของธุรกิจส่วนตัว บางคนรับราชการไปจนถึงนักการเมืองก็มี

จากช่างตัดเสื้อสู่เศรษฐีที่ดิน

ครั้งหนึ่งไปวัดกับน้ำ ๒ คน แล้ววันนั้นใส่เสื้อเหมือนกันหลวงพ่อดื่มน้ำ ท่านก็ชี้ถามว่า เนี่ย ๒ คนเนี่ยพี่น้องกัน

หรือเปล่า น้ำก็บอกว่าไม่ใช่หรอกค่ะ ดิฉันเป็นน้ำสาวสวนหลานเค้าทำร้านตัดเสื้อก็เลยตัดเสื้อให้ใส่ซึ่งใส่เดียวกันเลย คุณแม่บุหงา เคยถามหลวงพ่อดูว่า “ลูกมีอาชีพเย็บผ้าขาย ขยันสุดตัวแล้ว เมื่อไหร่จะรวยสักที” แล้วหลวงพ่อดูท่านก็ชี้มาบอกว่า “เออ... ลูกเอ๋ยหน้าตาอย่างนี้ ยิ่งแก่ยิ่งรวย” แล้วชี้ไปทางคุณน้ำว่า “นี่ก็จะได้เป็นคุณนาย สบาย” แล้วชี้ต่อไปทางแม่ของคุณแม่บุหงาว่า “นี่ก็เหมือนกันต่อไปจะเป็นหลักเป็นฐานมีที่ทางเยอะแยะเลย” พวกเราก็สาธุ

จากนั้นก็จริง เพราะต่อมาแม่ของคุณแม่บุหงาก็เป็นนักจัดสรรที่ดินแถวดินแดง ถึงแม้จะไม่ได้เป็นคนรวยมาแต่เก่าก่อน จากร้านขายของชำเล็กๆ น้อยๆ จนกระทั่งจัดสรรที่ดินเมื่อซื้อแล้ว ๒-๓ เดือนก็ขายก็ได้เงินมาเยอะทีเดียว บางทีแทบไม่ต้องลงทุนเลย เพราะจะมีคนมาหาเอง แล้วก็บอกว่ามาซื้อที่ของดิฉันเถิด ดิฉันขายให้ถูกๆ ขายได้เมื่อไหร่แล้วค่อยเอาเงินมา จนก่อร่างสร้างตัวได้เป็นหลักเป็นฐาน ลูกๆ มีการศึกษาสูงขึ้น ชีวิตครอบครัวดีหมดเลย ส่วนคุณน้ำก็ได้สามีเป็นนายทหารและก็ได้เป็นคุณนายตลอดมา

ทางด้านตัวคุณแม่บุหงาต่อมาก็ได้หันมาประกอบอาชีพทางด้านจัดสรรที่ดินด้วยการชักชวนของคุณวาสนา ไชยกุล ทำครั้งแรกบริเวณที่ดินแถบคลอง ๕ สมัยก่อนที่ถูก ราคาแปลงละประมาณ ๑๓,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาท ต่อมา

ก็บริเวณคลอง ๒ ชาย
ดีมากเหมือนกันจน
ตั้งตัวได้เพราะธุรกิจนี้

ผู้สืบทอด

วิชาธรรมกาย

ในปีพ.ศ.๒๕๓๕

คุณแม่บุหงาได้มีโอกาส

ขึ้นไปปฏิบัติธรรมที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพฯ ปุย จ.เชียงใหม่ ในครั้งนั้น
คุณแม่บุหงาได้ยินว่า วิชาธรรมกายมีผู้สืบทอดแล้ว ซึ่งเป็นคำที่หลวงพ่อด
ปากน้ำ เคยกล่าวกับหลานของท่านว่า “**ผู้ที่จะสืบทอดวิชาธรรมกายมาเกิด
แล้วอยู่ที่สิงห์บุรี**” พอคุณแม่บุหงาได้ยินถ้อยคำตรงนี้จึงสะดุดนึกขึ้นมาได้ว่าคุณ
แม่ก็ได้ยินหลวงพ่อดปากน้ำท่านสนทนารธรรมกับญาติโยม ซึ่งหลวงพ่อดท่าน
ก็มักจะพูดถึงแต่เรื่องวิชาธรรมกายที่ท่านค้นพบว่า ท่านต้องเข้าไปนั่งสมาธิ
โนโบสถ์ (วัดโบสถ์ [บน] บางคูเวียง) แล้วก็บอกว่า “วันนี้ถ้าฉันไม่ได้วิชา
ธรรมกาย ฉันจะไม่ลุกจากที่เลย” แล้วก็โยมคนหนึ่งถามหลวงพ่อดว่า หลวงพ่อด
เป็นคนค้นพบวิชาธรรมกายนี้ แล้วต่อไปใครจะเป็นผู้สืบทอดวิชานี้ล่ะ...
ท่านก็ตอบว่า มีแล้วเขามาเกิดแล้วไม่ไกลไม่ไกลจากกรุงเทพฯ เท่าไหร่หรอก
ไปทางเนี่ยเลยทางอยุธยาไปเนี่ย”

แล้วท่านก็ยังบอกอีกว่า ถ้าคนที่นั่งฟังอยู่ตอนนี้ยังมีชีวิตอยู่แล้วละก็
ต่อไปอาจจะได้รู้ได้เห็นในสิ่งที่ท่านพูดไว้

ตอนนั้นฟังก็แตกคุณแม่บุหงาก็ไม่ได้คิดอะไร เวลาผ่านไปนานจนเกือบลืม
พอได้ไปฝึกสมาธิที่ดอยสุเทพฯ ได้ยินเรื่องนี้อีกก็เลยนึกได้เพราะสะดุดหูกับคำว่า
“**วิชาธรรมกายมีผู้รับสืบทอดแล้ว**”

และก็ดูราวกับว่าสิ่งที่คุณแม่บุหงาได้ยินได้ฟังคราวนั้นจะไม่ได้เป็นแค่

ความบังเอิญที่อยู่ในวงสนทนาเท่านั้น แต่เหมือนเป็นความจงใจที่หลวงพ่อบอกได้บอกให้คุณแม่รู้ล่วงหน้า เพราะกาลต่อมาปรากฏว่าลูกชายคนโตของคุณแม่บุหงาคือคุณชัยพร ได้เป็นเพื่อนสมัยเรียนตั้งแต่โรงเรียนสวนกุหลาบจนถึงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นเดียวกับพระไชยบุญย์ ตอนนั้นคุณแม่จำได้ว่าลูกเคยมาเล่าให้ฟังว่ามีเพื่อนปฏิบัติธรรมในระหว่างเรียนหนังสืออยู่คนหนึ่ง สมัยนั้นจะมีนักศึกษามีวิชาสามารถเอามือล้วงลงไปในกระทะกล้วยแขกเดือดๆ ได้ แต่ถ้าเมื่อไหร่มีพระไชยบุญย์ยืนมองอยู่ด้วย (ขณะเป็นนักศึกษา) ชินหยิบลงไปก็ไม่ต้องมือพองพุทรา

เมื่อหลวงพ่อัมมชโยบวชแล้ว คุณชัยพรก็ได้เข้าไปกราบเรียนถามหลวงพ่อัมมชโย ณ ผืนแผ่นดิน ๑๙๖ ไร่ ครั้งยังเป็นท้องนาว่า ที่แถวนี้ดีไหม (แถวคลอง ๒ และ คลอง ๓) แม่ผมจะมาซื้อที่แถวนี้ไว้จัดสรร หลวงพ่อบอกว่า **“ที่แถวนี้ต่อไปดีทุกแปลง จับแปลงไหนได้เงินแปลงนั้น ให้มาทำเลย”** และพอมาทาก็ขายดีจริงๆ เป็นที่ที่ทำให้คุณแม่บุหงาดังตัวได้ สมกับคำของหลวงพ่อดัดปากน้ำฯ ที่ท่านได้พยากรณ์ไว้ว่า **“ยิ่งแก่ยิ่งรวย”** ปัจจุบันคุณแม่บุหงามาทำบุญและปฏิบัติธรรมทุกวันอาทิตย์ต้นเดือน และตั้งใจสร้างบารมีกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อัมมชโยตลอดไปจนกว่าจะถึงที่สุดแห่งธรรม

และนี่ก็เป็นเรื่องราวความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อดัดปากน้ำฯ ที่ได้รับถ่ายทอดมาจากประสบการณ์ของคุณแม่บุหงา วชิรกรรมวัฒนา ผู้ที่หลวงพ่อดัดปากน้ำฯ เคยทักไว้ว่า **“ลูกเอ๊ย.. ยิ่งแก่ ยิ่งรวย”** แล้วก็เป็นจริงทุกประการ

ขนดีโก ภิกขุ (สนั่น สาราศรัย)

บวชมี่เกียรติ โดย บนติโก ภิกขุ

ผู้เขียนได้วาดภาพมาเสนอท่าน เป็นเรื่องของ “การบวชอย่างมีเกียรติ” บางทีจะทำให้ท่านสงสัยว่า ที่เขาบวชกันทีแล้วๆ มานั้น ไม่มีเกียรติกระนั้นหรือ? หากท่านยังไม่เข้าใจว่าบวชมี่เกียรตินั้นเป็นอย่างไรกัน โปรดอย่างเพิ่งเดา ขอเชิญท่านอ่านเรื่องนี้ดู มิฉะนั้นท่านจะไม่ทราบเลยว่า “บวชมี่เกียรติ” นั้นอย่างไร

ท่านมหาเถระร่างท้วม ผิวกายละเอียดผ่องใสเจริญตา ผู้มีหน้าผากกว้าง จมูกใหญ่ หากว่าไม่ได้สังเกตเห็นรอยย่นเล็กน้อยบนดวงหน้าของท่านแล้ว ย่อมไม่น่าเชื่อเลยว่า ท่านจะมีอายุล่วงเข้าวัย ชรา ขนาดผ่านฝนมา ๗๐ ขวบปีแล้วเช่นนั้น เป็นแน่ บุคลิกภาพอันสง่า ดวงตาสีเหล็กอันแข็งแกร่ง บ่งถึงความเป็นผู้มีชีวิตขาด ความเป็นผู้มีพละทานภาพแห่งดวงจิตสูง แต่ทว่า ในดวงตานั่นเองมีประกายแฝงอยู่ด้วยความเมตตาปราณี ซึ่งซ่อนอยู่ในส่วนลึกของดวงจิต ท่านยื่นมือทั้งสองออกมาจับผ้าไตร ซึ่งข้าพเจ้าน้อมถวาย ประเคนให้ท่านหลังจากที่ข้าพเจ้าได้แปลงพระบาลีขอบรรพชาต่อท่านแล้ว ท่านมหาเถระที่ข้าพเจ้ากล่าวถึงนี้ เจ้าพระคุณหลวงพ่อบรรพชาโกศลเถร พระอุปัชฌายะของข้าพเจ้านั่นเอง

“บัดนี้ เธอมีศรัทธาอันแน่วแน่ ผำกาสาวพัสดุอันเป็นธงชัยของพระอรหันต์ ซึ่งเย็บด้วยน้ำฝน เป็นการถูกต้องตามพระพุทธานุญาตแล้ว มามอบให้ แก่ฉันในท่ามกลางสงฆ์แปลงอุทานวาทาขอบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธ

ศาสนาเช่นนี้ เป็นความดีความชอบของเธอแล้ว” ท่านเจ้าพระคุณหลวงพ่อก็ให้คำสั่งสอนเจ้านาคผู้เข้าขอบรรพชาด้วยสำเนียงเรียบๆ แจ่มใสมีกังวาลชัดเจน ท่านถอนหายใจนิดหนึ่งพร้อมกับซ่อนสายตาขึ้นสบตาข้าพเจ้าอาทันทันทีที่รักประกายตากล้าของท่านคูนั่นช่างเป็นดวงตาที่มีอำนาจอะไรเช่นนั้น

ท่านหยุด จ้องดูข้าพเจ้าครู่หนึ่ง แล้วกล่าวต่อ “ในการบรรพชาอุปสมบทนี้ เบื้องต้นที่เดียวเธอต้องปลุกศรัทธา คือความเชื่อ ความเลื่อมใสให้แน่นแฟ้น ให้ตั้งลงคุณพระรัตนตรัย มีพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้าและพระสงฆ์เจ้าเสียก่อน เพราะพระพุทธเจ้า พระองค์เป็นเจ้าของพระศาสนา และทรงมีพุทธานุญาตในการบรรพชาอุปสมบทนี้ เบื้องต้นที่จะปลุกศรัทธา ความเชื่อ ความเลื่อมใส เธอต้องศึกษาให้ทราบถึงว่า พระพุทธเจ้าของเรานั้น ท่านทรงมีคุณงามความดีอย่างไรเสียก่อน” ท่านหยุดพูดพลางเอื้อมมือหยิบกระโถนใบเล็กข้างกายขึ้นบ้วนน้ำลาย แล้วมองดูหน้าข้าพเจ้าอีกครั้งหนึ่ง ใช้ดวงตาอันคมของท่านสำรวจข้าพเจ้าเสมือนจะสอบถามว่ามีความสนใจและตั้งใจฟังท่านสั่งสอนหรือไม่ แล้วจึงสอนต่อไปในเรื่องพระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ และพระมหากรุณาธิคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้เน้นแยกแยะให้ชัดซึ่งยิ่งนัก ขณะที่ท่านสอนไปตาท่านเหลือบดูข้าพเจ้าบ่อยๆ ดังกับจะพิมพ์เอาภาพของข้าพเจ้า เข้าสู่ความทรงจำของท่านให้แน่นแฟ้นฉนั้น เมื่อใดข้าพเจ้ามองสบดวงตาท่าน ข้าพเจ้าต้องหลบดวงตาท่านทุกที ไม่ทราบว่ามีอำนาจอะไรต่อจากนั้นท่านกล่าวสอนถึงกุศลแห่งการที่ได้พบและได้เข้าถึงพระพุทธศาสนา และการที่ได้เข้ามาร่วมเป็นพุทธศาสนทายาท ข้าพเจ้าต้องขยับตัวเพื่อให้

ปลายเท้าในท่านั่งคุกเข่าประนมมือ
เข้าที่ เพราะเกิดความเมื่อยขบ
เนื่องจากไม่เคยชิน ต่ออากัปภิกิริยา
เช่นนั้นมาก่อน แต่ทั้งๆ ที่เมื่อย
แสนเมื่อยก็ทนเอา ทนเพื่อรับความ
สำเร็จจากการอุปสมบทตามครีธยา
ของข้าพเจ้าให้จงได้ ท่านเหลือบ
ตาดูข้าพเจ้าด้วยความปรานีแล้ว
กล่าวสลับไป

“...ผู้บรรพชาจะต้องทำการศึกษาให้เข้าใจในพระกรรมฐาน เสีย
ก่อน เพราะพระกรรมฐาน เป็นเครื่องสะกดใจป้องกันความฟุ้งข่านเสียได้
เป็นอุบายสำหรับจะทำได้ขึ้นเพื่อเป็นที่ตั้งของปัญญาต่อไป” ท่าน
เอื้อมมือหยิบกระโถนบัวน้ำลายอีกครั้งหนึ่ง แล้วได้กล่าวสอนถึงการประชุม
พร้อมของธาตุทั้ง ๔ มิติดิน น้ำ ลม และไฟ ซึ่งประกอบเป็นอาการทั้ง ๓๒
ของมนุษย์ ซึ่งเมื่อทำการบรรพชาแล้วจะต้องทำการพิจารณาให้เกิดเป็นสิ่งที่
น่าเกลียด เป็นสิ่งปฏิกุลพึงรังเกียจของเรา สุดท้ายได้กล่าวขย่นย่อลงเหลือ
เพียงมูลแห่งกรรมฐานเพียง ๕ สิ่ง ซึ่งเรียกตามภาษาบาลีว่า... “ตจปจจก
กมุจจก” เท่านั้น

“...ตจปจจก กมุจจก, ถ้าจะแปลเป็นสยามภาษา ก็คงได้ความว่า
“กรรมฐานมีหนึ่งเป็นที่ ๕ ต่อไป เธอจงเปล่งวาจาตามฉันไปโดย
อนุโลม...เกสา...โลมา...นขา...ทนต์...ตโจ” ท่านกล่าวนำเป็นท่วงๆ ซึ่งข้าพเจ้า
ก็ได้เปล่งวาจาตามดังที่ท่านสั่ง “...เกสา คือผม, โลมา ขน, นขา เล็บ,
ทนต์ ฟัน, ตโจ หนึ่ง,... แล้วจงเปล่งวาจาทวนจากท้ายไปหาต้นตามฉัน
อีกครั้งหนึ่ง เป็น ปฏิโลม...ตโจ...ทนต์...นขา...โลมา...เกสา...” ข้าพเจ้าเปล่ง
วาจาตามท่านอีกครั้งหนึ่ง แล้วนั่งสงบรอว่าเมื่อไรท่านจะเออั้งสะออกมา

สวมแล้วสั่งให้ข้าพเจ้าออกไปครอง
ผ้าเสียสักที เพราะเท่าที่ได้เคย
พบเห็นที่เขาบวชกันมา พอถึงตอน
นี้พระอุปัชฌาย์ก็สวมอังสะ แล้วให้
ออกไปครองผ้าทุกราย

“เธอจำได้ไหม? ผมที่โกน
เมื่อเธอก่อนจะเข้ามาขอบรรพชานะ
เคยหยิบจับขึ้นดูบ้างหรือเปล่า?”
ท่านกล่าวถามขึ้นด้วยเสียงเย็นๆ

“จำได้ครับผม, กระผมจับขึ้นดู เมื่อขณะที่เขาปลงให้” ข้าพเจ้าเรียน
ตอบท่าน แต่ในใจนั้นเต็มไปด้วยความฉงนสนเท่ห์ เอ ท่านถามประสงค์อะไร
ของท่านหนอ? มิได้คาดฝันไม่รู้ว่าท่านจะมาเหลียวไต่ถามกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้า
รับพิจารณา แต่ก่อนที่จะเข้าใจว่าเรื่องอะไร

“อ้อ! ดีแหละ เธอจงหลับตาลงแล้วน้อมนำเอาปอยผมที่เธอจำได้
นั้นแหละเอาไปวางไว้ตรงกลางกาย...ภายในกายตรงกลางในท้องเหนือ
สะดือ ๒ นิ้ว... ตรงที่เหมือนเราเอาเชือกกลุ่มซิงให้ซ้ายทะลุขวา หน้า
ทะลุหลังไปตัดกันตรงที่เชือกตัดกันเรียกว่ากลางกัณฑ์... เอ้าทำดูอย่างที่ผม
บอก”

ข้าพเจ้ารับหลับตาเริ่มปฏิบัติตามที่ท่านสั่ง เกิดความสงสัยเพิ่มขึ้นอีก
เป็นทวีคูณ

“เอาความคิด ความนึกและความจำของเรานั้นแหละ เอาไปจดเข้า
ไว้ที่กลางกัณฑ์นั้น เอ้าดูไว้ให้ดี” ท่านสั่งต่อไป

หลับตานิ่งอยู่เช่นนั้นเป็นเวลานาน เอ ! มิได้เห็นๆ อะไรสักอย่างเดียว
“นี่ท่านจะให้เราเห็นอะไรหนอ? ก็เรานั่งหลับตาอยู่อย่างนี้ มันจะเห็นอะไรได้
ยังงัยกัน” ข้าพเจ้าเกิดความสงสัยหนักขึ้น รอฟังว่าท่านจะมาเหลียวไต่ถาม

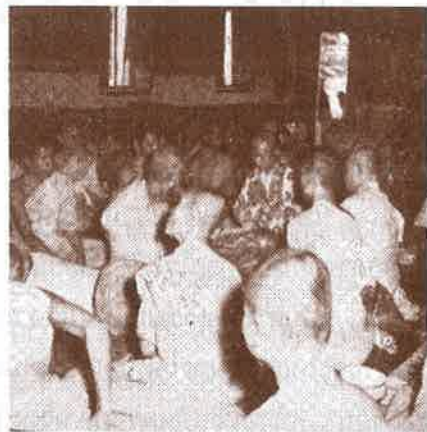
กับข้าพเจ้าอีกต่อไป เจ้าทำนังคุกเขาเริ่มเล่นงานเอา ข้าพเจ้าเข้าแล้ว มันเมื่อยเอากการ นั่งอยู่อีกนานก็ยังไม่ได้เห็นอะไรสักนิดเดียว เราจะให้เรารู้ให้เห็นอะไรกันหนอ?

“เห็นแล้วหรือยัง?” เสียงท่านถามขึ้น ข้าพเจ้ารีบตอบท่านว่ายังไม่เห็นอะไรเลย

“ทำใจของเราให้หยุด ให้นิ่ง คิดนึกเอา ผม ของเรา ให้ เกิด ให้เห็น อยู่ ตรงกลางก๊กซี” เสียงท่านสั่งเติมมาอีก “พยายามนึกแล้วดูให้ดีจะได้เห็น”

นั่งมานานเท่าใดไม่รู้ตัว ปฏิบัติตามคำสั่งของท่าน เรื่อยๆ ไปทำจิตมิให้วอกแวกดังที่ท่านสั่ง ท่านต้องสั่งโดยมีเหตุผลแน่ๆ มิฉะนั้นท่านจะสั่งทำไมให้เสียเวลา ความคิดของข้าพเจ้าคิดเช่นนั้น โอ! ท่านที่เคารพทั้งหลาย เป็นที่น่าประหลาด น่าประหลาดจริงๆ ข้าพเจ้าได้เริ่มเห็นสิ่งหนึ่ง ปรากฏ ขึ้นในความมืดนั้นแล้วอย่างเลื่อนกลางเต็มที แต่แล้วสิ่งนั้นก็ค่อยๆ ชัดเจนขึ้นๆ โดยลำดับ ชัดขึ้นจนสังเกตเห็นได้ เหมือนกับการลืมหินที่เดียว อะไรหรือ? เห็นอะไร? ปอยผมนะซีท่าน ปอยผมของข้าพเจ้าเอง ปอยผมที่ข้าพเจ้าได้หยิบดูเมื่อทำการโกนศีรษะก่อนเข้ามาขอบรรพชาขึ้นเอง ช่างเป็นการนำประหลาดอะไรเช่นนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกตื่นเต้นอย่างบอกความรู้สึกไม่ถูกกว่าเป็นอย่างไร ความตื่นเต้นของข้าพเจ้านี้เองทำให้ข้าพเจ้ารีบเรียนท่าน “เห็นแล้ว เห็นแล้วครับผม” เสียงออกซึกจะลั่นจนรู้สึก

“เห็นอะไร? เห็นผมใช่ไหม?” ข้าพเจ้ารีบเรียนตอบรับคำท่านทันที “สำเร็จเรื่องกันที เอาละทีนี้ได้ออกไปครองผ้ากันแนละ” ข้าพเจ้าคิดแต่เปล่าท่านที่รัก ยังไม่ยกจบดังที่

คิด...

“จงดูต่อไปให้ดี ผมที่เธอได้เห็นนะ เห็นว่าปลายผมชี้ไปทางไหน โคนชี้ไปทางไหน? และตอนกลางงอนโค้งยังไง?” เสียงท่านถามต่อมาอีก ข้าพเจ้าเริ่มเพ่งดูเพื่อสำรวจหาคำตอบ เมื่อเห็นชัดแล้วจึงได้เรียนตอบท่านไปตามที่เห็น และพร้อมกับนึกว่า คงจะหมดเรื่องกันแน่แล้วทีนี้ คาดผิดตามเคย เสียงของท่านพระอุปัชฌาย์ระดมสั่งต่อ มาอีกแล้ว

“เอ้าทีนี้เธอจงดูต่อไป ดูที่ปอยผมนั่นแหละ” ข้าพเจ้า สำรวมใจเพ่งดูต่อไป ส่วนใจนั้นคิดว่าท่านจะให้ดูอะไรกันอีก ผมก็เห็นเป็นผมแล้ว ทีนี้จะให้ดูผมให้เป็นอะไรกันอีกเล่านี้ ฮะ ท่านให้หลับตา ดูผมเรายังเห็นผมได้ ก็ที่ท่านให้เราดูต่อไปทำไมจะมามัวสงสัย เดี่ยวคงเห็นอะไรได้อีกนะ ไม่เช่นนั้นท่านจะสั่งให้ดูทำวิมานอะไรกันนะ ข้าพเจ้าเริ่มสำรวมจิตเพ่งต่อไปทันที

นี่อย่างไรรกัน ข้าพเจ้าเป็นอะไรไปแล้ว ตัวเริ่มเบาหวิวๆ พิกุล แต่ส่วนใจนั้นรู้สึกสบายจริงๆ สบายจนไม่ทราบว่าจะสรรหาคำพูดมาพรรณนา ให้ท่านฟังได้อย่างไรจึงจะเข้าใจได้ ทันทีนั้นเอง ปอยผมสีดำที่ข้าพเจ้าเห็นนั้นก็ค่อยๆ เลือนหายไป จนไม่เห็น แต่กลับค่อยเห็นเส้นวงกลมมีแสงเรืองๆ เกิดขึ้น มาแทนที่แสงนั้นยิ่งสุกนวลขึ้นๆ ครั้งแรกก็เป็นเพียงวงกลมๆ ค่อยๆ หรีดเล็กลงแล้วกลับขยายกว้างออก เป็นอยู่เช่นนี้ครูใหญ่แล้วก็หยุดเป็น วงกลมโตขนาดเท่าเหรียญสองสลึงหรือโตกว่าเล็กน้อยเริ่มหยุดคงที่ ส่วนแสงนวลนั้นก็ค่อยแผ่ขยายจากเส้นรอบวงเข้ามาสู่จุดศูนย์กลางเข้าทุกทีๆ จนเห็นเป็นดวงใสคล้ายดวงแก้วสุกสว่างดังดวงจันทร์นั้นทีเดียว ด้วยเกรงว่าดวงใสนั้นจะเลือนหายไปเสีย ข้าพเจ้าเพ่งดูหนักขึ้นไม่ยอมละ

นานเท่านั้น แต่จะนานเพียงใดก็ช่าง การเมื่อยขัดเข่าและขาเมื่อสักครู่นี้ไม่มีเหลือเสียแล้ว ไม่ทราบว่ามันหายไปได้อย่างไรกัน ...แต่แล้ว...

“ได้เห็นอะไรอีกไหม?” เสียงท่านเจ้าคุณหลวงพ่อกถามขึ้นเบาๆ

“เห็นแสงสว่าง เห็นแสงสว่างเป็นดวงกลมขนาดเท่าลูกมะนาว
เขื่องๆ ครับผม” เรียนท่านตามความจริงที่ข้าพเจ้าได้เห็น

“เออละ วันนี้พอกันที เธอจงจดจำดวงที่เธอเห็นนี้ไว้ ให้ดี หลับตาาก็ให้เห็น ลืมตา ก็ให้เห็น ไม่ว่าเวลาใดๆ ให้เห็น อยู่เสมอๆ อย่าให้สูญไปเสีย” ท่านสั่ง ปรกติตาแจ่มใสเต็มไปด้วยความพอใจ “ดวงใส นั้นแหละ เป็นจุดต้นทางนำเราไปสู่พระนิพพานละ เป็นทาง

ไปของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา เป็นทางถูกทางตรงทางเดียวเท่านั้นไม่มีทางอื่นจดจำไว้ให้ดี อย่าให้ดับเสียได้น้า” ท่านกล่าวแล้ว พลังค่อยๆ ชักเออ อังสะออกจากพับผ้าไตรที่ข้าพเจ้า ประเคนท่านในตอนแรกขึ้นมา คลี่สรวมศีรษะให้ข้าพเจ้าซึ่งเตรียมโน้มกายรอรับการสรวมอยู่แล้วนั้น

“ออกไปข้างหลังโบสถ์ ไปหม่มผ้าเสียให้เรียบร้อยแล้วกลับมารับไตรสรณาคมน์ต่อไป” ท่านสั่งในที่สุด

ข้าพเจ้าเหลือบตาขึ้นดูนาฬิกาที่ผนังโบสถ์ โอโฮ! เวลา ๑๕.๓๖ น. แล้วนี่ข้าพเจ้าได้เข้ามานั่งอยู่กลางหมู่สงฆ์นานถึง หนึ่งชั่วโมงสามสิบนาที ที่เดียวหรือนี่ ตายละ เจ้าพระคุณหลวงพ่อ พระสงฆ์องค์เจ้า ตลอดจนญาติมิตรที่มาคอยอนุโมทนากุศล ในการอุปสมบท ข้าพเจ้าเพียงคนเดียวต้องทำให้ผู้อื่นต้องมาลำบากไปด้วยอีกหลายสิบคนเช่นนี้เจียวหรือ?

เจ้าประคัมภ์พระเดชพระคุณหลวงพ่อกีเฑียรพึง พระคุณท่านให้เกียรติให้แนวทางไปสู่พระนิพพานแก่ข้าพเจ้าผู้เป็นเพียงคนที่สละกิเลส เข้ามาสู่ร่มโพธิ์แห่งพระศาสนาเพียงผู้เดียวเช่นนี้ เป็นไปได้เชียวหรือไม่? แต่ก็ได้เป็นไปแล้ว เป็นไปได้จริงๆ มิใช่ที่ท่านผู้ล่วงวัยชราแล้วจะต้องมานั่งทำการสอนให้มิใช่ที่หมู่สงฆ์ที่มานั่งอันดับเพื่อรอรับข้าพเจ้าเข้าหมู่หรือตลอดจนผู้ที่มานั่งคอยอนุโมทนากุศลจะพากันเหน็ดเหนื่อยเมื่อยลไปตามๆ กันเปล่า เจ้าพระคุณท่านมิได้พะวงถึงเลยแม้แต่น้อยท่านยอมเหนื่อยยาก และพลอยให้ผู้อื่นเหนื่อยยากไปด้วยอีกหลายสิบคน ก็เพียงเพื่อให้ผู้เข้ารับการอุปสมบทจากท่านได้เห็นทางไปสู่บรมสุข คือทางไปสู่พระนิพพานแต่เพียงคนเดียวแท้ๆ เท่านั้น

ท่านทั้งหลาย การบวชของข้าพเจ้า ณ สำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี เท่าที่ข้าพเจ้านำมาสู่ท่านนี้ ท่านเห็นว่าเป็นการบวชธรรมดาสามัญกระนั้นหรือ? แต่โดยเฉพาะข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าว่าการบวชของข้าพเจ้าเป็นการบวช “อย่างมีเกียรติ” ท่านจะไม่เห็นพ้องกับข้าพเจ้าเทียวหรือ? ถ้าท่านเห็นพ้องกับข้าพเจ้า ท่านจะไม่ทำการบวช “อย่างมีเกียรติ” ดังที่ข้าพเจ้าได้บวชมาแล้วนี้บ้างหรือ? หากจะมีท่านที่ยังไม่อยากบวช เพราะยังมีภาระจำเป็นบังคับอยู่ก็ดี หรือท่านที่เคยบวชเรียนแล้วแต่ยังไม่เคยเห็นทางซึ่งจะสามารถนำไปสู่พระนิพพานก็ดี เมื่อท่านต้องการทราบต้องการเข้าถึงทางไปสู่พระนิพพานบ้าง ท่านต้องการพบเห็นสิ่งๆ ที่ไม่บวชก็ยังไม่ได้ ถ้าท่านสามารถสละเวลาของท่านเพียงเล็กน้อยเพื่อมาพบเห็นทางที่วิเศษที่สุด ท่านอาจจะทำได้โดยท่านมาสู่สำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ในทุกๆ วันพฤหัสบดี เพราะเป็นวันที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อกีเฑียรพึง พระภาวนาโกศลเถร พระอุปัชฌายะของข้าพเจ้า ท่านพร้อมอยู่เสมอที่จะแนะแนวทางอันประเสริฐสุดนี้ให้แก่ท่านอยู่แล้ว

พระครูสุวัตติธรรมประภาส

พระครูสุวัตติธรรมประกาศ (จำเนียร จิโรตถิโก ป.ธ.๔ น.ธ. เอก) อดีตเจ้าอาวาสวัดลำพญาและเจ้าคณะอำเภอบางเลน

ชื่อเดิม จำเนียร ขจายแสง เป็นบุตรคนที่ ๓ ในจำนวนพี่น้อง ๕ คน บิดาชื่อ ชด ขจายแสง มารดาชื่อ เจียม น่วม-สุวรรณ เกิดเมื่อวันอังคาร ที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ.๒๔๔๔ แรม ๗ ค่ำ เดือน ๙ ปีมะเส็ง เวลา ๒๓.๓๐ น. ณ บ้านบางวัว หมู่ที่ ๑ ต.บางปลา อ.บางเลน จ.นครปฐม

เรียนภาษาไทยจบมัธยมปีที่ ๒ จากโรงเรียนวัดบางปลาเป็นคนเจ้าบอดๆ แอดๆ เกือบจะเอาชีวิตไม่รอด เมื่ออายุได้ ๑๔ ปี ผู้เป็นบิดามีความปรารถนาที่จะให้เล่าเรียนภาษาบาลี จึงได้นำไปฝากกับหลวงพ่อดปากน้ำ สมัยที่ยังดำรงสมณศักดิ์เป็นพระครูสมณธรรมสมาทาน แต่ท่านก็ไม่อยากเรียนอยู่ติดตามเป็นผู้คอยรับใช้หลวงพ่อดปากน้ำ ได้ ๑๙ ปี จึงได้ทำการบรรพชาที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี เมื่อวันที่

๑๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๖๖ เวลา ๑๑.๐๐ น. โดยมีหลวงพ่อดัดปากน้ำ เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้ทำการศึกษานักธรรมและภาษาบาลี ฝึกกัมมัฏฐาน ตามที่หลวงพ่อดัดออกกฎบังคับโดยการเรียนวิชาบาลีได้ไปศึกษาที่วัดพระเชตุพน-วิมลมังคลาราม โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก สมเด็จพระสังฆราชปุน สมัยที่ยังดำรงสมณศักดิ์เป็นพระธรรมวโรดม

ส่วนการอุปสมบทนั้น โยมมีความปรารถนาที่จะให้บวชที่บ้านเดิมจึงได้จัดงานที่บ้านอย่างใหญ่โตมีพระธรรมปิฎก (ธมฺมบุปฺโปติภฺมมาเถระ) ต่อมาเป็นพระธรรมวโรดม วัดพระปฐมเจดีย์ เป็นพระอุปัชฌาย์ พระปลัดยิ้มวัดบางปลา เป็นพระกรรมวาจา พระครูสมณธรรมสมาทาน (สด จันทสโรเถระ) ต่อมาเป็นพระมงคลเทพมุนี วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เป็นพระอนุสาวนาจารย์ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๖๘ สำเร็จความเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา เมื่อเวลา ๑๑.๐๐ น. โดยมีฉายาว่า “จิริโสติโก”

หลังจากที่ได้อุปสมบทแล้วก็ได้ขึ้นไปจำพรรษาและศึกษาเล่าเรียนตามปกติที่วัดปากน้ำอีก แต่การไปเรียนลำบากด้วยเรื่องยวดยานพาหนะ เพราะจะต้องเดินทางไปกลับระหว่างวัดปากน้ำ-วัดโพธิ์เป็นประจำจึงได้อ้อนวอนขอหลวงพ่อย้ายไปอยู่วัดโพธิ์ ท่านได้เล่าเรียนอยู่ที่วัดโพธิ์ ระหว่างพรรษาที่ ๒-๕ ได้รับความอนุเคราะห์อย่างดีจากพระธรรมวโรดม สมัยที่ท่านยังเป็นผู้ตรวจการ ภาค ๗ จนสอบได้เปรียญ ๔ ประโยค ในขณะที่กำลังเรียนประโยค ๕ อยู่นั้นได้เกิดปัญหาส่วนตัว ในที่สุดท่านก็ได้ตัดสินใจลาจากกรุงเทพฯ ปิดฉากการเรียนบาลีโดยสิ้นเชิง และได้ย้ายมาจำพรรษาอยู่ที่วัดบางภาษี นครปฐม ในปี ๒๔๗๕ และในปีนี้อเองหลวงพ่อดัดท่านสูญเสียโยมบิดาไปแทบจะ ทำให้ชีวิตเปลี่ยนทางเดินไปเป็นอย่างอื่นทีเดียว อาศัยบุญบารมีจึงได้พ้นบ่วงกรรมมาได้เพราะหนึ่ง ท่านได้ช่วยสอนนักธรรมและเทศนาสั่งสอนประชาชนจนออกพรรษา จึงได้ย้ายไปอยู่ที่วัดบางปลาในพรรษาที่ ๘ และได้ปฏิบัติศาสนกิจพระพุทธศาสนาเช่นเดียวกันกับอยู่ที่ วัดบางภาษี ในปีนี้ท่านก็ได้

ตั้งใจจะลาสิกขาอีก แต่ในช่วงเวลานั้นได้มีพระมหาแจ้ง อยู่ที่วัดดงตาลสองพี่น้อง สุพรรณบุรี มาชักชวน เมื่อท่านไม่เต็มใจที่จะไปอยู่ มหาแจ้งจึงได้บอกවාให้ไปอยู่เป็นเพื่อนเพียงพรรษาเดียว หลวงพ่อท่านจึงได้รับปากตกลง แต่เหมือนมีมารมาผจญ หลวงพ่อสูญเสียโยมมารดาไปอีกคน ท่านจึงตัดสินใจ จำพรรษาอยู่ที่วัดดงตาล เป็นเวลา ๕ พรรษา กอปรกับมีเรื่องกวนใจหลายประการท่านจึงได้ตัดสินใจเดินทางต่อไปเป็นการสร้างบารมีจนเกือบจะเสียชีวิต เพราะไข้ป่า แต่ก็ยังโชคดีที่รอดชีวิตมาเหมือนปาฏิหาริย์ จากนั้นท่านก็ได้เดินทาง

หลวงพ่ोजำเนียร
อดีตสามเณรที่หลวงพ่อดัดได้กล่าวว้า
จะมาเป็นเจ้าอาวาสวัดลำพญา

กลับมายังที่วัดบางปลา หลังจากที่ได้กลับมาอยู่เพียงไม่นาน พระสมุห์จุเจ้าอาวาสวัดเกษมสุริย์มณาส และต่อไปได้เป็นเจ้าคณะอำเภอบางเลน ในพระราชทินนามว้า “พระครูจันทลีโรภาส” ได้มานิมนต์ให้ท่านไปเป็นเจ้าอาวาสวัดลำพญา แต่ท่านก็ป่วยเบี่ยง แต่พระครูท่านก็บอกවාให้ไปลองดูก่อน ท่านจึงได้ตกลง เป็นอันว้าในปี ๒๔๘๓ ท่านจึงได้รับเป็นเจ้าอาวาสวัดลำพญา

เมื่อมาใหม่ว้า ท่านก็ได้พบอุปสรรคอย่างมากมาย ถ้าเป็นคนไม่มีความอดทนเป็นอย่างดิละก็ คงไม่สามารถที่จะอยู่ได้อย่างแน่นอน ท่านได้มาสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่วาลำพญา และพระพุทธานอย่างมากมาย ทั้งในด้านการศึกษา และถาวรวัตถุ เช่น อุโบสถ ศาลาการเปรียญ กุฏิ พร้อมทั้งโรงเรียน และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ จนได้รับความไว้วางใจให้รับหน้าท้าวให้ดำรงตำแหน่งรองเจ้าคณะอำเภอและเจ้าคณะอำเภอบางเลนตามลำดับ

เมื่ออายุ ๘๑ ปี พ.ศ.๒๕๒๙ ก่อนเข้าพรรษาเพียงไม่กี่วัน หลวงพ่อได้เข้าโรงพยาบาลรับการผ่าตัดรักษาโรคต่อมลูกหมากอักเสบ ณ โรงพยาบาลจันทบุรุษบกษา กำแพงแสน หลังจากนั้นท่านก็ยังได้เข้าออกโรงพยาบาลอยู่เป็นประจำ จนในที่สุด เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ หลวงพ่อท่านได้มรณภาพอย่างสงบ ด้วยโรคหลอดลมอักเสบ ณ โรงพยาบาลจันทบุรุษบกษา เมื่อเวลา ๑๙.๔๙ น. สร้างความอาลัยให้เกิดแก่ศิษยานุศิษย์และผู้ที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงกันเป็นอย่างมาก

ท่านมีสมณศักดิ์ในพระราชทินนามว่า “พระครูสุวัตติธรรมประภาส” ได้รับความไว้วางใจจากพระผู้ใหญ่ ให้ดำรงตำแหน่ง เจ้าคณะอำเภอบางเลน อยู่ปกครองบริหารงานคณะสงฆ์จนถึงอายุ ๘๔ ปี จึงได้มรณภาพลงด้วยโรคหลอดลมอักเสบ

กุล ่องสุวรรณ

กุล เมืองสุวรรณ ไวยวจักรวัดปากน้ำ และกรรมการบริหารสมาคมฯ ฝ่ายธรรมนิเทศ

พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำ วัดปากน้ำ เป็นถึงอุปัชฌาย์อาจารย์อันประเสริฐของข้าพเจ้า ในวันอันเป็นมหามงคล สมโภชชนมายุครบ ๑๐๐ ปี จึงขอกราบนมัสการอย่างสูงยิ่งแด่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำ โอกาสนี้ เมื่ออุปสมบท ณ วัดปากน้ำ หลวงพ่อดำท่านได้เมตตาให้เกียรติแก่ข้าพเจ้าโดยได้ให้มาอยู่กับท่านที่กุฏิเจ้าอาวาส ซึ่งคนแรกที่อยู่กับท่านก็คือ นายห้างสวัสดิ์ โอสธานุเคราะห์ นายห้างได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า พอตกคำหลวงพ่อดำท่านก็จะมาตามให้ไปนั่งภาวนา **“สัมมา อะระหัง”** ที่ในพระอุโบสถ

ข้าพเจ้าได้มาพิจารณาเห็นว่า พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำท่านทำงาน

หนักมาก ในการแจกพระของขวัญเพื่อให้ได้เงินสร้าง รร. ปริยัติธรรม ซึ่งมีราคาหลายล้านบาท ต้องประสิทธิประสาทพระให้แก่ทุกคนและทุกองค์ที่แจก ทั้งยังต้องอธิบายถึงคำอธิษฐานพระของขวัญก่อนแจกด้วย กินเวลาเกือบ ๒ ชั่วโมง

จึงได้ชักชวนพระผู้ใหญ่ บรรดาศิษย์และญาติโยม ซื้อเครื่องบันทึกเสียง

เวลานั้นไม่มีใคร นอกจากของสหรัฐอเมริกา ยี่ห้อ “รีเวียร์” ราคาหนึ่งหมื่นบาทเศษ นอกจากอัดเสียงพูดแล้ว ยังอัดทางวิทยุกระจายเสียงได้ด้วย ส่วนเทปบันทึกเสียงนั้น เวลานั้นราคาม้วนละหนึ่งร้อยยี่สิบบาท เป็นเงินประมาณห้าพันบาท ช่วยทุนแรงท่านในการสอนธรรมกิติ ในการแจกพระของขวัญกิติ และยังได้บันทึกการแสดงพระธรรมเทศนาของพระเดชพระคุณทุกครั้ง ต่อมาเครื่องบันทึกเสียงนี้ได้ช่วยบันทึกคำบรรยายของพระอาจารย์สอนพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุสามเณรและยังได้นำเทปนั้นมาเปิดฟัง ทบทวนเพิ่มความรู้ความเข้าใจก่อนเข้าสอบในสนามหลวงอีกด้วย ซึ่งต่อมาข้าพเจ้าได้ทราบในภายหลังอันเป็นที่น่ายินดีว่า พระภิกษุสามเณรพากันสอบไล่ได้มาก

การแจกพระของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ

เมื่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อท่านแจกพระของขวัญรุ่นที่ ๑ นั้น เป็น

เวลาที่ตรงกับสงครามเกาหลีพอดี ไทยในฐานะที่เป็นภาคีขององค์การสหประชาชาติได้ส่งทหารไปร่วมรบด้วย ในตอนเย็นๆ ข้าพเจ้ามักจะนั่งอยู่กับหลวงพ่отหารที่จะไปสงคราม

เกาหลีจะสะพายเป้มารับพระของขวัญแทบทุกวัน หลวงพ่อท่านประสิทธิประสาทเสร็จแล้ว ท่านก็จะบอกว่า “ไม่เป็นไรแล้วก็กลับบ้านได้” คือหมายถึงไม่ตาย แล้วท่านก็จะบอกว่า เมื่อกลับมาแล้วก็มาเล่าให้ฟังบ้าง แล้วเขา

เหล่านั้ันยังไม่ทันกลับบ้าน (ในประเทศไทย) บางรายเขาก็ได้เขียนจดหมายมาเล่าถึงความคักดีลัทธิต่างๆ ของพระของขวัญที่เขาได้ประสบมา เช่นเขาเล่าว่า ขนาตออกไปทำการยิงเผาชนกันแทบไม่เว้นแต่ละวันก็รอดมีชัยมาได้ทุกครั้งหาได้ระคายผิวหนังไม่ ร้อยเอกคนหนึ่งเพิ่งกลับจากสมรภูมิเกาหลิ พบกับข้าพเจ้าที่ทำงาน เขาไม่ทราบว้าข้าพเจ้าเป็นศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ข้าพเจ้าได้ถามเขาว่า ในสมรภูมิเกาหลิ

พระของไครมีชื่อเสียงมาก เขาตอบทันทีว่า พระของหลวงพ่อวัดปากน้ำมีชื่อเสียงมาก

คงจะด้วยกิตติศัพท์นี้เอง เพื่อได้รวดเร็วขึ้น ท่านเจ้ากรมผสม ๒๑ เวลานั้นเป็นท่านผู้ใด ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบเหมือนกัน ท่านได้นิมนต์หลวงพ่อวัดปากน้ำไปเจริญพระพุทธรมณฑ์และฉันทัดดาหารเสร็จแล้วก็ขอให้ท่านแจกพระของขวัญที่นั่นเลย ด้วยเหตุนี้ ผู้คนจึงพากันมารับพระของขวัญวันหนึ่งๆ เป็นจำนวนมาก ทีโนโบสถ์พระครูสมุห์เจริญ ต้องจัดลำดับผู้ที่จะไปรับพระของขวัญ ท่านพระครูท่านอยู่ที่หน้าพระอุโบสถจัดผู้ที่จะรับพระให้เข้าไปรับเป็นชุดๆ และในที่พระอุโบสถก็ต้องมีพระภิกษุคอยช่วยจัดลำดับต่อ มิฉะนั้นผู้คนก็จะเข้าไปแย่งกันรับพระ ทำให้หลวงพ่อท่านทำงานลำบากมาก เมื่อสมัยที่กุฎิเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบันยังไม่ได้สร้าง กุฎิแถวนั้นเป็นกุฎิไม้ ซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกันกับกุฎิเจ้าอาวาสหลังเดิมมีโตะขนาดสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่หลวงพ่อนั่งคนรับพระของขวัญไปล้อมหมดสี่ด้าน มองไม่แลเห็นท่านเลย ทำให้ท่านร้อนจนเหงื่อแตก ต้องพัดกัน และทำให้ท่านแจกพระลำบากมากด้วยเพราะแย่งกัน

ก่อนที่วัดจะเจริญรุ่งเรืองหลวงพ่от่านลำบากมากและฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ นานาอุปสรรคกลางคืนก็จำวัดน้อย ต้องเจริญภาวนาตลอดเวลา ท่านบอกว่า พระของขวัญของท่านนั้น แม่ทัพมีหนึ่งองค์ คุ่มไปถึงลูกทัพได้

บรรยากาศในศาลาโรงฉัน

สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งของวัดปากน้ำ ก็คือ โรงครัวเลี้ยงพระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา คุณ ประยูร สุนทารา อดีต ไวยาวัจกรได้เล่าให้ ข้าพเจ้าฟังว่า เงินทอง ของคุณย่า (หมายถึง โยมมารดาของพระเดช พระคุณหลวงพ่อ) จะเป็นเงินก็ดีหรือทอง

รูปพรรณก็ดี ท่านได้ให้คุณประยูรจัดการขายแล้วเอาเงินเข้าโรงครัวเลี้ยงพระ ต่อไปหลวงพ่от่านกล่าวว่า “กินคนเดียว ไม่พอกิน กินมากคนกินไม่หมด” เลี้ยงพระมาประมาณ ๖๐ ปีเศษ ตั้งแต่วันละ ๒๐ บาท ๔๐๐ บาท ๖๐๐ บาท ๑,๐๐๐ บาท ๑,๕๐๐ บาท ๒,๐๐๐ บาท จนถึงวันมาฆบูชาปี พ.ศ.๒๕๒๗ มีเจ้าภาพช่วยกันเลี้ยงถึง ๘๐,๐๐๐ บาทเศษ พระเดชพระคุณว่า “วัดปากน้ำ คือกระถางรูปของนานาชาติ” ก็เป็นความจริง ได้มีชาติต่างๆ มาบวชเรียนที่ วัดปากน้ำเสมอ บ้างก็มาเลี้ยงพระบ้างก็มาเป็นคณะ พวกเขามากกราบไหว้บูชา หลวงพ่อ แม้ท่านเอกอัครราชทูตอังกฤษ เซอร์วิตติงตัน และท่านเอกอัครราชทูตศรีลังกา ก็ได้เคยมาเยือนวัดปากน้ำ

กิจกรรมอีกอย่างหนึ่งของวัดปากน้ำ ก็คือ

ในหนังสือของหลวงภูมินาถสนิท มหาดเล็กคนโปรดของล้นเกล้า

ในหลวงรัชกาลที่ ๖ ได้เล่าว่า “คือเป็นความมหัศจรรย์เรื่องหนึ่ง กล่าวคือ ครั้งหนึ่งก่อนวันวิสาขบูชา พ.ศ.๒๔๘๙ ข้าพเจ้าได้รับคำบอกเล่าจากหลวงพ่อกว่า

พิธีเวียนเทียนวิสาข-
บูชาปีนี้ หลวงพ่อได้
อาราธนาอัญเชิญเสด็จ
พระพุทธองค์ ให้เสด็จ
มาปาฏิหาริย์มาทรง
เป็นประธานในพิธีด้วย...
ทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิต
รวม ๓๐๐ คน เดินผ่าน

ไปจนจะครบสามรอบ อุบาสกผู้หนึ่งเอะอะขึ้นว่า เขาได้เห็นพระพุทธรูป
ปาฏิหาริย์ปรากฏอยู่บนท้องฟ้า และชี้ให้ทุกคนดูขณะนั้น” ในปีต่อๆ มาพอ
ใกล้วันวิสาขบูชา หนังสือพิมพ์จะลงรูปหลวงพ่อก และเล่าถึงการเวียนเทียน
สมโภช และการปรากฏของพระพุทธเจ้าบนท้องฟ้า และในปี พ.ศ.๒๔๙๖ มี
คนมาในงานและรับพระของขวัญถึง ๑,๕๐๐ คน เฉพาะผู้ที่มิบัตรรับพระ-
ของขวัญส่วนผู้ที่ไม่มีบัตรรับพระก็มีอีกคงไม่ใช่น้อย

คำขวัญและคำจริงของหลวงพ่อก

- ๑.เกิดมาเป็นคน อย่าให้งานขาดมือ
- ๒.วัดปากน้ำ อีกหนอยแย่งกันทำบุญ (บนหอหลวงพ่อก วันเสาร์ วัน
อาทิตย์ ปัจจุบันแย่งสถานที่ที่เป็นเจ้าภาพสวดมนต์กันอยู่แล้ว)
- ๓.ทำบุญแล้วให้อธิษฐานเลิกจน
- ๔.คนมีวิชา เท่ากับได้สมบัติจักรพรรดิ ใช้ไม่หมด
- ๕.ดอกไม้หอม ไม่ต้องเอาน้ำหอมมาพรม ก็หอมเอง ใครจะห้ามไม่ได้
ซากศพไม่ต้องเอาของเหม็นมาละเลงใส่ ซากศพก็ต้องแสดงกลิ่นศพ ปิดกันไม่ได้

โอราทหลวงพ่อก๊อบ ๓๐ ปีแล้ว

เมื่อวันเสาร์ที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๙๘ หลังจากได้ทำกิจเจริญภาวนาเสร็จแล้ว ได้คุยกับท่านเจ้าคุณพ่อบ้านได้ให้โอราทว่า ให้พยายามดูมารดาของเราเสมอ นั่นคือ พระอรหันต์ของเรานั้นแหละ จะทำให้เรามีฤทธิ์มีอำนาจงาผ้าให้ชุ่มชื้น และเงินทองให้พอใช้ตลอดทั้งปี อย่าให้ขาดได้ ให้พยายามทำธรรมะหนักขึ้น แล้วก็เจริญด้วย ลาภ ยศ สรรเสริญ ลอยขึ้นมาเอง

ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ.๒๕๐๐ ขณะที่ข้าพเจ้ายังรับราชการอยู่ ท่านได้กรุณาให้โอราทเป็นการส่วนตัวอีกว่า “นั่งภาวนาไป ให้สิ่งของต้องประสงค์มาเอง ลาภ ยศ เงินทอง ตำแหน่ง ความรู้”

หลวงพ่อบรรพกำหนดรู้วาระจิตของบุคคลได้

ข้าพเจ้าได้เคยพบสองครั้ง กล่าวคือ เวลาเย็นมีแขกเหวี่ยงมาหาให้ท่านช่วย บ้างก็ถวายอาการโรค บ้างก็เขียนหนังสือให้ช่วยความทุกข์ร้อน บางรายก็นำดอกมะลิถวายเป็นถาดๆ รวมตั้ง ๓-๔ ถาด เวลาท่านก็เหลือน้อยเต็มที เข้าใจว่าท่านมีฤทธิ์รับถ้วน ถ้ามีฉะนั้นท่านจะคอยอยู่อีก อาการโรคก็มีเป็นถาดๆ ท่านก็รับตอบคำถามโดยไม่ต้องถามเจ้าตัวตั้งนี้เป็นต้น เป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว แม้สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น) เมื่อยังไม่ได้ดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระสังฆราช เวลาจะมาหาท่าน ท่านก็ทราบเสียก่อนแล้ว ได้ให้ปู่ลาดอาสนะ พร้อมทั้งหาน้ำฉันไว้ให้ด้วย หนักขึ้นไปกว่านั้น ท่านทราบก่อนแล้วว่า จะเป็นสมเด็จพระสังฆราช ก็เป็นจริง

สำหรับข้าพเจ้านั้น เมื่อมาเข้าวัดใหม่ๆ เมื่อถึงปีก็มาเลียงพระทราบที่ท่านชอบฉันน้ำชา ได้พยายามหาใบชาอย่างดี พร้อมด้วยถ้วยชาบางๆ และถ้วยสำหรับชงน้ำร้อน พร้อมด้วยจานกระเบื้องรอง เมื่อถวายพระเดชพระคุณหลวงพ่อบ้านแล้วในใจก็นึกว่า เครื่องน้ำชาชุดนี้ อยากให้ท่านนำไปฉันในสถานที่ทำภาวนา ทันใดนั้น ท่านจะสั่งคุณประยูรว่า ไวยวัจกรในขณะนั้นว่า

ให้นำเครื่องน้ำชาชุดนี้เข้าไปไว้ในสถานที่ที่ท่านทำภาวนา ภายหลังเมื่อข้าพเจ้าเจริญภาวนาจนได้ธรรมแล้ว ท่านได้อนุญาตให้เข้าไปนั่งในสถานที่ท่านทำภาวนาของท่านได้ ปรากฏว่าในสถานที่นั้นจะไม่มีน้ำหรือน้ำชาอยู่เลย ท่านคงทำแต่ภาวนาเท่านั้น ข้าพเจ้าจึงทราบได้ทันทีว่า พระเดชพระคุณหลวงพ่อกำลังสอนให้ทำตามความประสงค์ของเราโดยหลวงพ่อกำลังรู้ถึงวาระจิตในขณะนั้น

หลวงพ่อกำลังบอกกับบรรดาศิษย์และคนใกล้ชิด

เมื่อก่อนหน้าที่หลวงพ่อกำลังจะล้มป่วย ท่านได้บอกกับบรรดาศิษย์และคนใกล้ชิดว่า ถ้าท่านไปแล้ว ท่านจะไปดูพวกเรายู้งานบน สำหรับเรื่อง

นี้นั้น เป็นความจริงสำหรับตัวข้าพเจ้า พระเดชพระคุณได้มรณภาพ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ข้าพเจ้าเกิดเรื่องเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๔ มีเรื่องพิสดารที่น่าฟังมาก แต่ข้าพเจ้าจะขอเล่าเพียงย่อๆ กล่าวคือ

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะไปปฏิบัติหน้าที่ราชการที่กลางแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณท่าเรือ (ข้าพเจ้ารับราชการกรมศุลกากร) คลองเตย ข้าพเจ้าก็ต้องลงไปตามเรือที่จอดอยู่ระหว่างลำต่อลำ ขณะที่เดินไปนั้น นัยน์ตาของข้าพเจ้าได้เหลือบมองเห็นกลางอากาศทางด้านทิศใต้ ได้เห็นพระเดชพระคุณหลวงพ่อยืนอยู่กลางอากาศ (ซึ่งหมายถึงกายละเอียดของท่าน) ในขณะนั้นกลางแม่น้ำเจ้าพระยา น้ำมันเบนซินของโรงกลั่นน้ำมันเชลล์ได้ไหลอย่างกับท่อประปาแตกลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาเต็มไปหมดตามผิวน้ำ เมื่อปฏิบัติงานเสร็จแล้ว

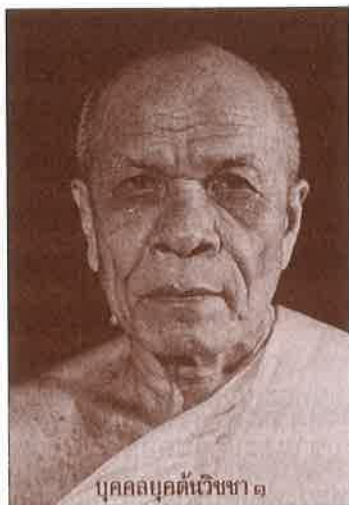
ข้าพเจ้าก็หมุนตัวจะขึ้นจากเรือ ไฟได้ลุกและได้พุ่งมาติดเรือเป็นจำนวนมาก
ล้าแล้วย่างรวดเร็ว ด้วยบารมีของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ ทางที่ข้าพเจ้า
หนีมาได้นั้นมีความรู้สึกเหมือนว่า **พระเดชพระคุณได้กดไว้ไม่ให้ไฟลุก ข้าพเจ้า
จึงรอดตายได้อย่างหวุดหวิด** เป็นภาพที่น่าสะพึงกลัวและหวาดเสียวยิ่งนัก และ
ข้าพเจ้าจะลืมภาพประทับใจนั้นไม่ได้เลย

หลวงพ่อเข้าฝันก่อนวันมรณภาพ

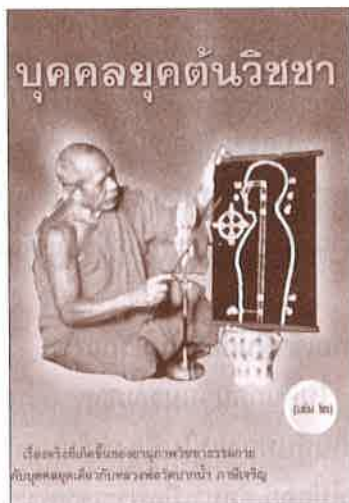
ในคืนก่อนวันมรณภาพของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ ข้าพเจ้าฝันไป
ว่าได้เห็นหีบทองอยู่ในที่สูงพร้อมเครื่องบูชาและแจกันดอกไม้ ข้าพเจ้าก็
ดีใจความไม่ออก ต่อมาเมื่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อได้มรณภาพไปแล้วสัก ๒-๓
วัน ข้าพเจ้าได้ไปยืนที่มุขตึกของโรงเรียนปริยัติธรรมชั้น ๓ มองขึ้นไป ก็เห็น
เหมือนกับฝัน จึงทราบได้ทันทีว่า หลวงพ่อตานมาบอกไว้และลาพวกเราไป

การที่พระเดชพระคุณได้จากพวกเราไปนั้นทำให้พวกเราเศร้าสลดใจ
และอาลัย เหมือนชาดรมโหรีร่มไทรทองที่ได้อาศัยร่มเงา ปกป้องคุ้มครอง
แม้จะทราบว่าพระคุณท่านก็ยังคุ้มครองปกป้องรักษาสานุศิษย์ ดวงจิตของ
ศิษย์ทั้งหลายก็ยังเฝ้าอาวรณ์ถึงพระคุณท่านอยู่มิรู้หาย

บุคคลยุคต้นวิชา ๓

บุคคลยุคต้นวิชา

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

สนใจติดต่อสั่งจองหนังสือบุคคลยุคต้นวิชา ได้ที่

ชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย

๑๗/๗๔ หมู่ ๕ ถ.สวนผัก แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

โทร.๐๘-๙๔๙๑-๘๖๙๓, ๐๘-๑๘๗๐-๑๗๕๙

...เมื่อก่อน เราผู้ชื่อว่าสรวังคะ ไม่เคยได้เห็นโรคคือ อุปาทาน ชั้นที่ ๕ ครอบ
บริบูรณ์ทั้งสิ้น โรคนั้น อันเราผู้ทำตามพระคำรัสของพระพุทธเจ้าซึ่งเป็นเทพเจ้า
ผู้ยิ่งใหญ่ ได้เห็นแล้ว พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระนามว่า พระวิปัสสี พระสีขี
พระเวสสภู พระกุกกุฏสันโธ พระโกนาคมน พระกัสสป ได้เสด็จไปแล้วโดย
ทางใดแล พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่าโคตม ก็ได้เสด็จไปแล้วโดยทางนั้น
พระพุทธเจ้า ๗ พระองค์นี้ ทรงปราศจากคตินหา ไม่ทรงถือมั่น ทรงหยั่งถึง
ความสิ้นกิเลส **เสด็จอุบัติแท้โดยธรรมกาย** ผู้คงที่ ทรงเอ็นดูอนุเคราะห์สัตว์
ทั้งหลาย ได้ทรงแสดงธรรม คือ อริยสัจ ๔ อันได้แก่ทุกข์ เหตุเกิดทุกข์ ความ
ดับทุกข์ ทางเป็นที่สิ้นทุกข์ เป็นทางไม่เป็นไปแห่งทุกข์ อันไม่มีที่สิ้นสุดในสงสาร
เพราะกายนี้แตกและเพราะความสิ้นชีวิตนี้ การเกิดในภพใหม่อย่างอื่นมิได้มี
เราเป็นผู้หลุดพ้นแล้วจากสรรพกิเลสและภพทั้งปวง

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย สรวังคเถรคาถา ข้อ ๓๖๕
(พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง พ.ศ. ๒๕๑๔ เล่มที่ ๒๖ หน้า ๓๓๔)

